

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1961. JANUÁR 20.

TARTALOM

	Oldal
Személyi rész:	1
Törvények, rendeletek, határozatok	
1960. évi 28. számú tvr.	1
A Magyar Népköztársaság Kormánya és a Bolgár Népköztársaság Kormánya között az egészségügyi együttműködés tárgyában Budapesten 1959. év április hó 3. napján aláírt egyezmény kihirdetéséről	
Az Akadémia Elnöksége határozata és az Akadémia elnökének utasítása	
101/1960. MTA Eln.	3
A tudományos kutatók nyelvismeretéről	
1/1961. MTA (A. K. 1.)	3
Az ösztöndíjas tudományos gyakornoki rendszer bevezetéséről és szabályozásáról szóló 7/1960. MTA (A. K. 9.) számú utasítás egyes rendelkezéseinek módosításáról	
Miniszeri utasítások	
183/1960. (M. K. 24.) M. M.	3
A könyvtárak állományában levő külföldi folyóiratok bejelentéséről	
101/1961. (M. K. 1.) M. M.	4
A mérnöki továbbképzésről és a Mérnöki Továbbképző Intézetről	
6/1960. K. F.	6
A lexikon- és szótárkiadás díjairól	
Közlemények	
A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Csoportja pályázati hirdetménye	7
Jogszabálymutató	8

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Erdei Ferenc akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia főtítkárának 50. születésnapja alkalmából, eredményes munkássága elismeréséül a

Munka Érdemrend

kitüntetését adományozta.

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1960. évi 28. számú

törvényerejű rendelete

a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Bolgár Népköztársaság Kormánya között az egészségügyi együttműködés tárgyában Budapesten, az 1959. évi április hó 3. napján aláírt egyezmény kihirdetéséről.

(Az egyezmény jóváhagyásáról szóló jegyzékváltás az 1959. évi december hó 29. napján megtörtént.)

1. § A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Bolgár Népköztársaság Kormánya között az egészségügyi együttműködés tárgyában Budapesten, az 1959. évi április hó 3. napján aláírt egyezményt e törvényerejű rendelettel kihirdeti.

2. § Az 1. §-ban említett egyezmény eredeti magyar nyelvű szövege a következő:

EGYEZMÉNY

a Magyar Népköztársaság Forradalmi Munkás-Paraszt Kormánya és a Bolgár Népköztársaság Kormánya között az egészségügyi együttműködés tárgyában.

A Magyar Népköztársaság Forradalmi Munkás-Paraszt Kormánya és a Bolgár Népköztársaság Kormánya abból a célból, hogy a két ország népei közötti baráti kapcsolatokat az egészségügy terén is elmélyítsék, elhatározták, hogy az alábbi Egyezményt kötik. Evégből meghatalmazottaikként kinevezték:

a Magyar Népköztársaság Forradalmi Munkás-Paraszt Kormánya

dr. Doleschall Frigyes

egészségügyi minisztert,

a Bolgár Népköztársaság Kormánya

dr. Peter Kolarov

egészségügyi és népjóléti minisztert.

A meghatalmazottak jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik kicserélése után a következő Egyezményt kötötték meg:

1. cikk.

A Szerződő Felek az egészségügy szervezése terén való együttműködés érdekében

a) tájékoztatják egymást az egészségügyet érintő fontosabb jogszabályaikról, szervezési intézkedéseikről;

b) közlik egymással az egészségügyi statisztika módszereire vonatkozó tapasztalataikat és közzétett statisztikai adataikat;

c) tájékoztatják egymást az egészségügyi létesítmények típusterveiről, és azokat kívánságra meghatározott példányszámban megküldik.

2. cikk.

A Szerződő Felek az orvos- és gyógyszerésztudomány, az orvosok, gyógyszerészek és egyéb egészségügyi dolgozók képzése és továbbképzése terén való együttműködésük érdekében:

a) tájékoztatják egymást a tudományos kutatás terveiről és legfontosabb eredményeiről;

b) tájékoztatják egymást az orvosok, gyógyszerészek és egyéb egészségügyi dolgozók képzésének és továbbképzésének szervezeti és elvi kérdéseiről, tanterveiről;

c) tájékoztatják egymást országaikban tartandó orvosi, gyógyszerészi kongresszusok, symposionok és munkakonferenciák idejéről, helyéről és tárgysorozatáról; hogy melyik kongresszusra, symposionra, munkakonferenciára küldenek képviselőt; a többi országokban tartandó orvosi és gyógyszerészi kongresszusokon való részvételükről;

d) kiküldenek egymáshoz tapasztalatszerelésre tudósokat, kutatókat, orvosokat, gyógyszerészeket, egyetemi- és egészségügyi szakiskolai oktatókat és egyéb egészségügyi dolgozókat az évi tervben meghatározott időtartamra.

3. cikk.

a) A Szerződő Felek tájékoztatják egymást a közegészségügy (településegészségügy, munkagészségügy, élelmezésegészségügy és iskolaegészségügy), járványügy, valamint a fertőtlenítés, rovar- és rágcsálóirtás terén tett intézkedéseikről és e téren alkalmazott módszereikről és eredményeikről.

b) A Szerződő Felek a fertőzőbetegségek elleni küzdelem terén:

rendszeresen megküldik egymásnak a havi fertőző megbetegedésekre vonatkozó statisztikai kimutatót és ezenkívül kívánságra általános tájékoztatást adnak országaik járványügyi helyzetéről;

azonnal tájékoztatják egymást a járványügyi szempontból különösen jelentős eseményekről.

c) A Szerződő Felek közlik egymással az egészségügyi felvilágosítás terén elért eredményeiket és kívánságra megküldik egymásnak az Egészségügyi Minisztériumok megbízásából kiadott ismeretterjesztő anyagok meghatározott számú példányait.

4. cikk.

a) A Szerződő Felek tájékoztatják egymást a lakosság gyógyító-megelőző ellátása terén tett intézkedéseikről, alkalmazott módszereikről és azok eredményeiről.

b) Mindkét Fél saját egészségügyi intézeteiben gyógykezelésben részesíti a másik Fél betegeit, ha a szükséges gyógykezelés a beteg hazájában nem biztosítható.

c) Heveny megbetegedések és sürgős szükség esetében mindkét Fél ingyenes orvosi ellátást biztosít a másik Fél azon állampolgárai részére, akik ideiglenesen tartózkodnak az ország területén.

5. cikk.

A Szerződő Felek az egészségügyi szakkönyv és folyóirat kiadása terén való együttműködésük érdekében:

a) megküldik egymásnak az egészségügyi tárgyú szakfolyóirataik és az újonnan kiadott orvos- és gyógyszerésztudományi szakkönyveik, tankönyveik jegyzékét, és kívánságra megküldik egymásnak a kijelölt folyóiratokat és könyveket az évi tervben meghatározott példányszámban;

b) az egészségügyi szakfolyóirataikban kölcsönösen közlik az egymást érdeklő cikkeket.

6. cikk.

a) A jelen Egyezményben megjelölt összes anyagoknak az évi tervben meghatározott példányszámban való cseréje költségmentesen történik.

b) A kongresszusokon, symposionokon, munkakonferenciákon való részvétel költségeit hivatalos meghívás esetén — az oda- és visszautazás költségeit kivéve — a meghívó Fél, minden egyéb esetben a kiküldő Fél viseli.

c) A 2. cikk d) pontja alapján történő kiküldetés esetében a kiküldetés összes költségei a kiküldő Felet terhelik.

d) Szakértőnek tanácsadásra vagy tanácskozássra meghívása esetén az összes költségeket a meghívó Fél viseli.

e) A gyógyintézeti kezelésre küldött betegeknek a másik ország gyógyintézetében felmerült költségeit a kiküldő Fél viseli.

7. cikk.

A jelen Egyezmény végrehajtása és annak ellenőrzése, valamint az évi tervek összeállítása a két Egészségügyi Minisztérium feladata.

8. cikk.

A jelen Egyezményt a Szerződő Felek hazai jogszabályai szerint meg kell erősíteni. Az Egyezmény a megerősítés megtörténtéről szóló jegyzékek kicserélése napján lép hatályba.

Az Egyezmény öt éven át marad érvényben. Ha legalább hat hónappal az Egyezmény lejárt előtt a Felek egyike sem közli azt a szándékát, hogy felmondani kívánja, az Egyezmény az említett felmondási határidővel további öt-öt évig marad érvényben.

9. cikk.

A jelen Egyezmény készült két eredeti példányban, mindkettő magyar és bolgár nyelven. Mindkét szöveg egyaránt hiteles.

Kelt, Budapesten, az 1959. évi április hó 3. napján.

A Magyar Népköztársaság
Forradalmi Munkás-
Paraszt Kormánya részéről:

A Bolgár Népköztársaság
Kormánya részéről:

Dr. Doleschall Frigyes s. k.,
egészségügyi miniszter.

Dr. Peter Kolarov s. k.,
egészségügyi
és népjóléti miniszter.

3. § E törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Végrehajtásáról az egészségügyi miniszter gondoskodik.

Kiss Károly s. k.,
a Népköztársaság Elnöki
Tanácsának helyettes elnöke.

Kristóf István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki
Tanácsának titkára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozata és a Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége
101/1960. sz.

határozata

a tudományos kutatók nyelvismeretéről.

Az eredményes kutatómunkához elengedhetetlenül szükséges, hogy a kutatók kellő nyelvtudással rendelkezzenek. A nemzetközi kapcsolatok fejlődése is kívánatos teszi legalább egy, de lehetőleg két világnyelv aktív ismeretét. A szocialista államok között mind szorosabb tudományos érintkezés elsősorban az orosz nyelv minél magasabb fokú elsajátítását kívánja meg.

E nyelvtudás megszerzése érdekében az Elnökség a következőket határozza el:

1. Akadémiai tudományos segédmunkatársi, munkatársi, illetőleg főmunkatársi állásokra kinevezetteknek az orosz nyelvet e határozat ismeretétől, a jövőben kinevezetteknek pedig a kinevezéstől számított három éven belül az állami közép fokú nyelvvizsgának megfelelő szinten el kell sajátítaniuk. További három év múlva egy nyugati világnyelv ugyanilyen szintű elsajátítását is meg kell kívánni.

2. Az idegen nyelvnek az előírt szinten történő ismeretét az Akadémia központi szervei által létrehozott vizsgáztató bizottság(ok) állapítja meg.

3. A nyelvtanulást az intézmény vezetője az összes rendelkezésre álló eszközzel segítse elő.

4. Az intézmény vezetője vagy az általa ezzel megbízott helyettese a megfelelő előmenetelt idő-

ről-időre, de legalább évenként köteles megfelelő módon ellenőrizni.

5. Azokat a tudományos dolgozókat, akik kellő nyelvtudással rendelkeznek, vagy az idegen nyelvet az előzőknek megfelelően elsajátították, az előléptetéseknél, a külföldi kiküldetéseknél, a jutalmazásoknál, stb. előnyben kell részesíteni.

6. A 3 230—512/1952. OMB számú utasítás szerint az állami nyelvvizsgálóval rendelkező tudományos kutatók nyelvtudási pótlékre nem tarthatnak igényt.

7. Azokra a tudományos kutatókra, akik jelenleg negyvenedik évüket már betöltötték, az intézmény vezetője a nyelvtudást illetően csekélyebb követelményeket támaszthat.

8. A jövőben kinevezendő tudományos kutatóknál az intézmény vezetője a nyelvtudás elsajátítására az 1. pontban megszabottnál rövidebb határidőket is megszabhat.

9. Ezt a határozatot minden tudományos állásra kinevezett vagy kinevezendő kutatóval ismertetni kell.

Budapest, 1960. december 8.

Rusznayák István
elnök helyett

Ligeti Lajos s. k.,
akadémikus, alelnök.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
1/1961. MTA (A. K. 1.) számú
utasítása

az ösztöndíjas tudományos gyakornoki rendszer bevezetéséről és szabályozásáról szóló 7/1960. MTA (A. K. 9.) számú utasítás egyes rendelkezéseinek módosításáról.

Az utasítás 4. §-ának (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) Az ösztöndíj havi összege 1 400—2 000 Ft-ig terjedhet. Az ösztöndíj összegét az Akadémia Személyzeti Osztálya előterjesztése alapján az Akadémia elnöke állapítja meg.”

Ezt a rendelkezést 1960. szeptember hó 1. napjától kezdődően kell alkalmazni.

Budapest, 1960. december 18.

Rusznayák István s. k.
elnök.

Miniszteri utasítások

A művelődésügyi miniszter 183/1960. (M. K. 24.)
M. M. számú

utasítása

a könyvtárak állományában levő külföldi folyóiratok bejelentéséről

A könyvtárak állományában levő külföldi folyóiratok bejelentését — az 1018/1956. (III. 9.) Mt. h. számú határozat 34. pontjában foglalt felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel, valamint országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben az alábbiak szerint szabályozom.

1. A jelen utasítás hatálya kiterjed — a 2. pontban felsorolt kivételektől eltekintve — a közkönyvtárakra, továbbá a jogi személyek tulajdonában levő, közkönyvtáraknak nem minősülő (egyesületi, egyházi stb.) könyvtárakra (a továbbiakban: könyvtár).

2. Nem terjed ki az utasítás hatálya

- a) a községi könyvtárakra,
- b) a szakszervezetek és más tömegszervezetek könyvtáaira,
- c) a szövetkezetek könyvtáaira, valamint
- d) a fegyveres testületek könyvtáaira.

3. A könyvtárak kötelesek az állományukban levő, 1960. évi december hó 31. napjáig beszerzett, bármilyen évfolyamú külföldi folyóiratokat 1961. évi december hó 1. napjáig az Országos Széchényi Könyvtárnak (Budapest, VIII., Múzeum krt. 14—16.) bejelenteni. Az 1960. december hó 31. napja után beszerzett külföldi folyóiratokra vonatkozólag a bejelentést évenként, a beszerzést követő év április hó 30. napjáig kell megtenni.

Külföldinek minősül mind a magyar nyelvű, mind az idegen nyelvű folyóirat abban az esetben, ha kiadásának időpontjában a kiadás helye nem tartozott Magyarország területéhez.

Nem kell bejelenteni az olyan folyóiratokat, amelyekből a könyvtár csak szórvány füzetekkel (számokkal) rendelkezik.

4. A bejelentés alá tartozó folyóiratok körét és a bejelentés módját részletesen az Országos Széchényi Könyvtár határozza meg, s erről a könyvtárakat közvetlenül tájékoztatja.

5. A jelen utasítással szabályozott bejelentések alapján az Országos Széchényi Könyvtár vezeti a külföldi folyóiratok központi címjegyzékét, tájékoztatást ad az érdeklődőknek a külföldi folyóiratok lelőhelyére vonatkozólag és előkészíti kiadásra a címjegyzékét.

6. Ez az utasítás közzétételének napján lép hatályba.

Aczél György s. k.,
a miniszter első helyettese.

A művelődésügyi miniszter 101/1961. (M. K. 1.) M. M. számú

utasítása

a mérnöki továbbképzésről és a Mérnöki Továbbképző Intézetéről

A mérnöktovábbképzésről szóló 2043/1960. (VI. 22.) Korm. számú határozatban foglalt felhatalmazás alapján az érdekelt miniszterekkel és országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben a következőket rendelem el:

I.

A Mérnöki Továbbképző Intézet célja, szervezete és működése.

1. A Mérnöki Továbbképző Intézet (a továbbiakban Intézet) feladata a mérnök-továbbképzés szervezése, tervszerű irányítása, felügyelete és propagandája.

2. Az Intézet céljának megvalósítása érdekében az alábbi feladatokat látja el:

a) a termelést irányító minisztériumok és országos hatáskörű szervek igényeinek egyeztetésével elkészíti a mérnöktovábbképzés távlati tervét, s az éves terveket;

b) a mérnökök továbbképzésére esti általános továbbképző és esti céltanfolyamokat, továbbá rövid időtartamú munkaidőkedvezményes, valamint egésznapos vizsgaköteles céltanfolyamokat rendez;

c) a továbbképzési terv szerint nem az Intézet által rendezett tanfolyamok tematikáit véleményezi, kívánságra a tanfolyam előadójának személyére javaslatot tesz;

d) a tanfolyamok anyagát kiadvány formájában megjelenteti;

e) folyamatosan tájékoztatja a mérnököket a rendelkezésükre álló továbbképzési lehetőségekről, és elősegíti a továbbképzésben való részvételüket;

f) az egyéni továbbképzés eredményességének fokozása érdekében konzultációs lehetőséget biztosít, és szakirodalmat ajánl a hozzá forduló mérnököknek.

3. Az Intézet a művelődésügyi miniszter közvetlen irányítása alatt működik, élén a miniszter által kinevezett igazgató áll, akit a feladatok ellátásában intézőbizottság támogat.

Az Intézet gazdasági vezetőjét az igazgató javaslatára a művelődésügyi miniszter, többi dolgozóját pedig az igazgató nevezi ki.

4. Az Intézőbizottság vezetője az Intézet igazgatója, a bizottságban három évre szóló megbízással egy-egy tagot küld ki

az MSZMP KB Tudományos és Kulturális Osztálya,

a Szakszervezetek Országos Tanácsa,

a Kommunista Ifjúsági Szövetség,

a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége,

a Művelődésügyi Minisztérium Felsőoktatási Főosztálya,

a Budapesti Műszaki Egyetem,

az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem,

a Nehézipari Műszaki Egyetem,

a Veszprémi Vegyipari Egyetem,

a Kohó- és Gépipari Minisztérium,

a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium,

a Könnyűipari Minisztérium,

az Építésügyi Minisztérium,

a Nehézipari Minisztérium,

az Élelmezésügyi Minisztérium,

a Munkaügyi Minisztérium,

az Országos Tervhivatal,

a Pénzügyminisztérium,

az Országos Vízügyi Főigazgatóság,

a Szabványügyi Hivatal,

az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal,

a Találmányi Hivatal.

Az Intézőbizottságban képviselt szervek (laboratóriumi munkák elvégzésével, a témákhoz kapcsolódó tanulmányi utak biztosításával stb.) támogassák az Intézet működését, ezen túlmenően a műszaki egyetemek a székhelyükön megrendezendő tanfolyamok helyiség igényeit kötelesek kielégíteni és egyéb, az oktatással összefüggő igényeket a lehetőség szerint teljesíteni.

5. Az Intézőbizottság:

a) megállapítja a mérnök-továbbképzés éves tervét, ennek során dönt az Intézet által rendezendő tanfolyamokról, és véleményezés, javaslatlétel útján egyeztetni a más szervek által rendezni kívánt tanfolyamokkal kapcsolatban felmerülő kérdéseket;

b) jóváhagyja az Intézet kiadói tervét;

c) javaslatot tesz a művelődésügyi miniszterhez arra, hogy a szakmérnök-képzésben milyen szakok megindítása szükséges, illetőleg az egyes szakok létszámkerete hogyan oszljék meg a minisztériumok és országos hatáskörű szervek között;

d) jóváhagyja az Intézet költségvetési tervét és beszámoló jelentését.

Az Intézőbizottság ülésének összehívásáról és előkészítéséről az igazgató gondoskodik. Az Intézőbizottság ügyrendjét maga állapítja meg.

6. A mérnöktovábbképzés éves tervének elkészítése érdekében a termelést irányító minisztériumok és országos hatáskörű szervek továbbképzési igényeiket minden év március 31. napjáig kötelesek bejelenteni az Intézethez.

A bejelentésben fel kell tüntetni, hogy milyen továbbképzési feladatnak, mikor, milyen jellegű és időtartamú — az Intézet vagy más szerv által, Budapesten vagy vidéken rendezendő — tanfolyam útján való megoldását javasolják. A bejelentő által rendezni kívánt tanfolyam esetén részletesen meg kell jelölni a tanfolyam tematikáját, az előadók személyére vonatkozó javaslatot, a felvételi feltételeket, továbbá azt a körülményt is, hogy a tanfolyam hallgatói részére külön oktatási anyagot kívánnak-e kiadatni.

7. A továbbképzés éves tervében meg kell határozni az egyes tanfolyamok tematikáját, továbbá az Intézet által szervezhető egésznapos vizsgaköteles céltanfolyamok tantervét és programját is.

A vizsgaköteles tanfolyamok tervét a Művelődésügyi Minisztériumhoz kell jóváhagyás végett felterjeszteni.

II.

Az Intézet által rendezett továbbképző tanfolyamok.

8. A továbbképző tanfolyamok közül az esti tanfolyamokat általában 30, a munkaidőkezdvevényes, valamint vizsgaköteles céltanfolyamokat pedig 15 főnél alacsonyabb létszámmal csak kivételesen indokolt esetben lehet megrendezni.

9. Az esti általános továbbképző és esti céltanfolyamok hallgatóit a jelentkező mérnökök közül az Intézet veszi fel.

10. A 6 napnál több munkaidőkezdvevényt igénylő továbbképző tanfolyamok, továbbá egésznapos vizsgaköteles céltanfolyamok hallgatóit a munkáltatók javaslatára a felügyeletet ellátó minisztériumok és országos hatáskörű szervek jelölik ki. A tanfolyamra kijelölt mérnökök nevét és munkahelyét legkésőbb 4 héttel a tanfolyam kezdete előtt kell közölni az Intézettel.

11. Az egésznapos vizsgaköteles céltanfolyamok tanulmányi ideje 3—5 hétig terjedhet. A hallgatók legkésőbb a tanfolyam befejezésétől számított félelven belül 3 tagú bizottság előtt vizsgázni kötelesek.

12. Az Intézet által rendezett tanfolyamok előadóit és gyakorlatvezetőit, valamint az egésznapos vizsgaköteles céltanfolyamok vizsgabizottságának tagjait az igazgató bizza meg.

13. Az esti általános továbbképző, valamint az esti és munkaidőkezdvevényes céltanfolyamok hallgatói a tanfolyam eredményes elvégzéséről igazolást, a vizsgaköteles tanfolyamok eredményesen vizsgázott hallgatóit pedig „kitűnő eredménnyel” vagy „eredményesen” minősítéssel bizonyítványt kapnak.

III.

A tanfolyamokkal kapcsolatos gazdasági kérdések.

14. Az Intézet által rendezett esti általános továbbképző tanfolyamok költségeit az Intézet költségvetéséből kell fedezni, míg az esti vagy munkaidőkezdvevényes, továbbá egésznapos vizsgaköteles céltanfolyamok költségeit az azokat igénylő minisztérium vagy országos hatáskörű szerv — az Intézet részére — műszaki fejlesztési alapjából megtéríteni köteles. A térítést az Intézet vonatkozó megkeresésétől számított 8 napon belül az Intézet letéti számlájára kell átutalni. A térítés a következő költségekre terjed ki:

a) előadói és gyakorlatvezetői óradíjak, vizsgadíjak;

b) az előadásokon és gyakorlatokon közreműködő technikai segédszemélyzet díjazása;

c) jegyzetszerzői és bírálati tiszteletdíjak, jegyzetábrák rajzolási költsége;

d) jegyzetelőállítási (nyomda) költségek;

e) előadók és gyakorlatvezetők kiküldetési költsége;

f) terembérlési díjak;

g) a tanfolyam megrendezésével kapcsolatos adminisztrációs költségek rendezésére, az a—f) tételek együttes összegének 10%-a.

A térítendő költségekből levonásba kell hozni a tandíjakból és vizsgadíjakból származó bevételeket.

15. A térítéses tanfolyamok megrendezésével kapcsolatos költségeket az Intézet a letéti számláról teljesíti. Az egyes tanfolyamok költségeiről külön-külön nyilvántartást kell vezetni és az esetleges pénzmaradványt a tanfolyam befejezése után az Intézet bevételi számlájára kell átutalni.

16. Az általános továbbképző esti tanfolyamok hallgatói előadási óránként 2,50 Ft tandíjat kötelesek az Intézethez befizetni.

Az esti, valamint a munkaidőkezdvevényes céltanfolyamok tandíja előadási óránként 2,50 Ft, az egésznapos vizsgaköteles céltanfolyamok tandíja heti 100 Ft, vizsgadíja pedig 150 Ft. A tandíj és vizsgadíj összegét a hallgatók — amennyiben a tanfolyamot a Mérnöki Továbbképző Intézet rendezi — az Intézethez, amennyiben más szerv rendezi, az illetékes tárca műszaki fejlesztési alapja javára kötelesek befizetni.

A tandíjat és vizsgadíjat a munkáltatók a hallgatók részére visszatérítetik.

17. A mérnöktovábbképző tanfolyamok előadói 120 Ft, gyakorlatvezetői pedig 70 Ft óradíjban részesülnek. A vizsgaköteles tanfolyamok vizsgázatóit hallgatónként 30 Ft díjazás illeti meg. Az előadásokon és gyakorlatokon közreműködő vetítógépező — előadási óránként — 14 Ft, a laboráns

12 Ft, a takarító, teremkezelő, jegyzeteladó 7 Ft óradíjban részesülhet.

18. A mérnöktovábbképzés céljára készült bármely jegyzet kiadásáról és terjesztéséről az Intézet útján kell gondoskodni, jegyzetet 200 példányszámon alul azonban csak kivételesen indokolt esetben szabad kiadni.

19. A jegyzetek szerzőit ívenként (40.000 n) 600 Ft, bírálóit 50 Ft díjazásban kell részesíteni.

20. A minisztériumok, illetőleg országos hatáskörű szervek által igényelt esti vagy munkaidőkedvezményes tanfolyamok előadásaihoz csak akkor kell jegyzeteket készíteni, ha a tanfolyamot rendező szerv arra igényt tart. Az Intézet által rendezett céltanfolyamok vagy a minisztériumok és országos hatáskörű szervek által rendezett tanfolyamok hallgatói részére szükséges jegyzeteket az Intézet a költségek megtérítése ellenében adja ki. Az országos hatáskörű szerv által igényelt példányszám terjesztése során befolyt eladási árat az Intézet az igénylő műszaki fejlesztési alapjára utalja át.

Az igényelt példányszámon felül készített jegyzetek eladásából származó bevétel az Intézet költségvetési bevétele.

21. Az Intézet által kiadott jegyzetek eladási árának megállapításánál törekedni kell az önköltség szerinti ár megállapítására. Az eladási ár azonban oldalanként 20 fillérnél kevesebb, illetve 30 fillérnél több nem lehet. Az így megállapított árhoz azonban hozzá kell számítani a fedél forintra kerekített tényleges költségét.

IV.

Vegyes rendelkezések

22. Az egésznapos vizsgaköteles céltanfolyamokra küldött mérnökök a 32/1960. (VI. 22.) Korm. számú rendeletben meghatározott tanulmányi kedvezményben részesülnek. Amennyiben a céltanfolyam a hallgató lakóhelyén kívül kerül megrendezésre, a hallgató részére a munkáltató kiküldetési illetményt (utazási költség, szállásdíj, ételmezési költség) köteles fizetni.

23. A munkaidőkedvezményes, valamint az egésznapos vizsgaköteles tanfolyamok hallgatóinak igazolatlan hiányzásáról, valamint a tanulmányi fegyelmet sértő magatartásáról a kijelölő szervet értesíteni kell. Ilyen esetekben a kijelölő szerv a hallgatóra eső költségeket egészben vagy részben a hallgatóra háríthatja.

24. A más szerv által rendezett esti vagy munkaidőkedvezményes tanfolyamok értékeléséről az Intézetet a tanfolyam befejezésétől számított két héten belül írásban tájékoztatni kell.

25. A mérnöktovábbképzés eredményeiről, a továbbképzési terv teljesítéséről, az Intézet minden év március hó 1-ig részletes beszámoló jelentést köteles a Művelődésügyi Minisztériumhoz felterjeszteni.

26. Az 1960. évben a jelen utasítás hatályba lépésekor már előkészített továbbképző tanfolyamok bonyolíthatók le. Az 1961. évtől kezdődően — kivételes esetektől eltekintve — az éves továbbképzési tervbe felvett tanfolyamokat szabad megrendezni.

27. Ez az utasítás a közzététel napján lép hatályba, a III. részben foglalt rendelkezéseit szeptember hó 1-től kezdődően, egyébként a kihirdetés napjától kell alkalmazni; egyidejűleg az 1482/74/1/1951. (IV. 10.) VKM. sz. rendelet hatályát veszti.

Molnár János s. k.,
miniszterhelyettes

A Kiadói Főigazgatóság vezetőjének 6/1960. K. F. számú

h a t á r o z a t a

a lexikon- és szótárkiadás díjairól

A 10/1957. Korm. sz. rendelet és a 32/1959. (M. K. 12.) M. M. számú művelődésügyi miniszteri utasításban kapott felhatalmazás alapján a könyvkiadóvállalatoknál kiadásra kerülő lexikonok és szótárak díjait az alábbiakban állapítom meg.

I.

Lexikonok díjai

1. Az egy szerzői ivre eső összes és mindennemű szerzői díj (ideértve a főszerkesztői, szerkesztői, főmunkatársi, munkatársi, lektori, gyűjtési, értelmezési, fonetizálási, utalozási, előszerkesztési, szakmai és politikai-ideológiai, felülvizsgálati stb. költségeket, tehát az összes egy szerzői ivre eső szellemi munkáért kifizetett ráfordítást)

a) 50 (ötven) szerzői ivre tervezett lexikonoknál a 3000 (Háromezer) forintot,

b) 50 (ötven) szerzői ívnél nagyobb terjedelemben tervezett lexikonoknál a 3600 (Háromezerhat-száz) forintot nem haladhatja meg.

Az egy ivre meghatározott költségösszeg nem emelhető fel abban az esetben, ha az 50 ivre tervezett mű nagyobb terjedelemben kerül kiadásra.

2. A címszavak (szöveg) megírásáért az I. pontban meghatározott kereteken belül szerzői ívenként (40 000 „n”) 600 Ft-tól 1600 Ft-ig terjedhető jogdíj fizethető.

A szerzői jogdíj levonása után a keretből fennmaradó összeget a kiadó a lexikon végleges kéziratának kialakításához szükséges szellemi munkaműveletek költségeire fordíthatja.

3. A kiadóvállalat állományába tartozó lexikon-szerkesztőség dolgozóinak munkabérét a központi igazgatás költségeivel együtt vállalati rezszi címén kell elszámolni. Az ilymódon jelentkező vállalati rezszi az egy-egy művel kapcsolatos összes ráfordítások 20 (húsz) százalékát nem haladhatja meg. (Ha egy mű több kötetből áll, akkor a rezszi az egész műre vetítetten kell számításba venni.)

Kivételesen indokolt esetben, ha a 20%-os rezszi elégtelennek mutatkoznék, a Kiadói Főigazgatóság engedélyezheti, hogy a mű I. kiadásánál el nem számolható többletrezszi a II. kiadás önköltség számításánál figyelembe vehető legyen.

II.

Szótárak díjai

4. Az 1. pont szerinti egy szerzői ivre eső szellemi előállítási költségek az alábbi díjtételeket nem haladhatják meg:

a) Nagyszótárak kiadásánál (80 000 szótári adatnál nagyobb művek) magyar—idegennyelvű szótáraknál ivenként 3600 Ft;

idegennyelvű—magyar szótáraknál ivenként 3300 Ft;

b) Kéziszótáraknál (35 000-től 80 000 szótári adatig terjedő műveknél)

magyar—idegennyelvű szótáraknál 3300 Ft.

idegennyelvű—magyar szótáraknál 3000 Ft.

c) Késszótáraknál (35 000 szótári adatig)

magyar—idegennyelvű szótáraknál 3000 Ft.

idegennyelvű—magyar szótáraknál 2700 Ft.

Az értelmező szótárak és a több területet felölelő szemléltető (képes) szótárak szerzői díját az a) pont szerint kell meghatározni.

5. Abban az esetben, ha olyan nyelven kerül szótár szerkesztésre és kiadásra, amely Magyarországon 1945 óta még nem jelent meg (pl. portugál), úgy a 4. pontban meghatározott díjak maximálisan 20%-kal, ha pedig 1945. év előtt sem került kiadásra (pl. arab, hindi), úgy maximálisan 40%-kal növelhetők. Többnyelvű szótáraknál a 4. pontban meghatározott díjak nyelvenként 20%-kal növelhetők.

5. A 4. pont szerinti egyösszegben meghatározott díjon belül a szótár szerkesztőjének (aki a művön szerzőként szerepel) szerzői ivenként 600 forinttól 1200 forintig terjedhető díj fizethető. Késszótáraknál a főszerkesztő (szerző) díja szótári adatonként 1,20 Ft—1,80 Ft összegben is megállapítható.

A főszerkesztő, szerző jogdíja és a külső lektor-nak járó díj egyösszegben is meghatározható a fenti ívekre megállapított díjak és tervezett ivterjedelem alapján. Ebben az esetben a díj megállapításánál ki kell kötni, hogy a kiadó az általa elfogadott terjedelembővülés esetében is csak a kikötött díjat fizeti, terjedelemcsökkenés esetében pedig a kikötött díj arányos része fizethető ki.

7. Abban az esetben, ha már megjelent magyar—idegennyelvű szótár anyagából a kiadó a teljes megszerkesztett magyar anyagot veszi át egy, a kiadásában megjelenő másik magyar—idegennyelvű szótárhoz való felhasználás céljából, úgy az eredeti szerzőnek a magyar anyag átengedéséért a kifizetett honorárium 60%-a jár.

8. A szerzői díjak és a 4. pontban megállapított egy ivre fordítható szellemi költségek közötti különbözeti összeget a kiadó a szótárszerkesztés során szükséges egyéb szellemi munkálatok (pl. 1. pontban felsoroltak) költségeire fordíthatja.

9. A gépelési költségeket a szellemi ráfordításokon felül külön önköltségi tényezőként kell figyelembe venni.

10. Vállalati rezszi címén az egy műre eső összes ráfordítások 10%-a számítható fel.

III.

Vegyes rendelkezések

11. A szerző (főszerkesztő és szerkesztő) részére járó díjakra a munka folyamatos jellegére tekintettel a várható szerzői díj 65%-a erejéig előlegek

fizethetők a kézirat elkészültéig. A fennmaradó összeg a mű megjelenésétől számított 15 napon belül fizetendő ki. Az egyes elvégzett részletmunkákért (pl. lektori, fonetizálási stb.) járó díjak a munka elfogadásától számított 15 napon belül kifizetendők.

12. A kézirat felett a kiadó a kiadási jogot 4 évre szerzi meg. A kézirat különleges szerkesztési mód-szereire tekintettel a 4 éves kiadói ügyleti időtartam kezdő napja a mű megjelenésének napja.

13. Lexikonok II. kiadása esetén a szerzőnek az I. kiadás során kifizetett díj 10%-a, III. és további kiadások esetében pedig a díj 5%-a jár. Változatlan lenyomat esetében újabb szerzői díj nem fizethető.

14. Szótárak II. kiadása után a szerzői jogdíj 25%-a, a III. és további kiadások esetén 10%-a fizetendő.

15. Átdolgozás esetén az átdolgozás mérvétől függően maximálisan a szerzői díj 40%-a fizethető. Ha az átdolgozás során terjedelembővüléssel jár, a kiadó által előzetesen meghatározott új anyag feldolgozására kerül sor, úgy az elfogadott új anyagért az eredeti műre megállapított szerzői díj jár.

16. A kiadói ügyleti időtartam lejártá után a már megjelent lexikonok és szótárak kiadására a kiadó újabb 4 évi időtartamra köteles szerződést kötni. Ebben az esetben az eredeti szerzői díj 20%-a fizethető ki a kiadói jog további 4 évre történő megszerzéséért.

17. Ez a határozat 1960. december hó 15. napján lép életbe, rendelkezéseit a folyamatban levő munkákra is alkalmazni kell.

A Kiadói Főigazgatóság 10—9—28/1958. számú díjmegállapítási határozata hatályát veszti.

dr. Siklós Margit s. k.,
főigazgatóhelyettes.

Közlemények

Pályázati hirdetés

A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Csoportja pályázatot hirdet a következő pályatetelek kidolgozására:

1. A növényi növekedés folyamata és annak matematikai formulája.

2. A kibernetika és az információ elmélet jelenlegi állása a biológiában.

A pályázaton a Magyar Tudományos Akadémia rendes és levelező tagjain kívül bárki résztvehet.

A pályaműveket két példányban — 1961. december 15-ig — az MTA Biológiai Csoportjához (Budapest, V. Nádor u. 7. I. em. 115.) kell benyújtani.

A pályázat jelíges.

A Biológiai Csoport csoportvezetősége a két legjobb pályamunkát 7500—7500 Ft jutalomban részesíti.

Budapest, 1961. január 11.

Ernst Jenő s. k.,
akadémikus, a Biológiai Csoport
titkára.

Jogszabálymutató

1960. december 15-től 1961. január 10-ig.

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	1960. évi III. törvény 1960. évi IV. törvény 9/1960 (XII. 20.) Eü. M. 2/1960 (XII. 25.) I. M. 56/1960 (XII. 31.) Korm. rendelet	A bányászatról A honvédelemről A gümőkór elleni küzdelem továbbfejlesztéséről szóló 42/1960 (IX. 1.) Korm. sz. rendelet végrehajtásáról. A telekkönyvről szóló 54/1960 (XI. 27.) Korm. sz. rendelet végrehajtásáról Felsőfokú Épületgépészeti Technikum létesítéséről.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlapirodánál (Budapest, V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj 1/4 évre 12 forint. Csekk számlaszám: egyéni 61.257, közületi 61.066 (vagy átutalás az MNB 8. számú folyószámlájára).

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1961. JANUÁR 31.

TARTALOM

	Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	
2/1961 (I. 22.) Korm. rendelet	A Tudományos és Felsőoktatási Tanács szervezéséről szóló 32/1957. (VI. 5.) Korm. rendelet kiegészítéséről..... 9
4/1961 (I. 22.) Korm. rendelet	Egyes pénzügyi viták elintézésének rendjéről 10
Miniszeri utasítások	
4/1961 (Tg. É. 2.) O.T.	A tudományos kutatás II. ötéves beruházási, valamint költség és létszám tervjavaslatának elkészítéséről 11
102/1961 (M. K. 1.) M. M.	Az egyetemi szakmérnökképzésről 15
Jogszabálymutató	16

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
2/1961. (I. 22.) számú

rendelete

a Tudományos és Felsőoktatási Tanács szervezéséről
szóló 32/1957. (VI. 5.) Korm. számú rendelet
kiegészítéséről

1. §

A Tudományos és Felsőoktatási Tanács szervezéséről szóló 32/1957. (VI. 5.) Korm. számú rendelet (a továbbiakban „R”) 2. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A Tanács feladatai:

a) előkészíti a Minisztertanács által a kutatómunkával kapcsolatban eldöntendő kérdéseket;

b) irányítja és ellenőrzi az országos több éves és távlati tudományos kutatási tervek előkészítését és végrehajtását, valamint közreműködik e terveknek a baráti államok kutatási terveivel való összehangolásában; az éves kutatási tervek készítésénél és végrehajtásánál pedig figyelemmel kíséri, hogy ezek a több éves, illetőleg a távlati kutatási terv célkitűzéseinek megfelelnek-e;

c) javaslatokat dolgoz ki a Minisztertanács számára a Magyar Tudományos Akadémia, valamint a minisztériumokhoz és országos hatáskörű szervekhez tartozó kutatási intézmények, továbbá az egyetemi tanszékek és intézetek tudományos munkájának összehangolására;

d) kidolgozza a kutatási hálózat fejlesztésének

irányelveit és ennek alapján a fejlesztés arányainak és ütemének tervjavaslatát;

— új tudományos-kutató intézményeket és intézeteket,

— önálló költségvetési, vagy önelszámolási egységként működő kutató csoportokat vagy kutató laboratóriumokat,

— egyetemi és egyetemi jellegű főiskolai szakokat

a miniszter, illetőleg a tudományos intézet és intézmény felügyeleti szerve vagy vezetője csak a Tanács egyetértésével alapíthat, szüntethet meg, vagy vonhat össze. Ha az alapítás, megszüntetés, összevonás a Minisztertanács hatáskörébe tartozik, az illetékes miniszter javaslatát a Kormányhoz, a Tanács véleményének előzetes meghallgatásával terjesztheti elő.

A már működő tudományos kutató intézményekben és intézetekben olyan új kutatási részlegek (osztályok, önálló csoportok) alapítását, megszüntetését, vagy összevonását, amelyek az intézmény, illetve intézet kutató területét befolyásolják, a miniszter, illetőleg a tudományos intézet és intézmény felügyeleti szerve vagy vezetője a Tanácsnak előzetesen bejelenteni köteles;

e) véleményezi a népgazdaság éves és távlati terveiben a kutatási és tudományos fejlesztési célokat szolgáló ráfordítások elosztására vonatkozó előirányzatokat; a kutatásra és felsőoktatásra fordítandó beruházások, kutatás céljaira történő költségvetési ráfordítások javaslatait az Országos Tervhivatal és a Pénzügyminisztérium a Tanáccsal egyeztetve állítja össze; az egyes minisztériumok által a műszaki fejlesztési alaphól a kutatás céljaira fordítandó előirányzatok felosztását a minisztérium, a Tanácsnak bejelenteni tartozik;

f) kidolgozza a Magyar Tudományos Akadémiával, az érdekelt minisztériumokkal és országos hatáskörű szervekkel együtt működve a tudományos szakemberképzés irányait, fő keretszámaikat és módszereit a kutatóintézetek és egyetemi tanszéki oktatás szükségleteit, valamint a tudományos haladás korszerű követelményeinek érvényesítése érdekében;

g) összehangolja az állami vezető szervek és a tudományos intézmények tudományos szakemberképzési munkáját, különös tekintettel az aspiránsképzésre;

h) elősegíti az érdekelt állami szervek bevonásával a felsőoktatásnak a gyakorlati élettel, különösen pedig a termeléssel való szoros kapcsolatát;

i) ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket egyéb jogszabályok hatáskörébe utalnak."

2. §

A R. 3. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„3. §. (1) A Tanács 35—40 tagból áll.

(2) A Tanács tagjait, elnökét, valamint alelnökeit és titkárát a Minisztertanács nevezi ki."

3. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt
Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
4/1961. (I. 22.) számú

rendelete

egyes pénzügyi viták elintézésének rendjéről

1. §

A beruházási és felújítási, valamint egyéb építőipari munkák elszámolásából eredő pénzügyi elszámolási vita elbírálása, ha annak tárgya olyan követelés, amelynek fedezetét a Magyar Beruházási Bank kezeli, a Pénzügyminisztérium Beruházási Főigazgatóságának, ha olyan követelés, amelynek fedezetét az Országos Takarékpénztár kezeli, a Pénzügyminisztérium Takarékpénztári Főigazgatóságának, ha pedig olyan követelés, melynek fedezetét a Magyar Nemzeti Bank kezeli, az utóbbinak a hatáskörébe tartozik.

2. §

Központi Döntőbizottság, valamint a Fővárosi és Pestmegyei Döntőbizottság hatáskörébe és illetékessége alá tartozó építőipari elszámolási vitákat a Központi Döntőbizottság különleges szerve — az Építőipari Számlafelülvizsgáló Döntőbizottság (ÉSZD) — bírálja el. A miniszter jogosult a saját felügyelete alá tartozó felek között felmerült ilyen elszámolási vitákat a minisztériumi döntőbizottság hatáskörébe vonni.

3. §

(1) Szerződésből eredő és jogszabály szerint beszedési megbízással érvényesített követelésekkel

kapcsolatban keletkezett, döntőbizottsági útra tartozó jogvitákat — az 1. és 2. §-ban említett jogvitákat kivéve — a követelés teljesítése vagy teljesítésének megtagadása tárgyában a Magyar Nemzeti Bankban szervezett Inkassó Felszólalási Bizottság (IFB) rendelkezik.

(2) Az IFB felhatalmazhatja a Magyar Nemzeti Bank, a Magyar Beruházási Bank és az Országos Takarékpénztár szerveit, hogy az ügyek általa meghatározott körében átruházott hatáskörben járjanak el.

(3) Az a fél, amelyik az (1) és (2) bekezdésben foglaltak alapján tett intézkedést sérelmesnek tartja, a döntőbizottsághoz keresettel fordulhat.

4. §

(1) A termelőszövetkezetek (termelőszövetkezeti csoportok) és az állami (tanácsi) építőipari vállalatok, illetőleg építőipari kisipari szövetkezetek között építőipari munkából kifolyóan keletkezett pénzügyi elszámolási vita bírósági elbírálását meg kell előznie a Magyar Nemzeti Banknál lefolytatott egyeztetési eljárásnak.

Ha az egyeztetés során a felek között egyezség nem, vagy csak részben jön létre, a fennmaradt vitás kérdésekben a Magyar Nemzeti Bank dönt.

(2) A Magyar Nemzeti Bank által hozott határozatot, valamint az egyezséget az építettő székelye szerint illetékes bankfiók azonnal végrehajtja. Az a fél, amelyik a Magyar Nemzeti Bank döntését sérelmesnek tartja, igényét a bíróságnál az elévülési időn belül keresettel érvényesítheti.

(3) A (1) és (2) bekezdésben foglalt rendelkezések nem érintik a Magyar Nemzeti Banknak azt a jogát, hogy az elszámolásokat mind a benyújtott okmányok alapján, mind a helyszínen felülvizsgálja és ennek eredményeképpen a jogtalanul felszámított tételek kifizetését megtagadja, ha pedig utólag állapítja meg, hogy jogtalanul felszámított tételekre fizetett, ezek visszafizettetése iránt az utolsó számlának vagy végszámlának hozzá történt benyújtásától számított hat hónap alatt a kivitelező ellen keresetet indítson.

5. §

(1) Az Építőipari Számlafelülvizsgáló Döntőbizottság, továbbá az Inkassó Felszólalási Bizottság összetételére és eljárására, valamint a Pénzügyminisztérium Beruházási, valamint Takarékpénztári Főigazgatóságainak és a Magyar Nemzeti Banknak az építőipari számlaviták elbírálásával kapcsolatos hatáskörére és eljárására vonatkozó részletes szabályokat — az építésügyi miniszterrel, a közlekedés- és postaügyi miniszterrel, a földművelésügyi miniszterrel, valamint az Országos Tervhivatal elnökével és a Központi Döntőbizottság elnökével egyetértésben a pénzügyminiszter állapítja meg.

(2) Az 1. §-ban meghatározott viták eldöntése során a Pénzügyminisztérium Beruházási, valamint Takarékpénztári Főigazgatóságai és a Magyar Nemzeti Bank — amennyiben az — (1) bekezdés alapján megállapított szabályok nem rendelkeznek — az államigazgatási eljárásról szóló 1957. évi IV. törvények szerint járnak el.

6. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg az 536/10/1949. G. F. sz. határozat 9–10 pontja, a 2.115/40/1954. számú minisztertanácsi határozat III. fejezetének 5. pontja és az 1/1960. (VIII. 16.) P. M. — F. M. — É. M. — O. T. számú együttes rendelet 26. §-a hatályát veszti.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt
Kormány elnöke.

Miniszteri utasítások

Az Országos Tervhivatal elnökének,
valamint a pénzügyminiszternek
4/1961. (Tg. É. 2.) O. T. számú

együttes utasítása

a tudományos kutatás II. ötéves beruházási,
valamint költség és létszám tervjavaslatának
elkészítéséről

A 2.071/21/1952. MT. számú határozatban foglalt felhatalmazás alapján az alábbiakat rendeljük:

1. §

(1) A jelen utasítás hatálya kiterjed mindazokra a minisztériumokra, tervező főhatóságokra és tanácsokra (továbbiakban: tervező főhatóságok), amelyeknek felügyelete alatt:

a) az 1. sz. mellékletben felsorolt kutató és fejlesztő intézetek vannak;

b) az 1. sz. mellékletben nem szereplő, de kutatással is foglalkozó intézetek, intézmények működnek (ilyenek pl. az egyetemi tanszékek és intézetek klinikák, vállalati kutató laboratóriumok);

c) olyan egyéb — az a) és b) pontban ugyan nem szereplő — intézetek, intézmények, vállalatok stb. vannak, amelyek az országos távlati tudományos kutatási terv kidolgozásával kapcsolatban feladatokat kaptak.

I.

A tudományos kutatás II. ötéves tervidőszakra vonatkozó beruházási tervjavaslatának elkészítése

2. §

(1) A tervező főhatóságok közölik az Országos Tervhivatallal, hogy az 5/1960. (Tg. É. 8.) O. T. számú utasítás alapján elkészített II. ötéves beruházási tervjavaslatukban szereplő előirányzatokból milyen összeget terveztek tudományos kutatással kapcsolatos beruházásokra fordítani.

(2) A javaslatot 1960. január 1-i áron kell elkészíteni, a 2. és 3. sz. melléklet szerinti formában.

3. §

(1) A 2. és 3. számú melléklet I. fejezetében az értékhatáron felüli beruházásokat egyedileg kell felsorolni. Az értékhatárra nézve a 2.041/1959. (VII. 29.) Korm. számú határozat előírásai az irányadók.

(2) A 2. és 3. számú melléklet II. fejezetében azokat a beruházásokat kell tételenként felvenni, amelyeknek összege a 2 millió forintot meghaladja és a 2.041/1959. (VII. 29.) Korm. számú határozatban a tervező főhatóságra előírt értékhatárt nem lépi túl.

(3) Az említett mellékletek III. fejezetében a 2 millió forint aluli beruházásokat kell feltüntetni egy összegben.

4. §

(1) A beruházási tervjavaslatok elkészítése szempontjából kutatással kapcsolatos beruházás alatt:

a) a főhivatású kutatóhelyek tekintetében (önálló kutatóintézetek, tudományos intézetek, kutató laboratóriumok stb., tehát olyan szervek, amelyek elsődlegesen tudományos, kutatási tevékenységet folytatnak) a kutatóhellyel kapcsolatos valamennyi beruházást kell érteni;

b) a nem főhivatású kutatóhelyek tekintetében pedig (pl. egyetemi, főiskolai tanszékek és intézetek, klinikák, kórházak, múzeumok, vállalatok stb., tehát olyan szervek, amelyek főhivatásuk mellett tudományos kutatási tevékenységet is folytatnak) csak a tudományos kutatást közvetlenül szolgáló beruházást kell érteni. A nem főhivatású kutatóhely központi ügyvitelével, éttermével, garázsával stb. kapcsolatos beruházásoknak a kutatásra vetíthető beruházási adatait figyelmen kívül kell hagyni.

5. §

(1) A tervező főhatóságok közölik az Országos Tervhivatallal, hogy az 5/1960. (Tg. É. 8.) O. T. számú utasítás alapján elkészített II. ötéves importtervjavaslatukban szereplő előirányzatokból milyen összeget terveztek tudományos kutatással kapcsolatos beruházásokkal összefüggő importra fordítani.

(2) A javaslatot a 4. sz. melléklet szerinti formában kell elkészíteni.

(3) Az importtervjavaslat elkészítése tekintetében a 4. §-ban foglaltakat értelemszerűen kell alkalmazni.

II.

A tudományos kutatás II. ötéves tervidőszakra vonatkozó költség- és létszám tervjavaslatának elkészítése

6. §

(1) A tervező főhatóságok közölik az Országos Tervhivatallal, hogy a II. ötéves tervjavaslatukban szereplő előirányzatokból milyen költséget és létszámot terveztek tudományos kutatással kapcsolatos feladatokra fordítani.

(2) A javaslatot az 5. sz. melléklet szerinti formában kell elkészíteni.

7. §

(1) A létszámtervjavaslatok elkészítése szempontjából összes kutatással kapcsolatos létszám alatt

a) a főhivatású kutatóhelyek tekintetében (önálló kutatóintézetek, tudományos intézetek, kutató laboratóriumok stb., tehát olyan szervek, amelyek

elsődleges tudományos kutatási tevékenységet folytatnak) a kutatóhely összes létszámát kell érteni;

b) a nem főhivatású kutatóhelyek tekintetében pedig (pl. egyetemi, főiskolai tanszékek és intézetek, klinikák, kórházak, múzeumok, vállalatok stb., tehát olyan szervek, amelyek főhivatásuk mellett tudományos kutatási tevékenységet is folytatnak) csak a tudományos kutatók, a kutatást közvetlenül szolgáló segéderők és a kutatást közvetlenül szolgáló egyéb személyzet létszámát kell érteni. A nem főhivatású kutatóhely központi ügyvitelét stb. el látó személyzet kutatásra vetíthető létszámadatait figyelmen kívül kell hagyni.

(2) Az állományon kívüli beralapból tizetett dolgozókat a létszámmegállapításnál — mind a főhivatású, mind a nem főhivatású kutatóhelyek tekintetében — figyelmen kívül kell hagyni. Ugyanakkor azokat, akik — a jelen utasítás szerint — a tervezésbe bevont kutatóhelyeknél betöltött főállásuk mellett máshol, mint állományon kívüliek foglalkoztatottak (részfoglalkozásúak) a főállásuk szerinti kutatóhelynél teljes munkaidővel (egész számban) kell figyelembe venni.

8. §

Az összes kutatással kapcsolatos költség tekintetében a 7. §-ban foglaltakat értelemszerűen kell alkalmazni azzal, hogy az állományon kívüliek beralapját is figyelembe kell venni.

III.

Egyéb feladatok

9. §

(1) A tervjavaslatokat a tervező főhatóságok 1961. február 11-ig küldjék meg az Országos Tervhivatal részére 5, a Tudományos és Felsőoktatási Tanács Titkársága részére pedig 1 példányban.

(2) A költség- és létszám tervjavaslatokat a Pénzügyminisztérium részére is meg kell küldeni 3 példányban.

(3) A tervjavaslatokhoz csatolni kell azoknak a kutatóhelyeknek a jegyzékét, amelyekre vonatkozólag a tervjavaslatok készültek.

10. §

Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Ajtai Miklós s. k., Kardos Géza s. k.,
az Országos Tervhivatal pénzügyminiszterhelyettes.
elnökhelyettese.

1. számú melléklet a 4/1961. (Tg. É. 2.) O. T. számú utasításhoz

Kutató intézetek jegyzéke

Állami Gazdaságok Főigazgatósága

ÁGF Üzemszervezési K. I.

Belkereskedelmi Minisztérium

Belkereskedelmi K. I.

Egészségügyi Minisztérium

Frederic Joliot-Curie Központi Sugárbiológiai Intézet

Humán Oltóanyagtermelő és Kutató Intézet
Országos Bőr- és Nemikórtani Intézet
Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet
Országos Idegsebészeti Tudományos Intézet
Országos Kardiológiai Intézet
Országos Korányi TBC Intézet
Országos Közegészségügyi Intézet
Országos Munkaegészségügyi Intézet
Országos Onkológiai Intézet
(Onkópatológiai Kutató Intézet)
Országos Rheuma és Fürdőügyi Intézet
(Balneológiai Kutató Intézet)
(Orvostörténeti Könyvtár)
Országos Röntgen és Sugárfizikai Laboratórium
Országos Testnevelési és Sportegészségügyi Intézet
Országos Trachoma Módszertani és Kutató Osztály
Országos Traumatológiai Intézet
Országos Vértranzfúziós Szolgálat Központi Kutató Intézete

Élelmezésügyi Minisztérium

Cukoripari Kutató Intézet
Dohányipari Kutató Intézet
Erjedéssipari Kutató Intézet
Konzerv és Paprikaipari Kutató Intézet
Központi Élelmiszeripari Kutató Intézet
Növényolaj és Háztartási Vegyipari Kutató Intézet
Országos Húsipari Kutató Intézet
Országos Malomipari és Terménytárolási Kutató Intézet
Sütő- és Tésztaipari Kísérleti Intézet
Tejgazdasági Kísérleti Intézet

Építészeti Minisztérium

Építéstechnikai és Építésgazdasági Iroda
Építéstudományi Intézet
Építőanyagipari Központi Kutató Intézet
Építésügyi Dokumentációs Iroda

Földművelésügyi Minisztérium

Állattenyésztési Kutató Intézet
Délalföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet
Délkeletdunántúli Kísérleti Intézet
Duna—Tiszaközi Kísérleti Intézet
Északkeletmagyarországi Kísérleti Intézet
Gyógynövény Kutató Intézet
Kertészeti Kutató Intézet
Kisállattenyésztési Kutató Intézet
Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézet
Mezőgazdasági Szervezési Intézet
Nagykúnsági Mezőgazdasági Kísérleti Intézet
Növénynemesítési és Növénytermelési Kutató Intézet
Növényvédelmi Kutató Intézet
Nyírségi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet
Országos Agrárbotanikai Kutató Intézet
Országos Mezőgazdasági Minőségvizsgáló Intézet
Országos Növényfajta Minősítő Tanács Titkársága
Öntözési és Rizstermelési Kutató Intézet
Szőlészeti Kutató Intézet

Kohó- és Gépipari Minisztérium

Általános Géptervező és Műszaki Iroda
Erősáramú Gyártmányfejlesztési Intézet

Híradástechnikai Ipari Kutató Intézet
Hőtechnikai Kutató Állomás
Járműfejlesztési Intézet
Mezőgépjepfejlesztési Intézet
Méréstechnikai Központi Kutató Laboratórium
Műszeripari Kutató Intézet
Optikai és Finommechanikai Kutató Intézet
Szerszámgépjepfejlesztő Intézet
Távközlési Kutató Intézet
Vasipari Kutató Intézet
Villamosipari Kutató Intézet

Könnyűipari Minisztérium

Bőr-, Cipő-, és Szőrmeipari Kutató Intézet
Helyiipari Kutató Intézet
Papíriipari Kutató Intézet
Textilipari Kutató Intézet

Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium

Autóközlekedési Tudományos Kutató Intézet
Postakísérleti Intézet
Útügyi Kutató Intézet
Vasúti Tudományos Kutató Intézet

Magyar Testnevelési és Sporthivatal

Testnevelési Tudományos Kutató Intézet

Magyar Tudományos Akadémia

Atommagkutató Intézet
Állam- és Jogtudományi Intézet
Állategészségügyi Kutató Intézet
Automatizálási Kutató Csoport
Biológiai Kutató Intézet
Biokémiai Kutató Intézet
Botanikai Kutató Intézet
Csillagvizsgáló Intézet
Dunántúli Tudományos Intézet
Elméleti Fizikai Kutató Intézet
Filozófiai Intézet
Földrajztudományi Intézet
Genetikai Intézet
Geodéziai Kutató Laboratórium
Geofizikai Kutató Laboratórium
Geokémiai Kutató Laboratórium
Gyermeklélektani Intézet
Irodalomtörténeti Intézet
Ipargazdasági Kutató Csoport
Kibernetikai Kutató Csoport
Kísérleti Orvostudományi Intézet
Közgazdaságtudományi Intézet
Központi Kémiai Kutató Intézet

Matematikai Kutató Intézet
Mezőgazdasági Kutató Intézet
Mezőgazdasági Üzemtani Intézet
Műszaki Fizikai Kutató Intézet
Műszaki Kémiai Kutató Csoport
Napfizikai Laboratórium
Népzene Kutató Csoport
Nyelvtudományi Intézet
Olajbányászati Kutató Laboratórium
Régészeti Kutató Csoport
Sztereo-kémiai Kutató Csoport
Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézet
Történettudományi Intézet

Minisztertanács

Központi Fizikai Kutató Intézet
Országos Meteorológiai Intézet
Országos Mérésügyi Hivatal

Művelődésügyi Minisztérium

Filmtudományi Intézet
Pedagógiai Tudományos Intézet
Színháztudományi Intézet

Nehézipari Minisztérium

Bányászati Kutató Intézet
Bányászati Robbantótechnikai Kutató Intézet
Fémipari Kutató Intézet
Gumiipari Kutató Intézet
Gyógyszeripari Kutató Intézet
Hőtechnikai Kutató Intézet
Magyar Ásványolaj és Földgáz Kísérleti Intézet
Magyar—Német Varga Tanulmányi Társaság
Nagynyomású Kísérleti Intézet
Nehézvegyipari Kutató Intézet
Szervesvegyipari és Műanyagipari Kutató Intézet
Villamosenergetikai Kutató Intézet

Országos Erdészeti Főigazgatóság

Erdészeti Tudományos Intézet
Faipari Kutató Intézet

Országos Földtani Főigazgatóság

Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet
Magyar Állami Földtani Intézet

Országos Vízügyi Főigazgatóság

Vízgázdálkodási Tudományos Kutató Intézet

Szakszervezetek Országos Tanácsa

Munkavédelmi Tudományos Kutató Intézet

2. számú melléklet a 4/1961. (Tg. É. 2.) O. T. számú utasításhoz.

.....Minisztérium (tanács).

Második öt éves tervjavaslat.

Beruházások jegyzéke I.

1000 Ft-ban

Sorszám	A beruházás megnevezése, helye és engedélyezési száma	A kivitelezés		Teljes költség					Felhasz- nálás 1960. X 11. 31-ig	1961–1965. évi tervjavaslat összesen	1965. dec. 31-e utáni megvaló- sítás	Megjegyzés
		kezdés	befeje- zés	Össze- sen	e b b o l							
					Építés	g é p						
		éve				Építés	belföldi	import				
3	4	5	6	7	8		9	10	11	12	13	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

I. Értékhátáron felüli beruházások:

I. Összesen :

II. 2 millió Ft-on felüli, de az értékhátárt meg nem haladó beruházások:

II. Összesen :

III. 2 millió Ft-on aluli beruházások összesen:

II. + III. Összesen :

I. + II. + III. Összesen :

3. számú melléklet a 4/1961. (Tg. É. 2.) O. T. számú utasításhoz.

.....Minisztérium (tanács).

Második öt éves tervjavaslat.

Beruházások jegyzéke II.

1000 Ft-ban.

Sorszám	A költségelőirányzat évi ütemezése						Megjegyzés
	1961. évi össz.	Ebből: Építés	1962. évi össz.	Ebből: Építés	1963-68 stb.		
1	2	3	4	5	6	7	8

I. Értékhátáron felüli beruházások:

I. Összesen :

II. 2 millió Ft-on felüli, de az értékhátárt meg nem haladó beruházások:

II. Összesen :

III. 2 millió Ft-on aluli beruházások összesen:

II. + III. Összesen :

I. + II. + III. Összesen :

1960. évi várható*

* *Megjegyzés:* Az 1960. évi várhatóval kapcsolatban a 2—3. rovatokat kell kitölteni.

A tervjavaslat az alábbi szakágazati csoportosításban készítendő el:

NIM: Bányászati ágazat	KGM: Kohászat	KIP. M: Nagyipar	KPM: Vasút
NIM: Energia ágazat	KGM: Gépipar	KIP. M: Tanácsipar	KPM: Posta
NIM: Vegyipari ágazat	KGM: KGM/B		KPM: Egyéb

Egyéb tervező főhatóságok javaslatukat szakágazati csoportosítás nélkül tervezzék.

4. számú melléklet a 4/1961. (Tg. É. 2.) O. T. számú utasításhoz.

.....Minisztérium (tanács).

Második öt éves tervjavaslat.

Beruházással összefüggő import tervjavaslat

1000 Ft-ban

Megnevezés	1960. évi várható	1961-65. összesen	1961.	1962.	1963.	1964.	1965.
------------	----------------------	----------------------	-------	-------	-------	-------	-------

1. Géphezatal összesen

Ebből: demokratikus
tőkés

2. Műszerhezatal összesen

Ebből: demokratikus
tőkés

5. számú melléklet a 4/1961. (Tg. É. 2.) O. T. számú utasításhoz.

.....Minisztérium (tanács)

Második öt éves tervjavaslat.

Költség és létszám tervjavaslat

Megnevezés	1960. évi várható	1961-65. összesen	1961.	1962.	1963.	1964.	1965.
------------	----------------------	----------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Összes kutatással kapcsolatos létszám (fő)

Ebből: állami költségvetésből fedezett
egyéb forrásból fedezett

Összes kutatással kapcsolatos létszámból:
tudományos kutatói létszám:

Ebből: állami költségvetésből fedezett
egyéb forrásból fedezett

Összes költség (1000 Ft)

Ebből: állami költségvetésből fedezett
műszaki fejlesztési alpból fedezett
megbízásos munkából fedezett
egyéb forrásból fedezett

Megjegyzés: A tervjavaslat az alábbi szakágazati csoportosításban készítendő el.

NIM: Bányászati ágazat	KGM: Kohászat	KIP. M: Nagyipar	KPM: Vasút
NIM: Energia ágazat	KGM: Gépipar	KIP M: Tanácsipar	KPM: Posta
NIM: Vegyipari ágazat	KGM: KGM/B		KPM: Egyéb

Egyéb tervező főhatóságok javaslatukat szakágazati csoportosítás nélkül tervezzék.

A művelődésügyi miniszter 102/1961. (M. K. I.)
M. M. számú

u t a s í t á s a

az egyetemi szakmérnökképzésről

A mérnöktovábbképzésről szóló 2.043/1960. (VI. 22.) Korm. számú határozat 13. pontjában foglalt felhatalmazás alapján az egyetemi szakmérnökképzést az érdekelt miniszterekkel és országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben az alábbiak szerint szabályozom:

1. Egyetemi oklevéllel és megfelelő szakmai gyakorlattal rendelkező mérnökök a műszaki egyetemeken folytatott kiegészítő tanulmányok útján szakmérnöki oklevelet szerezhetnek.

2. A: 1961-től kezdődően egy-egy tanulmányi évben induló szakmérnöki szakokat, valamint az egyes szakokra felvehető mérnökök számát a minisztériumok és országos hatáskörű szervek igényét figyelembe véve — a Mérnöki Továbbképző Intézet Intéző Bizottságának javaslata alapján — az Országos Tervhivatallal és a Pénzügyminisztériummal kialakított keretszámokon belül — évenként külön állapítom meg.

3. A szakmérnökképzés tanulmányi ideje a tanév második (tavaszi) félévével kezdődő négy szabályszerű egyetemi félév, az oktatás a Művelődésügyi Minisztérium által jóváhagyott tantervek és programok alapján levelező formában történik. A hallgatók félévenként vizsgát tesznek, a tanulmányok befejezését követően pedig diploma-tervet (diploma munkát) készítenek és annak eredményes megvédése után a végzett szakot feltüntető szakmérnöki oklevelet nyernek. A kitűnő eredménnyel végzett hallgatók kitüntetéses oklevelet kapnak.

4. A szakmérnökképzés heti 12—16 óra elméleti és gyakorlati foglalkozással 18—24 főből álló évfolyamokban, illetőleg 6—8 fős gyakorlati csoportokban történik.

A dékán a gyakorlati foglalkozások lebonyolítását az egyetemen kívül üzemi, vagy kutatóintézeti laboratóriumokban is megszervezheti, ha ez gazdaságilag előnyösebb és a kívánt szakmai színvonal jobban biztosítható. A szakmérnökképzés kötelező gyakorlati foglalkozásait a vidéki hallgatók részére összevontan kell megtartani. Az előadókat és a gyakorlatok vezetőit az egyetem rektora

bizza meg, elsősorban a tudományos fokozattal rendelkező egyetemi oktatók és gyakorlati szakemberek köréből.

A szakmérnökképzés előadásai és gyakorlati órái az egyetemi oktatók oktatói terhelésébe, illetőleg a közreműködő technikai segédzsemyezet kötelező munkaidejébe nem számíthatók be.

5. A szakmérnökképzés tanulmányi és fegyelmi rendjére, a félévi vizsgák lefolytatására, a hallgatókat megillető tanulmányi kedvezményekre az általános hatályú, illetőleg az egyetemi levelező oktatásra vonatkozó külön rendelkezéseket kell alkalmazni.

6. A szakmérnökképzés keretében induló szakok és az egyes szakokra felvehető mérnökök számának meghatározása érdekében a minisztériumok és országos hatáskörű szervek indokolt igényeiket minden év augusztus hó 1. napjáig jelenthetik be a Művelődésügyi Minisztériumhoz. A bejelentésben a képzésre kijelölt mérnökök nevét, az oklevelük számát, a munkahelyük és munkakörük pontos megjelölésével a felvételi indokoltság sorrendjében kell feltüntetni.

7. A szakok bevezetéséről és a feltételi keretszámokról a Művelődésügyi Minisztérium szeptember hó 15. napjáig dönt és erről az igénylőket, valamint — a meginduló szakra kijelölt mérnökök névsorának közlése mellett — az érdekelt műszaki egyetem rektorát értesíti.

8. A szakmérnökképzésre azok a munkahelyek felett felügyeletet gyakorló minisztériumok, és országos hatáskörű szervek által kijelölt mérnökök vehetők fel, akik a szakmérnöki szak képzési irányának megfelelő egyetemi mérnöki oklevéllel és legalább két éves mérnöki gyakorlattal rendelkeznek.

Kivételesen kijelölhető a szakmérnökképzésre az is, aki a szakmérnöki szak képzési irányaitól eltérő műszaki egyetemi, vagy a tudomány egyetemek természettudományi karán szerzett oklevéllel rendelkezik, ha legalább két évet a szakmérnöki szak képzési irányának megfelelő mérnöki munkakörben töltött, és e munkakörének ellátásához a szakmérnöki oklevél megszerzése különösen indokolt.

9. A szakmérnökképzésre kijelölt mérnökök felvétele tárgyában a rektor által vezetett felvételi bizottság október hó 15-ig dönt. A Bizottság tagjai

a képzést lebonyolító karok dékánjai, az egyetemi párt- és szakszervezeti bizottságok egy-egy kiküldöttje. A rektor a felvételi bizottságba tanácskozási joggal vonja be a mérnököket kijelölő minisztériumok és országos hatáskörű szervek képviselőit. A szak szerint illetékes tárca képviselőjének a felvételi bizottságban szavazati joga van.

A jelöltek felvételi vizsgát nem tesznek, a felvételtől vagy a felvétel elutasításáról az egyetem rektora írásban értesíti a jelölt munkahelye felett felügyeletet gyakorló minisztériumot vagy országos hatáskörű szervet.

10. A szakmérnökképzés költségeit a műszaki egyetemeken költségvetésében kell előirányozni. A szakmérnökképzésben közreműködő egyetemi oktatók és megbízott külső előadók az előadásokért 120,— Ft, a gyakorlatok vezetéséért 70,— Ft óradíjban részesülnek. A szakmérnökképzés keretében megtartott előadásokon és gyakorlatokon közreműködő vetítógép kezelők — előadási, illetve gyakorlati óránként 14 Ft, a laboránst 12 Ft, a takarítót, teremkezelőt 7—7 Ft óradíj illeti meg.

A diplomaterv (munka) bírálót diplomatervenként 150,— Ft, a konzulenseket óránként 60,—

Ft díjazásban kell részesíteni. Erre a célra a költségvetésben hallgatónként legfeljebb 500,— Ft-ot lehet előirányozni. A félévi vizsgák lefolytatásáért a vizsgázató hallgatónként 20,— Ft, az állami vizsgabizottság tagjai pedig 40,— Ft díjazásban részesülnek.

11. A hallgatók félévenként 500,— Ft tandíjat, a diplomaterv (munka) megvédésével kapcsolatban pedig 150,— Ft vizsgadíjat kötelesek fizetni az egyetem bevételi számlájára. A tandíjat és vizsgadíjat a munkáltató a hallgató részére legalább jó tanulmányi eredmény esetén egészében vagy részben megtérítheti.

12. A szakmérnökképzés céljára készített jegyzetek kiadása és terjesztése a Mérnöki Továbbképző Intézet feladata. Jegyzetet 100 példányszámon alul, csak kivételesen indokolt esetben szabad kiadni. A jegyzetek megírásáért ívenként (40 000 n) 600 Ft, a bírálatért ívenként 50 Ft tiszteletdíjat kell fizetni.

13. Ez az utasítás a közzététel napján lép hatályba.

Molnár János s. k.,
miniszterhelyettes.

Jogszabálymutató

1961. január 11-től 1961. január 24-ig.

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	1961. évi 1. számú tvr.	A Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság között a találmányi szabadalmak és a gyári vagy kereskedelmi védjegyek elsőbbségi határidejének meghosszabbítása és az ipari tulajdonjogot érintő egyéb kérdések tárgyában Berlinben 1960. január hó 12. napján aláírt egyezmény kihirdetéséről.
	1002/1961. (I. 20.) Korm. határozat	A vízügyi feladatok pénzügyi fedezetének biztosításáról szóló 1075/1957. (IX. 1.) Korm. sz. határozat módosításáról.
Tervgazdasági Értesítő	10/1961. (K. É. 1.) Bk. M—P—M.	A közületek állami és szövetkezeti kereskedelmi szervektől történő beszerzései.
	3/1961. (T. g. G. 2.) O. T.	A beruházók egyszeri jutalmazásáról szóló 20/1959 (Tg. É. 19.) O. T. számú utasítás módosításáról és kiegészítéséről.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 650 példány.

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj 1/4 évre 12 forint. Csekkszámlaszám: egyéni 61.257, közületi 61.066 (vagy átutalás az MNB 8. számú folyószámlájára).

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1961. FEBRUÁR 28.

TARTALOM

Oldal

Törvények, rendeletek, határozatok	1003/1961. (II. 19.) Korm. határozat	A Tudományos és Felsőoktatási Tanács kiegészítéséről	17
Miniszteri utasítások	108/1961. (M. K. 3.) M. M. 109/1961. (M. K. 3.) M. M. 183/1960. (M. K. 24.) M. M. 3/1961. (Tg. É. 2.) O. T.	A műszaki (amerikai) retusmunkák végzésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/1960. (VII. 22.) Mü. M.—M. M. számú együttes rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról	17
		A tudományos és szakkönyvtárak rendszeres statisztikai nyilvántartásáról és adatszolgáltatásáról	19
		A könyvtárak állományában levő külföldi folyóiratok bejelentéséről	19
		A beruházók egyszeri jutalmazásáról szóló 20/1959. (Tg. É. 19.) O. T. számú utasítás módosításáról és kiegészítéséről	20
Közlemények	120.075/1961. MTA	A korpótlék megállapításáról folyamatos munkaviszonnyal rendelkező dolgozók esetében	20
Jogszabálymutató.....			21

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1003/1961. (II. 19.) számú

határozata

a Tudományos és Felsőoktatási Tanács kiegészítéséről

1. A Minisztertanács

Ajtai Miklóst, az Országos Tervhivatal elnökhelyettesét a Tudományos és Felsőoktatási Tanács (a továbbiakban: TFT) tagjává;

Petőházi Gábor miniszterhelyettest a TFT és Elnökségének tagjává;

Erdey-Grúz Tibor akadémikust, a TFT alelnökévé kinevezi.

2. Az 1053/1957. (VI. 5.) Korm. számú és az 1015/1960. (VI. 16.) Korm. számú határozat a fentiek szerint módosul.

Dr. Münnich Ferenc s. k.
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

Miniszteri utasítások

A művelődésügyi miniszter 108/1961. (M. K. 3.) M. M. számú utasítása

a műszaki (amerikai) retusmunkák végzésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/1960. (VII. 22.) Mü. M. — M. M. számú együttes rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról

Az 1/1960. (VII. 22.) Mü. M.—M. M. számú együttes rendeletben (a továbbiakban: R) megjelölt műszaki (amerikai) retusóri képesítés igazolását, valamint működési engedély megszerzését, továbbá a műszaki retusmunkák egységes elbírálása és díjazása érdekében létesített bizottság működését az alábbiakban szabályozom:

I.

A képesítés igazolása

1. A képesítést igazoló bizonyítvány annak adható ki, aki

a) legalább egy éve mint főfoglalkozású retusőr munkaviszonyban áll és a munkáltató szerv (vállalat, intézmény) vezetője által aláírt bizonyítvánnyal.

igazolja azt is, hogy szakmailag kifogástalan munkát végez, vagy

b) szakmai felkészültségét vizsgabizottság előtt bebizonyítja.

2. A bizonyítvány kiadása iránti írásbeli kérelmet a Képzőművészeti Alap (a továbbiakban: Alap) igazgatójához címezve, az Alap Vállalati osztályához kell benyújtani.

3. Az Alap igazgatója az 1a. pontban meghatározott feltételek igazolt fennforgása esetén a bizonyítványt közvetlenül kiadja, ellenkező esetben a kérelmezőt a szükséges vizsga letételének időpontjáról értesíti. A vizsga időpontjának kitűzésénél előnyben kell részesíteni azokat, akik állami vagy szövetkezeti szervnél retusóri munkaviszonyban állnak.

4. A vizsgabizottság elnökből és négy tagból áll, elnökét az Alap igazgatója 6—6 havonként felváltva a Kiadói Főigazgatóságnak, a PRESTO Kereskedelmi és Hirdetési Ügynökség R. T.-nek, továbbá az Alap Kiadóvállalatának javaslatára bízza meg, három tagját közvetlenül jelöli ki, egy tagját pedig a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége küldi ki.

5. A vizsga gyakorlati, melynek tárgya a vizsgabizottság által kijelölt, a R. melléklete 7. számú díjtételének megfelelő műszaki retusfeladat kidolgozása a vizsgabizottság előtt, a vizsgázó rendelkezésére bocsátott szerszámokkal és anyaggal.

6. A vizsgafeladat kidolgozásánál a vizsgabizottság legalább egy tagjának jelen kell lenni; a vizsgafeladat elbírálását két héten belül a teljes vizsgabizottság végzi.

7. A vizsgabizottság a vizsgafeladat megoldását elfogadja vagy visszautasítja, határozatát egyszerű szótöbbséggel hozza és az Alap igazgatójával közli. A vizsgabizottság eljárásáról jegyzőkönyvet kell felvenni.

8. Az Alap igazgatója a vizsgabizottság határozata alapján a képesítés igazolásáról szóló bizonyítványt kiadja, vagy megtagadja a bizonyítvány kiadását azzal, hogy a kérelmező hat hónap elteltével újból kérheti a vizsgára bocsátását.

9. Képesítési vizsga letételére az 1961. évtől kezdődően évenként kétszer, június és október hónapban kell lehetőséget biztosítani. A vizsga letételére irányuló kérelmet minden év május 31., illetve szeptember 30. napjáig kell a 2. pontban foglaltak szerint benyújtani.

10. Képesítési bizonyítvány nélkül retusórt csak a 155/1960. (M. K. 15.) M. M. számú utasítás II. fejezetében foglalt „retusórgyakornok” bérkategóriába lehet besorolni.

II.

Működési engedély kiadása

11. Műszaki retusmunkának munkaviszonyon kívül, megbízás alapján történő végzéséhez szükséges működési engedély annak adható ki, aki

a) büntetlen előéletű,

b) képesítési bizonyítvánnyal rendelkezik,

c) munkaviszony alapján legalább 5 éve retusóri munkakört lát el, vagy magánretusóri tevékenységet 5 évre visszamenően hitelt érdemlően bizonyít.

12. A működési engedély kiadása iránti írásbeli kérelmet az Alap titkárságára kell benyújtani.

13. Az Alap igazgatója a működési engedélyt csak akkor adhatja ki, ha a megrendelő közületek igényeit a kivitelező szervek kielégíteni nem tudja.

14. Az Alap igazgatója a 11. pontban meghatározott feltételek igazolt fennforgása esetén a működési engedély kiadása tekintetében 30 napon belül határoz, Határozatát indokolni köteles.

15. Az Alap igazgatójának elutasító határozat ellen a kérelmező a határozat közlésétől számított 15 napon belül a Művelődésügyi Minisztériumhoz címzett, de az Alap titkárságához benyújtandó fellebbezéssel élhet.

16. Az Alap titkársága a fellebbezési kérelmet a ügyre vonatkozó összes iratokkal 8 napon belül köteles felterjeszteni a Művelődésügyi Minisztérium Képzőművészeti osztályához.

17. Egyebekben a fellebbezésre és annak elbírálására az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

18. A kiadott működési engedély a kiállítástól számított egy évig érvényes. Megújítani a 11—17. pontban foglalt szabályozás szerint lehet.

III.

A bírálóbizottság és az elbírálás rendje

19. A R. 2. §-a (2) bekezdése alapján elbírálandó retusmunkákat az eredeti retusálatlan képpel együtt minden esetben a megrendelő köteles az Alap Vállalati osztályához benyújtani. A bírálóbizottság működésével kapcsolatos eljárási költséget az Alap igazgatója állapítja meg és azt a megrendelő tartozik fizetni. Az eljárási költséget az Alap bevételekén kell kezelni.

20. A benyújtott munkákat 8 napon belül el kell bírálni.

21. A bizottság elnökből és három, esetenként négy tagból áll. A bírálóbizottság elnökét az Alap igazgatója (az 1/4. pontban foglaltak szerint) jelöli ki. A bírálóbizottság tagjai: az Alap Kiadóvállalata által kijelölt szakember, az Alap Lektorátusi osztálya által kijelölt grafikusművész és a megrendelő vagy képviselője. Ha a kivitelezést állami, vagy szövetkezeti szerv végezte, úgy annak képviselője is tagja a bizottságnak.

22. A bírálóbizottság határozatát egyszerű szótöbbséggel hozza. Ha a bizottságban három tag vesz részt, szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. A bizottság végérvényes határozatát a felekkel azonnal közli. A bírálóbizottság eljárásáról jegyzőkönyvet kell felvenni.

23. A bírálóbizottság adminisztrációját és a bírálóbizottság szükség szerinti összehívását az Alap Vállalati osztálya végzi.

24. Az Alap Lektorátusi osztálya által kijelölt grafikusművészt a bírálóbizottságban végzett tevékenységéért ülésenként az Alap igazgatója által megállapított költségtérítés illeti meg. A bírálóbizottság többi tagja és elnöke díjazásban nem részesülnek.

IV.

25. Ez az utasítás a közzététel napján lép hatályba.

Dr. Bán Sándor s. k.
csoportfőnök.

A művelődésügyi miniszter 109/1961. (M. K. 3.)
M. M. számú

ut as í t á s a

a tudományos és szakkönyvtárak rendszeres statisztikai nyilvántartása és adatszolgáltatása tárgyában

Az illetékes miniszterekkel és országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben, a 101.181/1961. sz. engedély alapján, az alábbiakat rendelem el:

1. A jelen utasítás hatálya kiterjed:

- a) — az akadémiai,
— a műszaki termelési,
— a mezőgazdasági és erdészeti,
— valamennyi tudományegyetemi,
— a műszaki felsőoktatási és
— a testnevelési
könyvtári hálózatokra és központokra, továbbá
- b) — az Országos Pedagógiai Könyvtára,
— a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár központjára,
— az Országos Orvostudományi Könyvtár és Dokumentációs Központra,
- c) — az Országos Széchényi Könyvtarra,
— az Országgyűlési Könyvtarra,
— az Országos Tervhivatal Könyvtárára,
— a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtárára és
— az Állami Gorkij Könyvtarra (A továbbiakban: könyvtárak)

2. A könyvtárak nyilvántartási rendszerét — a Művelődésügyi Minisztérium által külön küldött tájékoztató szerint — egységesen módosítani kell, s a jelen utasítással rendszeresített évenkénti statisztikai adatszolgáltatást (lásd 3. pont) e nyilvántartások alapján kell megadni. Az egységes nyilvántartási rendszert 1961. január 1. napjával kell bevezetni.

3. A könyvtárak kötelesek a Művelődésügyi Minisztérium által kiadott egységes statisztikai kérdőíven évi munkájukról az év utolsó napján fennálló — első ízben az 1961. december 31-i — állapotnak megfelelően adatot szolgáltatni.

4. A hálózatba tartozó könyvtárak a kitöltött és aláírt adatszolgáltatási ívet a tárgyidőszakot követő év január hó 15-ig a hálózati központnak, a hálózati központok a hálózat összesített adatszolgáltatási ívét, valamint a saját tevékenységükről szóló ívet minden év február hó 15-ig — a hálózati központnak, a hálózati központok a hálózat összesített adatszolgáltatási ívét, valamint a saját tevékenységükről szóló ívet minden év február hó 15-ig — a Szabó Ervin Könyvtár a Fővárosi Tanács Népművelési Osztályán keresztül — a Művelődésügyi Minisztérium statisztikai osztályának (Budapest, V. Szalay u. 10) küldik meg; a hálózatba nem tartozó könyvtárak évi munkájukról ugyancsak február 15-ig küldik meg adatszolgáltatásukat a statisztikai osztálynak.

5. Ez az utasítás a közzététel napján lép hatályba.

Molnár János s. k.
miniszterhelyettes.

A művelődésügyi miniszter 183/1960. (M. K. 24.) M. M. számú

ut as í t á s a

a könyvtárak állományában levő külföldi folyóiratok bejelentéséről

(Teljes szöveg)

A könyvtárak állományában levő külföldi folyóiratok bejelentését az 1018/1956. (III. 9.) Mt. h. számú határozat 34. pontjában foglalt felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel, valamint országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben az alábbiak szerint szabályozom.

1. A jelen utasítás hatálya kiterjed — a 2. pontban felsorolt kivételektől eltekintve — a közkönyvtárakra, továbbá a jogi személyek tulajdonában levő, közkönyvtáraknak nem minősülő (egyesületi, egyházi stb.) könyvtárakra (a továbbiakban: könyvtár).

2. Nem terjed ki az utasítás hatálya

- a) a községi könyvtárakra,
- b) a szakszervezetek és más tömegszervezetek könyvtáaira,
- c) a szövetkezetek könyvtáaira, valamint
- d) a fegyveres testületek könyvtáaira.

3. A könyvtárak kötelesek az állományukban levő, 1960. évi december hó 31. napjáig beszerzett, bármilyen évfolyamú külföldi folyóiratokat 1961. évi december hó 1. napjáig az Országos Széchényi Könyvtárnak (Budapest, VIII. Múzeum krt. 14—16) bejelenteni. Az 1960. december hó 31. napja után beszerzett külföldi folyóiratokra vonatkozólag a bejelentést évenként, a beszerzést követő év április hó 30. napjáig kell megtenni.

Külföldinek minősül mind a magyar nyelvű, mind az idegen nyelvű folyóirat abban az esetben, ha kiadásának időpontjában a kiadás helye nem tartozott Magyarország területéhez.

Nem kell bejelenteni az olyan folyóiratokat, amelyekből a könyvtár csak szórvány füzetekkel (számokkal) rendelkezik.

4. A bejelentés alá tartozó folyóiratok körét és a bejelentés módját részletesen az Országos Széchényi Könyvtár határozza meg, s erről a könyvtárakat közvetlenül tájékoztatja.

5. A jelen utasítással szabályozott bejelentések alapján az Országos Széchényi Könyvtár vezeti a külföldi folyóiratok központi címjegyzékét, tájékoztatást ad az érdeklődőknek a külföldi folyóiratok lelőhelyére vonatkozólag és előkészíti kiadásra a címjegyzéket.

6. Ez az utasítás közzétételének napján lép hatályba.

Az Országos Tervhivatal elnökének, a munkaügyi, valamint a pénzügyminiszternek 3/1961. (Tg. É. 2.) O. T. számú

együttes utasítása

a beruházók egyszeri jutalmazásáról szóló 20/1959. (Tg. É. 19.) O. T. számú utasítás módosításáról és kiegészítéséről

A beruházók egyszeri jutalmazásáról szóló 20/1959. (Tg. É. 19.) O. T. számú együttes utasítást (a továbbiakban: Utasítás) az alábbiakkal egészítjük ki, illetve módosítjuk:

1. §

A jutalmazási feladatok előjegyzését illetően a Banknak a benyújtástól számított 14 napon belül nyilatkoznia kell. Ha a Bank a jutalmazási feladatot nem jegyezheti elő, erről ugyanezen idő alatt tartozik — az ok megjelölésével — a beruházót értesíteni.

2. §

Az Utasítás 7. §. (2) bekezdésének harmadik és negyedik mondata hatályát veszti és helyébe a következő rendelkezés lép:

„Ha a 2 évnél hosszabb ideig megvalósuló beruházásoknál előlegként kifizetett jutalmak összege nagyobb, mint a végleges elszámolás alapján fizethető jutalom végösszege, a különbözetet a dolgozó alapbérért meghaladó egyéb bérből, illetve jutalmából kell levonni.”

3. §

(1) Az Utasítás hatálya alá tartozó beruházások megvalósításában közreműködő dolgozók számára a beralapon belül előirányzott prémiumkeret terhére prémiumot fizetni a (2) bekezdésben foglaltak kivételével nem szabad.

Amennyiben az Utasítás alapján a Bank a jutalmazási feladatot előjegyzésbe vette, a vállalat igazgatója (vezetőállású dolgozók tekintetében a felügyeleti szerv vezetője) a beralapon belül előirányzott prémiumkeret terhére jutalom-előlegként prémiumot tűzhet ki és folyósíthat. A prémiumfeladat megállapításánál az Utasításban foglalt célkitűzéseket kell alapul venni. Az ilyen dolgozók számára kifizetett prémiumot előlegként kell kezelni és azt az Utasítás alapján kifizetésre kerülő, a beruházási hitelkeret terhére elszámolt jutalmakból, ennek hiányában a dolgozó alapbérért meghaladó egyéb bérekből, illetve jutalmakból le kell vonni.

(3) A jelen utasítás megjelenésének időpontjában folyamatban levő beruházásokra jutalmazási feladatot 1961. március 31-ig lehet kitézteni és a Bankhoz eljuttatni.

(4) Az Utasítás hatálya alá nem tartozó beruházások megvalósításával foglalkozó beruházók számára a beralapon belül előirányzott prémiumkeretből a vállalati igazgató az Utasításban közölt célkitűzéseknek megfelelően tűzhet ki prémiumfeladatot (a programösszeghez képest elért megtakarítás, a kivitelezési idő csökkentése, illetve termelő beruházásoknál az üzemeltetési költségek csökkentése után).

4. §

A jelen együttes utasítás kihirdetése napján lép hatályba, egyidejűleg az Utasítás 9. §-ának (1), (2) bekezdése és 9. §. (3) bekezdésének második mondata hatályát veszti.

Kisházi Ödön s. k.

munkaügyi miniszter.

Vályi Péter s. k.

az Országos Tervhivatal
elnökhelyettese.

Kardos Géza s. k.

pénzügyminiszterhelyettes.

Közlemények

Az MTA Terv- és Pénzügyi Titkársága vezetőjének 120.075/1961. számú

közleménye

a korpótlék megállapításáról folyamatos munkaviszonnyal rendelkező dolgozók esetében

A korpótlék megállapítása a 81/1950. (III. 19.) M. T. sz. rendelet alapján történik, kivéve ha a dolgozó részére a Mt. V. 93. § (2) bekezdése alapján történő beszámítás kedvezőbb, mert ebben az esetben ez utóbbi szerint kell a korpótlék megállapításánál eljárni.

Felhívom a figyelmet arra, hogy a kétféle beszámítást együttesen nem, csak külön-külön lehet alkalmazni, ha egy dolgozónak nem folyamatos a munkaviszonya, úgy részére kizárólag a 81/1950. (III. 19.) M. T. sz. rendelet alapján lehet a magánszolgálatban eltöltött időt beszámítani, s korpótléket megállapítani. Ilyen esetben csak a 18 életév utáni munkaviszonyban töltött időszak számítható be, s maximum 20 évet lehet a magánszolgálatban eltöltött időből figyelembe venni.

Csak a folyamatos munkaviszonnyal rendelkező dolgozónál lehet az Mt. V. 93. § (2) bekezdését alkalmazni.

Példa: ha a dolgozó 16 éves korától dolgozott egy vállalatnál, ott eltöltött 26 évet és ezután áthelyezéssel került közszolgálatba, munkaviszonya az Mt. V. 93. § (2) bekezdése alapján folyamatos, így részére, — mivel ez kedvezőbb — az Mt. V. 93. § (2) bekezdése rendelkezései szerint kell a folyamatos munkaviszonyban eltöltött időt számításba venni. Ennek alapján részére mind a 26 évet be lehet számítani, mivel a hivatkozott paragrafus alapján történő korpótlék — megállapításánál — az egész folyamatos munkaviszonyban eltöltött időzfigyelembe lehet venni akár magánszolgálat, akár közszolgálat körében dolgozott. Ebben az esetben beszámítható az alkalmazott 18. életévének betöltése előtt magánszolgálatban töltött munkaideje, valamint a magánszolgálatban eltöltött 20 évnél hosszabb munkaviszonya is.

Budapest, 1961. február 16.

Bozsó Ernő s. k.

a Terv- és Pénzügyi Titkárság
vezetője.

Jogszabálymutató

1961. január 25-től 1961. február 22-ig.

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	1/1961. (I. 31.) P. M.	A személyi tulajdonban álló lakóházak állagának megóvásával kapcsolatos rendkívüli felújítási házadó kedvezményről, valamint az állami tulajdonban álló épületek közül az Országos Takarékpénztár által értékesített házingatlanok ideiglenes házadómentességéről.
	1/1961. (II. 5.) Mü. M.	A Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság között a szociálpolitika terén történő együttműködés tárgyában Budapesten az 1960. évi január hó 30. napján kötött egyezmény kihirdetéséről szóló 1960. évi 13. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról.
	3/1961. (II. 19.) P. M.	Az általános jövedelemadóról szóló 49/1960. (XI. 10.) Korm. sz. rendelet végrehajtásáról.
Pénzügyi Közlöny	109/1961. (P. K. 4.) P. M.	A mérésügyi szolgáltatások és eljárások díjai.
	1/1961. (MÉR. K. 1.) O. M. H.	A mérésügyről szóló 50/1960. (XI. 18.) Korm. sz. rendelet végrehajtása.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 650 példány.

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj $\frac{1}{4}$ évre 12 forint. Csekkszám: egyéni 61.257, közületi 61.066 (vagy átutalás az MNB 8. számú folyószámlájára).

61.52987 — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1961. MÁRCIUS 20.

TARTALOM

		Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	6/1961. (III. 7.) Korm. rendelet	23
	A pénzforgalomról, a bankhitelről és a bankellenőrzésről	23
Miniszteri utasítások	114/1961. (M. K. 5.) M. M.	26
	Szakmérnöki szakok létesítéséről	26
	112/1961. (P. K. 5.) M. P.	26
	Az ideiglenes külföldi kiküldetést teljesítők költségtérítéseiről	26
Közlemények	30.074/1961. MTA.	30
	A Magyar Tudományos Akadémia Agrár Tudományok Osztálya pályázati hirdeteménye	30

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
a 6/1961. (III. 7.) számú

rendelete

a pénzforgalomról, a bankhitelről és a bankellen-
őrzésről.

A népgazdaság fejlődése, valamint a Polgári
Törvénykönyv (továbbiakban: Ptk.) hatályba lépése
szükségessé teszi a pénzforgalom, a bankhitel és a
bankellenőrzés alapvető szabályainak újbóli meg-
határozását. Ezért a Magyar Forradalmi Munkás-
Paraszt Kormány a következőket rendeli:

I. Pénzforgalom

1. §

(1) Állami vállalat, egyéb állami gazdálkodó
szerv, állami költségvetési szerv, szövetkezet és
más szocialista gazdálkodó szerv (a továbbiakban:
gazdálkodó szerv) — ha jogszabály kivételt nem
tesz — köteles pénzforgalmát bankszámlán lebonyo-
lítani és ennek érdekében bankszámlaszerződést
kötni.

(2) A bankszámlaszerződéssel a pénzügyintézet
kötelezettséget vállal arra, hogy a vele szerződő
fél (számlatulajdonos) rendelkezésére álló pénz-
eszközöket kezeli és nyilvántartja, azok terhére a
szabályszerű kifizetési és átutalási megbízásokat
teljesíti, a számlatulajdonost a számla javára és
terhére irt összegekről, valamint a számla egyen-
legéről értesíti. (Ptk. 535. § (1) bekezdés)

2. §

(1) A gazdálkodó szerv pénzeszközeit — a kéz-
pénzben teljesíthető fizetések céljára szolgáló pénz-
eszközök kivételével — a szerződés alapján részére
nyitott bankszámlán köteles tartani.

(2) A pénzügyintézet a számlára befolyó pénzüssze-
geket használhatja. (Ptk. 535. § (2) bekezdés.)

(3) Gazdálkodó szervnek a bankszámláján fenn-
álló követelése után kamat a pénzügyminiszter
által meghatározott esetekben jár.

(4) A számlakövetelés kimerülése a számla-
szerződést nem szünteti meg. (Ptk. 535. § (3)
bekezdés.)

3. §

A bankszámlával rendelkező gazdálkodó szerv
fizetéseit bankszámlák között történő elszámolás
útján, külön szabályozott esetekben pedig — az
azokra meghatározott módon és értékhatárok
között — készpénzben teljesíti.

4. §

(1) Bankszámlaszerződést állampolgárok is köt-
hetnek.

(2) Az 1. § (1) bekezdésében nem említett szer-
vek, továbbá azok a kisiparosok, akik állami vállalatok
állami szervek és szövetkezetek részére rendszeresen
szállítanak árut, illetve rendszeresen teljesítenek
szolgáltatást, jogszabály által meghatározott
esetekben kötelesek a kijelölt pénzügyintézettel bank-
számlaszerződést kötni.

II. Hitelezés

5. §

(1) Gazdálkodó szerv kölcsönt csak pénzügyinté-

zettől vehet igénybe, és pénz — vagy egyéb kölcsönt nem nyújthat.

(2) Bankkölcsönt (bankhitelt) a pénzügyintézet kölcsönszerződés (hitelmegállapodás) alapján folyósít.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés alól jogszabály — az esetek egyes csoportjaira a pénzügyminiszter —, kivételt tehet.

6. §

Kölcsönszerződés alapján a hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni. (Ptk. 522. §)

7. §

(1) Bankkölcsönt pénzügyintézet — a 13. §-ban foglaltak kivételével — csak a népgazdasági terv célkitűzéseinek megfelelő gazdasági tevékenység előmozdítására, vagy ilyen szükséglet kielégítésére, a kölcsönvevő saját anyagi erejének kiegészítésé-ként adhat.

(2) A kölcsönszerződésben a kölcsön összegét és lejáratát úgy kell meghatározni, hogy az a kölcsön céljának mielőbbi megvalósítását és az eszközök gazdaságos felhasználását előmozdítsa.

(3) A bankkölcsönt csak a szerződésben meghatározott célra szabad felhasználni.

(4) A pénzügyintézet korlátozhatja, vagy megtagadhatja a bankkölcsön nyújtását az olyan gazdálkodó szerv részére, amelynek pénzgazdálkodása és számvitele — az ezekre vonatkozó rendelkezések megszegése folytán —, a bankszerű ellenőrzésre alkalmatlan.

8. §

(1) Bankkölcsön csak megfelelő fedezet ellenében adható.

(2) Bankkölcsön fedezetül szolgálhat:

a) anyag, befejezetlen, vagy félkész termék, kész termék, állatállomány, áru;

b) külön szabályozott esetekben jövőbeli, vagy még el nem választott termény (termés); vagy még kitermelésre váró készlet, legfeljebb a teljesített ráfordítás mértékéig;

c) termékszállításból, vagy szolgáltatásból keletkezett és érvényesítés alatt álló, továbbá termelési, vagy terményértékesítési szerződésből eredő, külön szabályozott esetekben pedig egyéb címen keletkezett követelés;

d) állami tulajdonban nem levő ingatlan, vagy egyéb állóeszköz;

e) állami tulajdonban levő állóeszköz abban az esetben, ha azt egészben, vagy részben az erre a célra folyósított kölcsönből szerezték be, vagy létesítették;

f) kezesség.

(3) Vagyontárgynak fedezetül leköttése esetén a pénzügyintézet a fedezetül leköttött vagyontárgyra a hitel folyósításával a zálogtárgy átadása nélkül is zálogjogot és kielégítési elsőbbséget szerez. (Ptk. 262. §) Ha a zálogtárgy a pénzügyintézet birtokába jut, kölcsönnyújtásból eredő követelését bírósági eljárás nélkül elégítheti ki a zálogtárgyból.

(4) A bankkölcsön fedezetül leköttött vagyontárgyat — ha az nincs állami tulajdonban — az

adósnak a pénzügyminiszter által meghatározott esetekben kár esetére biztosítania kell.

(5) A (3) bekezdésben foglalt rendelkezés nem érinti a Magyar Nemzeti Banknak az 1956. évi 8. számú törvényerejű rendelet 8. §-ának (1) bekezdésében biztosított törvényes zálogjogát és kielégítési elsőbbségét, sem az Országos Takarékpénztárnak az 1.850/1949. (III. 1.) Korm. számú rendelet 7. §-ának (1) bekezdésében meghatározott kielégítési elsőbbségét.

(6) A pénzügyminiszter felhatalmazást kap az (1) és (2) bekezdésben foglaltakkal kapcsolatban kivétel engedélyezésére és a bankhitelt biztosító zálogjog részletes szabályainak megállapítására.

9. §

A kölcsönösszeg átadását a hitelező megtagadhatja, ha bizonyítja, hogy a szerződés megkötése után akár az ő, akár az adós körülményeiben olyan lényeges változás állott be, hogy a szerződés teljesítése többé el nem várható, továbbá a szerződés megkötése után olyan körülmények következtek be, amelyek miatt azonnali hatályú felmondásnak (11. § (1) bekezdés) van helye. (Ptk. 523. § (1) bekezdés)

10. §

(1) A bankkölcsönt céljának eléréséhez szükséges, a kölcsönszerződésben megállapított idő elteltével (hitellejárat), a szerződésben meghatározott módon vissza kell fizetni.

(2) Ha az igénybe vett kölcsön pénzügyi, vagy gazdasági indoklottsága megszűnik, a gazdálkodó szerv köteles ezt a pénzügyintézetnek haladéktalanul bejelenteni.

11. §

(1) A pénzügyintézet a kölcsönt azonnali hatállyal a kölcsönszerződésben kikötött esetekben mondhatja fel. Külön kikötés nélkül is azonnali hatályú felmondásnak van helye, ha

a) a kölcsönnek a szerződésben meghatározott célra fordítása lehetetlen;

b) az adós a kölcsönösszeget a szerződésben meghatározott céljától eltérően használja;

c) a gazdálkodó szerv a kölcsönt tervétől eltérő célra vette igénybe, vagy a cél, amelyre a kölcsönt igénybe vette, kölcsön nélkül is megvalósítható;

d) a kölcsönre nyújtott biztosíték értéke jelentősen csökkent és azt az adós a hitelező felszólítására nem egészítette ki;

e) az adós vagyoni helyzetének romlása, vagy a fedezet elvonására irányuló magatartása veszélyezteti a kölcsön visszafizetésének lehetőségét;

f) az adós más súlyos szerződésszegést követett el.

(2) Ha az adós a kölcsönösszeget neki felróható módon a szerződésben meghatározott céltól eltérően használja, a szerződés megszegésétől eredő jogkövetkezmények e felhasználás időpontjától kezdődően állanak be. (Ptk. 526. §)

12. §

(1) A bankkölcsönért az adósnak kamatot kell fizetnie. A kamatot negyedévenként utólag, illetőleg akkor kell megfizetni, amikor a kölcsön visszafizetése esedékessé válik. (Ptk. 527. § (1) bekezdés)

(2) A kölcsönszerződésben a szerződő felek a pénzügyminiszter által meghatározott esetekben kiköthetik, hogy az adós a bankkölcsön után járó kamatot az (1) bekezdés rendelkezésétől eltérően a szerződésben meghatározott időpontban, vagy időszakonként — de legfeljebb fél évre — előre köteles fizetni.

(3) A kölcsönszerződésben kiköthető kamat és késedelmi kamat legmagasabb mértékét a pénzügyminiszter rendelettel állapítja meg.

(4) Az egyes bankkölcsönök után járó kamatoknak — késedelmi kamatoknak a (3) bekezdés szerint megállapított felső határt meg nem haladó mértékét — a kölcsön alapjául szolgáló gazdasági cél jellegének és egyéb körülményeknek a figyelembevételével — a pénzügyminiszter határozza meg.

13. §

Az állampolgárok, továbbá az 1. § (1) bekezdésében nem említett szervek az 5—12. §-ban meghatározott feltételek szerint részesülhetnek bankkölcsönben azzal az eltéréssel, hogy a részükre a pénzügyminiszter a Kormány vagy a Kormány felhatalmazása alapján a pénzügyminiszter által meghatározott célra adhat bankkölcsönt. A személyi kölcsön feltételeit a pénzügyminiszter határozza meg.

III. Bankellenőrzés

14. §

(1) A pénzügyminiszter a rájuk bízott feladatok megfelelő ellátása érdekében ellenőrzi a gazdálkodó szervek pénzforgalmát, hitelgazdálkodását, munkabérgazdálkodását, beruházásaikat, (felújításaikat) előkészítését, pénzügyi lebonyolítását és megvalósítását (bankellenőrzés). Ennek kapcsán a pénzügyminiszter jogosultak ellenőrizni a beruházási és hitel-eszközök gazdaságos felhasználását is.

(2) A pénzügyminiszter a bankellenőrzést folyamatosan vagy esetenként, akár a rendelkezésre álló adatok és okiratok alapján, akár a helyszínen végezhetik.

(3) A bankellenőrzés nem terjed ki az államhatalom és államigazgatás legfelsőbb szerveire (Országgyűlés, Népköztársaság Elnöki Tanácsa, Minisztertanács), valamint a minisztériumok irányító tevékenységére; minisztériumokban tartandó ellenőrzéshez a miniszter előzetes hozzájárulása szükséges.

(4) A (3) bekezdésben nem említett költségvetési szerveknél a beruházási és hiteleszközök gazdaságos felhasználását a pénzügyminiszter, csak a pénzügyminiszter által meghatározott körben vizsgálhatja.

(5) A gazdálkodó szervek kötelesek a pénzügyminiszter rendelkezésére bocsátani mindazokat az adatokat, és okiratokat, amelyekre a pénzügyminiszternek a bankellenőrzésnél szüksége van és kötelesek a vizsgált kérdésekben a szükséges felvilágosításokat a kívánsághoz képest szóban, vagy írásban megadni.

(6) Az (5) bekezdésben foglalt kötelezettség állampolgárokra és az 1. § (1) bekezdésében nem említett szervekre is vonatkozik, ha a pénzügyminisztertel kölcsönszerződést kötöttek.

IV. Vegyes rendelkezések

15. §

(1) A pénzügyminiszternek a gazdálkodó szervek pénzforgalmával, bankkölcsönével és beruházásaival (felújításaival) kapcsolatos feladatokat a népgazdasági terv, az állami költségvetés, illetve az országos hitel és pénztári terv keretében kell teljesíteniük.

(2) Az (1) bekezdésben említett feladatok ellátása során a pénzügyminiszter által okozott kárért való felelősségre az államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség szabályait (Ptk. 349. §) kell alkalmazni.

16. §

(1) A bankszámlát vezető pénzügyminiszter — a cselekmény miatt esetleg indított büntető, vagy szabálysértési eljárástól függetlenül — a pénzforgalommal, a hitelgazdálkodással, a beruházással (felújítással) és a bankellenőrzéssel kapcsolatos rendelkezéseket megszegő vagy kijátszó gazdálkodó szerv

a) terhére tíz százalékot meg nem haladó mértékű bírságot szabhat ki azután a pénzügyminiszter után, amellyel kapcsolatban az említett rendelkezéseket megszegte, vagy kijátszotta; ez a bírság magasabb, de legfeljebb a 12. § (3) bekezdésének megfelelően meghatározott mértékű kamat formájában is megállapítható;

b) részére a kölcsönnyújtást korlátozhatja, vagy megszüntetheti;

c) bankszámlájára befizetett összegeket zárolhatja.

(2) Az (1) bekezdésben említett — együttesen is alkalmazható — intézkedések fellebbezésre tekintet nélkül azonnal is végrehajthatók.

(3) A gazdálkodó szerv rendezetlen pénzgazdálkodásának ellenőrzésére a pénzügyminiszter az illetékes miniszter véleményének kikérése után a szükséghez képest pénzügyi biztost rendelhet ki; ilyen esetben bármilyen fizetéshez, vagy pénzgazdálkodást érintő más lényeges intézkedéshez a pénzügyi biztos jóváhagyása szükséges.

17. §

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Végrehajtásáról a pénzügyminiszter gondoskodik.

(2) E rendelet hatálybalépésével a következő jogszabályok hatályukat veszítik:

az 536/10/1949. D. F. számú határozat 1—8. és 11—13. pontjai,

a 4/1/1952. N. T. számú határozat,

a 19/1952. (III. 13.) M. T. számú rendelet 1—15. és 18—22. §-ai,

a 70/1955. (XII. 17.) M. T. számú rendelet 2. §-ának (1), (3), (4), (6), és (7) bekezdése, 3. §-ának (3), és (4) bekezdése, 5. §-a, 6. §-ának (2), (4), (5), bekezdése és (3) bekezdésének utolsó mondata, 7. §-ának (3) bekezdése, 9. §-ának a Bank ellenőrzési jogára vonatkozó rendelkezése, 10. §-ának (3) bekezdése,

az 1010/1957. (I. 22.) számú minisztertanácsi határozatnak a pénzforgalomra, bankhitelre és bankellenőrzésre való rendelkezései.

Dr. Münnich Ferenc s. k.
a Magyar Forradalmi Munkás-
Paraszt Kormány elnöke.

Miniszteri utasítások

A Művelődésügyi miniszter 114/1961. (M. K. 5.) M. M. számú

utastása

szakmérnöki szakok létesítéséről.

A 2043/1960. (VI. 22.) Korm. számú határozat alapján a pénzügyminiszterrel és az Országos Tervhivatal elnökével egyetértésben 1961. évben az alábbi szakmérnöki szakok megindítását engedélyezem.

Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Kar

1. gepszerkesztő szakmérnök

2. dieselmotor szakmérnök

Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem Mérnöki Kar

1. vasbetonépítő szakmérnök

2. utépítő és közúti forgalomtechnikai szakmérnök

3. mezőgazdasági vízepítő szakmérnök

Nehézipari Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Kar

1. hegesztő szakmérnök.

A felvételi keretszámokról és a képzés tanterveinek jóváhagyásáról külön utasításban intézkedem. (27272/1961. M. M. sz.)

Molnár János s. k.,
miniszterhelyettes.

A pénzügyminiszter

és a munkaügyi miniszter

112/1961. (P. K. 5.) P. M. számú

együttes utastása

az ideiglenes külföldi kiküldetést teljesítők költség-
térítéséről.

Az ideiglenes kiküldetést teljesítők költségtérítését a külügyminiszterrel és a külkereskedelmi miniszterrel egyetértésben az alábbiak szerint szabályozzuk:

Általános rendelkezések.

1. §

(1) A jelen utasítás hatálya kiterjed az állami vállalatokra és egyéb állami gazdálkodó szervekre, a költségvetési szervekre és ezek intézményeire, a szövetkezetekre, társadalmi szervezetekre és tömegszervezetekre (a továbbiakban: kiküldő szerv), és minden munkaviszonyban álló és belföldön tényleges szolgáltatást teljesítő dolgozóra (a továbbiakban: kiküldött), ha a kiküldő szerv utasítására ideiglenes jelleggel az ország területén kívül végez munkát (külföldi kiküldetés).

(2) A jelen utasítás hatálya nem terjed ki

a) a 32.100/1959. P. M.—Mü. M. és a 35.900/1959. P. M.—Mü. M. számú utasítás hatálya alá tartozó kiküldöttek tartós kiküldetéseire, továbbá

b) azokra a dolgozókra, akik rendszeres munkájukat külföldön, menetrend szerint közlekedő közlekedési eszközön végzik és ideiglenesen külföldön tartózkodnak.

(3) A tartósan külföldön szolgáltatást teljesítők ideiglenes külföldi kiküldetéseire a jelen utasítás rendelkezései a 32.100/1959. P. M.—Mü. M., illetőleg a 35.900/1959. P. M.—Mü. M. számú együttes utasításokban foglalt rendelkezések kiegészítéseként alkalmazandók.

2. §

(1) A kiküldöttek előírt feladatát a külföldi fizetési eszközök leggazdaságosabb felhasználásával kell teljesítenie.

(2) A kiküldetés kiindulási (érkezési) pontjaként — a 8. § (2) bekezdésében foglalt kivételtől eltekintve — az országhatárt kell tekinteni.

Kiküldetési költségtérítések.

3. §

(1) A kiküldöttet az alábbi költségtérítések illetik meg:

a) napidíj és szállásköltség (4—10. §) vagy költségátalány (11. §),

b) utazási költség (12. §),

c) járműhasználati költség (13—15. §),

d) útlevel és egyéb költség (16—20. §) térítése.

(2) A kiküldetés tartama alatt a kiküldöttet munkabéréként átlagkeresete (Mt. V. 140. §) illeti meg.

Napidíj és szállásköltség

4. §

(1) A kiküldött a 11. §-ban meghatározott esettől eltekintve a kiküldetés tartamára — beleértve az utazással töltött napokat is — a külföldi napidíjat, a külföldi utazással összefüggő belföldi utazásban eltöltött időre pedig a mindenkor belföldi napidíjat számíthatja fel.

(2) A napidíj kizárólag a külföldi tartózkodással kapcsolatban felmerülő költségek és szokásos kiadások fedezésére szolgál. Ennek megfelelően a kiküldött köteles az így fel nem használt devizát a Magyar Nemzeti Banknak beszolgáltatni.

(3) A külföldi napidíj országoktól függően vagy egy összegben nyer megállapítást, úgy hogy a szállásköltséget különválasztottan tartalmazza (osztott napidíj).

(4) A felszámítható külföldi napidíjakat külön pénzügyminiszteri utasítás tartalmazza. Az érdekeltek a napidíjak változásairól esetenként tájékoztatást kapnak. A kiküldetés tartama alatt történő napidíj-változásról a kiküldő szerv a kiküldöttet táviratilag értesíteni tartozik. Ebben az esetben az új napidíj a távirati értesítés vételét követő naptól jár. A távirati értesítést az elszámoláshoz csatolni kell.

(5) Olyan országban teljesített kiküldetés esetén, amelyre napidíj megállapítva nincs, a napidíjként felszámítható összeget a pénzügyminiszter esetenként állapítja meg.

(6) Külföldi kiküldetés ideje alatt történt elhalálozás esetén a külföldi napidíj és szállásköltség

folyósítását az elhalálozás napjával be kell szüntetni. Az elhalálozás folytán felmerülő költségek viselése tekintetében az illetékes miniszter javaslatára a pénzügyminiszter dönt.

5. §

(1) A felszámítható külföldi napidij szempontjából az I. osztályú napidijcsoportba tartoznak:

a) a kormányzervek, a miniszteriumok és a 26/1957. (14.) Mü. M. számú utasítás I. számú mellékletének A csoportjában felsorolt országos hatáskörű szervek főosztály- (illetőleg önálló osztály) vezetői, valamint ennél magasabb beosztású dolgozói,

a 26/1957. (14.) Mü. M. számú utasítás I. számú mellékletének B. csoportjában felsorolt országos hatáskörű szervek vezetői és ezek helyettesei,

a fővárosi, megyei (megyei jogú városi) tanácsok vb. elnökei, elnökhelyettesei és titkárai,

a fővárosi és megyei bíróságok elnökei,

a fővárosi és megyei főügyészségek vezetői,

az országos hatáskörű felsőoktatási, tudományos

egészségügyi, művészeti szervek és intézmények vezetői és helyetteseik,

a Magyar Tudományos Akadémia rendes és levelező tagjai,

a kinevezett egyetemi tanárok,

a társadalmi szervezetek országos vezetői, valamint

a kormánydelegációk vezetői (kormánydelegáción olyan küldöttséget kell érteni, amelyet a vonatkozó minisztertanácsi határozat ilyenként jelöl meg);

b) a külföldön tartós szolgálatot teljesítők közül a 32.100/1959. P. M.—Mü. M. számú együttes utasítás alapján az 1—3. kulcsszámba besorolt dolgozók, az állandó és ideiglenes ügyvivők, valamint a külkereskedelmi kirendeltségek vezetői;

c) a trösztök és az A/I. kategóriába tartozó vállalatok igazgatói.

(2) A fegyveres és rendészeti testületek állományába tartozó kiküldöttek tekintetében az a) pontban foglaltaknak megfelelő beosztást a pénzügyminiszterrel egyetértésben az illetékes miniszter határozza meg.

(3) Az (1) bekezdés alá nem tartozó kiküldöttek a külföldi napidij szempontjából a II. osztályú napidijcsoportba tartoznak.

(4) Ha a kiküldött sem közszolgálati, sem vállalati alkalmazásban nem áll, a hasonló feladattal kiküldetést teljesítő közszolgálati, illetve vállalati alkalmazottak költségtérítését figyelembe véve a kiküldő hatóság vezetője állapítja meg, hogy a napidij melyik napiosztály szerint számítható fel.

6. §

(1) Ha a kiküldött a kiküldetés tartama alatt díjtalan ételmezésben, elszállásolásban és költözpénzben részesül, napidij és szállásköltség nem illeti meg.

(2) Ha a kiküldött a kiküldetés helyén csak díjtalan ételmezésben részesül, egyéb kiadásaira a szállásköltséget is beleértve, legfeljebb az osztatlan napidij hatvan százalékát, osztott napidij esetén pedig a szállásköltség nélküli napidij harminc százalékát lehet elszámolni.

(3) Ha a kiküldött részleges díjtalan ételmezésben részesül, napidiját az ellátás mértékétől függően legalább az alábbiak szerint kell csökkenteni:

	osztatlan napidij esetén	osztott
reggeli címén	6 százalékkal	10 százalékkal
ebéd címén	17 százalékkal	30 százalékkal
vacsora címén	17 százalékkal	30 százalékkal

(4) A kiküldöttek, ha a kiküldetés helyén díjtalan elszállásolásban részesül, osztatlan napidij esetén ételmezési költségekre és egyéb kiadásokra legfeljebb a napidij hatvan százaléka, osztott napidij esetén pedig a szállásköltség nélküli teljes napidij folyósítható.

7. §

(1) A külföldi napidij naptári napok szerint (0 órától 24 óráig) számítandó. Arra a naptári napra, amikor az országhatár átlépésétől, illetőleg visszautazáskor az országhatár átlépéséig számítva a külföldi tartózkodás időtartama

a) hat órát nem halad meg, napidij nem jár,

b) hat óránál több, de tizenkét órát nem halad meg, a napidij fele összegben jár,

c) tizenkét óránál több, a napidij teljes összegben jár.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában megjelölt esetben a külföldi tartózkodás idejét a belföldi kiküli étési díj megállapításánál az esetleges belföldi utazási időhöz hozzá kell számítani.

8. §

(1) Külföldön egyik országból másik országba vagy több országon keresztül történő utazás esetén az utazás napjaira — a jelen § (2) bekezdésében foglaltaktól eltekintve — arra az országra nézve megállapított napidiját kell felszámítani, amelyben a kiküldött hosszabb ideig tartózkodott.

(2) Repülőgépen és hajón történő kiutazásnál a repülőgép, illetve hajó indulásától kezdve a kiküldött a célországra megállapított napidijban részesül. Visszautazásnál a repülőgép, illetve hajó visszaérkezéséig arra az országra megállapított külföldi napidiját kell számítani, amelyet visszautazáskor először elhagyott.

(3) Huszonnégy órát meghaladó tartamú utazás esetén vasúton az utazásban eltöltött napokra az osztatlan napidij hatvan százaléka, osztott napidij esetén a teljes napidij, míg repülőgépen történő utazás esetén — mivel a repülőjegy az étkezési költségeket is magában foglalja — az osztatlan napidij húsz százaléka, osztott napidij esetén a napidij harminc százaléka számítható fel. Hajón történő utazás esetén — ha a hajójegy árában az étkezési költségek is bennfoglaltatnak — az utazás tartamára ugyancsak az osztatlan napidij húsz százaléka, illetőleg az osztott napidij harminc százaléka fizethető.

(4) Saját, vagy hivatali gépkocsival történő utazás esetén a kiküldött részére legfeljebb annyi napidij számítható, amennyi vasúton történő utazás esetén felszámítható lenne.

9. §

(1) Osztott napidíj esetén a megállapított szállásköltség összegén belül a ténylegesen kifizetett és megfelelő bizonylatokkal igazolt szobaár, fűtési díj, szobaár utáni kötelező kiszolgálási díj, kötelező adók, díjak és illetékek számolhatók el. A szállodaszámlában szereplő egyéb költségeket (étkezés, mosatás, vasalás stb.) és ezek után felszámításra kerülő kiszolgálási díjakat a kiküldött napidíjából tartozik megfizetni.

(2) Ha a kiküldött fürdőszoba nélküli szállodai szobát vesz igénybe, a bizonylattal igazolt fürdőhasználati díjat is felszámíthatja.

(3) Osztott napidíj esetén — amennyiben a szállodaszámla reggelit vagy egyéb főétkezést is magában foglal — a számla reggeli esetében a napidíj tíz százalékaival, egyéb főétkezések esetében harminc-harminc százalékaival, teljes panzió esetén pedig hetven százalékaival csökkentett összegben számolható el.

(4) Szállodaköltségek elszámolásánál a kiküldött az útielszámolásra tartozik — fegyelmi felelősség terhe mellett — rávezetni, hogy a számlán feltüntetett szobaárban reggeli vagy egyéb étkezés felszámításra került-e.

10. §

(1) A megállapított szállásköltség mértéke egy napra vonatkozik, azonban az egyik nap elért megtakarítás a másik napi túllépés kiegyenlítésére felhasználható.

(2) Rendkívüli esetekben, amikor a megállapított szállodaköltségek keretén belül szállodai szobát kapni nem lehet (pl. nemzetközi konferenciák, vásárok), a túllépés összegét a külképviselet, igazolásával az illetékes miniszter külön engedélye alapján lehet csak elszámolni; az így kifizetett szállásköltségtöbbletről a kiküldő szerv nyilvántartást köteles vezetni.

(3) Olyan esetekben, amikor az elszámolható legmagasabb szállodaköltségnél a kiküldött magasabb bérű szállodában lakott és a túllépés összegének elszámolására engedélyt nem kapott, a túllépés összegét napidíjából tartozik fedezni.

Költségátalány

11. §

(1) Külföldi napidíj helyett — a kiküldetés időtartamától függetlenül — költségátalány térítendő abban az esetben, ha a kiküldetés körülményei a megállapított napidíjnál és szállásköltségnél alacsonyabb költségtérítés folyósítását teszik indokoltá. Ez indokolt abban az esetben, ha a kiküldött

a) határszéli munkákat végez,

b) anyagátadással, anyagátvétellel, szereléssel vagy hasonló feladattal foglalkozik,

c) tanfolyamon, szakmai továbbképzésen, beutazáson vesz részt,

d) huszonegy napon túl tanulmányút, tapasztalat átadás, tapasztalatcsere, kiállítások, vásárok látogatása céljából tartózkodik külföldön,

e) a kiküldetés körülményei folytán kedvező ellátásban, elhelyezésben részesül.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt eseteken kívül költségátalány térítendő minden olyan esetben,

amikor az alacsonyabb költségtérítést a kiküldő szerv indokoltan tartja.

(3) Az átalány összegét a kiküldő szerv állapítja meg. Az átalány összege osztott napidíj esetén legfeljebb az egyébként járó napidíj nyolcvan százalékának és az adott országra megállapított szállásköltség hatvan százalékának, illetőleg az osztatlan napidíj hetven százalékának összegéig terjedhet.

(4) Ha valamely szerv képviselőjét ellátó dolgozó kiküldetésének várható időtartama az egy évet, illetőleg szerelési, építési és hasonló szakfeladatok elvégzésére kiutazó dolgozók kiküldetésének várható időtartama a három hónapot meghaladja, az érdekeltek részére a 35.900/1959. P. M.—Mü. M. számú együttes utasításnak megfelelően havi illetményt (illetőleg devizaátalányt) kell megállapítani.

Utazási költség

12. §

(1) A kiküldött megszakítás nélkül köteles a kiküldetési helyre utazni. Ha a kiküldetés helyére több irányban lehet utazni, azt az útirányt köteles választani, amelyen a kiküldetés helyét az adott időpontban a szolgálat sérelme nélkül a leggazdaságosabban elérheti.

(2) Külföldön vasúton történő utazás alkalmával a kiküldött a ténylegesen felmerült és igazolt I. osztályú vasúti menetjegy, illetve hálókocsijegy árát számíthatja fel. A „single” hálókocsijegy árának felszámítására azonban csak az I. osztályú napidíjcsoporthoz tartozó kiküldött jogosult. Család vagy több kiküldött esetén, a kiküldöttek összetételét mérlegelve, „double” hálókocsijegyeket kell váltani. Ebben az esetben „single” hálókocsijegy megváltását a kiküldő szerv csak rendkívüli esetben engedélyezheti.

(3) Hajóutazás alkalmával I. vagy II. osztályú menetjegyet (viteldíjat) attól függően lehet felszámítani, hogy a kiküldött a felszámítható napidíjak szempontjából az I. vagy II. napidíjcsoporthoz tartozik. Az illetékes miniszter indokolt esetben hajóutazásnál az I. osztály igénybevételét engedélyezheti a II. napidíjcsoporthoz tartozó kiküldöttek részére is.

(4) Repülőgéppel történő utazásnál általában csak II. (turista) osztályú repülőjegy vehető igénybe. Kivételt képeznek és I. osztályú repülőjegy elszámolására jogosultak: a miniszterek és miniszterhelyettesek, valamint abban az esetben, ha a repülőn történő utazás tizenkét órát meghalad, az I. osztályú napidíjra jogosultak.

(5) Különleges díjszabás alá eső repülőjegyet és vonatot csak a kiküldő hatóság előzetes engedélye alapján lehet igénybe venni.

Járműhasználati térítések

13. §

(1) A kiküldött a lakástól vagy működési helyétől a vasút- vagy hajóállomásig és városi repülőirodáig, illetőleg onnan a lakásig vagy működési helyig megtett útra egy alkalommal — a jelen § (4) bekezdésében foglaltak figyelembevételével — mind az indulásnál, mind az érkezésnél a belföldi, illetve a külföldi gépkocsi használati díjat (és a repülőtéri autóbusz díját) felszámíthatja. A fel-

számításnak akkor is helye van, ha az utazás folytatása végett ugyanabban a helységben az egyik állomásról a másik állomásra, illetőleg repülő-térre kell átmennie.

(2) Az érkezéskor s visszainduláskor az (1) bekezdésben foglaltak szerint külföldi gépkocsi-használati díj címén osztatlan napidíj esetén az egy napra megállapított II. osztályú napidíj tíz százaléka, osztott napidíj esetén pedig a szállásköltség nélküli II. osztályú napidíj tizenöt százaléka külön igazolás nélkül felszámítható. A felszámítható gépkocsihasználati díj mértéke egyaránt vonatkozik az I. és a II. osztályú napidíj csoportba tartozó kiküldöttekre. Érkezéskor és induláskor belföldön utanként külön igazolás nélkül tizenkettő forint gépkocsi használati díjat lehet felszámítani.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott mértéket meghaladó gépkocsi használati díjat nyugttával kell igazolni.

(4) Ha ugyanarra a helyre egy időben több kiküldött utazik, a közösen használt bérelt gépkocsi díjának arányos részét számíthatják fel. Ha a kiküldött a kiküldő szerv, külképviseleti hatóság, vagy más intézmény gépkocsiját veszi igénybe, amelyért fizetnie nem kell, gépkocsihasználati díj felszámításának helye nincs.

14. §

(1) A helyi közlekedés során felmerülő költségeket (villamos, autóbusz, taxi költség) a kiküldött napidíjából köteles fedezni.

(2) Ha a kiküldött állandó működési helyén kívüli helységben kiküldetést teljesít, jogosult felszámítani az igazoltan felmerült külön utazási és szállásköltségeket is.

15. §

(1) Saját gépkocsival történő kiküldetés esetén közlekedési költségre a kiküldött után a célállomásig és vissza csak az egyébként felmerülő hálókocsi nélküli vasúti menetjegy nyolcvan százaléka, a gépkocsiban együtt utazó kiküldöttek után pedig az előbb említett vasúti menetjegy húsz-húsz százaléka téríthető. E költségtérítésből a magyarországi útszakaszra jutó összeg forintban fizetendő. A külföldi útszakaszra érvényes menetjeggyel (szabad jeggyel) rendelkezők költségtérítésben nem részesülhetnek.

(2) A hivatali gépkocsi külföldön történő igénybevételét a kiküldő szerv vezetője csak különösen indokolt esetben engedélyezheti. Ez esetben a gépkocsi igénybevétele miatt ténylegesen felmerülő dologi kiadás nem lehet több, mint a kiküldetési rendelvényben feltüntetett üthoz szükséges hálókocsi nélküli vasúti menetjegy összege. A menetjegy ára annyi személy után számítható, amennyi a szóban forgó ügyben hivatalos kiküldetést teljesít és a gépkocsi igénybevétele folytán a menetjegy-váltás alól mentesül. A gépkocsivezető ebből a szempontból a kiküldöttek számához nem számítható hozzá. Ugyancsak nem vehető figyelembe az a küldött sem, aki a külföldi útszakaszra érvényes menetjeggyel (szabadjeggyel) rendelkezik.

(3) Magánutazás esetén a gépkocsivezető költségtérítését a hivatali gépkocsit igénybe vevő tartozik viselni; ilyen célra hivatalos utazási devizakeretből napidíj nem igényelhető.

Útlevel és egyéb költségek térítése

16. §

A kiküldött felszámíthatja az útlevel kiállítási díját, illetékét, az útlevel láttamozásáért (vízumért), valamint a határátlépések alkalmával a tartózkodási engedélyért (tranzitvízumért) tényleg fizetett díjat és a szükséges fényképek árát, valamint az igazoltan felmerült valuta átváltási különbözeteket.

17. §

(1) A küldöttségek vezetői, illetőleg az önálló megbízással kiküldöttek dologi természetű kiadásokra — bizonylatok alapján devizában való elszámolás kötelezettségével — a kiküldetés helyétől és természetétől függő mértékben előleget kaphatnak. A küldöttségek egyes tagjai dologi kiadásokra előleget nem igényelhetnek.

(2) Dologi kiadásnak számít a helyközi utazásokra külföldön felmerült menetdíj, a hivatalos távirati és távbeszélő költség, a hivatalos csomagok (pl. mintakollekciók) szállítási költsége, kiállítási költségek, a tárgyalásnál igénybe vett gépiró, vagy tolmács munkadíja stb. Az előleg mértéke osztatlan napidíj esetén a napidíj hat százaléka, osztott napidíj esetén a szállásköltség nélküli napidíj tíz százaléka, feltéve, hogy az előrelátható kiadások összege nagyobb előleg felvételét nem teszi szükségessé.

18. §

(1) A dologi kiadásokra általában igényelhető előlegen túlmenően jelentkező igényeket a vonatkozó devizaigénylés benyújtásakor részletesen külön kell indokolni. Külföldi tolmács folyamatos igénybevételéhez az illetékes miniszter hozzájárulása szükséges.

(2) A kiutazás megkezdése előtt ismeretes külföldi helyközi utazásokhoz szükséges utazási csekkeket (szocialista viszonylatokban), illetőleg a menetjegyeket (tőkés viszonylatokban) belföldön az IBUSZ-nál forint ellenében kell megvásárolni.

19. §

(1) A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke és tagjai, az Országgyűlés elnöke, a Minisztertanács elnöke és elnökhelyettesei, a miniszterek, a 26/1957. (14) Mü. M. számú utasítás I. sz. mellékleteinek A) csoportjában felsorolt országos hatáskörű szervek vezetői és első helyetteseik, valamint a kormánydelegációk vezetői társadalmi kötelezettségeikkel járó kiadásaik megtérítésére naponként a szállásköltség nélküli napidíj harminc százalékát, a miniszterhelyettesek, továbbá az említett országos hatáskörű szervek vezetőinek helyettesei a szállásköltség nélküli napidíj húsz százalékát, illetőleg az önálló tárgyalásokra kiküldött I. osztályú napidíj csoportba tartozó kiküldöttek a szállásköltség nélküli napidíj tíz százalékát elszámolási kötelezettség nélkül elszámolhatják.

(2) Azokban a viszonylatokban, ahol a külföldi napidíj nincs megosztva, az (1) bekezdésben említett harminc százalék helyett tizenöt százalék, húsz százalék helyett tíz százalék, tíz százalék helyett hat százalék számolható el.

20. §

A kiküldött a betegségi biztosítás szolgáltatásait, továbbá megbetegedése esetén a külföldön e miatt felmerült költségeit a 71/1955. (XII. 31.) M. T. számú rendelet 65. §-ában meghatározott mértékben számíthatja fel. Ha azonban e költségek olyan országban merültek fel, amely tekintetében a magyar államnak hatályos szociálpolitikai vagy egészségügyi egyezménye van, az abban biztosított betegellátás körében költséget felszámítani nem lehet.

VEGYES ÉS HATÁLYBALÉPTETŐ
RENDELKEZÉSEK

21. §

(1) A kiküldött napidíjának folyósításáról a kiküldő szerv gondoskodik. Ha a kiküldött külföldön teljesített munkájáért a külföldi fél térítést fizet, a térítés összegének közvetlenül a kiküldött részére történő kifizetésére — az alább említett esettől eltekintve — megállapodás nem köthető. Ha a külföldi fél a kiküldött járandóságainak közvetlen kifizetéséhez ragaszkodik a kiküldött tartozik a külföldi fél által térített összeggel a jelen utasítás figyelembevételével elszámolni.

(2) A kiküldött részére forint fizetés ellenében étkezési jegyet csak a kiküldő szerv megrendelése alapján lehet vásárolni. Ez esetben az étkezési jegyek (voucherek) értékét a kiküldő szerv köteles a külföldi napidíjból levonni.

22. §

(1) A kiküldötteket külföldi fizetőszközben megfelelő összegű útielöléggel kell ellátni, mert a képviselvek a létszámukba nem tartozó kiküldöttek részére kölcsönt vagy útielölég kiegészítést — egyes rendkívüli esetektől eltekintve — nem adhatnak.

(2) Az útielöléget legfeljebb nyolc nappal, tengeren túli utazás esetén tizennégy nappal az utazás előtt lehet kifizetni. Az utazás elhalasztása esetén az útielöléget azonnal vissza kell fizetni.

23. §

(1) A kiküldetési költségeket a Magyar Kereskedelmi Banknál beszerezhető „Külföldi kiküldetési elszámolás” elnevezésű nyomtatvány felhasználásával kell elszámolni. Az úti számlát a kiküldetés befejezésétől számított tizenöt napon belül kell felülvizsgálatra, illetve érvényesítés végett a kiküldő szervhez benyújtani. Az úti számlához csatolni kell a felszámított költségek jogosságának felülbírálásához szükséges igazolásokat.

(2) Az úti számlában a külföldön felmerült költségeket abban a pénznemben kell feltüntetni, amelyben azok tényleg felmerültek. Az egyéb járandóságokat forint értékben kell az úti elszámolásba felvenni. A külföldi pénznemnek forintba történő átszámításánál a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza középárfolyamát (szocialista országok pénzneme esetében a nem kereskedelmi közép-árfolyamot) kell alkalmazni az érvényben levő idegenforgalmi pótlék figyelembevételével.

(3) Az úti számla szerint mutatkozó járandóságokat a kiküldötteknek belföldön forintban kell kifizetni.

24. §

(1) Ha az idegen pénznemben felvett útielölég az úti számla szerint idegen pénznemben jogosan felhasznált végösszeget meghaladja, a különbözetet a visszaérkezés után legkésőbb három napon belül a Magyar Nemzeti Bankhoz vissza kell fizetni. A visszafizetésnek — az utazás közben szükségessé vált pénzváltások figyelembevételével — ugyanabban a pénznemben kell történnie, amely pénznemben a kiküldött az útielöléget felvette.

(2) Azt a személyt, aki az (1) bekezdésben foglalt rendelkezést megszegi, a körülmények mérlegelésétől függően fegyelmi úton felelősségre kell vonni. Ötszáz forintot meghaladó értékű elszámolási hiány esetén a fegyelmi eljárásról felvett jegyzőkönyv másolatát nyolc napon belül — a tervszerű devizagazdálkodással kapcsolatos szabályokról szóló 1950. évi 30. számú tvr. rendelkezéseibe ütköző bűncselekmény miatt az esetleges eljárás megindítása végett — a Magyar Nemzeti Bank Jogügyi Osztályának kell megküldeni.

25. §

Ez az utasítás 1961. március 1. napján lép hatályba; hatálybalépésével egyidejűleg a külföldi ideiglenes kiküldetést teljesítő költségtérítéseiről szóló 174/1956. (P. K. 32.) P. M. számú utasítás és a „Külföldi kiküldetési elszámolás” elnevezésű nyomtatvány bevezetéséről szóló 86/1955. (P. K. 30.) P. M. számú utasítás hatályát veszti.

Kisházi Ödön s. k.,
munkaügyi miniszter.

Nyers Rezső s. k.,
pénzügyminiszter.

Közlemények

30.074/1961

Pályázati hirdetés

A Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya pályázatot hirdet a következő pályatételek kidolgozására:

1. A paradicsom- és a burgonya vírusbetegségei elleni hatásos védekezés megjavítása.

2. A vegyszeres gyomirtás gyakorlati alkalmazásának kidolgozása egyes kultúrákra.

3. A talaj szervesanyag-utánpótlásának módszerei a szocialista mezőgazdasági nagyüzemekben, különös tekintettel a betakarítást követően visszamaradott kukorica- és szalmaszár hasznosítására.

4. A permetezőtrágyázás nagyüzemi alkalmazásának megoldása és gazdaságosságának vizsgálata egyes növényekre vonatkozóan.

5. A dolomitpor érvényesülése magnézium-trágyaszerként különböző növények és természeti feltételek esetében.

6. A csökutas öntözés technikai, termesztési és ökonómiai kérdései.

7. A melegágyi palántanevelés munkáinak gépezése.

8. A gyümölcsösök hazai öntözési módszereinek kidolgozása.

9. A paraszti kisüzem a belterjes gazdálkodás útján (1848—1914.)

10. A gépesítés mértéke a paraszti kisüzemben (1848—1914)

11. Új méhlegelőnek is alkalmas takarmánynövények felkutatása.

12. A nagyüzemi lúdtenyésztés gépesítése.

13. A nagyüzemi baromfitenyésztésben használt önetetők fejlesztése.

A pályatételek kidolgozói 3 000 Ft-ig terjedő jutalomban részesülnek a tanulmány elfogadása esetén.

A pályaműveket két példányban — 1961. szeptember 15-ig — az MTA Agrártudományok Osztályához (Budapest V., Nádor u. 7. I. emelet 118.) kell benyújtani.

Budapest, 1961. február 27.

Somos András s. k.,
akadémikus, az Agrártudományok
Osztálya osztály-titkára.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 650 példány.

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj $\frac{1}{4}$ évre 12 forint. Csekk számlaszám: egyéni 61.257, közületi 61.066 (vagy átutalás az MNB 8. számú folyószámlájára)

61.53105 — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1961. MÁRCIUS 30.

TARTALOM

		Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	1004/1961. (III. 15.) Korm. rendelet	Az 1961. évi Kossuth-díjak odaítéléséről 31
Az Akadémia elnökének és főtítkárának utasításai	2/1961. MTA (A. K. 5.)	A Tudományos Minősítő Bizottság ügyrendjének módosításáról és közzétételéről 32
	3/1961. MTA (A. K. 5.)	A Magyar Tudományos Akadémia 1961. évi statisztikai beszámoló-rendszerének bevezetéséről 36

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
1004/1961. (III. 15.) számú

h a t á r o z a t a

az 1961. évi Kossuth-díjak odaítéléséről.

I.

A Kormány a tudományok, találmányok, újítások, a termelőmunka módszerének alapvető tökéletesítése terén elért eredményeiért

a Kossuth-díj I. fokozatával és a velejáró 50 000 forintos pénzjutalommal tünteti ki

dr. Manninger Rezső Kossuth-díjas akadémikust, a Magyar Tudományos Akadémia alelnökét, az Állatorvostudományi Főiskola tanszékvezető egyetemi tanárát, az állatorvostudományok területén az utolsó 10 évben elért, nemzetközileg is elismert tudományos munkásságáért.

A Kossuth-díj II. fokozatával és a velejáró 35 000 forintos pénzjutalommal tünteti ki

Gál Istvánt, a Tatabányai Szénbányászati Tröszt igazgatóját, a szénvagyon növelés és feltárás, valamint a széndúsítás és iszapolási eljárás korszerűsítése terén végzett nagyjértékű munkásságáért;

dr. Donhoffer Szilárdot, az orvostudományok doktorát, a Pécsi Orvostudományi Egyetem Kór-életteni Intézetének igazgatóját, tanszékvezető egyetemi tanárát, a testhőmérséklet és az energiaforgalom központi idegrendszeri szabályozására vonatkozólag végzett kutatásaiért;

Mezey Barnát, a Chinoin Gyógyszer- és Vegyészeti Termékek Gyára főmérnökét és

Sárdy Lórándot, a BIOGAL főmérnökét, a hazai antibiotikumok nagyüzemi gyártásának megteremtéséért és a fermentációs technológia szakadatlan fejlesztéséért (a díj egyenlő arányban megosztva),

dr. Marót Károly akadémikust, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának tanszékvezető egyetemi tanárát, egész élete munkásságáért, különösen „Die Anfänge der griechischen Literatur” című munkájáért.

A Kossuth-díj III. fokozatával és a velejáró 20 000 forintos pénzjutalommal tünteti ki

dr. Polinszky Károlyt, a kémiai tudományok kandidátusát, a Veszprémi Vegyipari Egyetem dékánját, tanszékvezető egyetemi tanárt, a technológiai irányú vegyész-mérnök-képzés alapelveinek korszerű és hazai viszonyoknak megfelelő tudományos kidolgozásáért és gyakorlati megvalósításáért;

dr. Gerlei Ferencet, az orvostudományok kandidátusát, a Szabolcs-Szatmár megyei kórház főorvosát, több mint három évtizedes sokoldalú és kiemelkedő egészségügyi munkájáért;

dr. Tarján Imrét, a fizikai tudományok kandidátusát, a Budapesti Orvostudományi Egyetem Orvosi Fizikai Intézetének igazgatóját, tanszékvezető egyetemi tanárt, a kristályfizika területén elért tudományos és gyakorlati eredményeiért;

Tandori Károlyt, a matematikai tudományok doktorát, a Szegedi Tudományegyetem természet-tudományi kar függvénytan tanszékének docensét, az ortogonális sorok elméletében elért jelentős eredményeiért;

Zsidai Jánost, a Nógrádi Szénbányászati Tröszt szorospataki üzeme csoportvezető v. járást, a korszerű biztosításban, valamint az ifjúság és a bányászszakemberek nevelésében elért kimagasló eredményeiért;

Haraszi Istvánt, a Dinamó Villamos Forgógépgyár főmérnökét, a technológia fejlesztése terén elért eredményeiért, a villamos forgógépgyártás korszerűsítéséért és az új korszerű villamos motor-sorozat bevezetése terén végzett odaadó, úttörő jellegű munkájáért;

Litvin Józsefet, a DIMÁVAG Gépgyár lakatosát, 40 éves kimagasló szakmai munkássága elismeréséül és szakmájának magas szintre emeléséért;

dr. Sövegjártó Jánost, a műszaki tudományok kandidátusát, a Magnezit Tűzállóanyaggyár kutató mérnökét, a krómmagnezittégla minőségének tökéletesítéséért, a magnezitércek, valamint a dolomitok zsgoritására vonatkozó találmányaiért;

Lengyel Lajost, a Kossuth Nyomda igazgatóját, a könyvnyomtatás és könyvdíszítés művészi színvonalának emelése terén elért eredményeiért;

Fejes Sándort, a Földművelésügyi Minisztérium főosztályvezetőjét, a hazai korszerű nagyüzemi gyümölcsösök telepítési, üzemszervezési és agro-technikai módszereinek fejlesztéséért;

Tőke Jánost, a kemenesaljai „Úttörő” termelő szövetkezet elnökét a termelőszövetkezet gazdasági és szervező munkájában elért eredményeiért;

Oláh Jánost, a Héki Állami Gazdaság igazgatóját, a vezetése alatt álló állami gazdaság racionális gazdálkodásának megszervezéséért, kiváló növénytermelési, állattenyésztési, üzem- és munkaszervezési eredményeiért;

Almássy Károlyt, a tokaji Állami Gimnázium tanárát és

Bakonyi Józsefet, a tokajhegyaljai Állami Gazdaság főkertészét, a mezőgazdasági gyakorlati oktatásban — különösen a szőlészetben — elért eredményeikért (a díj egyenlő arányban megosztva);

Berend T. Ivánt, a történelemtudományok kandidátusát, a Marx Károly Közgazdaságtudomány Egyetem gazdaságtörténeti tanszékének docensét, és

Ránki Györgyöt, a történelem-tudományok kandidátusát, a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének tudományos titkárát, a magyarországi kapitalizmus gazdaságtörténete területén végzett kutatásokban elért eredményeikért (a díj egyenlő arányban megosztva);

Szita Flóriánt, a Pesterzsébeti Vasas Művelődési Ház igazgatóját — a Pesterzsébeti Művelődési Ház igazgatójaként sok éven át kifejtett eredményes munkájáért.

II.

A Kormány a művészet és irodalom terén kifejtett munkásságáért

a Kossuth-díj I. fokozatával és a velejáró 50 000 forintos pénzjutalommal tünteti ki

Ferencsik János Kossuth-díjast, az Állami Operaház és az Állami Hangversenyzenekar főzeneigazgatóját, kiemelkedő karmesteri tevékenységéért,

különösen Bartók Béla műveinek hiteles tolmácsolásáért.

A Kossuth-díj II. fokozatával és a velejáró 35 000 forintos pénzjutalommal tünteti ki

Holló László festőművészt, a képzőművészek alföldi csoportjában kifejtett kiemelkedő művészi teljesítményeiért, egész élete munkásságáért.

dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszti
Kormány elnöke

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és főtitkárának utasításai

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 2/1961. MTA (A. K. 5.) számú

utastítása

a Tudományos Minősítő Bizottság ügyrendjének módosításáról és közzétételéről.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége a Tudományos Minősítő Bizottság ügyrendjének módosítását elfogadta.

A Tudományos Minősítő Bizottság módosított ügyrendjét a melléklet szerint közzéteszem.

Budapest, 1961. március 15.

Rusznayk István s. k.,
elnök

Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 2/1961. MTA (A. K. 5.) számú utasításához

A Tudományos Minősítő Bizottság ügyrendje

I.

A Tudományos Minősítő Bizottság szervezete, feladata és működése

1. §

(1) A Tudományos Minősítő Bizottság (a továbbiakban: TMB) elnökből, titkárból, az MTA személyzeti ügyekkel foglalkozó főtitkárhelyetteséből és a tudományágak, valamint az érdekelt minisztériumok (országok hatáskörű szervek) képviselőitől álló változó számú tagból áll, akiket a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) Elnökségének előterjesztésére a Minisztertanács nevez ki határozatlan időre. A TMB az Akadémia Elnökségének felügyelete alatt működik; tevékenységéről évenként beszámolni tartozik.

(2) A TMB ülései közötti időben az ügyek intézését a TMB elnöksége végzi. A TMB elnöksége a TMB elnökéből, titkárból, az Akadémia személy-

zeti ügyekkel foglalkozó főtítkárhelyetteséből és a TMB tagjai közül választott két tagból áll. A TMB elnökét akadályoztatás esetén a választott két TMB tag egyike helyettesíti.

(3) A TMB mellett a szervezési, gazdasági és ügyviteli feladatok ellátására a Titkárság működik, amely az Akadémia hivatali szervezetébe tartozik. A Titkárság vezetője a TMB ülésen tanácskozási joggal résztvesz. A Titkárság vezetőjének és munkatársainak kinevezéséről az 5/1956. MTA (A. K. 9.) számú utasításban foglaltak az irányadók.

(4) A TMB munkájának segítésére az Akadémia tudományos osztályain a TMB által kijelölt TMB szakbizottságok és az osztály szaktitkárságán TMB előadók működnek.

2. §

A TMB közreműködik a tervszerű tudományos káderutánpótlás biztosításában és a szocialista rendszert főlegesen támogató vezető tudósreteg kialakításában. Ennek érdekében:

a) központilag irányítja az aspiránsképzést és ellátja a rendeletek által hatáskörébe utalt aspiránsok felvételével és képzésével kapcsolatos feladatokat.

b) a szocialista építés igényeinek megfelelően megállapítja a tudományos fokozatok megszerzésének feltételeit,

c) az előírt követelményeknek megfelelő személyeknek odaítéli a tudományok kandidátusa és a tudományok doktora tudományos fokozatot,

d) támogatja az arra érdemes szakembereket a magasabb tudományos fokozat elérésében.

3. §

A TMB az előző §-ban körvonalazott feladatai közül kizárólagos hatáskörben az alábbi feladatokat látja el:

(1) Az aspiránsképzéssel kapcsolatban:

a) Az Akadémia Elnöksége által a Tudományos és Felsőoktatási Tanáccsal egyetértésben megállapított aspiránsi keretszámok alapján a TMB és a kijelölt karok által felvehető aspiránsok számának és a tudományszakoknak, illetve témacsoportoknak meghatározása, figyelemmel a szakminisztériumok és egyetemek káderfejlesztési igényeire.

b) Az aspiránsfelvételek megszervezése, az aspiránsok felvétele, a kijelölt karok és szakbizottságok javaslatai alapján.

c) A TMB hatáskörébe tartozó aspiránsok képzési témáinak megállapítása.

d) Az aspiránsfelvételi vizsga és a kandidátusi vizsga tárgyainak, követelményeinek és a vizsgáztatás módszereinek megállapítása.

e) Döntés az aspiránsok kizárási ügyeiben.

f) Fegyelmi eljárás kezdeményezése az ellen a munkahelyi vezető ellen, aki az aspiráns képzését valamilyen módon gátolja.

g) Döntés az aspiránsok kártérítési kötelezettsége ügyében.

(2) A tudományos minősítéssel kapcsolatban:

a) végleges döntés az értekezés vitára bocsátása kapcsán kialakult vitában,

b) a TMB hatáskörébe tartozó aspiránsok kandidátusi és a doktori értekezések megvédésének engedélyezése,

c) a tudományok kandidátusa és a tudományok doktora tudományos fokozat odaítélése, a szakbizottságok megfelelő javaslata alapján,

d) a tudományos fokozat megvonása és az azzal járó illetmény kiegészítés folyósításának megszüntetése.

(3) Kijelölt tagjai útján kapcsolatot tart az aspiránsképzésre önálló jogot nyert egyetemi karokkal és az ott folyó aspiránsképzést évenként a tanév végén, a kari jelentés alapján értékeli.

(4) Megállapítja a kandidátusok 5 évenkénti felülvizsgálatának időpontját és módszereit.

(5) Dönt mindazokban a kérdésekben, amelyeket jogszabály és az Akadémia Elnöksége a TMB kizárólagos hatáskörébe utal, vagy amelyeket a TMB szakbizottságok saját hatáskörébe tartozó kérdések közül kizárólagos hatáskörébe von.

4. §

(1) A TMB javaslatot tesz:

a) az Akadémia Elnökségének az aspiránsi keretszámok megállapítására,

b) A Tudományos és Felsőoktatási Tanácsnak a tudományszakok és témacsoportok kijelölésére,

c) a kormányzati szerveknek az aspiránsképzéssel és a tudományos minősítéssel kapcsolatos kérdések rendezésére,

d) a tárcaközi elosztó bizottságnak a végzett aspiránsok elhelyezésére.

(2) A TMB az aspiránsképzésre és a tudományos minősítésre vonatkozó elvi jelentőségű és szélesebb köröket érintő határozatait az „Akadémiai Közlöny”-ben közzéteheti.

(3) A TMB a tudományos fokozat odaítélését a „Magyar Tudomány” c. folyóiratban közzéteszi.

5. §

(1) A TMB döntéseit ülésen, nyílt szavazás útján, egyszerű szótöbbséggel hozza; üléseit szükség szerint, de legalább kéthavonként tartja. Az ülésre a TMB tagjain kívül tanácskozási joggal más érdekelt személyeket is meg lehet hívni.

(2) Az üléseket napirendi javaslattal, a TMB titkára hívja össze. Az ülés napirendjének írásbeli anyagát az ülés előtt egy héttel meg kell küldeni a TMB tagjainak. Az ülés akkor határozatképes, ha a tagoknak legalább kétharmada jelen van. Az ülést a TMB elnöke vezeti; akadályoztatása esetén erre a TMB tagjai közül más is felkérhető.

(3) Az ülésen a TMB két tagja által hitelesített és a hozott határozatokat is tartalmazó jegyzőkönyvet kell vezetni. A határozatokat tartalmazó jegyzőkönyvi kivonatot egy héten belül meg kell küldeni a TMB tagjainak és a TMB szakbizottságoknak.

6. §

A TMB elnökségének feladata:

(1) A TMB ülései közötti időben — a szakbizottságok javaslatai alapján — a TMB elnöksége dönt mindazon ügyekben, amelyek gyakori előfordulásuknál vagy csekélyebb elvi jelentőségüknel fogva nem igénylik a TMB plenumának döntését, illetve nem tartoznak a TMB kizárólagos hatáskörébe.

Ennek különösen:

a) a belföldi rendes aspiránsok aspiránsvezetőinek és aspiránsi munkahelyének kijelölése;

b) az aspiránsok ösztöndíjának és a külföldön tanuló aspiránsok családi támogatása összegének megállapítása;

c) felmentés az aspiráns felvételhez előírt szakmai gyakorlati idő és a korhatár alól, valamint az előírt kandidátusi vizsgák egy részének vagy egészének letétele alól;

d) az aspirantúra egyik formájáról más formára való átminősítés engedélyezése;

e) a doktori disszertáció benyújtásához előzetes engedély kiadása;

f) különleges vizsgálatok elrendelése.

(2) A TMB elnöksége üléseit a TMB plénumának ülései közötti időben szükség szerint tartja. Az elnökséget a TMB titkára hívja össze. A TMB elnöksége ülésen a felmerült kérdések megbeszélése céljából az illetékes TMB szakbizottság elnöke részt vesz.

(3) A TMB elnöksége döntéseiről a TMB plénumának ülésein beszámol.

7. §

A TMB elnökének feladatai:

a) képviseli a TMB-t, felsőbb szervek, egyéb főhatóságok és hivatalok előtt,

b) vezeti a TMB üléseit és kimondja annak határozatait,

c) a TMB titkárával együtt aláírja a tudományos fokozatokról szóló oklevelet,

d) javaslatot tesz az Akadémia Elnökségének TMB tagok kinevezésére és felmentésére.

8. §

A TMB titkárának feladatai:

a) A TMB elnökének megbízása alapján a TMB képvisellete felsőbb és egyéb szervek előtt.

b) A TMB ülések napirendjének megállapítása; az aspiránsképzéssel és tudományos minősítéssel kapcsolatos elvi kérdések megvitatásának előkészítése és megszervezése.

c) Gondoskodás a TMB határozatainak végrehajtásáról és a TMB elé kerülő ügyek elintézéséről.

d) A titkárság munkájának irányítása és ellenőrzése.

e) A TMB határozatairól szóló értesítések kiadományozása.

f) Döntés — szükség esetén a TMB elnökével egyetértésben — azokban az ügyekben, amelyek nem tartoznak a TMB kizárólagos hatáskörébe, így különösen:

- a TMB által megállapított aspiránsképzési idő 3 hónapig terjedő meghosszabbítása,
- az aspiránsi ösztöndíj és egyéb juttatás összegének felemelése, illetve csökkentése,
- a TMB és elnöksége ülései közötti idő alatt felmerült halaszthatatlanul sürgős ügyekben való intézkedés. A TMB titkára intézkedéseit a TMB nevében hozza, de ezekről utólagosan a TMB-nek beszámolni tartozik.

9. §

A TMB tagjainak feladatai:

a) a TMB és a szakbizottság munkájában való tevékeny részvétel,

b) a TMB elé kerülő ügyek előkészítésében közvetlen segítségnyújtás a TMB titkárának,

c) az Akadémia tudományos osztályain, az egyetemeken, a kutatóintézetekben és más működési területen a TMB feladataival és határozataival kapcsolatos kérdések megvitatásának és megvalósításának elősegítése.

10. §

A TMB titkárságának feladatai:

a) *Szervezés terén* :

- a TMB ülései és az ülésre kerülő ügyek előkészítése,
- a TMB határozatai végrehajtásának ellenőrzése,
- az aspiránsfelvételek előkészítése,
- a külföldre induló aspiránsok előkészítő tanfolyamainak megszervezése,
- a TMB döntései ellen benyújtott fellebbezések felterjesztése a TFT-hez,
- a végzett aspiránsok elhelyezésében való közreműködés,
- jelentések, javaslatok tétele a TMB ülésére,
- a hazai és külföldi aspiránsok tanulmányi, szociális, valamint munkaügyi és egyéb ügyeinek intézése,
- a külföldön tanuló magyar aspiránsok folyóirat ellátásának megszervezése,
- az aspiránsképzéssel és a tudományos minősítéssel kapcsolatos elvi kérdések vitájának megszervezése és a vitában való részvétel,
- a külföldön tanuló magyar aspiránsok munkájának ellenőrzése és erről évenként beszámoló a TMB-nek.

b) *Pénzügyi téren* :

- az aspiránsok ösztöndíjának, egyéb juttatásainak, a TMB kiadásainak és a tudományos fokozattal járó illetménykiegészítés, továbbá az aspiránsvezetői díj utalványozása és folyósítása,
- a TMB működéséhez szükséges hitelkerettel való gazdálkodás,
- a TMB költségvetési tervének az Akadémia gazdasági hivatala segítségével történő összeállítás,
- a szükséges gazdasági jelentések elkészítése.

c) *Ügyviteli téren* :

- a TMB ülésein jegyzőkönyv vezetése, a határozatok írásbafoglalása és az érdekelteknek való kiküldése,
- az aspirantúrával és a tudományos minősítéssel kapcsolatos nyilvántartás és anyakönyvezés vezetése,
- a rendes és a külföldi aspiránsok munkakönyveinek kezelése, és a szükséges bejegyzések eszközlése,
- a tudományos fokozatról szóló oklevél kiállítása és átadás végett a dékánnak, illetve az osztálytitkárnak való megküldése.

II.

A TMB szakbizottságok feladata és működése

11. §

(1) A szakbizottságok a tudományos osztályok osztályvezetőségei mellett a TMB szerveiként működnek; segítik a TMB-t, az aspiránsképzéssel és a tudományos minősítéssel kapcsolatos munkájában, és a 12. § (1) bekezdésében rájuk ruházott jogkörben az ott részletezett feladatokat önállóan látják el.

(2) A szakbizottságok szükséges számú tagjait a tudományos osztályhoz tartozó tudományos minősítésű szakemberek közül az osztályvezetőség javaslatára a TMB 3 évre jelöli ki; a kijelölést az osztályvezetőség javaslatára a TMB visszavonhatja. Az osztálytitkár hivatalból tagja a TMB szakbizottságnak. A TMB szakbizottság az osztályvezetőségnek munkájáról beszámolni tartozik; a beszámoló kapcsán kialakult állásfoglalását és javaslatait — szükség szerint — közli a TMB-vel. A TMB szakbizottság az osztályhoz tartozó bizottságok közreműködésével oldja meg feladatait.

(3) A kijelölt szakbizottsági tagok maguk közül olyan elnököt választanak, aki tagja a TMB-nek, a megválasztott elnököt tisztségében a TMB erősíti meg.

12. §

(1) A szakbizottság a feladatkörébe eső kérdésekben ülésen dönt; üléseit a TMB üléseivel megegyező időközökben olyan időpontban tartja, hogy javaslatai a legközelebbi TMB ülés elé terjeszthetők legyenek.

(2) A szakbizottság üléseit a szakbizottság elnöke, az osztály szaktitkárságával közösen készíti elő. Az adminisztrációs és szervezési tennivalók ellátásáról a szaktitkárság gondoskodik.

(3) Az ülésen a szaktitkár tanácskozási joggal résztvesz a tárgy természetétől függően az ülésre tanácskozási joggal más személy is meghívható.

13. §

(1) A szakbizottság saját hatáskörében az alábbi feladatokat látja el:

a) aspirantúrára jelentkezőket felvételi vizsgára bocsátja,

b) kijelöli a TMB hatáskörébe tartozó aspiránsvizelési bizottságokat a kandidátusi vizsgabizottságokat, továbbá a bírálóbizottságokat,

c) elbírálja az említett aspiránsok keretterveit, továbbá az értekezés elkészítésének tervét; a tervek módosításához hozzájárul,

d) kijelöli a TMB hatáskörébe tartozó aspiránsok kandidátusi és a doktori értekezések megbírálására az opponenseket, gondoskodik arról, hogy az opponensi vélemények a jogszabályban előírt 3 hónap alatt elkészüljenek, és azokat a jelöltek időben megkapják,

e) a tudományos munkahelyen dolgozó jelöltek disszertációja előzetes munkahelyi vitájának összefoglalt bírálatát bekéri és csatolja a disszertációhoz,

f) gondoskodik a TMB hatáskörébe tartozó aspiránsok munkájának segítéséről és ellenőrzéséről,

g) engedélyezi, hogy az aspiráns orosz nyelv helyett más idegen nyelvből vizsgázzék,

h) ellenőrzi az aspiránsvezetőknek az aspiránsokkal kapcsolatos munkáját, értékeli az aspiránsvezetők évi jelentéseit, és azokat összegezve a TMB elé terjeszti,

i) a belföldi levelező aspiránsok aspiránsvezetőjét és aspiránsi munkahelyét kijelöli,

j) engedélyezi az aspiránsok tanszéki (intézeti) különmunkában való részvételét.

(2) A szakbizottság megszervezi a TMB elé kerülő ügyek előkészítését és a TMB-nek javaslatot tesz:

a) a TMB hatáskörébe tartozó aspiránsok felvételére, illetve a felvételi kérelem elutasítására; az ösztöndíj összegének megállapítására; az aspiránsvezető és az intézet kijelölésére;

b) az aspiránsképzési idő meghosszabbítására, fegyelmi eljárás megindítására, az aspirantúrából való kizárára és az aspiránsnak kártérítésre való kötelezésére,

c) az aspiránsképzés alapjául szolgáló témákra,

d) a végzett aspiránsok elosztására, illetve elhelyezésére,

e) a TMB hatáskörébe tartozó aspiránsok kandidátusi és doktori értekezések megvédésének engedélyezésére és a megvédett értekezések alapján a tudományos fokozat odaítélésére, illetve a kérelem elutasítására, a tudományos fokozat megvonására, az illetménykiegészítés folyósításának megszüntetésére,

f) az aspiránsvizeléshez előírt szakmai gyakorlati idő, a kandidátusi vizsgák letétele és az előzetes publikálási kötelezettség alóli felmentésre,

g) a kandidátusok 5 évenkénti felülvizsgálata alapján teendő intézkedésekre,

h) mindazokra a kérdésekre, amelyeknek eldöntése a TMB feladata, de nem tartozik a szakbizottság saját hatáskörébe.

(3) A TMB szakbizottság két ülése közötti időben annak elnöke — az utólagos beszámolás kötelezettségével — intézkedik a szakbizottság hatáskörébe tartozó kérdésekben.

14. §

(1) A szakbizottság munkájával kapcsolatos szervezési és adminisztrációs feladatokat a szaktitkár közvetlen irányítása alatt a TMB előadó látja el.

(2) A szakbizottság a személyre szóló javaslatokhoz minden esetben beszerzi a munkahely vezetőjének, pártszervezetének és az Akadémia személyzeti osztályának véleményét.

(3) A szaktitkárság a TMB határozatairól kiadandó értesítések, átiratok és egyéb közlések szövegtervét elkészíti, és aláírás végett a TMB-hez felterjeszti.

(4) A szaktitkárság az aspiránsokról, a kandidátusokról és a doktorokról nyilvántartást vezet, ezenkívül az e személyekre vonatkozó anyagokat egyenként külön gyűjti és kezeli. A nyilvántartások pontos és megbízható vezetéséért a TMB előadó és a szaktitkár egyaránt felelős.

III.

A TMB fegyelmi bizottsága

15. §

(1) A TMB az aspiránsok és a tudományok kandidátusa, valamint a tudományok doktora fokozattal rendelkezők fegyelmi ügyeinek megvizsgálására tagjai sorából — állandó jelleggel — 5 tagú fegyelmi bizottságot hoz létre.

(2) A fegyelmi bizottság lefolytatja a fegyelmi eljárást, és annak eredményéhez képest javaslatot tesz a TMB-nek a fegyelmi büntetés kiszabására vagy a fegyelmi eljárás megszüntetésére.

(3) A fegyelmi bizottság ügyviteli tennivalóit a TMB Titkársága látja el.

IV.

Vegyes rendelkezések

16. §

A TMB korábbi ügyrendje a jelen ügyrend jóváhagyásával egyidejűleg hatályát veszti.

17. §

Az Akadémiának mindazok a szervei, amelyekre a jelen ügyrend rendelkezést tartalmaz, vagy amelyeknek tevékenységét érinti, kötelesek az ügyrend szabályait betartani.

18. §

Az aspiránsképzésre kijelölt karok a dolgozóik közül kikerült, és a hozzá képzésre beosztott aspiránsok képzési ügyeiben a TMB szakbizottságokkal azonos feladatokat látnak el; működésükre jelen ügyrendnek a TMB szakbizottságokra vonatkozó rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni.

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának
3/1961. MTA (A. K. 5.) számú

utasítása

a Magyar Tudományos Akadémia 1961. évre jóváhagyott beszámolórendszerének bevezetéséről.

A Központi Statisztikai Hivatal Elnökének utasítása alapján összeállított 1961. évre jóváhagyott beszámolórendszer bevezetésére az alábbiakban intézkedem:

1. A Magyar Tudományos Akadémia Osztályai, az Akadémia felügyelete alá tartozó intézmények és vállalatok, valamint a céltámogatásban és Tudományos Kutatások Fejlesztési Alapjából részesülő intézmények részére az 1961. évi beszámolórendszer a *melléklet* szerint közlésem.

2. A beszámolókat az egyes jelentésekben érdekelték a kitöltési utasításoknak megfelelően, az előírt határidőre, a meghatározott szerv részére küldjék meg; figyelembevéve a Központi Statisztikai Hivatal, illetve a Magyar Tudományos Akadémia által az esetleg szükségessé váló módosítások tárgyában kiadásra kerülő utasításokat.

3. A beszámolórendszerben előírt jelentések formáját és kitöltési utasítását az egyes jelentésekben érdekelték ismerik, ezért a jelentőlapok mintáját nem közlöm. A vonatkozó nyomtatványokat az egyes statisztikai jelentésekben érdekelték közvetlenül szerezzék be.

4. A beszámolási rendszer közzétételével kapcsolatban felhívom a figyelmet az 1952. évi VI. törvényre, amely az állami statisztikáról intézkedik. A hivatkozott törvény értelmében a beszámolórendszer körén kívül eső vagy attól eltérő statisztikai adatszolgáltatást kérni vagy adatokat szolgáltatni nem szabad. A törvény VII. fejezete a büntetőrendelkezéseket tartalmazza.

5. Ezen utasítással egyidejűleg a 6/1959. MTA (A. K. 9.) sz. utasításom hatályát veszti.

Budapest, 1961. március 8.

Erdei Ferenc s. k.,
főtitkár

Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 3/1961. MTA (A. K. 5.) számú utasításához
A Magyar Tudományos Akadémia 1961. évre jóváhagyott beszámoló rendszere

Sorszám	A beszámoló jelentés		Az adatszolgáltatásra kötelezett szervek			Hány példányban	Engedélyezés száma
	Címe	milyen időszakonként készül	körének meghatározása	a beszámoló jelentést			
				mely szervnek	milyen határidőre		
				küldik meg			
1	2	3	4	5	6	7	8

A) A Központi Statisztikai Hivatal adatigénye

1	Termékjelentés	havonként	KUTESZ Akadémiai Nyomda	KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának MNB fióknak KSH Ipari és Beruházási Főosztályának	tárgyhót követő hó 4.	1 1 1 2	16.358/1958
2	Termelési és létszámjelentés	havonként	KUTESZ Akadémiai Nyomda	KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának MNB fióknak KSH Ipari és Beruházási Főosztályának	tárgyhót követő hó 4.	1 1 1 2	16.944/1960
3	Munkabér és munkaóra jelentés	havonként	KUTESZ Akadémiai Nyomda	KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának MNB fióknak KSH Ipari és Beruházási Főosztályának	tárgyhót követő hó 12.	1 1 1 2	16.721/1959
4	Fontosabb szakmák jelentése a negyed- év középső hónapjáról	negyed- évenként	KUTESZ Akadémiai Nyomda	KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának KSH Ipari és Beruházási Főosztályának	tárgy negyedév utolsó hónapjának 25. napja	1 1 2	15.788/1957
5	Termelési jelentés	havonként	KUTESZ Akadémiai Nyomda	KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának MNB fióknak KSH Ipari és Beruházási Főosztályának	tárgyhót követő hó 20.	1 1 1 2	16.722/1959
6	Ipartelepi jelentés	havonként	KUTESZ	KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgyhót követő hó 12.	1 1	16.362/1958
7	1960. évi éves iparstatisztikai beszámoló jelentés	évenként	KUTESZ Akadémiai Nyomda	KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	1961. III. 15.	2 1	16.723/1959
8	1960. évi éves iparstatisztikai szakmai beszámolójelentés (nyomdaipar)	évenként	Akadémiai Nyomda	KSH Könnyűipari Osztályának KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	1961. II. 20.	1 1 1	16.968/1960

Sorszám	A beszámoló jelentés		Az adatszolgáltatásra kötelezett szervek			Hány példányban	Engedélyezés száma
	Címe	milyen időszakonként készül	köreinek meghatározása	a beszámoló jelentést			
				mely szervnek	milyen határidőre		
1	2	3	4	5	6	7	8
9	1960. évi éves gépipari statisztikai jelentés	évenként	KUTESZ Akadémiai Nyomda	KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	1961. márc. 31.	2	16.965/1960
10	Összefoglaló jelentés az állami iparvállalatokról	havonként	KUTESZ Akadémiai Nyomda	(Külön kerül közlésre) MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgyhónapot követő hó 17-e	1	31/20/1960.
11	Anyagfelhasználási beszámolójelentés	havonként	KUTESZ Akadémiai Nyomda	KSH Anyagosztályának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgyhót követő hó 8-a	1	16.636/1959
12	Anyagellátási beszámolójelentés	negyed- évenként	KUTESZ Akadémiai Nyomda	KSH Anyagosztályának O. T. Anyaggazdálkodási főoszt.-nak MNB Fióknak MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgynegyedévet követő hó 12-e	1 1 1	16.212/1957
13	Villamosenergia felhasználási beszámoló-jelentés	havonként	KUTESZ Akadémiai Nyomda	KSH Anyagosztályának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgyhót követő hó 12-e	1	16.213/1957
14	Beszámolójelentés az állami költségvetésből gazdálkodó tudományos kutatóintézetek munkájáról	évenként	Magyar Tudományos Akadémia Tudományos kutatóintézetek	Tudományos és Felsőoktatási Tanács Titkárságának Magyar Tudományos Akadémiának KSH Kultúrstatistikai Osztályának	tárgyvetet követő március 31.	1 1 1	17.042/1960
15	Munkaügyi adatok	negyed- évenként	Akadémiai Kiadó KUTESZ	KSH területileg illetékes Igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgynegyedévet követő hó 15-e	1	16.800/1959
16	Fontosabb munkásszakmákban foglalkoztatottak létszám- és béradatai	Akadémiai Kiadó KUTESZ	KSH területileg illetékes Igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának		1	16.986/1960
17	Jelentés a külföldi kultúr- és sportkapcsolatokról	évenként	Magyar Tudományos Akadémia Nemzetközi Kapcsolatok Oszt.	KSH Kultúrstatistikai Osztályának	tárgyvetet követő január 25-e	1	15.768/1957
18	Aspiránsok statisztikai kérdőíve	évenként	Tudományos Minősítő Bizottság	KSH Kultúrstatistikai Osztályának	1961. szept. 15.	1	15.823/1957
19	Újítási és találmányi jelentés 1961. félévről	félévenként	MTA felügyelete alá tartozó valamennyi vállalat (szerv) MTA Elnökségi Titkárság	MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának Országos Találmányi Hivatalnak	1961. szept. 1. 1962. márc. 1.	1 1	16.363/1958

20	Beszámoló jelentés az állóeszközök 1960. évi alakulásáról	évenként	KUTESZ Akadémiai Kiadó Akadémiai Nyomda Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága	KSH Kultúrstatistikai Osztályának MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	1961. febr. 20.	1 1	17.029/1960
21	Adatszolgáltatás üdültetésről	évente kétszer	MTA Jóléti Csoportja	KSH Népesedésszstatistikai Osztályának	febr. 15., nov. 15.	1	16.737/1959
22	Lyukkártya-gépparkok termelési, munkaügyi és költségadatai	havonként	MTA Mezőgazdasági Üzemtani Intézete	KSH Ügyvitelgépesítési Felügyeletnek	tárgyhót köv. hó 15-ig	1	15.969/1957
23	Az állami vállalatok, szervek, intézmények, valamint szövetkezetek tulajdonában levő gépjárművek üzemeltetése	évenként	MTA Hivatal központi gépkocsi-előadó MTA felügyelete alá tartozó, gépkocsival rendelkező szervek	KSH Közlekedés- és Postaosztálynak KPM autófelügyeletének MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	február 5.	1 1	16.030/1957
24	Vállalati jelentés az exportra átadott árukról	negyed- évenként	Akadémiai Kiadó Akadémiai Nyomda KUTESZ Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága	KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgyhót köv. hó 15.	1 1	16.422/1958
25	Jelentés az exportra átadott árukról	negyed- évenként	MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztálya	KSH Külkereskedelmi Osztályának	tárgyhót köv. hó 15.	1	16.076/1957
26	1960. évi éves beruházás-felújítás statisztikai vállalati beszámolójelentés	évente egyszer	MTA felügyelete alá tartozó beruházást végző szervek	KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Beruházási Osztályának	1961. márc. 1.	2 1	16.717/1959
27	A beruházások 1960. évi összetétele	évente egyszer	MTA felügyelete alá tartozó beruházást végző szervek	KSH Területi Igazgatóságának, MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Beruházási Osztályának	1961. márc. 1.	2	16.886/1960
28	I. 1961. hónapban üzembehelyezett beruházások felsorolása	havonként	MTA felügyelete alá tartozó beruházást végző szervek	KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Beruházási Osztályának	minden hó 10-ig	2 1	16.098/1957
29	II. 1961. hónapban üzembehelyezett lakóépületek (lakások)	havonként					
30	I. sz. negyedéves beszámolójelentés a beruházások és felújítások teljesítésének, valamint a beruházások üzembehelyezésének alakulásáról	negyed- évenként	MTA felügyelete alá tartozó beruházást végző szervek	KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Beruházási Osztályának	negyedévet követő hó 20-a	1 1	16.099/1957
31	III. sz. negyedéves beszámolójelentés a kiemelt értékhatáron felüli beruházások tervteljesítésének alakulásáról	negyed- évenként	MTA felügyelete alá tartozó, értékhatáron felüli beruházással rendelkező szervek közül a KSH által kijelölt vállalatok	KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Beruházási Osztályának	negyedévet követő hó 20-a	2 1	16.885/1959
32	Beruházások és felújítások teljesítésének alakulásáról összefoglaló beszámoló jelentés	negyed- évenként	MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Beruházási Osztály	KSH Beruházási Osztályának	negyedévet követő hó 25-e	1	16.615/1959

Sorszám	A beszámoló jelentés		Az adatszolgáltatásra kötelezett szervek			Hány példányban	Engedélyezés száma
	Címe	milyen időszakonként készül	körének meghatározása	a beszámoló jelentést			
				mely szervnek	milyen határidőre		
				küldik meg			
1	2	3	4	5	6	7	8
33	Összefoglaló beszámolójelentés beruházások üzembehelyezésének alakulásáról	negyed- évenként	MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Beruházási Osztálya	KSH Beruházási Osztályának	negyedévet követő hó 25-e	1	16.718/1959
34	Jelentés az állami gazdaságok földterületéről 1961. május 31.	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	jún. 5. jún. 5.	1 1	16.993/1960
35	Jelentés az állami gazdaságok földterületéről	évente kétszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának* KSH Állami Gazdasági és Felvásárlási Osztályának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	jan. 17. jún. 10. jan. 17., jún. 10.	1 1 1	16.431/1958
36	Trágyázási jelentés	évente kétszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának KSH Állami Gazdasági és Felvásárlási Osztályának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	júl. 10., illetve jan. 10.	1 1 1	16.432/1958
37	1961. évi növénytermesztési kérdőív	évente kétszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának KSH Termelési Osztályának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	jún 18., illetve dec. 21.	1 1 1	16.994/1960
38	Jelentés a gabonaneműek cséplési eredményéről (zárójelentés)	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának KSH Termelési Osztályának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	szept. 22.	1 1 1	16.186/1957
39	Jelentés az őszi vetésekről (zárójelentés)	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának KSH Termelési Osztályának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	dec. 7.	1 1 1	15.890/1957
40	Jelentés az állatállomány korcsoportonkénti megoszlásáról 1961. jún. 30., ill. dec. 31.	évente kétszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának KSH Állami Gazdasági és Felvásárlási Osztályának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	júl. 10., jan. 10.	1 1 1	16.190/1957
41	Negyedéves állatállományváltozási és megoszlási jelentés	negyed- évenként	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának KSH Állami Gazdasági és Felvásárlási Osztályának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgynegyedévet követő hó 10.	1 1 1	16.435/1958

42	Negyedéves hízalási és süldőnevelési jelentés	negyed- évenként	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgynegyedévet követő hó 10.	1 1	16.193/1957
43	Negyedéves tej- és tojástermelési jelentés	negyed- évenként	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának KSH Állami Gazdasági és Felvásárlási Osztályának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgynegyedévet követő hó 29.	1 1 1	16.436/1958
44	Férőhely-jelentés	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának KSH Állami Gazdasági és Felvásárlási Osztályának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	júl. 10.	1 1 1	16.196/1957
45	Negyedéves termény- és takarmány- készletváltozási jelentés	negyed- évenként	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának KSH Állami Gazdasági és Felvásárlási Osztályának MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgynegyedévet követő hó 12.	1 1 1	16.197/1957
46	Jelentés az állami gazdaságok munka- ügyi adatairól	negyed- évenként	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának KSH Állami Gazdasági és Felvásárlási Osztályának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgynegyedévet követő hó 16.	1 1 1	16.438/1958
47	Jelentőlap (éves) az állami gazdaságok- ban végzett traktor- és főbb gépi munkákról	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának KSH Termelőszövetkezeti és Gépesítési Osztályának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	jan. 15.	1 1 1	16.640/1959
48	Jelentőlap (negyedéves) az állami gaz- daságok traktorállományáról és teljesítményéről	negyed- évenként	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának KSH Termelőszövetkezeti és Gépesítési Osztályának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgynegyedévet követő hó 15.	1 1 1	16.641/1959
49	Jelentés a műszaki és adminisztratív alkalmazottak iskolai végzettségéről 1961. december 31.	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	január 20.	1 1	16.142/1957
50	Munkások és alkalmazottak létszám- megoszlása 1961. szeptember havi keresetük szerint	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	október 15.	1 1	16.822/1959
51	Fontosabb munkásszakmákban foglal- koztatottak létszám- és bér-adatai 1961. szeptember 30.	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	október 20.	1 1	16.986/1960
52	Országos állatszámllálás	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	március 7.	1 1	16.228/1957

Sorszám	A beszámoló jelentés		Az adatszolgáltatásra kötelezett szervek			Hány példányban	Engedélyezés száma
	Címe	milyen időszakonként készül	körének meghatározása	a beszámoló jelentést			
				mely szervek	milyen határidőre		
				küldik meg			
1	2	3	4	5	6	7	8
53	Reprezentatív állatszámolás	évente kétszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	július 5., október 5.	1	15.920/1957 16.942/1960
54	Adatszolgáltatás az 1960. évre kifizetett nyereségrészesedéséről	évente kétszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH megyei igazgatóságának KSH Állami Gazdasági és Felvásárlási Osztályának MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	május 5.	1	16.995/1960

B.) Magyar Tudományos Akadémia adatigénye

55	Kutatóintézetek és támogatott társadalmi szervek költségvetési beszámoló jelentése	negyed-évenként	MTA felügyelete alá tartozó kutatóintézetek	MTA illetékes osztályainak	tárgynegyedévet követő hó 8-ig	2	22.810/1960
56	Költségvetési hitelszámlás szervek költségvetési beszámoló jelentése	negyed-évenként	MTA hitelszámlálás szervek	MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Költségvetési Osztálynak	tárgynegyedévet követő hó 15-ig	4	22.810/1960
57	Javadalomigénylés az MTA állandó főfoglalkozású alkalmazottainak illetményeire, járulékaire és a céltámogatásra	negyed-évenként	MTA által céltámogatásban részesített intézmények gazdasági szervei	MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Költségvetési Osztálynak	tárgynegyedévet követő hó 5.	1	1/1957
58	Tájékoztató a céltámogatási hitelkeretek tanszékenkénti felhasználásáról	negyed-évenként	MTA által céltámogatásban részesített intézmények gazdasági szervei	MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Költségvetési Osztálynak	tárgynegyedévet követő hó 5.	2	05—1/1958
59	Javadalomelszámolás és beszámoló az MTA által folyósított célhitelekről	negyed-évenként	MTA által céltámogatásban részesített intézmények gazdasági szervei	MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Költségvetési Osztálynak	tárgynegyedévet követő hó 5.	1	05—5/1957
60	Tájékoztató jelentés a félév folyamán leltárba vett akadémiai tulajdont képező berendezésekről és felszerelésekről	félévenként	MTA által céltámogatásban részesített intézmények gazdasági szervei	MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Beruházási Osztálynak	július 20., január 20.	2	05—02/1958.
61	Beszámoló a tudományos kutatások fejlesztési alapja előirányzatának felhasználásáról	évente kétszer	Alapból részesülő támogatott szervek	MTA Terv és Pénzügyi Titkárságának	július 25., január 31.	3	120.970/1960
62	Beszámoló jelentés a tudományos kutató intézetek munkájáról	évente egyszer	MTA felügyelete alá tartozó kutató intézetek	MTA illetékes osztályainak	tárgyévet követő hó 15.	2	05—6/1957
63	Beszámoló jelentés a tudományos kutató intézetek munkájáról (összesítő)	évente egyszer	MTA tudományos osztályai	MTA Elnökségi Titkárságának MTA Terv és Pénzügyi Titkárságnak	1961. febr. 28.	1	05—6/1957
64	Jóléti szervek beszámoló adatai	negyed-évenként	MTA valamennyi jóléti intézménye	MTA Jóléti Csoportjának	tárgynegyedévet követő hó 5.	1	05—4/1957

65	Jóléti szervek javadalom elszámolása és igénylése	havonként	MTA valamennyi jóléti intézménye	MTA Jóléti Csoportjának	tárgyhót követő hó 5.	1	05—5/1957
66	Tejtermelési jelentés	havonként	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgyhót követő hó 5-e	1	05—8/1957
67	Mezőgazdasági termelőszövetkezetre vonatkozó folyamatos számtartási és üzemstatisztikai adatgyűjtés	havonként	60 mezőgazdasági termelőszövetkezet	MTA Mezőgazdasági Üzemtani Intézetének	tárgyhót követő hó 15-e	1	05—10/1957
68	Mezőgazdasági termelőszövetkezetek adatgyűjtőive	évente egyszer	120 mezőgazdasági termelőszövetkezet	MTA Mezőgazdasági Üzemtani Intézetének	zárszámadás után 1 hónap	1	05—12/1957
69	Termelőszövetkezeti háztáji gazdaságok üzemi adatai	félévenként	150 háztáji gazdaság	MTA Mezőgazdasági Üzemtani Intézetének	I. 31., VIII. 31.	1	05—11/1957

C.) Társhatóságok adatigénylése

70	Társadalombiztosítási statisztikai jelentés	havonként	MTA felügyelete alá tartozó 30-nál több dolgozót foglalkoztató vállalatok, intézmények, valamint akadémiai státushellyel rendelkező intézmények és az MTA Gazdasági Hivatala	Területileg illetékes SzTK szervek	tárgyhót követő hó 11. Bpsten 12.	1	1/1959
71	Jelentés az 1961. június hónapban kifizetett családi pótlék utalásokról gyermekszám szerinti részletezésben	évente egyszer	MTA családi pótlékot fizető hivatali, vállalati stb. fizetőhelyek	Területileg illetékes SzTK szervek	1961. június 20.	1	2/1959
72	Iparvállalatok havi jelentése	havonként	KUTESZ Akadémiai Nyomda	MNB fióknak MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgyhót követő hó 16.	1	2.153/1957
73	Gazdaságok havi pénzügyi jelentése	havonként	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	MNB fióknak MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgyhót követő hó 5.	1	2.159/1957
74	Főkönyvi kivonat, illetve havi állományjelentés	havonként	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	MNB fióknak MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgyhót követő hó 20.	1	2.256/1957
75	Jelentés a készpénzbevételek közvetlen felhasználásáról	havonként	Akadémiai Kiadó Akadémiai Nyomda KUTESZ Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	MNB fióknak MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgyhót követő hó 3—6.	1	2.551/1957
76	Jelentés a házipénztár állományról	negyedévenként	MTA felügyelete alá tartozó költségvetési szervek	MNB fióknak	tárgynegyedévet követő hó 3—6.	1	2.561/1957
77	Munkabérigénylési kimutatás	havonként	MTA Gazdasági Hivatala MTA felügyelete alá tartozó kutatóintézetek KUTESZ Akadémiai Nyomda Akadémiai Kiadó	MNB fióknak MTA Terv és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának	tárgyhót követő hó 17.	1	2.653/1957
78	Nemesfém készletjelentés	negyedévenként	Magyar Tudományos Akadémia	MNB Emissziós Osztálynak	tárgynegyedévet követő hó utolsó napja	1	2.567/1957.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 12. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 600 példány

61.53134 Akadémiai Nyomda, Budapest. Felelős vezető: Bernát György.

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1961. ÁPRILIS 10.

TARTALOM

	Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	
7/1961. (III. 15.) Korm. rend.	45
A munka-, védő- és egyenruha-juttatás rendezéséről szóló 17/1958. (II. 21.) Korm. számú rendelet módosításáról	
Az Akadémia Elnökének utasításai	
4/1961. MTA (A. K. 6.)	45
A tudományos kutatók nyelvismeretéről szóló 101/1960. számú elnökségi határozat végrehajtásáról	
5/1961. MTA (A. K. 6.)	46
Az Akadémiai Könyvtárban folyó könyvtártudományi tervmunka szabályozásáról	
Miniszteri utasítások	
110/1961. (5) Mü. M.	47
A munkakönyvek kiállításáról, kezeléséről, nyilvántartásáról és a munkakönyvekbe történő bejegyzésekről szóló 1/1954. M. T. H. számú utasítás módosításáról	
111/1961. (6) Mü. M.	47
Az államigazgatási szervek dolgozói családi pótlékának megállapításával és folyósításával kapcsolatos eljárásról	
Közlemények	5 ⁴

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 7/1961. (III. 15.) számú

rendelete

a munka-, védő- és egyenruhajuttatás rendezéséről szóló 17/1958. (II. 21.) Korm. számú rendelet módosításáról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a munka-, védő- és egyenruhajuttatás rendezéséről szóló 17/1958. (II. 21.) Korm. számú rendeletet az alábbiak szerint módosítja:

1. §

A rendelet 3. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az a dolgozó, aki munkaviszonyát az Mt. 30. § (1) bekezdés f) pontja alapján felmondással megszünteti, a vállalatától önkényesen kilép, vagy a vállalat fegyelmi úton elbocsátja, amennyiben a részére kiadott új munkaruha vagy egyenruhajuttatási ideje még nem járt le, a ruházatnak a

hátralevő időre eső — kiskereskedelmi ár alapulvételével számított — értékét megtéríteni tartozik. Ez esetben a ruha a dolgozó tulajdonába megy át.”

2. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Apró Antal s. k.,
A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt kormány első elnökhelyettese.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasításai

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 4/1961. MTA. (A. K. 6.) számú

utasítása

a tudományos kutatók nyelvismeretéről szóló 101/1960. számú elnökségi határozat végrehajtásáról

A tudományos kutatók nyelvismeretével kapcsolatos kérdések rendezésére az alábbi utasítást adom ki;

1. Az MTA Elnökségének 101/1960. sz., az akadémiai tudományos kutatók nyelvismeretéről szóló határozata értelmében a jelenleg munkaviszonyban álló kutatóknak az 1961. január 1—1963. december 31. közötti időszakban középfokú nyelvvizsgának megfelelő orosz nyelvismeretet kell szerezniük, 1966. december 31-ig ugyancsak középfokú nyelvismeretet egy nyugati (angol, francia vagy német) nyelvből, a később munkaviszonyba lépők pedig kinevezésüktől számított három, illetve hat év alatt. Az orosz nyelvvizsgát sikeresen letett, illetve ez alól felmentett kutatók már 1961. júniustól kezdve vizsgálhatnak nyugati nyelvekből.

Az orosz nyelv más szláv nyelvvel nem helyettesíthető. Az Akadémia a nyelvvizsgák tematikáját közli a kutatóintézmények igazgatóival.

2. A nyelvvizsga az Akadémia tudományos osztályain szervezett vizsgáztató bizottságok előtt történik. A bizottság elnökből és két tagból áll. A bizottságokat az illetékes osztálytitkár f. év április 30-ig alakítsa meg. A bizottságok évente kétszer tartanak vizsgát: június és december hónapokban. A vizsgáztatásért, illetve az erről szóló igazolásért térítést nem kell fizetni.

A vizsgára bocsátandók névsorát az intézetek vezetői a vizsgahónapot megelőző hónap 15. napjáig közölik az illetékes tudományos osztállyal.

Késedelmesen beküldött jelentkezés figyelembevételére, valamint a vizsgaidőszakokon kívüli vizsgáztatásra nincs mód.

Sikeres vizsga esetén a vizsgáztató bizottság elnöke minősítés nélkül igazolást ad arról, hogy a kutató a nyelvet a tudományos kutatómunka végzéséhez szükséges színvonalon ismeri. Sikertelen vizsga esetén a vizsga megismételhető.

Amennyiben a nyelvismeret elsajátítására kötelezett tudományos kutatók a felkészüléshez nyelvtanár közreműködését veszik igénybe, az ezzel járó költségeket maguk viselik.

3. Az intézmény vezetője a jövőben kinevezendő tudományos kutatók részére a nyelvtudás elsajátítására az I. pontban megszabottnál rövidebb határidőt is megállapíthat, de ez egy évnél kevesebb nem lehet.

4. A nyelvvizsga letétele alól mentesülnek:

a) a legalább középfokú nyelvtudást igazolni tudó (nyelvtanári oklevél, külföldön végzett egyetemi, főiskolai tanulmányok, szovjet aspirantúra, állami nyelvvizsga) kutatók;

b) azok, akiknek a vizsga tárgyát képező idegen nyelv anyanyelvük;

c) az 1960. december 31-ig, illetőleg kinevezésük időpontjában a 40. életévüket betöltött tudományos kutatók.

5. Azoknak a 40. évet betöltött tudományos kutatóknak a részére, akik igényt tartanak arra, hogy nyelvismeretükről tanúságot tegyenek, lehetővé kell tenni a nyelvvizsga letételét.

6. A vizsgára jelentkezőkről és a vizsga eredményéről az illetékes tudományos osztály nyilvántartást vezet.

Budapest, 1961. március 20.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 5/1961. MTA (A. K. 6.) számú

utasítása

az Akadémiai Könyvtárban folyó könyvtártudományi tervek szabályozásáról

1. A könyvtártudományi kutatómunka szervezettségének biztosítása és a kutatások összehangolása érdekében az Akadémiai Könyvtár a terbevetett könyvtártudományi kutatási témáiról minden évben köteles tématervet készíteni.

2. A kutatási tématerv összeállításánál főleg a Magyar Tudományos Akadémia tudáspolitikai célkitűzéseiből kell kiindulni és arra törekedni, hogy a feldolgozásra terbevetett könyvtártudományi munkák elsősorban a magyar tudomány távlati tervének megvalósítását segítsék elő.

3. A kutatási tématervet az Akadémiai Könyvtár igazgatója köteles az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtártudományi és Módszertani Központi Tudományos Osztályával (a továbbiakban: KMK) történet előzetes egyeztetés után a tárgyévet megelőző év október első napjáig bejelenteni a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtártudományi Bizottságának, mely a tervezetet észrevételeivel és javaslatokkal együtt két héten belül jóváhagyás céljából a Magyar Tudományos Akadémia elnökéhez terjeszti. A bejelentésnek tartalmaznia kell a kutatás részletes tematikáját és a tárgyévre szóló munkatervét. A bejelentési kötelezettség valamennyi könyvtártudományi témára vonatkozik.

4. A jóváhagyott munkatervet az Országos Könyvtártudományi évi munkatervbe való beillesztés céljából az Akadémiai Könyvtár igazgatója haladéktalanul megküldi a KMK-nak.

5. A jóváhagyott kutatási terv alapján az Akadémiai Könyvtárnak munkatervében biztosítania kell ezeknek a kutatásoknak elvégzését. A kutatómunka zavartalanságának biztosításáért a Könyvtár igazgatója felelős.

6. Ha a kutatási tématerv elvégzése az Akadémiai Könyvtár rendszeres évi munkatervében nem látszik biztosíthatónak, a Könyvtár igazgatója azon könyvtári alkalmazottak számára, akiknél a könyvtártudományi tématerv sikeres teljesítése más könyvtárakban, levéltárakban stb. történő kutatásokat is szükségessé tesz, előterjesztéssel fordulhat a Magyar Tudományos Akadémia elnökéhez rendkívüli szabadság (ún. kutatónap) engedélyezése érdekében.

7. A munkatervben szereplő könyvtártudományi kutatómunkáról az Akadémiai Könyvtár igazgatója minden év január 15-ig jelentést köteles tenni a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtártudományi Bizottságának, a Magyar Tudományos Akadémia elnökéhez való továbbítás céljából. A jelentést a Könyvtár igazgatója minden év február 1-ig a KMK-nak megküldi.

8. Az Akadémiai Könyvtárban a könyvtár alkalmazottainak lehetővé kell tenni nem-könyvtártudományi témák kutatását is. Azoknak a könyvtárosok munkájának tematikájáról, akik akadémiai vagy más megbízás alapján valamely nem-könyvtártudományi témában kutatómunkát végeznek, a Könyvtár igazgatója ugyancsak minden év novem-

ber 1-ig köteles jelentést tenni a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtártudományi Bizottságának. A tudomásulvett bejelentésekről a Könyvtár igazgatója minden év december 1-ig összesítő tájékoztatást küld a KMK-hoz. A kutatómunka ellenőrzését ezekben az esetekben a Magyar Tudományos Akadémia illetékes osztálya a Könyvtár igazgatójával együttesen végzi. Azoknak a könyvtári alkalmazottaknak részére, akik nem-könyvtártudományi kutatómunkát folytatnak, szükség esetén a Könyvtár igazgatója — a Magyar Tudományos Akadémia illetékes tudományos osztályának esetenkénti ajánlása alapján — ugyancsak kérheti a Magyar Tudományos Akadémia elnökétől rendkívüli szabadság (ún. kutatónap) engedélyezését.

Budapest, 1960. március 24.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Miniszteri utasítások

A munkaügyi miniszter 110/1961. (5) Mü. M. számú

ut as í t á s a

**a munkakönyvek kiállításáról, kezeléséről, nyilván-
tartásáról és a munkakönyvekbe történő bejegyzé-
sekről szóló 1/1954. M. T. H. számú utasítás
módosításáról**

A Munka Törvénykönyve végrehajtási rendelete 218. § (2) bekezdésében, valamint a 26/1957. (V. 3.) Korm. számú rendelet 1. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az alábbi utasítást adom ki:

1. Az 1/1954. M. T. H. számú utasítás 5. § (1) bekezdés *b)* pontjának rendelkezése akként módosul, hogy a munkáltatók a dolgozók munkakönyvének „bérkategóriája” megnevezésű rovatába mind a munkábalépéskor, mind a kilépéskor az illető dolgozó besorolása szerinti személyi alapbérét (havidíjas dolgozóknál a besorolás szerinti alapbért) kötelesek bejegyezni.

2. Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba.

Kisházi Ödön s. k.,
munkaügyi miniszter.

A munkaügyi miniszter 111/1961. (6) Mü. M. számú

ut as í t á s a

**az államigazgatási szervek dolgozói családi pótléká-
nak megállapításával és folyósításával kapcsolatos
eljárásról**

A családi pótlékról szóló 38/1959. (VIII. 15.) Korm. számú rendelet 17. §-a (1) bekezdésének a) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a családi pótlék megállapításával és folyósításával kapcsolatos eljárást az államigazgatási szervek dolgozóira vonatkozóan a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben a következőképpen szabályozom:

Az utasítás hatálya

1. §

(1) A jelen utasításban foglalt eljárási szabályok szerint kell megállapítani és folyósítani azoknak a dolgozóknak járó családi pótlékot, akik az államigazgatás szerveinél, intézeteinél, intézményeinél munkaviszonyban állanak és munkabérüket a költségvetés „Állományba tartozók bére” elnevezésű rovatáról kapják (a továbbiakban: közszolgálati alkalmazottak).

(2) A jelen utasítás rendelkezéseit az államhatalmi szervek és a bíróságok azon dolgozóira is alkalmazni kell, akik munkabérüket az (1) bekezdésben említett költségvetési rovatról kapják.

(3) A jelen utasítás rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni a néphadsereg s a fegyveres és rendészeti testületek — ide nem értve a vállalatok üzemenrendészeti szerveit — hivatásos és továbbszolgáló állományba tartozó tagjainak, valamint polgári alkalmazottainak járó családi pótlék tekintetében is, azzal az eltéréssel, hogy a jogorvoslatra és az általuk folyósított családi pótléknak a 38/1959. (VIII. 15.) Korm. számú rendelet¹ 21. §-ában előírt nyilvántartására a felügyeletet ellátó miniszter rendelkezései az irányadók.

(4) A jelen utasításnak az 5/1959. (V. 8.) Mü. M. számú rendelet² 19—21. §-aival nem ellentétes eljárási szabályait kell alkalmaznia az Országos Nyugdíjintézetnek a nyugdíjasait megillető családi pótlék megállapításánál és folyósításánál.

(5) Nem terjed ki a jelen utasítás hatálya

a) az (1) és (2) bekezdésben említett szervek azon alkalmazottaira, akik munkabérüket nem a költségvetés „Állományba tartozók bére” elnevezésű rovatáról kapják és

b) az állami költségvetésből támogatásban részesülő, nettó rendszerben gazdálkodó szervek (folyószámlás szevek, hivatali üdülők, hivatali és üzemi bölcsődék, napközi otthonok, színházak stb.) alkalmazottaira, még abban az esetben sem, ha a nettó rendszerben gazdálkodó szerv alkalmazottainak munkabérét egyébként az „Állományba tartozók bére” elnevezésű rovaton irányozták elő.

Eljárási rendelkezések

2. §

Az utasításban a 38/1959. (VIII. 15.) Korm. számú rendeletre *R.*, a 10/1959. (IX. 1.) Mü. M. számú rendeletre³ *Vhr.* megjelöléssel utalok.

A Vhr. 1. §-ához.

3. §

(1) A közszolgálati alkalmazott a vérszerinti, mostoha, örökbefogadott, nevelt gyermek, unoka vagy testvér (a továbbiakban: gyermek) eltartását a lakónyilvántartás vezetőjének, a lakóbizottságnak vagy a lakóhely szerint illetékes községi (városi, városi kerületi, fővárosi kerületi) tanács végrehajtó bizottságának szakigazgatási szerve (a továbbiak-

¹ Lásd a Munkaügyi Közlöny 1959. évi 22. számában (353. oldalon).

² Lásd a Munkaügyi Közlöny 1959. évi 13—14. számában (217. oldalon).

³ Lásd a Munkaügyi Közlöny 1959. évi 22. számában (353. oldalon).

ban: a tanács szakigazgatási szerve) igazolásával köteles a családi pótlékra vonatkozó igény bejelentésekor, a továbbiakban pedig évente egy ízben igazolni. A tizenhatodik életévét be nem töltött vérszerinti és örökbefogadott gyermeknek saját háztartásban való eltartását azonban csak az igénybejelentéskor kell igazolni.

(2) Azt, hogy a közszolgálati alkalmazott a testvérét (testvéreit) saját háztartásában tartja el, vagy róla a R. 4. §-ában foglaltak szerint gondoskodik, valamint azt, hogy a szülő (szülők) a gyermek eltartására képtelen és eltartásáról kizárólag ő gondoskodik, a közszolgálati alkalmazott, illetőleg a szülő lakóhelye szerint illetékes tanács szakigazgatási szerve által kiállított bizonyítvánnyal kell naptári évenként egyszer igazolni.

A Vhr. 2. §-ának (3) bekezdéséhez

4. §

Azt az állapotot, hogy a gyermek testi vagy szellemi fogyatkozás miatt állandó ápolásra vagy felügyeletre szorul, valamint ennek az állapotnak keletkezési idejét az állami egészségügyi intézmény (kórház, klinika, rendelőintézet vagy más gyógyintézet) szakorvosa, illetőleg a felülvizsgáló főorvos (a továbbiakban: az állami egészségügyi szolgálat szakorvosa) által kiállított bizonyítvánnyal kell az igény bejelentésekor, majd pedig évenként egyszer igazolni. Ha a gyermek állapota véglegesen kialakult, illetőleg fogyatkozása olyan természetű, hogy abban javulás nem várható, az említett körülményeket csak az igény bejelentésekor kell igazolni. A gyermek eltartását a közszolgálati alkalmazott a 3. §-ban foglaltak szerint köteles igazolni.

A R. 1. §-ának (4) bekezdéséhez

5. §

(1) Az egyedülálló dolgozó nőnek járó családi pótlékot kell folyósítani annak a közszolgálati nőalkalmazottnak is, aki a lakásviszonyok miatt ugyan nem él külön lakásban, a házastársi életközösséget azonban megszüntette és igazolja, hogy a házasság felbontása iránt bírói eljárás van folyamatban vagy a bíróság (a gyámhatóság) az ő vagy gyermeke részére tartásdíjat állapított meg.

(2) Az egyedülálló közszolgálati nőalkalmazottnak az igény bejelentésekor, majd pedig félévenként a lakóbizottság vagy a tanács szakigazgatási szerve által kiállított bizonyítvánnyal kell igazolnia, hogy egyedülálló dolgozó nő, és hogy a gyermekét saját háztartásában tarja el, vagy eltartásáról a R. 4. §-ában foglaltak szerint gondoskodik.

A Vhr. 7. §-ához

6. §

(1) Ha a közszolgálati alkalmazott a gyermek eltartásához természetbeni juttatással járul hozzá, ennek értéke az eltartás címén nyújtott hozzájárulásba beszámít. A gyermeknek teljes ruházattal való ellátását a gyermekre eső családi pótlékkal egyenlő összegű hozzájárulásnak kell tekinteni.

(2) A gyermek nevelőotthonban, egészségügyi csecsemő- vagy gyermekotthonban történt elhelye-

zését, valamint az eltartás költségeihez való hozzájárulás havi összegét a családi pótlék igénylésekor, majd ezt követően évenként egyszer az otthon bizonyítványával kell igazolni. Ha a gyermeket a közszolgálati alkalmazott magánszemélynél helyezte el, az elhelyezést a magánszemély lakóhelye szerinti lakóbizottság (lakónyilvántartás vezetője), ezek hiányában a tanács szakigazgatási szerve által kiállított bizonyítvánnyal kell évenként egyszer igazolni. Az eltartás költségeihez való hozzájárulás havi összegét a közszolgálati alkalmazott a magánszemély által írásban tett és két tanú névalírásával, valamint lakcímeivel és „Személyi igazolvány”-ának a számával ellátott nyilatkozattal köteles évenként egyszer igazolni.

A Vhr. 9. §-ának (2) bekezdéséhez

7. §

A földingatlan után a Vhr. 9. §-a (2) bekezdésének b) pontjában említett, a „mezőgazdasági lakosság általános jövedelemadója” címén kivetett összeget a tanács szakigazgatási szerve által kiállított igazolvánnyal kell naptári évenként igazolni.

A R. 7. §-ának (2) bekezdéséhez
és a Vhr. 11. §-ához

8. §

(1) A R. 7. §-a (2) bekezdésének rendelkezése alapján kell folyósítani a családi pótlékot a tizenhatodik életévét betöltött, általános iskolai tanulmányokat folytató gyermek után is.

(2) Az olyan tanulmány, amelyet általában keresőfoglalkozás mellett vagy anélkül is önképzés, továbbképzés vagy gyakorlati jártasság elsajátítása céljából folytatnak (például gyorsírói, könyvelői, zene, műszaki stb. tanfolyam), a családi pótlék megállapítása szempontjából nem tekinthető iskolai tanulmánynak.

(3) A tizenhatodik életévét betöltött gyermeknél az iskolai tanulmányok folytatását az iskola igazgatójának (megbízottjának) bizonyítványával az igényléskor, majd évente a beiratások alkalmával kell igazolni. Ha a közép- vagy középfokú iskolai tanulmányokat folytató gyermek az utolsó tanulmányi év júniusában önhibáján kívül nem tett záróvizsgát, ezt a körülményt az iskola igazgatójának (megbízottjának), valamint — betegség esetén — az állami egészségügyi szolgálat szakorvosának bizonyítványával kell igazolni.

(4) Ha a közszolgálati alkalmazott a tizenhatodik életévét betöltött gyermeke után a tanulmányi év tartama alatt tanulmányi családi pótlékban részesült és a tanulmányi év befejezése után július hó folyamán az iskola igazgatójának (megbízottjának) bizonyítványával igazolja, hogy gyermeke a következő tanulmányi évre beiratkozott, a családi pótlékot a tanulmányi évet követő nyári szünet alatt is folyamatosan folyósítani kell, legfeljebb azonban annak a hónapnak utolsó napjáig, amelyben a gyermek tizenkilencedik életévét betöltötte. Ha a közszolgálati alkalmazott július hó folyamán gyermeke továbbtanulását nem igazolja, a gyermek után a családi pótlék folyósítását be kell

szüntetni. Ha a közszolgálati alkalmazott később igazolja, hogy gyermeke tovább tanul, abban az esetben a családi pótlék július és augusztus hónapokra visszamenőleg csak a R. 18. §-ának (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével folyósítható.

(5) Magántanuló gyermek betegségét, testi vagy szellemi fogyatkozását az állami egészségügyi szolgálat szakorvosa által kiállított bizonyítvánnyal, az iskolának azt az engedélyét pedig, hogy a gyermek tanulmányait magánúton végezheti, az iskola igazgatójának (megbízottjának) bizonyítványával kell évenként igazolni. Ha a beiratás félévenként történik, az igazolást is félévenként kell benyújtani.

A Vhr. 12. §-ához

9. §

A tanulóviszony fennállását a tanintézet vagy az ipari (kereskedelmi stb.) tanulót foglalkoztató munkáltató igazolványával az igényléskor, majd évente egy ízben kell — szeptember hó folyamán — igazolni. Igazolni kell egyuttal a tanulóviszony évfolyamát, mikortól meddig szerződött a tanuló, továbbá, hogy a tanuló iparitanuló-otthonban, vállalati tanulószálláson (11. §) van-e elhelyezve.

A R. 7. §-ának (4) bekezdéséhez

10. §

A gyermek testi vagy szellemi fogyatkozása miatti hatvanhét százalékos vagy azt meghaladó mértékű munkaképességcsökkenésének (munkaképtelenségének) fennállását és keletkezésének idejét, valamint azt, hogy ez a fogyatékoság előreláthatóan legalább egy évig fog tartani, az állami egészségügyi szolgálat szakorvosa által kiállított bizonyítvánnyal kell évenként igazolni.

A R. 8. §-ának (1) bekezdéséhez

11. §

A vállalati tanulószálláson (munkásszálláson) elhelyezett ipari tanuló gyermeket iparitanuló-otthonban elhelyezett gyermeknek kell tekinteni, ha azonos térítést legalább olyan juttatásokat kap, mint az iparitanuló-otthonban elhelyezett gyermek

A Vhr. 22. §-ához

12. §

(1) Ha a közszolgálati alkalmazott a R. 10. §-ában foglaltak alapján jogosult családi pótlékra, a katonai szolgálatra bevonulás, illetőleg a leszerelés hónapjában a katonai szolgálatban eltöltött napokat és a munkaviszony alapján munkában töltött napokat vagy a Vhr. 18. §-ának (1) bekezdésében felsorolt, beszámítható napokat össze kell számítani, és amennyiben ezeknek együttes száma a tizennyolcat eléri, a családi pótlékot a bevonulás, illetőleg a leszerelés hónapjában is folyósítani kell.

(2) A katonai szolgálat alatt a közszolgálati alkalmazottnak a családi pótlékot az alábbiak szerint kell igényelnie:

a) ha a katonai szolgálatra bevonulása előtt még nem részesült családi pótlékban, igényét annál a szervnél kell bejelentenie, amelyiknél bevonulása előtt utoljára munkaviszonyban állott,

b) ha a katonai szolgálatra bevonulása előtt már részesült családi pótlékban, igényét (igénybővülését) annál a szervnél kell közvetlenül bejelentenie, amely részére a katonai szolgálatra bevonulása előtt a családi pótlékot folyósította.

(3) A katonai szolgálatra bevonult közszolgálati alkalmazottnak félévenként, sorkatonai szolgálat teljesítése esetén évenként, a területileg illetékes katonai kiegészítő parancsnokság által kiállított igazolással igazolnia kell, hogy milyen minőségben és mikortól teljesít katonai szolgálatot.

A R. 11. §-ához

13. §

(1) A meghalt közszolgálati alkalmazott jogán a munkaviszonyban nem álló anyának a halált követően született gyermeke után a szülést követő hónap első napjától a Vhr. 24. §-ának (1) bekezdésében meghatározott hat hónapból még fennmaradó időre kell a családi pótlékot folyósítani.

(2) Aki a családi pótlékra jogosult közszolgálati alkalmazott halála után a gyermek eltartásáról gondoskodik, a családi pótlék igénylésekor a közszolgálati alkalmazott halálát anyakönyvi kivonattal, a gyermek eltartását a lakóbizottság vagy a tanács szakigazgatási szerve bizonyítványával köteles igazolni.

A R. 12. §-ához

14. §

Az anya jogán történő családi pótlék igénylés esetében szükséges igazolások:

a) ha az anya azon a címen igényli a családi pótlékot, hogy az apa havi 500.— forintot meg nem haladó nyugellátásban (járadékban, kivételes ellátásban) részesül és nyugellátása alapján családi pótlékra nem jogosult, ezt a nyugellátást folyósító szerv igazolásával, azt a körülményt pedig, hogy az apának egyéb keresete vagy jövedelme nincsen, az apa lakóhelye szerint illetékes lakóbizottság, ennek hiányában a tanács szakigazgatási szerve igazolásával az igényléskor, majd évenként egyszer köteles igazolni.

b) ha az anya azon a címen igényli a családi pótlékot, hogy az apa egyetem (főiskola, akadémia, tanítóképző intézet) nappali tagozatának hallgatója, ezt a tényt félévenként az egyetem stb. bizonyítványával, azt a körülményt pedig, hogy havi 500.— forintot meg nem haladó ösztöndíján kívül egyéb keresete vagy jövedelme nincsen, az apa lakóhelye szerint illetékes lakóbizottság, ennek hiányában a tanács szakigazgatási szerve által kiállított bizonyítvánnyal köteles igazolni,

c) ha az anya azon a címen igényli a családi pótlékot, hogy az apa családjáról, gyermekeiről tartósan nem gondoskodik, ezt az illetékes gyámhatóság igazolásával köteles félévenként igazolni.

A R. 13. §-ához

15. §

(1) A R. 13. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat abban az esetben is alkalmazni kell, ha a közszolgálati alkalmazott a gyermek születésének hónapjában lépett munkaviszonyba.

(2) Nem folyósítható a közszolgálati nőalkalmazottnak az egyedülálló dolgozó nőnek járó családi pótlék arra a hónapra, amelyben a férje a R. 9. §-ának (1) bekezdésében és a Vhr. 17–19. §-aiban foglalt feltételeknek megfelel.

(3) Az egyedülálló dolgozó nőt megillető mértékben kell folyósítani a családi pótlékot arra a hónapra, amelyben a közszolgálati nőalkalmazott férjhez megy, ha a családi pótlékre jogosultságához megkívánt egyéb feltételekkel rendelkezik.

A Vhr. 31. §-ának (2) bekezdéséhez

16. §

A családi pótlék folyósítására illetékes számfejtő szerv a családi pótlék igazolványkérését tartalmazó űrlapot hivatali bélyegzőlenyomattal köteles el látni.

A Vhr. 31. §-ának (4) bekezdéséhez

17. §

A családi pótlék csak olyan igazolvány alapján folyósítható, amelyet a családi pótlékot folyósító szerv szabályszerűen, olvashatóan kiállított, valamint az ügyintéző és az ellenőrzéssel megbízott személy aláírását és a folyósító szerv bélyegzőlenyomatát tartalmazza.

A Vhr. 31. §-ának (6) bekezdéséhez

18. §

(1) A családi pótlék igazolványtömböt az illetményszámfejtő szerv az SZTK-nak területileg illetékes alközpontjától (kirendeltségétől) köteles igényelni.

(2) A családi pótlék igazolványtömb igénylését két személynek, mégpedig a családi pótlék ügyek intézésével megbízott dolgozónak és az ellenőrzéssel megbízott személynek kell aláírnia és el kell látni a hivatal bélyegzőlenyomatával is.

A R. 14. §-ához

19. §

(1) A közszolgálati alkalmazottnak járó családi pótlék összegszerű megállapításánál azokat a gyermekeket kell figyelembe venni, akiket a közszolgálati alkalmazott saját háztartásában tart el, vagy akikről a R. 4. §-ában megjelölt módon és mértékben — akár pénzben, akár természetben — gondoskodik.

(2) Az iparitanuló-otthonban (vállalati tanulószálláson, munkásszálláson) elhelyezett gyermeket a családi pótlék összegszerű megállapításánál akkor sem lehet figyelembe venni, ha az egyes juttatásokért a közszolgálati alkalmazott, a gyermek vagy harmadik személy az egy gyermekre eső családi pótlék összegét meghaladó mértékű térítést fizet.

A R. 18. §-ához

20. §

(1) A családi pótlékre vonatkozó igényt az igény megnyílását követő nyolc nap alatt az illetékes illetményszámfejtő szervnél írásban kell bejelenteni.

(2) A családi pótlékre vonatkozó igénybejelentéssel együtt a közszolgálati alkalmazott köteles benyújtani az igény elbírálásához szükséges okmányokat (igazolásokot), így különösen:

a) a gyermek apjának születési anyakönyvi kivonatát (születési értesítőjét) vagy egyéb olyan hiteles okmányt, amelyből a gyermek apjának születési éve, hónapja és napja, valamint anyjának leánykori neve megállapítható,

b) a gyermek születési anyakönyvi kivonatát (születési értesítőjét),

c) a gyermek eltartására vonatkozó és a 3. § (1) bekezdésében megjelölt igazolást,

d) ha nem a gyermek apja igényel családi pótlékot, az igénylő saját születési anyakönyvi kivonatát (születési értesítőjét) is.

(3) Ha a közszolgálati alkalmazott tizenhatodik életévét betöltött gyermeke után igényel családi pótlékot, a bejelentéssel együtt köteles átadni:

a) a gyermek iskolai tanulmányainak folytatására vonatkozó igazolást,

b) ha a gyermek ipari tanuló, a tanulóviszony fennállását, valamint ennek a tanulószereződés szerinti kezdő és befejező időpontját tartalmazó igazolást, s egyúttal azt is igazolni kell, hogy a tanuló iparitanuló-otthonban (vállalati tanulószálláson, munkásszálláson) van-e elhelyezve.

(4) Ha a közszolgálati alkalmazott tizenhatodik életévét betöltött, testi vagy szellemi fogyatékossága miatt teljesen munkaképtelen és gondozásra szoruló gyermeke után igényel családi pótlékot, csatolnia kell a 4. §-ban megjelölt igazolást is.

(5) Az egyedülálló közszolgálati nőalkalmazottnak igénybejelentéséhez csatolnia kell az 5. § (2) bekezdésében megjelölt igazolást is.

(6) Ha a közszolgálati alkalmazott előzőleg már részesült családi pótlékban, vagy olyan gyermek után igényli, aki után korábban más személy kapta a családi pótlékot, az igényt az (1)–(5) bekezdésben megjelölt igazolások helyett az előző folyósító szerv által kiállított családi pótlék igazolvány alapján kell elbírálni. A családi pótlék igazolványt az illetményszámfejtő szerv hivatalból köteles az előző folyósító szervtől bekérni.

21. §

(1) Ha a közszolgálati alkalmazott a családi pótlék iránti igény érvényesítésével kapcsolatos igazolásokat, okmányokat nem nyújtja be, vagy a benyújtott igazolások, okmányok hiányosak, írásban rögzített határidőt kell kitzúzni a hiányok pótlására. Ha a közszolgálati alkalmazott a kitzúzott határnapig a hiányzó iratokat nem nyújtja be, úgy kell tekinteni, mintha az igény érvényesítésétől elállt volna.

(2) Ha a hiányzó iratokat a közszolgálati alkalmazott a kitzúzott határidőn túl adja be, az újabb beadás napját kell az igénybejelentés időpontjának

tekinteni. Ha a közszolgálati alkalmazott igazolja, hogy a hiányzó iratokat önhibáján kívül nem adhatta be az előírt határidőn belül, késelemét igazoltnak kell tekinteni és az eredeti igénybejelentés időpontja alapján kell részére a családi pótlékot megállapítani és folyósítani.

(3) A 3. §-ban, a 4. §-ban, az 5. § (2) bekezdésében, a 6. § (2) bekezdésében, a 7. §-ban, a 8. § (3) —(5) bekezdésében, a 9. és 10. §-ban, a 12. § (3) bekezdésében és a 14. §-ban említett évenkénti, illetőleg félévenkénti igazolásokat a családi pótlékot folyósító szerv felhívására kell benyújtani. A 3. és 4. §-ban, valamint az 5. § (2) bekezdésében az eltartás tekintetében előírt igazolásokat a lakónyilvántartás vezetője, a lakóbizottság vagy a tanács szakigazgatási szerve helyett a hivatal (intézet, intézmény) szakszervezeti bizottsága is kiadhatja, ha a szükséges adatokról közvetlen tudomása van.

22. §

(1) A családi pótlékra igényjogosult közszolgálati alkalmazott köteles jogosultságának tartama alatt az igényjogosultságát érintő minden változást, a változástól számított nyolc napon belül az illetményszámfejtő szervnek bejelenteni. Így különösen be kell jelentenie, ha

- a) gyermeke született,
- b) új gyermek került eltartásába,
- c) meghalt az a gyermeke, aki után családi pótlékban részesült,
- d) gyermekét már nem ő tartja el (pl. a gyermeket örökbefogadták vagy házasságot kötött stb.),
- e) tizenhatodik életévét betöltött gyermeke iskolai tanulmányait abbahagyja vagy befejezi,
- f) gyermekét iparitanuló-otthonba (vállalati tanulószálláson, munkásszálláson) helyezték el,
- g) gyermeke részére árvaellátást állapítanak meg, kivéve, ha a jogosult egyedülálló dolgozó nő,
- h) házastársával az együttélést megszüntette,
- i) újabb házasságot kötött vagy egyedülálló dolgozó nő életközösségre lépett,
- j) nevében vagy lakáscímében változás állott be.

(2) Az (1) bekezdésben előírt bejelentési kötelezettség teljesítésével egyidejűleg a bekövetkezett változás igazolására alkalmas okmányt is be kell nyújtani.

23. §

A családi pótlék tárgyában tett intézkedésről az illetményszámfejtő szerv a közszolgálati alkalmazottat írásban köteles értesíteni. Az elutasító vagy az igényt csak részben teljesítő határozatot indokolni kell, és a közszolgálati alkalmazottat tájékoztatni kell a jogorvoslat lehetőségéről.

Jogorvoslati eljárás

24. §

(1) Az illetményszámfejtő szervnek a családi pótlékra vonatkozó intézkedése ellen a közszolgálati alkalmazott a határozat kézbesítését követő tizenöt napon belül a társadalombiztosítási tanácshoz élhet felszólalással. Ha a számfejtő szervnél társadalombiztosítási tanács nem működik, a közszolgálati alkalmazott a szakszervezeti bizottsághoz élhet

felszólalással. A felszólalást az illetékes számfejtő szervnél írásban kell benyújtani vagy jegyzőkönyvbe kell mondani.

(2) A felszólalást az illetményszámfejtő szerv — észrevételeivel együtt — negyvennyolc órán belül a társadalombiztosítási tanács (szakszervezeti bizottság) elnökének köteles átadni, aki a felszólalás tárgyalására a társadalombiztosítási tanács (szakszervezeti bizottság) tagjait haladéktalanul ülésre hívja össze. Az ülésre írásban kell meghívni a közszolgálati alkalmazottat és a számfejtő szervet azzal, hogy ha nem jelennek meg, ez a körülmény az ügy érdemi elintézését nem akadályozza.

(3) A társadalombiztosítási tanács (szakszervezeti bizottság) akkor határozatképes, ha azon az elnök (megbízottja) és a tanácsnak (bizottságnak) legalább két tagja jelen van.

(4) A társadalombiztosítási tanács (szakszervezeti bizottság) határozatát szótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetében az a javaslat válik határozattá, amelyre az elnök is szavazott.

(5) A határozatot a jelenlevő felek előtt ki kell hirdetni, meg kell indokolni, és mindkét féllel írásban is közölni kell. Az írásbeli határozatnak tartalmaznia kell a felszólalás tárgyát, a döntést, a döntés megokolását és a jogorvoslati lehetőséget. A határozatot az ülés elnöke írja alá.

(6) Az társadalombiztosítási tanács (szakszervezeti bizottság) üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyet az elnök és a jelenlevő tagok írnak alá. A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni:

- a) az ülés helyét és idejét, az elnök és a jelenlevő tagok nevét,
- b) a megjelent tanúk nevét és lakcímét,
- c) a felszólalás tárgyát, a döntést és annak rövid megokolását,
- d) az ügy elbírálásánál figyelembe vett lényegesebb adatokat, bizonyítékokat stb.

25. §

(1) A közszolgálati alkalmazott, illetőleg az illetményszámfejtő szerv a társadalombiztosítási tanács (szakszervezeti bizottság) határozata ellen annak kézbesítését követő tizenöt napon belül az SZTK-nak az illetményszámfejtő szerv székhelye szerint illetékes alközpontja (kirendeltsége) területén működő társadalombiztosítási bizottsághoz fellebbezéssel élhet. Ha a társadalombiztosítási tanács (szakszervezeti bizottság) határozata jogszabályt sért, az illetményszámfejtő szerv köteles a határozat ellen fellebbezéssel élni.

(2) A fellebbezést a társadalombiztosítási tanács (szakszervezeti bizottság) elnökénél kell írásban benyújtani vagy jegyzőkönyvbe mondani. Az elnök a fellebbezést, a határozatot és az ügy elbírálásához szükséges adatokat köteles a fellebbezés elbírálására illetékes társadalombiztosítási bizottsághoz negyvennyolc órán belül továbbítani.

26. §

(1) A társadalombiztosítási bizottság határozatát írásban közli a közszolgálati alkalmazottal és a számfejtő szervvel. A határozat a R. 20. §-ának (5) bekezdésében említett eset kivételével végérvényes.

(2) A határozatnak tartalmaznia kell azt a közlést is, hogy további jogorvoslatnak nincs helye. Ha azonban a határozat a R. 20. §-ának (5) bekezdése alapján családi pótlék jogosulatlan felvétele miatt kötelezi a közszolgálati alkalmazottat visszafizetésre, a határozatnak tartalmaznia kell, hogy ellene a közszolgálati alkalmazott a kézbesítést követő harminc napon belül kereséssel fordulhat a határozatot kibocsátó szerv székhelye szerint illetékes járásbíróshoz (Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz).

A R. 20. §-ához

27. §

A R. 20. §-ának (4) bekezdésében említett visszafizetésre kötelező értesítésben közölni kell azt az időtartamot, amelyre a közszolgálati alkalmazott a családi pótlékot jogtalanul vette fel, valamint a visszafizetendő összeget és a visszafizetésre kötelezés okát. Közölni kell továbbá, hogy a megtérítendő összeg a családi pótlékból vagy a munkabérből és milyen mértékben kerül levonásra. Végül közölni kell, hogy az értesítés elleni felszólalást hol és mennyi idő alatt lehet benyújtani.

28. §

(1) A harminc napon belül történt értesítés elleni felszólalás elbírálása során a társadalombiztosítási tanács (szakszervezeti bizottság), illetőleg fellebbezés esetében a társadalombiztosítási bizottság csak azt vizsgálhatja, hogy a családi pótlék a közszolgálati alkalmazottat jogszabály szerint megillette-e és hogy a kár összegszerű megállapítása helyes-e. A családi pótlék visszatérítése alól csak abban az esetben mentesítheti a közszolgálati alkalmazottat, ha a családi pótlék a jogszabály szerint megillette. A jó- vagy rosszhiszeműség vizsgálatába nem bocsátkozhat, minthogy a rendelkezések értelmében a jogtalanul felvett családi pótlékot jóhiszeműség esetében is vissza kell fizetni.

(2) A R. 20. §-ának (5) bekezdésében említett esetben a rosszhiszeműség kérdésében valamennyi körülmény gondos mérlegelésével kell dönten. A rosszhiszeműséget általában vélelmezni kell abban az esetben, ha ugyanazon gyermek után ugyanarra az időre

a) a közszolgálati alkalmazott kétszeresen részesült családi pótlékban,

b) a közszolgálati alkalmazott az árvaellátás mellett a családi pótlékot is felvette, annak ellenére, hogy a R. 8. §-a szerint a családi pótlékra nem volt jogosult,

c) a közszolgálati alkalmazottal együttélő házastársa vagy más családtagja is kapott családi pótlékot vagy árvaellátást,

d) a c) pontban nem említett személy kapott családi pótlékot és erről a közszolgálati alkalmazott tudott, vagy módjában állott volna tudomást szerezni.

29. §

Ha a közszolgálati alkalmazott a visszafizetésre kötelező határozat ellen jogorvoslattal él, a kárt csak abban az esetben köteles megfizetni, ha a megtérítést kimondó határozat jogerőre emelkedett.

A Vhr. 37. §-ához

30. §

Az illetményszámfejtő szervnél keletkezett kárnak részben vagy egészben a Kisipari Szövetkezeti Kölcsönös Biztosító Intézetnél történt megtérülése vagy pedig az említett Intézetnél keletkezett kárnak részben vagy egészben az illetményszámfejtő szervnél történt megtérülése esetében a megtérítésre vonatkozó értesítés mellett a megtérített összegeket is át kell utalni.

Ellenőrző lapok kiállítása és megküldése

A R. 21. §-ához

31. §

(1) Ellenőrző lapot kell kiállítani (Nyomellő V. 3520—6 r. sz. nyomtatvány) és az SZTK részére megküldeni az igényjogosultságot érintő minden változás — ide nem értve az igényszűkülést — és az igényjogosult közszolgálati alkalmazott vagy a gyermek anyjának vagy leányanyjának, vagy a gyermek apjának nevében bekövetkezett változás esetében, valamint akkor is, ha a folyósító szervben történik változás.

(2) Nem kell kiállítani ellenőrzőlapot, ha a közszolgálati alkalmazott munkaviszonyában történik ugyan változás, de ez a családi pótlékra jogosultságot nem érinti és a családi pótlékot folyósító szerv sem változik.

32. §

(1) Az ellenőrzőlapokat az illetményszámfejtő szerv a következő (2)—(8) bekezdésekben foglalt részletes szabályozás szerint köteles kiállítani.

(2) Az ellenőrző lap első oldalának felső részét a gyermek anyakönyvezett apja (leányanya nevének anyakönyvezett gyermeknél a leányanya) születési éve, hónapja és napjából álló jelzőszámnak, a következő sort a gyermek anyakönyvezett apja (leányanya) nevének, az ezt követő sort a feleség nevének, az ez utáni sort pedig a gyermek apja anyjának neve feltüntetésével kell kitölteni. A felső rovatba az apa (leányanya) családi és utónevét nyomtatott betűvel, születési évét, hónapját és napját pedig nagyobb számjeggyel kell beírni. Mivel az ellenőrzőlapok nyilvántartása és össze-sorolása a jelzőszám alapján történik, ezt mindig hiteles okmányok alapján, pontosan kell feljegyezni.

(3) Az ellenőrzőlap első oldalának alsó részét az igénylő közszolgálati alkalmazott vagy kedvezményezett adatai szerint kell kitölteni. (Kedvezményezettnek azt a személyt kell tekinteni, aki a gyermeknek, ki után a családi pótlékot igényli, nem anyakönyvezett apja vagy leányanyja.) Ha a gyermek anyakönyvezett apja és a családi pótlékot igénylő közszolgálati alkalmazott azonos, akkor az ellenőrzőlapnak mind a felső, mind az alsó részében levő rovatokat az anyakönyvezett apa adatai alapján kell kitölteni.

(4) Minden esetben be kell írni a jogcímet, amelynek alapján az igénylő a családi pótlékot kapja. Ennek megfelelően „saját”, „mostoha”, „örökbefogadott”, „nevelt gyermek”, „unoka”

vagy „testvér” szót kell feljegyezni. Ha az anya az igénylő, röviden be kell írni a jogalapot is. (Például az apa meghalt, az anya az eltartó.)

(5) A folyósítás kezdete rovatba azt az évet és betűvel azt a hónapot kell beírni, amely időponttól a közszolgálati alkalmazott a családi pótlékot kapja. Az ezt követő rovatban az előző folyósító szerv nevét és címét kell feltüntetni, továbbá azt, hogy kinek a jogán (apa, anya stb.) és mely időpontig történt a folyósítás, az első oldal utolsó rovatába pedig az illetményszámfejtő szerv bélyegző lenyomatát kell helyezni.

(6) Az ellenőrzőlap hátsó oldalán a jogosult gyermekek vezeték- és utónevét, valamint születési adatait kell felsorolni. Igénybővülés esetén az ellenőrzőlap hátsó oldalán nemcsak az új igényjogosult gyermek, hanem a többi családi pótlékra jogosult gyermek nevét és adatait is be kell írni.

(7) Amennyiben testi vagy szellemi fogyatkozás, teljesen keresőképtelen gyermek után történik a családi pótlék folyósítása, ezt a ténytet az ellenőrzőlap hátsó oldalán fel kell tüntetni.

(8) Ha a közszolgálati alkalmazott olyan gyermekek után jogosult családi pótlékra, akiknek anyakönyvezett apja nem ugyanaz a személy, akkor ezekről a gyermekekről az anyakönyvezett apák eltérő adatai szerint külön-külön kell ellenőrzőlapot kiállítani. Ha tehát a közszolgálati alkalmazott saját gyermeke és nevelt gyermeke után jogosult családi pótlékra, két ellenőrzőlapot kell kiállítani.

33. §

(1) Az egy-egy naptári hónapban kiállított ellenőrzőlapokat az illetményszámfejtő szerv a jelzőszám szerint emelkedő, ezen belül az apa (leányanya) neve szerinti abc sorrendben, két csoportba köteles csoportosítani. Az egyik csoportba az anyakönyvezett apa jogán igénylők, a másik csoportba az egyéb személy jogán igénylők (kedvezményezett) ellenőrzőlapjait kell csoportosítani.

(2) Az (1) bekezdés szerint csoportosított ellenőrzőlapokat az illetményszámfejtő szerv a családi pótlék első utalásának hónapját követő hó 8. napjáig köteles — két példányban kiállított jegyzék és felbélyegzett válaszböríték kíséretében — a székhelye szerint illetékes SZTK alközpontnak (kirendeltségnek) megküldeni.

(3) A (2) bekezdésben említett kísérőjegyzéknek a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a) sorszám,
- b) jelzőszám,
- c) az apa (leányanya) neve,
- d) a kedvezményezett neve és
- e) az ellenőrzőlapon szereplő gyermekek száma.

(4) Az SZTK budapesti és pestmegyei alközpontjának illetékességi területén működő számfejtő szervek az ellenőrzőlapokat két példányban kiállított jegyzék és válaszböríték kíséretében közvetlenül a Családi Pótlék Nyilvántartó Központ (a továbbiakban: Nyilvántartó Központ) Budapest, VIII., Mező Imre út 19. részére kötelesek megküldeni.

(5) Az SZTK alközpontok (kirendeltségek) a beérkezett anyag átvételét a jegyzék egyik példá-

nyán aláírásukkal és bélyegzőjükkel igazolják és visszaküldik az illetményszámfejtő szervnek. Az illetményszámfejtő szerv a visszaérkezett jegyzéket, illetőleg a nemleges jelentések másolatait [lásd a (6) bekezdést] időrendi sorrendben, sorszámozva köteles megőrizni és az SZTK ellenőrzése során kívánságra felmutatni.

(6) Az illetményszámfejtő szervek az SZTK szervekkel, illetőleg a Nyilvántartó Központtal azt is kötelesek közölni, hogy a vonatkozó hónapban új igénymegállapítás, igénybővülés stb. nem történt, ezért ellenőrzőlap kiállítására nem volt szükség. (Nemleges jelentés.)

(6) Az ellenőrzőlap elküldésének napját az illetményszámfejtő lapon fel kell jegyezni.

34. §

(1) Ha az illetményszámfejtő szerv az ellenőrzőlap valamely adatát tévesen (hiányosan) állította ki, a helyes adatok alapján újat kell kitölteni. Ilyen esetben a jelzőszám fölé „csere” szót kell írni. Ha a jelzőszám téves, az új jelzőszám mellett a korábbi is közölni kell.

(2) A Nyilvántartó Központ által adatpótlásra visszaküldött ellenőrzőlapot a hiány pótlása után azonnal, az egyéb ellenőrzőlapoktól elkülönítve, a pótlási felhívás számára való hivatkozással kell a Nyilvántartó Központnak elküldeni.

(3) Ha a Nyilvántartó Központ ugyanazon gyermek utáni kettős igénylés esetét észleli, a folyósító szerveket levélben felhívja a túlfizetés összegének megállapítása és a túlfizetett összeg megtérítése iránti intézkedés megtételére. Az erre vonatkozó felhívás kézhezvételétől a jogtalan családi pótlék összegének megállapításáig a családi pótlék további folyósítását fel kell függeszteni és csak a túlfizetés tisztázása, illetőleg megtérítése után lehet a családi pótlékot folyósítani. A Nyilvántartó Központ felhívása alapján a vizsgálatot azonnal meg kell ejteni és eredményéről a Nyilvántartó Központot a megkeresés számára való hivatkozással értesíteni kell.

Vegyes rendelkezések

35. §

(1) A családi pótlékot számfejtő szerv köteles a családi pótlék megállapításához és folyósításához szükséges adatokat az illetményszámfejtő lapon feljegyezni.

(2) Az illetményszámfejtő lapon feljegyzett adatokért a feljegyzést foganatosító személy anyagilag és büntetőjogilag felelős. Minden egyes feljegyzést, illetőleg a feljegyzésen történt minden módosítást köteles a feljegyzést foganatosító és az ellenőrzést végző dolgozó aláírni.

36. §

(1) A családi pótlékot a közszolgálati alkalmazott részére utólag egy összegben, a tárgyhónap második felére járó munkabérral együtt kell kifizetni.

(2) A családi pótlék számfejtését és kifizetését ugyanaz a dolgozó nem végezheti.

Hatálybalépés

37. §

Ez az utasítás az 1961. évi március hó 1. napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályukat veszti a közszolgálati alkalmazottak családi pótlékáról szóló 3260—2/1953. P. M. számú utasításnak a 8/1958. (VII. 13.) Mü. M. számú rendelet 30. §-a (2) bekezdésével még hatályon kívül nem helyezett rendelkezései.

Kisházi Ödön s. k.,
munkaügyi miniszter.

Közlemények

Megjelent az Országos Műszaki Könyvtár folyóirat-állományának 1945—1959. évi jegyzéke. A két kötetes, 530 oldalas kiadvány ára: 80,— Ft. A korlátozott példányszámra való tekintettel ajánlatos az írásbeli megrendeléseket az Országos Műszaki Könyvtár Folyóiratosztálya címére (Budapest, VIII., Múzeum u. 17.) mielőbb eljuttatni.

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST 1961. ÁPRILIS 28.

TARTALOM

		Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	6/1961. sz. N. E. T. határozat	A külföldön élő magyarok állampolgárságának rendezéséről 55
	10/1961. (III. 31.) Korm. rendelet	Az útlevelek kiadásának rendjéről 56
Az Akadémia elnökének és főtitkárának utasításai	6/1961. MTA (A. K. 7.)	A Kémiai-szerkezeti Kutató Laboratórium létesítéséről 56
	7/1961. MTA (A. K. 7.)	Az újonnan alkalmazott dolgozók munkabérének megállapításáról .. 57
Miniszteri rendelet	1/1961. (III. 31.) B. M.	Az útlevelek kiadásának rendjéről szóló 10/1961. (III. 31.) Korm. számú rendelet végrehajtásáról 57
Közlemények		58

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa hazánk felszabadulásának 16. évfordulója alkalmából, kiemelkedő munkájuk elismeréséül:

Turán Pál akadémikusnak, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Matematikai Intézete tanszék-vezető egyetemi tanárának,

dr. Mócsy János akadémikusnak, az Állatorvostudományi Főiskola tanárának a

MUNKA ÉRDEMREND,

dr. Mészáros Jánosnak, a Magyar Tudományos Akadémia Állategészségügyi Kutató Intézete igazgatójának,

dr. Radnay Bélának, a Fővárosi István Kórház Kórbonctani Osztálya osztályvezető főorvosának,

Schmidt Péter kandidátusnak, a Magyar Tudományos Akadémia Állam- és Jogtudományi Intézete munkatársának,

Cukor György, kandidátusnak, a Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézete igazgatóhelyettesének a

SZOCIALISTA MUNKÁÉRT ÉRDEMÉREM-

kitüntetését adományozta.

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 6/1961. számú

határozata

a külföldön élő magyarok állampolgárságának rendezéséről

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa, tekintettel arra, hogy jelentős számban élnek külföldön olyan magyarok, akik állampolgárságukat rendezni óhajtják, lehetőséget ad számukra magyar állampolgárságuk rendezésére.

Azok a külföldön élő magyar személyek, akik állampolgárságukat rendezni óhajtják, 1961. december 31-ig személyesen, vagy írásban jelentkezzenek a Magyar Népköztársaság külképviseleti szerveinél.

Azokat, akik állampolgárságukat kellően igazolják, külképviseleteink elláthatják a külföldön élő magyar állampolgárok részére rendszeresített útiokmánnyal.

E határozat végrehajtásáról a Magyar Népköztársaság külügyminisztere gondoskodik.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
elnöke.

Kristóf István s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
titkára.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
10/1961. (III. 31.) számú

rendelete

az útlevelek kiadásának rendjéről

1. §

(1) Az útlevelek kiállítása a Belügyminisztérium hatáskörébe tartozik.

(2) A diplomata- és a külügyi szolgálati útleveleket a Külügyminisztérium állítja ki.

(3) A konzuli útlevelet a külföldön élő magyar állampolgárok részére a Belügyminisztérium előzetes hozzájárulása alapján a Külügyminisztérium állítja ki.

2. §

Az útlevelek kiállításának módját a belügyminiszter, illetőleg a külügyminiszter szabályozza.

3. §

A határszéli lakosok és a határforgalomban rendszeresen résztvevő szervek (vállalatok) alkalmazottainak határforgalmát — a vonatkozó nemzetközi szerződések alapján — a belügyminiszter szabályozza.

4. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Hatálybalépésével egyidejűleg az 1903. évi VI. és az 1909. évi II. törvények, valamint az útlevelek kiállításával kapcsolatos határozatok, rendeletek és utasítások — az illethekekre vonatkozó pénzügyminiszteri rendeletek kivételével — hatályukat veszítik.

Kállai Gyula s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány
első elnökhelyettese.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és főtitkárának utasításai

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
6/1961. MTA (A. K. 7.) számú

utasítása

a Kémiai-szerkezeti Kutató Laboratórium létesítéséről

1. A kémiai szerkezetre vonatkozó tudományos kutatómunka szervezett összefogása és irányítása érdekében — 1961. április 1-től kezdődően — Kémiai-szerkezeti Kutató Laboratóriumot kell létesíteni.

A Laboratórium elnevezése: Magyar Tudományos Akadémia Kémiai-szerkezeti Kutató Laboratóriuma. (a továbbiakban: Laboratórium). A Laboratórium székhelye: Budapest.

2. A Laboratórium feladata:

a) molekulák, makromolekulák és egyéb anyagok kémiai szerkezetének kutatása főként korszerű fizikai módszerekkel és műszerekkel;

b) a kémia több területére kiterjedő kémiai-szerkezeti tudományos kérdések komplex megoldásában való részvétel;

c) a kémiai-szerkezet kutatásban alkalmazott fizikai módszerek fejlesztése és gyakorlati alkalmazásuk kiterjesztése;

d) azonos célú külföldi tudományos intézményekkel való együttműködés kialakítása.

A Laboratórium a kutatásokba elsősorban a Magyar Tudományos Akadémia Kémiai Tudományok Osztályához tartozó kutatócsoportokat és tanszékeket vonja be, ezenkívül elégítse ki a biológia, az orvostudomány, a geológia, a műszaki és egyéb tudományágak idevonatkozó igényeit is.

3. A Laboratóriumot a Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Fizikai Intézete Mikromorfológiai Osztálya átszervezéséből kell létesíteni. A Laboratórium vegye át a Műszaki Fizikai Intézet Mikromorfológiai Osztályánál levő — és külön meghatározott — álláshelyeket, az Osztály részére megállapított pénzügyi előirányzatot, továbbá az átszervezés során megjelölt leltári tárgyakat.

4. A Laboratórium létesítése létszámfejlesztéssel és költségvetési póthiteligénnyel nem járhat.

5. A Laboratórium élén a Laboratórium vezetője áll. A Laboratórium vezetőjének, valamint többi dolgozóinak kinevezésére (alkalmazás, megbízás) az 5/1956. MTA (A. K. 9.), a gazdasági vezető kinevezésére pedig az 5/1959. MTA (A. K. 6—7.) számú utasításokban foglaltak az irányadók.

6. A Laboratórium a létesítés időpontjától kezdődően költségvetéssel is önállóan gazdálkodó szerv, a személyi és dologi kiadások fedezetéről a Magyar Tudományos Akadémia költségvetésében — a Kémiai Tudományok kutatása címben — kell gondoskodni. A Laboratórium szükség esetén lássa el a Kémiai Tudományok Osztálya ama Kutatócsoportjainak és céltámogatásban részesülő tanszékeinek költségvetési gazdálkodását is, amelyek az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán működnek.

7. A Műszaki Fizikai Intézet Mikromorfológiai Osztálya 1961. április hó 1-vel szervezetileg megszűnik; a Laboratórium felett a közvetlen felügyeletet a Magyar Tudományos Akadémia Kémiai Tudományok Osztálya Osztályvezetősége gyakorolja.

8. A Laboratórium szervezetét és feladatkörének részletes szabályait a Laboratórium vezetőjének részletes előterjesztésére a Magyar Tudományos Akadémia elnöke állapítja meg. A Műszaki Fizikai Intézet igazgatója módosítsa a Morfológiai Osztály átszervezése során az Intézet szervezeti és működési szabályzatát.

Jelen utasítás 1961. április hó 1-ével lép hatályba; végrehajtásáról a Magyar Tudományos Akadémia Kémiai Tudományok Osztályának Osztálytitkára, a Műszaki Tudományok Osztálya osztálytitkárával, és a Terv- és Pénzügyi Titkárság vezetőjével együttesen gondoskodik.

Budapest, 1961. március 6.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának
7/1961. MTA (A. K. 7.) sz.

ut as í t á s a

**az újonnan alkalmazott dolgozók munkabérének
megállapításáról**

Gyakran előfordul, hogy egyes intézmények az újonnan alkalmazott dolgozó részére magasabb illetményt állapítanak meg, mint amennyi a dolgozó előbbi munkahelyén volt.

A munkaerőhullámzás oka sok esetben az, hogy az új munkahely magasabb bért ígér, s ez kilépésre ösztönzi a dolgozókat. Ennek megakadályozása érdekében az alábbiakat rendelem el:

1. A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó intézményeknél (tudományos kutatóintézetek, kutatólaboratóriumok, kutatócsoportok, egyéb költségvetési szervek) az újonnan alkalmazott dolgozók alapbére — állománycsoportjuktól, beosztásuktól és munkakörüktől függetlenül — az új belépést követő 6 hónap alatt nem lehet magasabb, mint belépés előtt, az előző munkahelyen megállapított alapbér volt. Újonnan belépett dolgozónak kell tekinteni mindenkit, aki az intézménynél állandó főfoglalkozású munkahelyre nyer kinevezést, tekintet nélkül arra, hogy előzőleg a Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó intézménynél, vagy más főhatóság felügyelete alá tartozó intézménynél dolgozott.

2. Jelen rendelkezésem alól kivételt képez az az eset, ha a dolgozót népgazdasági érdekből helyezték át.

Az áthelyezés népgazdasági érdek szempontjából való elbírálása annak az intézmény vezetőjének személyes hatáskörébe tartozik, akinek intézményétől a dolgozó távozik. Ilyen esetben az intézmény igazgatója jegyzőkönyvben rögzíti azokat az indokokat, amelyek alapján az áthelyezést népgazdasági érdeknek minősítette. A jegyzőkönyvet mindkét intézménynél (átadó és átvevő) meg kell őrizni.

A munkakönyvbe ilyen esetekben is az „áthelyezve” bejegyzés kerül. E bejegyzés azonban a jelen rendelkezés alól csak akkor jelent kivételt, ha az előző bekezdésben említett jegyzőkönyv egy másodpéldányát is csatolják a munkakönyvhöz.

Ez az utasítás 1961. április hó 1-vel lép hatályba.
Budapest, 1961. március hó 22.

Erdei Ferenc s k.,
főtitkár.

Miniszteri rendelet

A belügyminiszter 1/1961. (III. 31.) B. M. számú
rendelete

**az útlevélek kiadásának rendjéről szóló
10/1961. (III. 31.) Korm. számú rendelet
végrehajtásáról**

Az útlevélek kiadásának rendjéről szóló 10/1961. (III. 31.) Korm. számú rendelet 2. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §

Útlevel kiállítására, útlevel érvényességének meghosszabbítására és kiterjesztésére, abban változások bejegyzésére a Belügyminisztérium Útlevel Osztálya — meghatározott esetekben a megyei rendőrfőkapitányság — jogosult.

2. §

(1) A Belügyminisztérium szervei által magyar állampolgárok részére a következő útlevélek állíthatók ki:

- a) magánútlevel,
- b) szolgálati útlevel,
- c) kivándorló útlevel,
- d) csoportos útlevel,
- e) személyi igazolvánnyal érvényes útlevellap,
- f) konzuli útlevel.

(2) Az útlevel kiállítását az e célra rendszerezett nyomtatványon (útlevelkérő lap) az abban megjelölt okiratok, illetőleg fényképek csatolásával kell kérni.

3. §

(1) A magánútlevel kiállítása iránti kérelmet Budapesten az Útlevel Osztályhoz, vidéken a megyei rendőrfőkapitánysághoz kell benyújtani.

(2) Magánútlevel a kiállításától számított egy évig érvényes. Érvényessége évenként meghosszabbítható.

(3) A magánútlevel egyszeri kiutazásra jogosít. A magánútlevel érvényességi idején belül történő ismételt kiutazásokat esetenként újból kérelmezni kell.

4. §

(1) Szolgálati útlevel hivatalos utazásra (küldetésre) az azt elrendelő állami, társadalmi szerv vezetőjének javaslata alapján kérhető.

(2) A szolgálati útlevel kiállítása iránti kérelmet az illetékes állami, társadalmi szerv útján az Útlevel Osztályhoz kell benyújtani.

(3) A szolgálati útlevel a kiállításától számított két évig érvényes. Érvényessége kettő évenként meghosszabbítható.

(4) A szolgálati útlevel egyszeri vagy többszöri kiutazásra jogosít.

5. §

(1) Csoportos útlevel utazási vállalat által turisztika vagy üdülés céljából szervezett, illetve állami, társadalmi szervek által szervezett csoportos utazásra adható, amennyiben nemzetközi szerződés vagy viszonyosság lehetővé teszi.

(2) Csoportos útlevel kiállítása iránti kérelmet állami, társadalmi szervek által szervezett csoportos utazás esetén közvetlenül, egyéb esetekben pedig az utazási vállalat útján kell az Útlevel Osztályhoz benyújtani.

(3) A csoportos útlevel a kiállítástól számított hat hónapig érvényes, és egyszeri kiutazásra jogosít. Érvényessége nem hosszabbítható meg.

6. §

(1) Külföldön állandó jelleggel letelepedni szándékozó személy kivándorló útlevel kiállítását kérheti.

(2) A kivándorló útlevel kiállítása iránti kérelmet az Útlevel Osztályhoz kell benyújtani. Az

útlevelekérő laphoz az abban megjelölt mellékleteken kívül csatolni kell a befogadó állam elővizumát is.

(3) A kivándorló útlevel európai államba történő kivándorlás esetén a kiállításától számított öt hónapig, tengerentúli államba történő kivándorlás esetén pedig hat hónapig érvényes. Érvényessége indokolt esetben kettő, illetve három hónappal meghosszabbítható.

(4) Érvényes kivándorló útlevellel rendelkező személy az ország területét csak külön engedéllyel (határkilépővel) hagyhatja el.

(5) A határkilépőt az utazás megkezdése előtt négy nappal személyesen kell az Útlevel Osztálytól kérni. Egyidejűleg 30 napnál nem régebbi keletű hatósági bizonyítványt kell benyújtani arról, hogy a kivándorlónak köztartozása nincs.

7. §

(1) Magánútlevel helyett — az egyes államokkal létrejött nemzetközi szerződés alapján — személyi igazolvánnyal érvényes útlevellap adható.

(2) Az útlevellap kiállítása iránti kérelmet — az IBUSZ kijelölt szervei útján — Budapesten az Útlevel Osztályhoz, vidéken a megyei rendőrfőkapitánysághoz kell benyújtani.

(3) Az útlevellap kiállításától számított négy hónapig érvényes, és egyszeri kiutazásra jogosít. Az útlevellap érvényessége nem hosszabbítható meg.

8. §

Konzuli útlevel az állandóan külföldön tartózkodó magyar állampolgárok részére kiadott magyar személyi, illetve útiokmány.

9. §

(1) Ha a kérelmező házastársával vagy kiskorú gyermekével (gyermekeivel) együtt kíván külföldre utazni, részükre közös útlevel is kiállítható. Közös útlevel kérelmezése esetén az útlevelekérő lapot és a szükséges mellékleteket a házastárs is köteles benyújtani.

(2) Amennyiben jogszabály a kiskorú gyermek külföldre távozását gyámhatósági jóváhagyáshoz köti, a gyámhatóság erre vonatkozó határozatát az útlevel kiállítás iránti kérelemhez mellékelni kell.

(3) Amennyiben útlevel kiállítását sorkatonai szolgálatot még nem teljesített olyan hadköteles kéri, aki a sorköteles kort nem töltötte be, kérelméhez a honvédelmi miniszter engedélyét is mellékelni kell.

(4) Hadköteles személy kivándorló útlevel iránti kérelméhez mellékelni kell a honvédelmi miniszter engedélyét is.

10. §

Az útlevel kérelmeket 60, kivándorló útlevel esetén 90 napon belül kell elbírálni.

11. §

Az útlevelet kiállító szervek indokolt esetben jogosultak az útlevelet érvényességének lejártá előtt is bevonni.

12. §

(1) Útlevel kiállítására irányuló kérelem elutasítása esetén a kérelmező a belügyminiszteről az elutasítás felülvizsgálatát kérheti.

(2) Ezt a kérelmet az elutasítás közlésétől számított 15 napon belül az Útlevel Osztályhoz, illetve a megyei rendőrfőkapitánysághoz kell benyújtani.

13. §

Az útlevel illetve tekintetében a pénzügyminiszter e tárgyban kiadott rendeletei az irányadók.

14. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit csak a hatályba lépését követően benyújtott kérelmekre kell alkalmazni.

Biszku Béla s. k.,
belügyminiszter.

Közlemények

Gépjárműjavító műhelyek kapacitásának felmérése

A Közlekedés- és Postaügyi Miniszter 21/1961. (Közl. Ért. 11.) K. P. M. számú utasításával — az Országos Tervhivatal Elnökének egyetértésével — elrendelte a gépjárműjavító műhelyek kapacitásának felmérését.

Felhívom az adatszolgáltatókat, az utasításban foglaltak pontos teljesítésére.
Budapest, 1961. április 10.

Tőkés Ottó s. k.,
az Elnökségi Titkárság vezetője.

A Legjobb Ügyészség állásfoglalása

Ha a dolgozó évi rendes szabadságát tartós betegsége miatt nem vehette ki s munkaviszonya megszűnik, a munkaviszonyban töltött hónapokra eső szabadság-időt, illetve annak arányos részét pénzben kell megváltani.

A Mt. V. 101. §-ának (1) bekezdése szerint az olyan dolgozó részére, akinek az év végére beosztott szabadsága rendkívüli okok miatt nem adható ki, a miniszter a szabadságnak a következő év március 31. napjáig való kiadását engedélyezheti.

Ugyanezen § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a miniszter által megállapított kereten belül kell biztosítani a szabadság kiadását annak a dolgozónak is, aki a szabadságot — többek között — huzamosabb betegség miatt az év végéig nem vehette ki.

Előfordul azonban az is, hogy a tartós betegség a következő évre is áthúzódik, sőt utóbb valamelyik fél kezdeményezésére maga a munkaviszony is megszűnik. A Mt. V. 102. §-ának (2) bekezdése értelmében, ha a munkaviszony évközben szűnik meg, és a dolgozó szabadságát még nem vette igénybe, szabadságának a munkában töltött teljes naptári hónapokra eső arányos részét meg kell váltani.

E két rendelkezés (Mt. V. 101. és 102. §) egybevetéséből következik, hogy amennyiben a dolgozó betegsége a megbetegedést követő évben is tovább tart, és a munkaviszony utóbb a Mt. V. 102. §-ának (2) bekezdése szerint megszűnik, a munkavállaló hibáján kívül esett el attól a lehetőségtől, hogy az őt megillető évi rendes szabadságát, illetőleg annak egy részét természetben kivegye.

A Mt. V. 102. §-ának (2) bekezdésének rendelkezéséből nyilvánvaló, hogy ilyen esetben a munkáltató nemcsak arra az évre eső szabadság arányos részét köteles megváltani, amelyben a munkaviszony megszűnt, hanem a megelőzően esedékessé vált szabadságnak azt a részét is, amelyet a dolgozó

megbetegedése miatt már nem vehetett igénybe. Szabadságmegváltás címén a dolgozó részére az átlagkeresetet kell megtéríteni.

Az ügyészséghez beérkező panaszok alapján megállapítható, hogy egyes vállalatok ezzel ellentétes gyakorlatot folytatnak és a munkaviszony megszűnése esetén a szabadságidő pénzbeni megváltását megtagadják.

Ez az eljárás törvénysértő és az ellen egyeztetőbizottsági eljárásnak, ennek eredménytelensége esetén pedig ügyészi intézkedésnek van helye.

(A Munkaügyi Minisztériummal és a SZOT-tal egyetértésben kialakított állásfoglalás.)

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

Terjeszti: A Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj $\frac{1}{4}$ évre 12 forint. Csekkszám: 61.257, közületi 61066 (vagy átutalás az MNB 8. számú folyószámlájára).

61.53255 Akadémiai Nyomda, Budapest. — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1961. május 6

TARTALOM

	Oldal
Személyi rész	61
Jutalmazások	61
Törvények, rendeletek, határozatok	
1 008/1961. (III. 28.) Korm. határozat	
A gyermekintézményekkel kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről	63
Miniszeri rendelet	
5/1961. (III. 19.) É. M.	
Az Országos Építésügyi Szabályzat közzétételéről	64

Személyi rész

A Magyar Tudományos Akadémia 1961. április 14-én tartott CXXI. közgyűlése újraválasztotta, illetve megválasztotta az Akadémia Elnökségét.

Az Akadémia Elnökségének tagjai, a közgyűlés választása után:

elnök: *Rusznayk István*

alelnökök: *Hevesi Gyula*
Jánossy Lajos
Ligeti Lajos
Manninger Rezső
Novobáczky Károly

főtitkár: *Erdei Ferenc*

főtitkárhelyettesek: *Bognár Géza*, a főtitkár állandó helyettese és
Szabó Imre

választott elnökségi tagok: *Budó Ágoston*
Gegesi Kiss Pál
Gerecs Árpád
Molnár Erik
Szabolcsi Bence
Szigeti György
Vadász Elemér

*

A Magyar Tudományos Akadémia 1961. április 14-én tartott CXXI. közgyűlése új *tiszteleti, rendes és levelező* tagokat választott.

Az új tiszteleti, rendes és levelező tagok a közgyűlés választása után:

tiszteleti tagok: *D. I. Blohincev*
N. N. Szejmjonov

rendes tagok: *Ember Győző*
Fekete Lajos
Kalmár László
Millner Tivadar

levelező tagok: *Horn Artur*
Kozma László
Lengyel Béla
Pál Lénárd
Radnót Magda
Sós József
Zambó János

Jutalmazások

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége *Rusznayk István* akadémikusnak, nemzetközileg is elismert, kiemelkedő tudományos munkásságáért és az Akadémia irányításában, több mint egy évtizede kifejtett eredményes tevékenységéért

akadémiai aranyérmel

adományozott.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége, a kiemelkedő tudományos eredmények elismeréséül a közgyűlésen kiosztotta az *akadémiai jutalmakat*.

Az akadémiai jutalom I. fokozatában és a vele járó 10 000 Ft-os jutalomban részesült:

Csete László, a közgazdaságtudományok kandidátusa, az MTA Mezőgazdasági Üzemtani Intézete osztályvezetője,

Tóth Mihály, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa, az Agrártudományi Egyetem docense,

Stenczinger László, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa, az MTA Mezőgazdasági Üzemtani Intézete osztályvezetője,

Roskoványi Ernő, a Földművelésügyi Minisztérium főelőadója,

Pálincás István, az MTA Mezőgazdasági Üzemtani Intézete igazgatóhelyettese „A termelőszövetkezeti üzemszervezés gyakorlati kézikönyve” című könyv szerkesztéséért (a díj egyenlő arányban megosztva);

dr. Rényi Vámos Ferenc, az orvostudományok doktora, egyetemi docens, a „Das innere Lymphgefäßsystem der Organe” című munkájáért;

Varsányi György, a kémiai tudományok doktora, a Műegyetem Fizikai-Kémiai Tanszék egyetemi tanára, a fizikai-kémiai tudományág területén elért kiváló kutatási eredményeiért;

Szabolcsi Lászlóné, a biológiai tudományok kandidátusa,

Elődi Pál, a biológiai tudományok kandidátusa,

Dévényi Tibor, a biológiai tudományok kandidátusa,

Keleti Tamás, a biológiai tudományok kandidátusa, az MTA Biokémiai Intézetének munkacsoportja tagjai, a fehérje szerkezete és működése közötti összefüggés vizsgálatán belül elért értékes részeredményeikért (a díj egyenlő arányban megosztva);

Az akadémiai jutalom II. fokozatában és a vele járó 8000 Ft-os jutalomban részesült:

Czine Mihály, az irodalomtudományok kandidátusa, az MTA Irodalomtörténeti Intézete csoportvezetője, a „Móricz Zsigmond útja a forradalmakig” című könyvéért;

Zsigmond László, a történettudományok kandidátusa, egyetemi tanár, „A német imperializmus és militarizmus újjáéledésének gazdasági és nemzetközi tényezői (1918—1923.)” című művéért;

Szemere Samu, az Akadémia tanácskozó tagja, Hegel magyar fordításaiért, valamint a marxizmus népszerűsítésében elért kimagasló eredményeiért;

Cukor György, a közgazdaságtudományok kandidátusa, az MTA Közgazdaságtudományi Intézete igazgatóhelyettese, — tudományos munkásságával jelentősen hozzájárult az ágazati kapcsolatok mérlegének a magyar népgazdaság fejlesztési problémáira való alkalmazásához;

Hegedüs András, az MTA Közgazdaságtudományi Intézete tudományos főmunkatársa, „A munkáshérezés rendszere iparunkban” című értékes munkájáért;

Gróz Péter, a KFKI tudományos munkatársa
Molnár Ferenc, a KFKI tudományos munkatársa,

Molnár József, a KFKI tudományos munkatársa,

Tóth Géza, a KFKI tudományos munkatársa

Nagy Gizella, a KFKI tudományos segédmunkatársa,

Vasáros László, a KFKI tudományos segédmunkatársa,

Tóth Béla, a KFKI tudományos munkatársa a KFKI kollektív csoportja a radioaktív izotópok előállításával kapcsolatos új eljárások kidolgozásáért és az 1960. évi izotóptermelés zavartalan teljesítéséért (a díj egyenlő arányban megosztva);

Surányi János, a matematikai tudományok doktora, az ELTE Matematikai Intézet egyetemi tanára a „Reduktionstheorie des Entscheidungsproblems” című könyvéért;

Romvári József, az MTA Állategészségügyi Kutató Intézete tudományos főmunkatársa,

Szent-Iványi Tamás, az állatorvostudományok kandidátusa, tudományos munkatárs,

Stukovszky Jenő, az Országos Termékenyítő Központ szakállatorvosa,

Szigeti János, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa, az Országos Termékenyítő Központ szakállatorvosa, a szarvasmarha típusavó kutatócsoport tagjai, a népgazdaság számára nagy hasznot hozó szarvasmarha típusavók hazai előállításáért (a díj egyenlő arányban megosztva);

dr. Dömök István tudományos munkatárs,

dr. Farkas Elek kandidátus, osztályvezető,

dr. Fornosi Ferenc osztályvezető,

dr. Koch Sándor tudományos munkatárs,

dr. Molnár Erzsébet kandidátus, tudományos munkatárs, az Országos Közegészségügyi Intézet kollektívája, a gyermekhűdés kórokozójának tanulmányozása, valamint az oltóanyagok hazai feltételeinek megteremtése terén elért kiváló munkájukért (a díj egyenlő arányban megosztva);

Csáki Frigyes, a műszaki tudományok doktora és kollektívája:

Fekete István tudományos munkatárs,

Bajáki László tudományos munkatárs,

Bogdán Mihály tanársegéd,

Borka József tudományos segédmunkatárs,

Löffler László tudományos segédmunkatárs, egy új típusú autodin megvalósításáért (a díj egyenlő arányban megosztva);

Rados Kornél, a műszaki tudományok kandidátusa és kollektívája:

Tomori László docens,

Harasta Miklós adjunktus,

Molnár Antal tanársegéd,

Miskolcay József tudományos munkatárs, az Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék által 1960-ban vállalt akadémiai témák kidolgozása terén elért jelentős előrehaladásukért (a díj egyenlő arányban megosztva);

Toldi Lajos, a kémiai tudományok kandidátusa, tudományos főmunkatárs,

Fehér Ödön tudományos főmunkatárs,

Horváth Tibor tudományos főmunkatárs, az új-típusú cukorszármazékok előállítására terén elért kiváló kutatómunkájukért (a díj egyenlő arányban megosztva).

Az akadémiai jutalom III. fokozatában és a vele járó 6000 Ft-os jutalomban részesült:

Bartha Dénes, a zenei tudományok doktora, a Zeneművészeti Főiskola tanára,

Somjai László, az Országos Széchényi Könyvtár tudományos főmunkatársa, a „Haydn als Opernkappelmeister” című nagy jelentőségű munkájukért (a díj egyenlő arányban megosztva);

Enyedi György tudományos munkatárs,

Bernát Tivadar egyetemi adjunktus, „A magyar mezőgazdaság termelési körzetei” című munkájukért (a díj egyenlő arányban megosztva);

Kertész László, az MTA Atommagkutató Intézete tudományos munkatársa, a radioaktív izotópok orvosi biológiai kutatásban való alkalmazása terén elért sokrétű tudományos eredményeiért;

Prohászka László tudományos munkatárs, a gyári takarmányok etetésével kapcsolatos anyagforgalmi zavarok tisztázása terén elért eredményeiért;

dr. Ádám György, az orvostudományok kandidátusa, egyetemi docens, a magasabb idegműködés-életana, illetve a visceralis afferens rendszerek központi idegrendszeri szerveződésének vizsgálata terén elért jelentős új eredményeiért;

dr. Knoll József, az orvostudományok kandidátusa, egyetemi docens, a magasabbrendű ideg-tevékenység területén folyó kutatásaiért;

Tigyi József, az orvostudományok kandidátusa, egyetemi docens, a radioaktív izotópok módszerének alkalmazása terén elért kiváló eredményeiért;

Uzsoki Miklós, a Beloianniszi Híradástechnikai Gyár Mikrohullámi Fejlesztési Osztálya vezetője, a nagy energiarendszerek együttműködésének szabályozására kidolgozott újszerű berendezésért;

Kiss János egyetemi adjunktus, a hazai uránérc-telepek ásványtani üledék-kőzettani vizsgálataira terén elért eredményeiért;

Bakay Árpád tervezőmérnök és kollektívája;

Bódás János mérnök,

Szücs László tudományos munkatárs,

Veres Gergely tudományos munkatárs, a keverőkondenzátorok méretezéséhez szükséges nemzetközi jelentőségű új alapelv kidolgozásáért (a díj egyenlő arányban megosztva);

Fehérvári László tudományos főmunkatárs, „A díjszabások hatékonysága a közlekedési ágazatok forgalommegosztásában” című munkájáért;

Török Tibor a kémiai tudományok doktora, docens,

Zimmer Károly, a kémiai tudományok kandidátusa, tudományos munkatárs, a szinképelemző analitikai-kémiai kutatások terén elért jelentős gyakorlati és elméleti kutatási eredményeikért (a díj egyenlő arányban megosztva);

Blickle Tibor, a kémiai tudományok kandidátusa, tudományos munkatárs,

Káldi Pál, a kémiai tudományok kandidátusa, tudományos munkatárs, a szervesetlen kémia technológiai módszerek korszerű fejlesztése terén elért kiváló tudományos eredményeikért (a díj egyenlő arányban megosztva);

Ötvös László, a kémiai tudományok kandidátusa, csoportvezető, a szerves kémiai reakciók mechanizmusának nyomozóelemek segítségével történő vizsgálata terén elért hazánkban úttörő jellegű kutatási eredményeikért;

Faludi Béla, a biológiai tudományok kandidátusa, az ELTE Származás és Örökléstani Intézet vezetője, a kukorica albinizmus okainak megállapításaiért, valamint a burgonya szövettenyésztési módszereinek kidolgozásáért;

Kaszab Zoltán, a biológiai tudományok doktora, a Természettudományi Múzeum Állattárának vezetője, a Kelet-Afrika, Szomáli-föld, Törökország és Afganisztán sivatagi talajfaunájának kutatása terén elért, nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő tudományos eredményeiért.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1008/1961. (III. 28.) számú

h a t á r o z a t a

a gyermekintézményekkel kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a bölcsődékben, óvodákban, napközi-otthonos óvodákban és általános iskolai napközi otthonokban (továbbiakban: gyermekintézmény) elhelyezett gyermekek után fizetendő térítési díjakra, valamint egyes gyermekintézmények létesítésének feltételeire vonatkozóan a következőket határozza:

1. a) Bármely szerv által fenntartott gyermekintézményben elhelyezett gyermek után az alábbi térítési díjat kell fizetni:

Ha a szülők együttes havi jövedelme	A napi térítési díj összege Ft-ban egy, kettő, három, négy és több gyermekes családoknál gyermekenként			
	1	2	3	4
1000 Ft, vagy ennél kevesebb	2,—	1,50	1,30	1,—
1000 Ft-nál több, de 1600 Ft-ot nem haladja meg	3,—	2,50	2,—	1,50
1600 Ft-nál több, de 2200 Ft-ot nem haladja meg	4,—	3,20	2,80	2,50
2200 Ft-nál több, de a 3000 Ft-ot nem haladja meg	5,—	4,—	3,50	3,—
3000 Ft-nál több, de a 3800 Ft-ot nem haladja meg	7,—	6,—	5,—	4,—
3800 Ft-nál több, de a 4600 Ft-ot nem haladja meg	9,—	7,—	6,—	5,—
4600 Ft-nál több, de az 5600 Ft-ot nem haladja meg	10,—	8,—	7,—	6,—
5600 Ft-nál több, de a 7000 Ft-ot nem haladja meg	12,—	10,—	8,—	7,—
7000 Ft felett van	15,—	13,—	11,—	9,—

b) Ha a gyermekintézményben elhelyezett gyermek étkezésben nem részesül, a térítési díj napi egy Ft.

2. A hat napon át üzemelő — éjjel-nappali elhelyezést nyújtó — bölcsődékben és óvodákban a térítési díj mértéke egy gyermek esetében, a szülők összkeresetének 15%-a, két vagy több gyermek elhelyezése esetében az összkereset 20%-a. Egyedülálló szülő térítési díjként egy gyermeke után a kereset 10%-át, két gyermek után 15%-át, három vagy ennél több gyermek után 20%-át köteles fizetni.

3. a) A gyermekintézményekben a napi étkezési nyersanyagköltség (norma) gyermekenként: bölcsődékben 6,50 Ft, óvodákban, napközi otthonos óvodákban és általános iskolai napközi otthonokban 6,— Ft.

b) A hat napon át üzemelő — éjjel-nappali elhelyezést nyújtó — bölcsődékben 10,— Ft, óvodákban 11,— Ft a napi étkezési nyersanyagköltség. A tejkonyhai étkezésben részesülő csecsemőknél a bölcsődei nyersanyag-norma napi 6,50 Ft.

4. Változatlanul fenntarthatók az önköltséges alapon működő gyermekintézmények. Az önköltség megállapításának módját a művelődésügyi miniszter, a pénzügyminiszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben szabályozza.

5. Új üzemi (hivatali) bölcsődét, napközi otthonos óvodát és napközi otthont csak az üzem telephelyén kívül, kivételes esetben az üzem telephelyén belül, de utcai bejárattal lehet létesíteni, ha a létesítési és fenntartási költségeket előzetesen szabályszerűen biztosítják és csak akkor, ha ezt a megyei (fővárosi, megyei jogú városi) tanács végrehajtó bizottságának javaslata alapján, bölcsődék tekintetében az egészségügyi miniszter, a bölcsőde létesítését kérő vállalat felett felügyeletet gyakorló miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben, a napközi-otthonos óvodák és napközi otthonok tekintetében a művelődésügyi miniszter, az óvoda létesítését kérő vállalat felett felügyeletet gyakorló miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben engedélyezi.

6. E határozat az 1961. évi május hó 15. napján lép hatályba. Végrehajtásáról a bölcsődék tekintetében az egészségügyi miniszter, az óvodák, napközi-otthonos óvodák és az általános iskolai napközi otthonok tekintetében pedig a művelődésügyi miniszter, a pénzügyminiszterrel, a munkaügyi miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben gondoskodik.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszti Kormány
elnöke.

Miniszteri utasítás

Az építésügyi miniszter 5/1961. (III. 19.) É. M. számú

rendelete

az Országos Építésügyi Szabályzat közzétételéről.

(Teljes szöveg)

A közlekedés- és postaügyi miniszterrel, a nehézipari miniszterrel és az Országos Vízügyi Főigazgatóság vezetőjével egyetértésben a következőket rendelem:

I. §

(1) Az Országos Építésügyi Szabályzatot (továbbiakban: Szabályzat) közzéteszem és kötelező alkalmazását elrendelem.

(2) A Szabályzat a következő rendelkezéseket tartalmazza:

I. kötet: „Városrendezési és műemlékvédelmi előírások”,

II. kötet: „Építési előírások:
1. Általános előírások,
2. Épületek”,

III. kötet: „Építési előírások:
3. Épületgépészet,
4. Közművek”,

IV. kötet: „Építési előírások:
5. Közlekedési létesítmények”,

2. §

V. kötet: „Építési előírások:
6. Vízépítési létesítmények”.

(3) A Szabályzat hatálya az állami szervekre, a szövetkezetekre, a társadalmi szervezetekre, az egyéb jogi személyekre és a magánszemélyekre egyaránt kiterjed.

(4) Területet felhasználni, telket alakítani, épületet vagy egyéb építményt, valamint épületgépeszeti berendezést létesíteni, használni, fenntartani, átalakítani és lebontani csak a Szabályzat rendelkezései szerint szabad.

(1) Ez a rendelet az 1961. évi július hó 1. napján lép hatályba. Rendelkezéseit a hatálybalépéskor jogerős határozattal még el nem bírált ügyekben is alkalmazni kell.

(2) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a 16 500/1947. (V. 17.) É. K. M. számú rendelet hatályát veszti. Az egyéb jogszabályoknak, szabványoknak, normáknak, műszaki előírásoknak, tervezési irányelveknek és óvórendszabályoknak a Szabályzattal ellentétes rendelkezéseit alkalmazni nem lehet.

Függelék a Magyar Tudományos Akadémia évi közléseinek mellékleteként. A közlés a Magyar Tudományos Akadémia elnökségi titkárságának vezetése alatt készült. A közlés a Magyar Tudományos Akadémia elnökségi titkárságának vezetése alatt készült. A közlés a Magyar Tudományos Akadémia elnökségi titkárságának vezetése alatt készült.

A közlés a Magyar Tudományos Akadémia elnökségi titkárságának vezetése alatt készült. A közlés a Magyar Tudományos Akadémia elnökségi titkárságának vezetése alatt készült. A közlés a Magyar Tudományos Akadémia elnökségi titkárságának vezetése alatt készült.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

Terjeszti: A Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj 1/4 évre 12 forint. Csekkszámlaszám egyéni 61 257, közületi 61 066 (vagy átutalás az MNB 8. számú folyószámlájára).

61.53351 Akadémiai Nyomda, Budapest. — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1961. május 20

TARTALOM

		Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	1961. évi 10. számú tvr.	
	A fontos és bizalmas munkakörök betöltéséről szóló 1957. évi 66. számú törvényerejű rendelet módosításáról	67
	14/1961. (IV. 27.) Korm. rendelet	67
	16/1961. (IV. 27.) Korm. rendelet	70
Az Akadémia elnökének utasítása	8/1961. MTA (A. K. 9.)	
	Az akadémiai jutalmak és pályadíjak rendszeréről szóló 10/1960. MTA (A. K. 12.) számú utasítás egyes rendelkezéseinek módosításáról	70
Miniszteri utasítás	132/1961. (P. K. 11.) P. M.	
	A könyvviteli képzésről szóló 186/1959. (P. K. 33.) P. M. számú utasítás módosításáról	70

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1961. évi 10. számú

törvényerejű rendelete

a fontos és bizalmas munkakörök betöltéséről szóló 1957. évi 66. számú törvényerejű rendelet módosításáról

1. §. A fontos és bizalmas munkakörök betöltéséről szóló 1957. évi 66. számú törvényerejű rendelet 8. §-ának (3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

“(3) Olyan kiváló képzettségű személynek, akinek a tevékenysége a népgazdaság érdekei szempontjából nélkülözhetetlen, kivételesen indokolt esetben a miniszter a munkakör betöltését akkor is engedélyezheti, ha az illető büntetlen előéletét erkölcsi bizonyítvánnyal nem tudja igazolni.”

2. §. Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit 1961. évi május hó 1. napjától kell alkalmazni.

Dobi István s. k.,
A Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
elnöke.

Kristóf István s. k.,
A Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
titkára.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 14/1961. (IV. 27.) számú

rendelete

a kedvezményes üdültetésről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány az üdültetés rendjének, megfelelő színvonalának biztosítása érdekében az alábbiakat rendeli:

A rendelkezés hatálya

1. §

E rendelet alkalmazása szempontjából kedvezményes üdültetésnek (továbbiakban: üdültetés) kell tekinteni minden olyan üdültetést, amelynél az üdülő létesítéséhez, fenntartásához vagy üzemeltetéséhez az üdültetést végző, vagy az üdültetést lebonyolító szerv valamilyen formában hozzájárul.

Üdültetést végző szervek

2. §

(1) Az üdültetést szervezik és lebonyolítják a) a munkaviszonyban álló dolgozók, és ezek családtagjai tekintetében az állami vállalatok (hivatalok) és egyéb munkáltatók;

b) tagjaik és ezek családtagjai tekintetében a fegyveres testületek, a szakszervezetek, szövetkezetek, illetve azoknak az üdültetést lebonyolító szervei és egyéb társadalmi szervezetek;

c) ipari, (műszaki, mezőgazdasági, kereskedelmi) tanulók tekintetében az oktatásukat végző szervek;

d) az iskolai tanulók tekintetében a nevelésüket végző szervek.

(2) Üdültetést két vagy több szerv együttesen is szervezhet.

Az üdültetés módja

3. §

(1) Az üdültetés üdülőben, esetleg más rendeltetésű, üdültetésre alkalmas épületben vagy más arra alkalmas módon (pl. sátorban, sáortáborban, üdülőhajón stb.; továbbiakban: üdülő) bonyolítható le.

(2) Kedvezményes üdültetés külföldi csere-üdültetés útján is lebonyolítható; erről külön jogszabály rendelkezik.

4. §

Üdülőt a 2. §-ban felsorolt szervek tarthatnak fenn. Az állami költségvetési szervek közül azonban csak a minisztériumok, továbbá az állami költségvetésben önálló fejezetként megjelölt országos hatáskörű szervek és a megyei (fővárosi, megyei jogú városi) tanácsok végrehajtó bizottságai tarthatnak fenn üdülőt. Ez nem érinti azon szervek üdülő fenntartásához való jogát, amelyek erre e rendelet hatálybalépése előtt a pénzügyminisztertől engedélyt kaptak.

Anyagi fedezet

5. §

(1) Üdültetésre — ideértve az üdülőépítést, vásárlást, bérbevételt, fenntartást is — a résztvevők által befizetett térítési díjakon felül csak a kifejezetten üdültetés céljára rendelkezésre álló, illetőleg rendelkezésre bocsátott pénzeszközök használhatók fel.

(2) Az (1) bekezdésben említett pénzeszközöket, illetőleg azok forrásait a pénzügyminiszter a munkaügyi miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben határozza meg. A szövetkezetek, valamint a társadalmi szervezetek által szervezett üdültetés céljára felhasználható külön pénzeszközöket az ezek felügyeletét ellátó szervek a pénzügyminiszterrel és a munkaügyi miniszterrel egyetértésben határozzák meg.

Üdülőépítés, bővítés

6. §

(1) Új üdülő építéséhez, valamint építkezés útján meglévő üdülőben a férőhelyek növeléséhez — amennyiben ehhez az anyagi fedezetet az 5. § szerint biztosították — az üdültetés felett felügyeletet gyakorló szervnek (17. §) a szakszervezettel egyetértésben adott engedélyre van szükség.

(2) Új üdülő építése csak akkor engedélyezhető, ha:

a) a megvalósítás anyagi — műszaki — feltételei a jóváhagyott tervben biztosítva vannak,

b) az épületet legalább 100 férőhellyel, általában kétszemélyes szobákkal, folyóvízzel, társalgó helyiséggel, konyhával és étkezővel tervezték, s a gyógy- és magaslati helyeken az üdülő egész éven át üzemeltethető,

c) a megfelelő csatorna- és úthálózatot, valamint a víz- és villanyszolgáltatást biztosították, illetőleg azok — legkésőbb az üdülő tervezett üzembehelyezésének időpontjára — biztosíthatók.

(3) Ha az új üdülő létesítésére olyan helyen kerülne sor, ahol a táj üdülőjellege folytán külön szerv gondoskodik a fejlesztés összehangolásáról, az építkezés helye megválasztásához e szerv javaslatát ki kell kérni. Amennyiben az építendő szerv a javaslattal nem ért egyet, az üdültetés felett felügyeletet gyakorló szerv dönt.

(4) A (2) bekezdésben foglaltak nem érintik a beruházások engedélyezésével kapcsolatosan külön jogszabályokba foglalt rendelkezések érvényét.

Üdülővásárlás és — bérlet korlátozása

7. §

(1) Üdülőt, illetőleg üdülő létesítésére alkalmas épületet vagy telket — a (2) — (4) bekezdés szerinti kivételtől eltekintve — magánszemélytől vásárolni nem szabad.

(2) Magánszemélytől üdültetési célt szolgáló ingatlant vásárolni csak a meglévő üdülő területének bővítésére és csak a felügyeletet gyakorló szervnek (17. §) a szakszervezettel egyetértésben adott előzetes engedélye alapján szabad.

(3) A vétel csak akkor engedélyezhető, ha

a) az ingatlan értéke az 500 000 forintot nem haladja meg,

b) e vételhez a munkaügyi miniszter a pénzügyminiszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben hozzájárul.

(4) Az ingatlan vétele kizárólag az ingatlanforgalmat lebonyolító szervek útján történhet.

8. §

(1) Magánszemélytől üdültetésre alkalmas épületet vagy férőhelyet csak a Fizetővendéglátó Szolgálat útján és csak a felügyeletet gyakorló szerv (17. §) vezetőjének engedélyével szabad bérbe venni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti korlátozás nem vonatkozik e rendelet hatályba lépése előtt megkötött és hatálybalépésekor érvényben levő bérleti szerződésekre.

Nem érinti továbbá a közületi elhelyezési rendeletek alapján használatba adott üdülők vagy helyiségek használatára való jogosultságot.

Az üdülők kihasználásának biztosítása

9. §

(1) Gondoskodni kell az üdülők egész évi teljes kihasználásáról, az egész éven át üdültetésre nem használható üdülőt pedig — a gyermeküdülők

kivételével — legalább 98 napon át üzemeltetni kell.

(2) Ha valamely üdülő férőhelyének átlag 85 százalékos kihasználása nincs biztosítva, az üzemeltető szervek kötelesek felesleges férőhelyeiket üdülővel nem rendelkező, elsősorban a saját felügyeleti szervük alá tartozó — a kedvezményes üdülésre jogosult — más szervezeteknek bérbe adni.

(3) A férőhelyek bérbeadásának, illetőleg bérbevételének összehangolásáról a felügyeletet gyakorló szerv vezetője, több felügyeleti szerv hatáskörét érintő esetben az érintett felügyeleti szervek közösen gondoskodnak.

10. §

Egész éven át történő üdültetésre nem használható, elsősorban a magaslatti és gyógyhelyeken fekvő üdülőket — amennyiben erre az 5. § szerint felhasználható pénzforrásokból lehetőség nyílik — úgy kell átalakítani, hogy azok az üdültetésre minden évszakban alkalmasak legyenek.

Az üdülők működése

11. §

(1) Az üdülőt fenntartó szerv köteles gondoskodni a beutaltak megfelelő elhelyezéséről, ellátásáról, kulturált színvonalú üdültetéséről, továbbá alkalmaznia kell az üdülő nyersanyagfelhasználására, ügyvitelére, működésére, valamint az egészségügyi követelményekre vonatkozó rendelkezéseket.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt követelmények tekintetében a munkaügyi miniszter a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben kötelező érvényű általános szabályokat adhat ki, míg ennek keretei között az élelmezési nyersanyag mértékét és a pénzgazdálkodást, valamint a számvitel rendjét a pénzügyminiszter, az egészségügyi követelményeket az egészségügyi miniszter, az üdülők étkezési nyersanyaggal való ellátásának rendjét pedig a belkereskedelmi miniszter szabályozza.

Beutalás

12. §

(1) Kedvezményes üdültetésben egy személy évenként legfeljebb 14 napon, szanatóriumi jellegű kedvezményes üdültetés esetében pedig legfeljebb 28 napon, gyermek-gyógyüdülés esetében legfeljebb 23 napon keresztül vehet részt.

(2) Olyan személy, aki külföldi csereüdülésben részesült, az év folyamán másfajta kedvezményes üdülésben már nem részesülhet.

(3) Ugyanazon személy az (1) bekezdésben meghatározott időn túl is beutalható, ha a teljes üzemelési költséget megtéríti és az üdülőférőhelyre egyéb igény nincs.

Térítési díjak

13. §

(1) A Szakszervezetek Országos Tanácsa által fenntartott üdülőben az üdültetés térítési díja napi 12 forint, a munkaviszonyban nem álló családtag

térítési díja napi 24 forint, a szülőkkel együtt üdülő tizennegyedik életévét be nem töltött gyermek után fizetendő térítési díj 6 forint.

(2) Az ipari tanulók, valamint a gyermek és ifjúsági üdülésben résztvevők napi térítési díja 6 forint. A Szakszervezetek Országos Tanácsa által szervezett gyermek-gyógyüdülésnél térítési díjat nem kell fizetni.

(3) A vállalati üdülőben fizetendő térítési díjakat az üzemi tanács — ahol üzemi tanács nincs, az igazgató, a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben — állapítja meg. Az állami költségvetési szervek által fenntartott üdülőben fizetendő térítési díjat a munkaügyi miniszter a pénzügyminiszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben határozza meg. A szövetkezetek, valamint a társadalmi szervezetek által fenntartott üdülőben a fizetendő térítési díjat a felügyeletet gyakorló szerv (17. §) vezetője határozza meg.

(4) A térítési díj mértéke a (3) bekezdés eseteiben a szakszervezeti üdültetésre megállapított térítési díjnál kevesebb nem lehet.

14. §

Az étkezést nem biztosító üdülőben, valamint az üdülőépületek hétfélig igénybevétele esetén fizetendő legkisebb térítési díjat a munkaügyi miniszter a pénzügyminiszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben szabályozza.

15. §

A térítési díjak nem érintik a beutaltak külön jogszabály szerint fennálló gyógy- és üdülőhelyi díj fizetésére vonatkozó kötelezettségét.

Az üdültetés irányítása és ellenőrzése

16. §

(1) Az üdültetés elvi irányítását a munkaügyi miniszter végzi. Ebben a feladatkörben

a) egybehangolja a különböző üdültetési szervek munkáját,

b) ellenőrzéseket végez,

c) dönt az üdültetéssel kapcsolatban felmerülő elvi kérdésekben,

d) előkészíti, illetőleg kiadja az üdülésre vonatkozó jogszabályokat,

e) gondoskodik az üdültetés tervszerű fejlesztéséről.

(2) A munkaügyi miniszter az (1) bekezdésben megjelölt feladatokat az illetékes miniszterekkel és a szervezett dolgozók tekintetében a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben látja el.

17. §

Az üdültetés felügyeletét

a) a szakszervezeti üdültetésnél a Szakszervezetek Országos Tanácsa,

b) a szövetkezetek, valamint a társadalmi szervezetek által szervezett üdültetésnél azok országos központja,

c) az ipari tanulók üdültetése tekintetében a munkaügyi miniszter,

d) a szakszervezeti üdültetésen kívül szervezett óvodai és általános iskolai üdültetés tekintetében a művelődésügyi miniszter,

e) a bölcsődei üdültetés tekintetében az egészségügyi miniszter,

f) az egyéb szervek által szervezett üdültetések tekintetében a felügyeletet gyakorló miniszter látja el.

Vegyes és hatálybaléptető rendelkezések

18. §

(1) A fegyveres testületek üdülőinek működését (11. §), valamint a beutalásért fizetendő térítési díjak (13. §) mértékét a felettük felügyeletet gyakorló miniszter a munkaügyi miniszterrel egyetértésben külön szabályozza.

(2) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti a dolgozók üdültetése tárgyában kiadott 940/1949 (III. 3.) Korm. számú rendelet, a dolgozók szabadságoltatásának ütemtervéről szóló 281/14/1949. N. T. számú határozat II—III. része, az 1950. évi üdültetés költségeire vonatkozó 370/19/1949. N. T. számú, a dolgozók üdültetésének biztosításáról szóló 297/16/1950. N. T. számú, az üdültetés és szabadságoltatás terén tapasztalt egyes hibák kiküszöbölésére vonatkozó 365/19/1950. N. T. számú, az üdültetés 1951. évi rendszeréről és kereteiről szóló 607/31/1950. N. T. számú, az üdültetés 1952. évi rendszerére és kereteire vonatkozó 403/21/1951. N. T. számú, az 1953. évi üdültetési tervre vonatkozó 476/1952. N. T. számú, a SZOT üdültetésre utazók indulási időpontjának megváltoztatásáról szóló 2038/11/1952. számú minisztertanácsi, a lépcsőzetes üdültetési rendszer bevezetéséről szóló 2029/9/1953. számú minisztertanácsi, az üdültetés egyes kérdéseinek rendezéséről szóló 1056/1957. (VI. 12.) Korm. számú határozat, az ezt módosító 1003/1959. (I. 14.) Korm. számú és az 1021/1959. (VI. 9.) Korm. számú határozat.

Apró Antal s.k.,
A Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kor-
mány első elnök-
helyettese.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 16/1961 (IV. 27.) számú

rendelete

egyes munkaügyi kérdések rendezéséről

1. §

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány felhatalmazza a munkaügyi minisztert, hogy a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — a Munka Törvénykönyvében foglalt elvek alapján — a heti 48 órás munkaidőnél rövidebb munkaidővel és a 6 napos munkahéttől eltérő munkabeosztással foglalkoztatott dolgozók munkaviszonyával kapcsolatos egyes kérdéseket átmeneti-

leg a Munka Törvénykönyve végrehajtási rendelkezések rendelkezéseitől eltérően szabályozza.

2. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Apró Antal sk.

A Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány
első elnökhelyettese.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 8/1961. MTA (A. K. 9.) számú

utastása

az akadémiai jutalmak és pályadíjak rendszeréről szóló 10/1960. MTA (A. K. 12.) sz. utasítás egyes rendelkezéseinek módosításáról

A 10/1960. MTA (A. K. 12.) sz. utasítás I. „Akadémiai aranyérem” c. fejezete I. pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„1. Az Akadémia Elnöksége az Akadémia tagjai számára, kiemelkedő tudományos eredmény elismeréseként évente egy aranyérem adományozását határozhatja el. Az aranyérem tiszteletdíjjal nem jár. Az adományozásra vonatkozó javaslatétel kialakítására az Akadémia Elnöksége esetenként bizottságot küld ki.”

Ezen utasítással egyidejűleg a 10/1960. MTA (A. K. 12.) sz. utasítás I. fejezetének I. pontja hatályát veszti.

Budapest, 1961. április 18.

Rusznayk István s.k.,
elnök.

Miniszteri utasítás

A pénzügyminiszter 132/1961. (P. K. 11.) P. M. számú

utastása

a könyvviteli képzésről szóló 186/1959. (P. K. 33.) P. M. számú utasítás módosításáról

A könyvviteli képzésről szóló 186/1959. (P. K. 33.) P. M. számú utasítás (továbbiakban: U.) az alábbiak szerint módosul.

Az U. 2. §-ának (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(1) A mérlegképes könyvelői, az okleveles könyvvizsgálói és az államháztartási könyvelői oktatásra a jelentkezés egyénileg, a felügyeleti minisztérium (országos központi hatóság) útján történik minden év március és április havában, a Felügyelőség által kiadott jelentkezési lapokon.

A jelentkezési lapokat szabályszerűen kitöltve a munkáltató szerv vezetőjének és személyzeti

osztályának javaslatával ellátva kell minden év április hó 15-ig a felügyeleti minisztérium (országos központi hatóság) oktatási osztályára beküldeni. A tanácsi vállalatok dolgozói jelentkezési lapjaikat vidéken a megyei tanács, Budapesten a fővárosi tanács vb. pénzügyi osztálya vezetőjének kötelesek megküldeni. A jelentkezés elfogadása tekintetében — a hozzá legkésőbb április 30-ig beküldendő jelentkezési lapok alapján — a Felügyelőség dönt. A jelentkezés elutasítása esetén 15 napon belül fellebbezésnek van helye. A fellebbezést a Pénzügyminisztérium számviteli osztályának címezve a Felügyelőségen kell benyújtani.”

Az U. 2. §-ának (4) és (5) bekezdései helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

„(4) Az államháztartási könyvelői oktatás időtartama egy év (két félév), a mérlegképes könyvelői és az okleveles könyvvizsgálói oktatás időtartama két és fél év (öt félév).

(5) Az államháztartási könyvelői oktatási díjat két részletben kell fizetni. Az első részletet a felvételi értesítéstől számított 15 napon belül, a második részletet pedig január 15-ig.

A mérlegképes könyvelői oktatási díjat négy részletben a következők szerint kell befizetni: az első részletet a felvételi értesítéstől számított 15 napon belül, a második részletet február 15-ig, a harmadik részletet a következő tanév szeptember 15-ig, a negyedik részletet február 28-ig.

Az okleveles könyvvizsgálói oktatási díjat négy részletben kell befizetni. Az első részletet a felvételi értesítéstől számított 15 napon belül, a második részletet március 15-ig, a harmadik részletet a következő tanévi október 15-ig, a negyedik részletet március 31-ig.

Az oktatási díj magában foglalja tárgyaként az első vizsgák díjait is. A pótvizsga díját a pótvizsgákra történő jelentkezéskor külön kell fizetni.”

Az U. 4. §-a (4) bekezdésének első mondata helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„Aki a vizsgáztatásra kitűzött napon a vizsgáztató bizottság előtt nem jelenik meg, vizsgát csak újabb pótvizsgadíj befizetése után tehet.”

Az U. 6. §-a (1) bekezdésének a) pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„a) mérlegképes könyvelői előkészítésre bocsátható a 24. életévének betöltése után az, akinek közgazdasági technikum i képesítő vizsgája, középiskolai érettségi bizonyítványa vagy ezzel egyenértékű végzettsége van, és legalább ötéves számviteli, pénzügyi vagy revizori gyakorlatot igazol. Ebben az esetben a mérlegképes könyvelői vizsga tárgyai: politikai gazdaságtan, jogi ismeretek, vállalati tervezés, vállalati pénzgazdálkodás és pénzügyi tervezés, valamint számvitel. Középszkolai végzettség nélkül szerzett képesített könyvelői oklevéllel mérlegképes könyvelői előkészítésre az 1961. tanévben lehet utólag jelentkezni.”

Az U. 10. §-a hatályát veszti, helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„10. § (1) Okleveles könyvvizsgálói előkészítésre jelentkezhetik az, aki 30. életévét betöltötte, egyetemi vagy főiskolai végzettséggel rendelkezik,

és legalább 8 évi szakbavágó (revizori, mérlegképes könyvelői) gyakorlatot igazol. Az okleveles könyvvizsgálói előkészítésre felvétel szempontjából egyetemi végzettségnek kell tekinteni az összes hazai egyetemeken kiadott okleveleket, valamint a hazai egyetemek által honosított külföldi egyetemi végzettséget. Főiskolai végzettségként a Számviteli Főiskola és a Gazdasági Műszaki Akadémia pénzügyi tagozata fogadható el. Aki az egyetemi vagy főiskolai végzettség alapján mérlegképes könyvelői képesítéssel nem rendelkezik, annak a 6. §-ban foglaltak szerint előzetesen meg kell szereznie a mérlegképes könyvelői képesítést is.

(2) Az okleveles könyvvizsgálói vizsga tárgyai: tudományos szocializmus, jogi ismeretek, népgazdasági tervezés, állami költségvetés és államszámvitel, ágazati számvitel és beszámoló, ügyvitel szervezés, ellenőrzés.

(3) Aki valamely egyetemen vagy főiskolán tudományos szocializmusból, jogból vagy népgazdasági tervezésből 1951. december hó 31. után államvizsgát tett, ezekből a tárgyakból kérheti a vizsga alóli felmentését. A felmentést a Felügyelőségtől írásban kell kérni. További vizsgatárgyból felmentés nem adható.”

Az U. 11. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az okleveles könyvvizsgálói vizsga tárgyai közül az állami költségvetés és államszámvitel, az ágazati ügyvitel és beszámoló, valamint az ellenőrzés írásbeli és szóbeli, a többi vizsgatárgy csak szóbeli részből áll.”

Az U. a következő VI. fejezettel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi VI. fejezet sorszáma VII-re változik.

„VI. Oktatási díjak

14/A. §

(1) Az oktatási díj, amely a tandíjat és a vizsgadíjat (pótvizsgadíj nélkül) is magában foglalja, a következők:

	Oktatás időtartama	Oktatási díj	
		levelező Ft	tanfolyami Ft
Államháztartási könyvelői oktatásnál	2 félév	160	280
Mérlegképes könyvelői oktatásnál	5 félév	650	1000
Okleveles könyvvizsgálói oktatásnál	5 félév	1000	1500

(2) A pótvizsgadíjak a következők: államháztartási könyvelői 40,— Ft, mérlegképes könyvelői 50,— Ft, okleveles könyvvizsgálói 60,— Ft.

(3) Vizsgahalasztási engedély esetén negyedévenként 50,— Ft költségterítést kell fizetni.

(4) A befizetett oktatási díj az oktatásból való kimaradás esetén nem téríthető vissza.”

Ez az utasítás 1961. május 7. napján lép hatályba, egyidejűleg az U. 11. §-ának (2) bekezdése hatályát veszti.

Kardos Géza s. k.,
a pénzügyminiszter helyettese.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

Terjeszti: A Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj $\frac{1}{4}$ évre 12 forint. Csekk számlaszám egyéni 61257, közületi 61066 (vagy átutalás az MNB 8. számú folyószámlájára).

61/53468 Akadémiai Nyomda, Budapest. — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1961. június 15

TARTALOM

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának határozata	7/1961. számú N. E. T. határozat	A Magyar Tudományos Akadémia elnökének tisztségében való megerősítéséről	73
Törvények, rendeletek, határozatok	1,011/1961. (VI. 1.) Korm. határozat	A Magyar Tudományos Akadémia alelnökeinek és főtitkárának tisztségében való megerősítéséről	73
	21/1961. (V. 25.) Korm. rendelet	A felsőiskolák nappali tagozatán végzők foglalkoztatásáról	74
	1,010/1961. (V. 9.) Korm. határozat	A Minisztertanács Személyügyi Titkárságának megszűnéséről	74
Miniszteri utasítások	117/1961. (10) Mü. M.	A felsőiskolák nappali tagozatán végzők foglalkoztatásáról szóló 21/1961. (V. 25.) Korm. számú rendelet végrehajtásáról	7
	137/1961. (P. K. 14.) P. M.	Egyes természetbeni szolgáltatások térítési díjának módosításáról	77

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának határozata

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 7/1961. számú

határozata

a Magyar Tudományos Akadémia elnökének tisztségében való megerősítéséről

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa dr. Rusznyák István akadémikust a Magyar Tudományos Akadémia elnöki tisztségében megerősíti.

Dobi István s. k.,
A Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
elnöke.

Kristóf István s. k.,
A Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
titkára.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1.011/1961. (VI. 1.) számú

határozata

a Magyar Tudományos Akadémia alelnökeinek és főtitkárának tisztségében való megerősítéséről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány Hevesi Gyula, Jánossy Lajos, Ligeti Lajos, Manninger Rezső és Novobátzky Károly akadémikusokat, a Magyar Tudományos Akadémia alelnökeit, továbbá Erdei Ferenc akadémikust, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárát ezen tisztségükben megerősíti.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány
elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 21/1961. (V. 25.) számú

rendelete

a felsőiskolák nappali tagozatán végzők foglalkoztatásáról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a felsőiskolák nappali tagozatán végzett, kezdő szakemberek foglalkoztatásáról az alábbiakat rendeli:

1. §

A felsőiskolák (egyetemek, főiskolák, akadémiák, tanító- és óvónőképzők, felsőfokú technikumok) nappali tagozatán végzett kezdő szakemberek részére biztosítani kell, hogy a tanulmányaik során szerzett szaktudásuk kiegészítéseként képzettségüknek megfelelő munkavállalásuk első két — megfelelő előzetes gyakorlat esetén egy — évének ideje alatt az arra leginkább alkalmas munkaterületen széleskörű szakbavágó gyakorlatra tehessenek szert.

2. §

(1) A miniszterek jelöljenek ki elsősorban termelő vállalatokat, illetőleg alsófokú szerveket és intézményeket (a továbbiakban: vállalatokat), ahol a kezdő szakemberek az 1. § szerinti gyakorlatot megszerzhetik.

(2) A gyakorlat időtartama alatt a kezdő szakember a szakképzettségének megfelelő bármilyen munkakörben foglalkoztatható, ha a munkakörre megállapított előfeltételeknek egyébként megfelel, és az a gyakorlati szakmai ismeretek sokoldalú elsajátítását biztosítja.

3. §

(1) Azok a vállalatok, amelyeket a miniszterek kezdő szakemberek alkalmazására kijelöltek, a felettük felügyeletet gyakorló minisztériumok útján kötelesek a felsőiskolákon a munkahelyekre vonatkozó pályázati felhívásokat közzétenni.

(2) A benyújtott pályázatok elbírálása során figyelembe kell venni a felsőiskolai tanulmányi és társadalmi szervek véleményét is.

4. §

A kezdő szakember munkaviszonyára a Munka Törvénykönyve és a végrehajtásáról szóló rendelkezések irányadóak. Ha a szakmai gyakorlati idő letöltése előtt a munkaviszony akár a kezdő szakember, akár a vállalat elhatározása folytán megszűnik, a kezdő szakember az előírt gyakorlat megszerzéséig továbbra is csak a 2. § rendelkezése szerint kijelölt vállalatoknál alkalmazható.

5. §

Szabálysértést követ el és 1000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal sújtható a vállalat igazgatója, illetve az a dolgozója, aki kezdő szakembert szakmai kép-

zettségének megfelelő munkakörben nem e rendelet szabályai szerint alkalmaz, vagy helyez át.

6. §

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépés után végzetek tekintetében kell alkalmazni. A rendelet végrehajtásáról a munkaügyi miniszter az Országos Tervhivatal elnökével, a művelődésügyi miniszterrel, valamint a földművelésügyi miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsának főtítkárával egyetértésben gondoskodik.

(2) E rendelet hatálya nem terjed ki az orvostudományi egyetemeken, valamint a művészeti főiskoláknak a művelődésügyi miniszter által meghatározott szakain végzettekre.

(3) E rendelet nem érinti a minisztereknek azt a jogát, hogy egyes munkakörök betöltésénél kettő, illetőleg egy évnél hosszabb gyakorlati időt írhatnak elő. Az így előírt gyakorlati időnek az 1. §-ban megszabott tartamát meghaladó részére azonban e rendelet szabályait nem lehet alkalmazni.

(4) E rendelet hatálybalépésével az egyetemet, főiskolát vagy mezőgazdasági akadémiát végző mezőgazdasági szakemberek gyakorlatáról szóló 1.017/1960. (VII. 14.) Korm. számú határozat hatályát veszti.

*dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány
elnöke.*

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1.010/1961. (V. 9.) számú

határozata

a Minisztertanács Személyügyi Titkárságának megszűnéséről

1. Az 1.093/1957. (XII. 28.) Korm. számú határozat alapján felállított Személyügyi Titkárság 1961. évi április hó 30. napjával megszűnik.

2. A Személyügyi Titkárság feladatait 1961. évi május hó 1. napjától kezdve a miniszterek, országos hatáskörű szervek vezetői látják el.

3. A Személyügyi Titkárság helyett eljáró személy az 1957. évi 66. számú törvényerejű rendelet 8. §-ának (3) bekezdésében, illetőleg az 1.093/1957. (XII. 28.) Korm. számú határozat 4. pontjában biztosított jogkörét másra nem ruházhatja át.

4. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit — a folyamatban levő ügyek tekintetében is — 1961. évi május hó 1. napjától kell alkalmazni.

*dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány
elnöke.*

Miniszteri utasítások

A munkaügyi miniszter 117/1961. (10.) Mü. M. számú

utasítása

a felsőiskolák nappali tagozatán végzők foglalkoztatásáról szóló 21/1961. (V.25) Korm. számú rendelet végrehajtásáról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány felhatalmazása alapján a művelődésügyi miniszterrel, a földművelésügyi miniszterrel, az Országos Tervhivatal elnökével, valamint a Szakszervezetek Országos Tanácsa főtítkárával egyetértésben a következőket rendelem:

[A 21/1961. (V. 25.) Korm. számú rendeletet és a végrehajtási utasítást egységes szerkezetben közlöm. A rendelet (a továbbiakban: **R.** szövegét a **vastagabb**, a végrehajtási utasítás (a továbbiakban: **Vut.** szövegét pedig **v é k o n y a b b** betűkkel szedett szöveg tartalmazza.)

R. 1. §.

A felsőiskolák (egyetemek, főiskolák, akadémiák, tanító- és óvónőképzők, felsőfokú technikumok) nappali tagozatán végzett kezdő szakemberek részére biztosítani kell, hogy a tanulmányaik során szerzett szaktudásuk kiegészítéseként képzettségüknek megfelelő munkavállalásuk első két — megfelelő előzetes gyakorlat esetén egy — évének ideje alatt már leginkább alkalmas munkaterületen széleskörű szakbavágó gyakorlatra tehessenek szert.

Vut. 1. § Felsőiskolát végzett szakembernek azt kell tekinteni, aki valamely felsőiskola nappali tagozatát befejezte és végbizonyítványt (abszolutúriumot) szerzett, vagy a végbizonyítványt nem szerezte meg ugyan, de az utolsó félév kötelező foglalkozásait már befejezte és félév ismétlésre nincs kötelezve.

Vut. 2. §. (1) Megfelelő előzetes gyakorlatnak számít az az időtartam, amelyet a kezdő szakember tanulmányai befejezéséig munkaviszonyban, szövetkezeti tagsági viszonyban vagy ipari tanuló viszonyban szakmája tágabb körébe tartozó munkaterületen egy évig, egyéb munkában két évig töltött. Magánmunkáltatónál volt alkalmazás, valamint a bedolgozói minőségben töltött idő előzetes gyakorlatként nem vehető figyelembe. Ugyancsak nem vehető figyelembe a felsőiskolai vagy a megelőző tanulmányok során a tanulmányi rendnek megfelelően eltöltött üzemi (termelési) gyakorlati idő.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak szempontjából a szakma tágabb körébe tartozó munkaterületnek számít:

a) műszaki és természettudományi szakokon végzettek tekintetében ipari- és építőipari vállalatnál (kisipari termelőszövetkezetnél), vagy bármely vállalat (kisipari vagy mezőgazdasági termelőszövetkezet) ipari, építőipari részlegénél (pl. karbantartás, laboratórium) munkásként vagy műszaki beosztásban,

b) mezőgazdasági szakokon végzettek tekintetében mezőgazdasági nagyüzemben (állami gazdaság vagy mezőgazdasági termelőszövetkezet) munkásként vagy műszaki beosztásban,

c) az egyéb szakokon végzettek tekintetében a szakképzettségnek megfelelő szakjellegű beosztásban (pl. általános közgazdász, könyvelési, statisztikai adatgyűjtő, kereskedelmi szakosnál bolti elárúsító, kereskedelmi levelező, — jogásznál bírósági adminisztrátor, óvónőnél dada) végzett munka, illetve ipari (mezőgazdasági, kereskedelmi) tanulóként töltött idő.

Vut. 3. §. A kezdő szakember kérelmére az őt alkalmazó vállalat állapítja meg, hogy a 2. §-ban foglaltak figyelembevételével van-e előzetes gyakorlat beszámításának helye. Erről a kérelmezőt írásban értesíteni kell. Az e kérdésben felmerült vitát a munkaügyi vitákra vonatkozó szabályoknak megfelelően (Mt. 143. §. (1) bekezdés a) pontja) kell elintézni. A kisipari szövetkezetek tagjai esetében a vitákban a felettes szövetkezeti szerv, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek tagjai esetében a megyei (megyei jogú városi) tanács vb. mezőgazdasági osztálya dönt.

R. 2. §.

(1) A miniszterek jelöljenek ki elsősorban termelő vállalatokat, illetőleg alsófokú szerveket és intézményeket (a továbbiakban: vállalatokat), ahol a kezdő szakemberek az 1. § szerinti gyakorlatot megszerezhetik.

(2) A gyakorlat időtartama alatt a kezdő szakember a szakképzettségének megfelelő bármilyen munkakörben foglalkoztatható, ha a munkakörre megállapított előfeltételeknek egyébként megfelel és az a gyakorlati szakmai ismeretek sokoldalú elsajátítását biztosítja.

Vut. 4. §. (1) Kezdő szakemberek alkalmazására csak abban az esetben jelölhető ki vállalati irányító, vagy felsőbb államigazgatási szerv, illetőleg tervező, kutató vagy tudományos intézet stb., ha egyes különleges gyakorlati ismeretek megszerzése másféleképpen nem biztosítható.

(2) A sokoldalú gyakorlat mielőbbi elsajátítása érdekében a kezdő szakemberek foglalkoztatását tervszerűbbé kell tenni. Ennek módjáról — a szakmai sajátosságok figyelembevételével — a miniszterek, a szakszervezetek és a felsőiskolai képzést irányító miniszterek bevonásával gondoskodjanak.

R. 3. §.

(1) Azok a vállalatok, amelyeket a miniszterek kezdő szakemberek alkalmazására kijelöltek, a felettük felügyeletet gyakorló minisztériumok útján kötelesek a felsőiskolákban a munkahelyekre vonatkozó pályázati felhívásokat közzétenni.

(2) A benyújtott pályázatok elbírálása során figyelembe kell venni a felsőiskolai tanulmányi és társadalmi szervek véleményét is.

Vut. 5. §. (1) A munkahelyre vonatkozó pályázati felhívásoknak tartalmazniuk kell a vállalat megnevezését, a munkakört (beosztást), a munkavégzés helyét és a munkakörre megállapított bértételeket.

(2) A fegyveres és rendészeti testületek pályázati felhívásának tartalmát az érdekelt miniszterek az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően is szabályozhatják.

(3) A vállalatoknak a pályázati felhívásokat a felettük felügyeletet gyakorló minisztériumok útján kell a felsőiskola vezetőjéhez — egyetemi karon a dékánhoz — eljuttatniok. Kivételt képeznek ez alól a gépgyártó mérnöki és a természettudományi karon a nem tanári szakokon, továbbá a pedagógiai és agrár felsőiskolákon végzett szakemberekre vonatkozó pályázati felhívások, amelyeket közvetlenül a Művelődésügyi Minisztériumnak, illetőleg a Földművelésügyi Minisztériumnak kell megküldeni. Ezeket az említett minisztériumok továbbítják a felsőiskolákhoz.

Vut. 6. §. (1) A vállalati pályázati felhívásokat a felsőiskolákon nyilvánosan közzé kell tenni.

(2) A pályázati felhívások beküldésének, valamint a felsőiskolákon való közzétételének határidejét a felsőiskolák felett felügyeletet gyakorló miniszterek állapítják meg.

Vut. 7. §. (1) Pályázatot az a felsőiskolai hallgató nyújthat be, aki a felsőiskola utolsó tanulmányi félévére beiratkozott.

(2) Ha a hallgató egyidejűleg több helyre nyújt be pályázatot, mindegyik pályázatánál meg kell jelölnie, hogy melyik helyre pályázik első, másod, harmad stb. sorban.

(3) A pályázatokat — a megpályázott munkahely vezetőjéhez címezve — a felsőiskola vezetőjének — egyetemi karon a dékánnak — kell benyújtani.

Vut. 8. §. (1) A felsőiskola vezetője a pályázatot saját, valamint a felsőiskola társadalmi szervezeteinek véleményével ellátva küldi meg a felügyeletet gyakorló miniszter útján a pályázati felhívást közzétevő vállalatnak.

(2) A pályázatok elbírálásának megkönnyítése, illetve összegegyeztetése érdekében a felsőiskolákon a pályázatot kiíró vállalatok, illetve a felettük felügyeletet gyakorló minisztérium a felsőiskola, valamint a felsőiskola társadalmi szervezetei képviselőiből bizottságot kell alakítani. A bizottság összehívásáról a felsőiskola vezetője gondoskodik.

(3) A felsőiskola és a pályázatot kiíró vállalat felett felügyeletet gyakorló miniszterek megállapodhatnak az (1)—(2) bekezdésben foglaltaktól eltérő eljárásban is.

Vut. 9. §. (1) A pályázat elfogadásáról a pályázatot kiíró vállalat dönt. Döntését a pályázati határidő lejártát követő 30 napon belül meg kell hoznia és arról a pályázót haladéktalanul értesíteni köteles.

(2) A vállalat felett felügyeletet gyakorló miniszter előírhatja, hogy a pályázat elfogadása előtt jóváhagyását ki kell kérni.

(3) A pályázóval alkalmazására vonatkozólag a vállalat köteles írásban megállapodni (munkaszerződés, kinevezési okirat, tagsági felvétel). Ebben a munkabábelépés időpontját úgy kell meghatározni, hogy az a tanév befejezését, valamint az azt közvetlen követő államvizsga letételét, illetőleg a diplomaterv megvédését lehetővé tegye.

R. 4. §.

A kezdő szakember munkaviszonyára a Munka Törvénykönyve és a végrehajtásról szóló rendelkezések irányadóak. Ha a szakmai gyakorlati idő letöltése előtt a munkaviszony akár a kezdő szakember, akár a vállalat elhatározása folytán megszűnik, a kezdő szakember az előírt gyakorlat megszerzése továbbra is csak a 2. § rendelkezése szerint kijelölt vállalatoknál alkalmazható.

Vut. 10. §. Ha a kezdő szakembert szövetkezeti tagnak vették fel, jogviszonyára nem a Munka Törvénykönyve, hanem a szövetkezetre vonatkozó jogszabályok alkalmazandók.

Vut. 11. §. A két, illetőleg egy éves gyakorlat időtartamába nem számítható be az egy hónapot meghaladó időtartamú betegség, fizetés nélküli szabadság, katonai szolgálat stb. miatti távollét. Ha azonban a kezdő szakember katonai szolgálatát olyan beosztásban tölti, amelyben szakképzettségének megfelelő szakmai gyakorlata biztosítva van, ennek igazolt tartamát gyakorlati idejébe kérelmére be kell számítani.

R. 5. §.

Szabálysértést követ el és 1000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal sújtható a vállalat igazgatója, illetve az a dolgozója, aki kezdő szakembert szakmai képzettségének megfelelő munkakörben nem e rendelet szabályai szerint alkalmaz vagy helyez át.

Vut. 12. §. Szakmai képzettségének megfelelő munkakörnek kell tekinteni a felsőiskolai végzettséget megkívánó munkakörökön kívül azokat a munkaköröket is, amelyeknél szükséges képzettséget, illetőleg képesítést az adott felsőiskolai végzettség magában foglalja, illetőleg pótolja.

R. 6. §.

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépés után végzetek tekintetében kell alkalmazni. A rendelet végrehajtásáról a munkaügyi miniszter az Országos Tervhivatal elnökével, a művelődésügyi miniszterrel, valamint a földművelésügyi miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsának főtitkárával egyetértésben gondoskodik.

(2) E rendelet hatálya nem terjed ki az orvostudományi egyetemeken, valamint a művészeti felsőiskoláknak a művelődésügyi miniszter által meghatározott szakain végzettekre.

(3) E rendelet nem érinti a minisztereknek azt a jogát, hogy egyes munkakörök betöltésénél kettő, illetőleg egy évnél hosszabb gyakorlati időt írassanak elő. Az így előírt gyakorlati időnek az 1. §-ban megszabott tartamát meghaladó részére azonban e rendelet szabályait nem lehet alkalmazni.

(4) E rendelet hatálybalépésével az egyetemet, főiskolát vagy mezőgazdasági akadémiát végző mezőgazdasági szakemberek gyakorlatáról szóló 1.017/1960. (VII. 14.) Korm. számú határozat hatályát veszti.

Vut. 13. §. A rendelet nem érinti a társadalmi tanulmányi ösztöndíjasok szerződését és annak alapján történő munkabábelépését. Ha azonban a társadalmi tanulmányi ösztöndíjban részesült kezdő szakember nem lép a szerződésnek megfelelően munkaviszonyba, vagy a szerződés alapján létesített munkaviszonya a rendelet 1. §-ában meghatározottnál rövidebb ideig tart, munkaviszonyba lépése csak a rendeletben foglaltak szerint történhet.

Vut. 14. §. (1) Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba azzal, hogy a 9. §. (1) bekezdésében megjelölt határidő ez évben csak tizenöt nap. Az utasítás rendelkezéseit az 1961. évi május hó 31. napját követően felsőiskolai végbizonyítványt szerzett kezdő szakemberekre alkalmazni kell abban az esetben is, ha a képzettségüknek megfelelő első munkavállalásukra csak a végzést követő évek során kerül sor.

(2) Az utasítás hatálybalépésével a tanulmányaikat befejező egyetemi és főiskolai hallgatók munkábaállításának szabályozásáról szóló 5/1957. (VIII. 1.) Mü. M. számú rendelet hatályát veszti.

Kisházi Ödön s. k.,
munkaügyi miniszter.

A pénzügyminiszter 137/1961. (P. K. 14.) P. M. számú

utasítása

egyes természetbeni szolgáltatások térítési díjának módosításáról

Az egyes természetbeni szolgáltatások térítési díjának módosításáról szóló 156/1956. (P. K. 26.) P. M. számú utasítás (a továbbiakban: Utasítás) egyes rendelkezéseit — az illetékes miniszterekkel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — az alábbiak szerint módosítom.

1. §.

Az Utasítás 10. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(1) A hivatalos kiküldöttek részére fenntartott vendégszoba, illetőleg férőhely (esetleg alkalmi elszállásolás, pl. irodahelyiségben) térítési díja városokban napi 20 Ft., községekben napi 15 Ft. A térítési díjakat azokra a napokra, amikor a vendégszobát fűtötték, 5—5 forinttal fel kell emelni.

(2) Az (1) bekezdésben szabályozott térítési díj a kiszolgálás, fűtés, és ágynemű-mosás díját is tartalmazza. A térítési díjat (beleértve a kiszolgálási díjat is) minden igénybevevő, számla alapján, egy összegben tartozik a vendégszoba gondozásával megbízott dolgozónak kifizetni. A számlának tartalmaznia kell a vendégszobában eltöltött éjszakák számát is.

(3) A vendégszoba karbantartásáról — figyelemmel a térítési díj megállapításából várható többletbevételre —, a berendezés javításáról és pótlásáról, továbbá a szoba takarításáról és fűtéséről a fenntartó szerv köteles gondoskodni. A vendégszoba takarításával és fűtésével megbízott dolgozót,

a) a takarításért a szállást igénybevevők után személyenként napi 3 forint,

b) a fűtésért — amennyiben azt nem központi fűtőberendezés szolgáltatja — a fűtést igénybevevők után személyenként napi 2 forint díjazás illeti meg, feltéve, hogy az említett munkák nem képezik a munkaköréből eredő köteleességét. Ezt a díjat a vendégszoba térítési díjának a szerv bevételi számlájára történt befizetése után a takarítással és fűtéssel megbízott dolgozónak a 02 rovat: Egyéb. bérek 2. tétel: Állományon kívüliek bére terhére havonta egyszer utólag kell kifizetni olyan esetben is, amikor a dolgozó a vendégszobát fenntartó szervnél áll munkaviszonyban.

(4) A vendégszobát állandó használatra kiadni nem szabad.

2. §.

A jelen utasítás rendelkezéseit 1961. június 5. napjától kell alkalmazni.

Timár Mátyás s. k.;
a pénzügyminiszter
helyettese.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja : az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős : Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj $\frac{1}{4}$ évre 12 forint. Csekk számszám egyéni előfizetésnél 61257, közületi 61066 (vagy átutalás az MNB 8. számú folyószámlájára).

61/53602 Akadémiai Nyomda, Budapest. — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1961. július 15.

TARTALOM

Személyi rész	76
Törvények rendeletek határozatok 24/1961. (IV. 18.) Korm. rendelet	A statisztikai adatszolgáltatással kapcsolatos egyes cselekmények szabálysértéssé nyilvánításáról..... 79
Az Akadémia elnöké- nek utasítása 9/1961. MTA (A. K. 11.)	A „Bartók Archívum” létesítéséről és működéséről..... 79
Miniszteri utasítások 1/1961. (VII. 1.) I. M.	A könyvkiadáson kívüli fordításokért és e fordításokkal összefüggő munkákért fizethető díjakról 80
2/1961. (VII. 1.) I. M. — Á. H.	A könyvkiadáson kívüli fordítások és e fordításokkal összefüggő szolgáltatások díjáról 82
134/1961. (M. K. 13.) M. M.	A tudományegyetemi szakosítás rendezéséről szóló 32/1957. (M. K. 5.) M. M. számú utasítás módosításáról 84
120/1961. (12.) Mü. M.	A munkahelyet változtató dolgozók munkabérének megállapításáról 85
6/1961. (VI. 20.) Mü. M.	A munka-, védő- és egyenruhajuttatás rendezéséről szóló 17/1958. (II. 21.) Korm. számú rendelet végrehajtására kiadott 3/1958. (III. 7.) Mü. M. számú rendelet módosításáról 85

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Fekete Lajos Kossuth-díjas akadémikusnak, az Eötvös Loránd Tudományegyetem egyetemi tanárának 70. születésnapja alkalmából tudományos munkássága elismeréséül a

MUNKA ÉRDEMREND

kitüntetését adományozta.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 24/1961. (VI. 18.) számú

rendelete

a statisztikai adatszolgáltatással kapcsolatos egyes cselekmények szabálysértéssé nyilvánításáról

1. §

Szabálysértést követ el és 3000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal sújtható az, aki a statisztikai adatgyűjtő szerv írásbeli figyelmeztetése ellenére a köteles gondosság elmulasztásával a valóságnak meg nem felelő statisztikai adatokat szolgáltat, vagy ilyen adatszolgáltatást kötelességének elmulasztásával lehetővé tesz, illetőleg elősegít.

2. §

Az 1. §-ban meghatározott szabálysértés miatt szabálysértési eljárásnak csak a Központi Statisztikai Hivatal elnöke vagy a megyei (Budapest Fővárosi) Statisztikai Igazgatóság vezetője feljelentésére van helye.

3. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány
elnöke.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 9/1961. MTA (A. K. 11.) számú utasítása

a „Bartók Archívum” létesítéséről és működéséről

1. Bartók Béla zeneszerzőtől és zenetudóstól származó emlékek egyhelyben tartása, további gyűjtése, kezelése és a tudományos kutatás számára elérhetővé tétele, továbbá zenetudományi kutatások céljából a Magyar Tudományos Akadémia 1961. évi költségvetésében jóváhagyott „Bartók Archívum” működését 1961. július hó 1-től kezdi meg.

Az Archívum elnevezése: Magyar Tudományos Akadémia „Bartók Archívum”-a (a továbbiakban: Archívum). Az Archívum székhelye: Budapest.

2. Az Archívum feladata:

a) Bartók Bélától származó emlékek (hagyaték) megőrzése, gyűjtés útján teljessé tétele, tudományos kutatásra és kiállításszerű bemutatásra való előkészítése;

b) a magyar zene emlékeinek és a magyar zenetörténet forrásainak összegyűjtése és közzététele;

c) magyar és egyetemes zenetudományi és zenetörténeti kutatások;

d) konferenciák szervezése, közvetlen kapcsolattartás más tudományos intézetekkel, továbbá együttműködés hasonló célú külföldi tudományos intézményekkel.

(3) Az Archívum élén az Archívum vezetője áll. Az Archívum vezetőjének, valamint többi dolgozóinak kinevezésére (alkalmazás, megbízás) az 5/1956. MTA. (A. K. 9.), a gazdasági vezető kinevezése pedig az 5/1959. MTA (A. K. 6—7.), számú utasításban foglaltak az irányadók.

(4) Az Archívum személyi és dologi kiadásainak fedezéséről a Magyar Tudományos Akadémia költségvetésében kell gondoskodni. Az Archívum 1961. július hó 1-től kezdődően költségvetésileg is önálló gazdálkodó szerv. Az Archívum létesítése — 1961. évre — létszámfejlesztéssel és költségvetési póthitel igénytel nem járhat.

(5) Az Archívum szervezetét és feladatkörének részletes szabályait az Archívum vezetőjének előterjesztésére a Magyar Tudományos Akadémia elnöke hagyja jóvá.

(6) Az Archívum felett a közvetlen felügyeletet a Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya Osztályvezetőse gyakorolja.

Ez az utasítás 1961. július hó 1-vel lép hatályba; végrehajtásáról a Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya osztálytitkára és a Magyar Tudományos Akadémia Terv- és Pénzügyi Titkársága vezetője gondoskodik.

Budapest, 1961. június 30.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Miniszteri utasítások

Az igazságügyminiszter 1/1961. (VII. 1.) I. M. számú rendelete a könyvkiadáson kívüli fordításokért és a fordításokkal összefüggő munkákért fizethető díjakról

A 10/1957. (II. 24.) Korm. számú rendelet 6. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján — a munkaügyi miniszterrel egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §

(1) Fordító szervvel (minden olyan vállalattal, irodával, közületi szerv osztályával, vagy részlegével stb., amely könyvkiadáson kívüli fordítást, illetőleg azzal összefüggő egyéb szolgáltatásokat díjazás

ellenében végez) munkaviszonyban nem álló személy részére adott eseti megbízás alapján készült fordításért és más azzal összefüggő munkáért a megbízott személyt (a továbbiakban: külfordítót) a mellékletben meghatározott díjak illetik meg.

(2) A fordító szerv vezetője az (1) bekezdés szerint a külfordítót megillető díjat kivételesen indokolt esetben, különösen kiváló minőségű fordítás után 5%-kal felemelheti. A fordítás minőségétől függően a fordító szerv vezetője a külfordítót megillető díjat a mellékletben meghatározott összeg feléig csökkentheti. A nagyobb részt hibás fordításért díj nem fizethető.

2. §

(1) Szakszöveg [A] táblázat II.] az a szöveg, amelynek fordításához szakmai ismeretek szükségesek.

(2) Különleges szakismeretet igénylő fordítás [A] táblázat 7.] az, amelynél a szöveg új tudományággal (pl. kibernetikával, űrhajózással stb.) kapcsolatos, vagy kivételesen az is, amelynél több szakma együttes ismeretére van szükség.

(3) A fordítás leírását és másolását úgy kell elkészíteni, hogy egy oldal 60 betűhelyből (N) álló 32 sort (nagy oldal) vagy a megrendelő kérelmére 50 betűhelyből (N) álló 25 sort (kis oldal) tartalmazzon. A megrendelő kérelmére azonban — a fordító szerv vezetőjének engedélyével — ezektől a formáktól el lehet térni.

3. §

Sürgősségi díj [A] táblázat III., H) táblázat] — erre vonatkozó megállapodás esetén — akkor fizethető, ha

a) a fordítás terjedelme 10 kis vagy 6,5 nagy oldalt nem halad meg és azt 24 órán belül, minden további 15 kis, vagy 10 nagy oldalt további 1 munkanapon belül,

b) a lektorálás terjedelme 10 kis vagy 6,5 nagy oldalt nem halad meg és azt 24 órán belül minden további 15 kis, vagy 10 nagy oldalt további 1 munkanapon belül kell elkészíteni és a fordító szervnek átadni,

c) a másolás magyar nyelven napi 30 kis vagy 20 nagy oldalt, idegen nyelven pedig napi 20 kis vagy 13 nagy oldalt meghalad.

4. §

(1) A fordításért, lektorálásért vagy az ezekkel összefüggő egyéb munkáért ténylegesen kifizetésre kerülő munkadíj és a levont adók együttes összege

a) a munkaviszonyban sehol nem álló külfordítónál a havi 4700 Ft-ot,

b) a munkaviszonyban álló külfordítónál pedig a havi 2500 Ft-ot nem haladhatja meg (felső határ).

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott személyi felső határt a fordító szervnek negyedéves szinten kell betartania, és a külfordító által más szervnél fordításért, lektorálásért és ezekkel összefüggő egyéb munkákért felvett munkadíjat, valamint a levont adók összegét is figyelembe kell venni.

(3) A külfordító a díj felvételekor büntetőjogi felelőssége tudatában nyilatkozatot köteles adni a fordító szervnek arról, hogy a negyedév folyamán fordításért és ezzel összefüggő egyéb munkákért összesen milyen összeget vett fel és tőle adók címén milyen összeget vontak le.

5. §

Az 1—4. § rendelkezéseit kell alkalmazni akkor is, ha állami, társadalmi vagy szövetkezeti szerv a fordítással vagy az azzal összefüggő munkával közvetlenül bízik meg vele munkaviszonyban nem álló

személyt vagy olyan dolgozóját, akinek nem munkaköri kötelessége a fordítás és az azzal kapcsolatos munkák végzése.

6. §

Ez a rendelet 1961. évi augusztus hó 1. napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban csak a hatálybalépését követően adott külfordítói megbízásokra lehet alkalmazni. Egyidejűleg a 3/1954. (V. 18.) I. M. számú rendelet 10. §-a hatályát veszti.

Dr. Nezvál Ferenc s. k.,
igazságügyminiszter.

Melléklet az 1/1961. (VII. 1.) I. M. számú rendelethez

A fordításokért és a fordításokkal összefüggő munkákért fizethető díjak

A) Fordítás:

	I. Általános szöveg:				II. Szakszöveg:			
			III. Sürgös				III. Sürgös	
	Kis old. Ft	Nagy old. Ft	Kis old. Ft	Nagy old. Ft	Kis old. Ft	Nagy old. Ft	Kis old. Ft	Nagy old. Ft
1. Idegenről magyar nyelvre	5,—	8,—	7,—	10,—	8,—	12,—	10,—	15,—
2. Magyaráról idegen nyelvre	8,—	12,—	10,—	15,—	12,—	18,—	15,—	23,—
3. Idegenről idegen nyelvre	11,—	16,—	13,—	20,—	16,—	24,—	20,—	30,—
4. Nem latin, nem cirill betűvel írt nyelvről magyarra	8,—	12,—	10,—	15,—	11,—	16,—	13,—	20,—
5. Magyaráról nem latin, nem cirill betűvel írt idegen nyelvre	16,—	24,—	20,—	30,—	20,—	30,—	24,—	36,—
6. Idegenről nem latin, nem cirill betűvel írt nyelvre	20,—	30,—	24,—	36,—	24,—	36,—	28,—	42,—

(7) Ha a fordítás Magyarországon általában kevéssé ismert idegen nyelvről vagy ilyen idegen nyelvre (pl. flamand, hindi, indonéz, koreai stb.) történik, vagy pedig a szöveg különleges szakismeretet igényel, a fentiekben 1—6 tétel alatt felsorolt díjakra oldalanként kis oldalnál 2,70, nagy oldalnál 4,— Ft pótdíj fizethető.

(8) Nehezen olvasható okirat (pl. kusza kézírás, ázás vagy egyéb ok következtében elmosódott kézírásos, gépelt, nyomtatott vagy fényképezett szöveg) fordítása esetén a fenti 1—7. tétel alatt felsorolt díjakra 25% pótdíj számítható fel.

B) Fordítás lektorálása:

Az A) táblázat 1—8. tételei szerinti fordítási díj 50%-a.

C) Szóbeli tolmácsolás:

Ha jogszábály másként nem rendelkezik,

1. a szóbeli tolmácsolás díja 13,— Ft óránként;
2. a fordító szerv székhelyén kívül teljesített tolmácsolásért külön felszámítható a fordító szerv fordítóira irányadó kiküldetési illetmény és utazási költsége.

D) Vetített szöveg fordítása:

1. Írásbeli fordítás esetén az A) táblázat szerinti fordítási díj + 25%.

2. Helyszíni szóbeli fordítás esetén 17,— Ft óránként.

E) Hanglemezzel vagy magnetofonszalagról történő fordítás:

Hanglemezzel vagy magnetofonszalagról történő fordítás esetén a D) táblázat 1. és 2. pontjában megállapított díj + 25%.

F) Tartalmi kivonat (szinopszis) készítése:

Ha a kivonatolandó mű terjedelme 10 nyomdai ív (400 000 N ~ 320 kis oldal, vagy 209 nagy oldal) vagy ennél kevesebb, az A) táblázat szerinti fordítási díj 13%-a. Az ennél nagyobb terjedelmű szöveg kivonatolásáért pedig ezen felül a 10 nyomdai ívet meghaladó szövegrész A) táblázat szerinti fordítási díjának 10%-a.

G) Idegen nyelvű nyomdai szöveg-korrektúra:

Kis oldalanként 2,70 Ft, nagy oldalanként 4,— Ft.

H) Leírás, másolás:

	I. Magyar nyelven:		II.-Idegen nyelven:							
	3. Gépirással		1. Latin és cirill betűvel írt szöveg				2. Nem latin és nem cirill betűvel írt szöveg			
			3. Gépirással		4. Kézírással		3. Gépirással		4. Kézírással	
	Kis	Nagy	Kis	Nagy	Kis	Nagy	Kis	Nagy	Kis	Nagy
o l d a l (forint)										
a) Leírás:										
aa) Első példány	—	—	—	—	2,70	4,—	—	—	4,—	6,—
bb) Minden további példány 5-ig	—,30	—,30	—,30	—,30	2,70	4,—	—,30	—,30	4,—	6,—
b) Másolás:										
aa) Első példány	1,30	2,—	2,—	3,—	2,70	4,—	2,70	4,—	4,—	6,—
bb) Minden további példány 5-ig	—,30	—,30	—,30	—,30	2,70	4,—	—,30	—,30	4,—	6,—
c) Különleges leírási eljárások:										
aa) Stencil, ormig,	2,10	3,10	3,10	4,70	—	—	3,10	4,70	—	—
bb) Rota-leírás	3,10	4,60	4,60	6,90	—	—	4,60	6,90	—	—

d) Sorkiegyenlítéssel történő leírásnál az első példány leírási díját az alapidíj 75%-ával kell emelni. Ha a fordítás első példányáért nincs leírási díj megállapítva, a sorkiegyenlítésért másolási díjat kell fizetni.

e) Nehezen olvasható vagy írható szöveg esetében az alapidíjat 25%-kal, táblázat, valamint túlnyomórészt képleteket tartalmazó szöveg esetében pedig 50%-kal kell emelni.

f) Sürgösség esetén a díjtételeket 25%-kal lehet emelni.

g) A leíráshoz és a másoláshoz a papírt és a másolópapírt a fordító szerv adja.

Az igazságügyminiszter 2/1961. (VII. 1.) I. M. — Á. H. számú rendelete a könyvkiadásán kívüli fordítások és e fordításokkal összefüggő szolgáltatások díjáról

A 10/1957. (II. 24.) Korm. számú rendelet 6. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján — az Országos Árhivatal elnökével egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §

Minden olyan szerv (vállalat, iroda, közületi szerv osztálya vagy részlege stb.; a továbbiakban: fordító szerv), amely könyvkiadásán kívüli fordítást, illetőleg ilyen fordítással összefüggő szolgáltatást ellenérték fejében végez, a *mellékletben* foglalt táblázat szerinti díjakat köteles felszámítani.

2. §

(1) Szakszöveg [A] táblázat II.] az a szöveg, amelynek fordításához szakmai ismeretek szükségesek.

(2) Különleges szakismeretet igénylő fordítás [A] táblázat 7.] az, amelynél a szöveg új tudományággal (pl. kibernetikával, űrhajózással stb.) kapcsolatos vagy kivételesen az is, amelynél több szakma együttes ismeretére van szükség.

3. §

(1) Sürgösségi díj [A] táblázat III., H) táblázat] akkor számítható fel, ha

a) a lektorálás nélkül megrendelt fordítás terjedelme 10 kis vagy 6,5 nagy oldalt [8. § (1) bekezdés] nem halad meg, és azt 2 munkanapon belül, minden további 10 kis vagy 6,5 nagy oldalt pedig további 1—1 munkanapon belül kell elkészíteni,

b) a lektorálással megrendelt fordítás terjedelme 10 kis vagy 6,5 nagy oldalt nem halad meg, és azt 4 munkanapon belül, minden további 10 kis vagy 6,5 nagy oldalt pedig további 2—2 munkanapon belül kell elkészíteni; ha pedig nyelvi lektoráláson felül szakmai lektorálás is szükséges, az első 10 kis vagy 6,5 nagy oldalt, további 2, minden további 10 kis vagy 6,5 nagy oldalt pedig további 1—1 munkanapon belül kell elkészíteni.

c) a megrendelt másolás magyar nyelven napi 30 kis vagy 20 nagy oldalt, idegen nyelven pedig napi 20 kis vagy 13 nagy oldalt meghalad.

(2) Azt a munkanapot, amelyen a fordító szerv a megrendelést megkapta, az (1) bekezdésben meghatározott határidő megállapításánál figyelmen kívül kell hagyni. A kész munkát az (1) bekezdésben írt határidő utáni legközelebbi munkanap kezdetén a megrendelő rendelkezésére kell bocsátani.

4. §

Idegen nyelvről idegen nyelvre történő fordítás megrendelése esetén — a megrendelővel történt előzetes megállapodás alapján — a fordító szerv vezetője megfelelő felkészültségű fordító hiányában engedélyezheti, hogy a fordítást előbb magyar nyelvre és azután magyarról idegen nyelvre készítsék el. Ebben az esetben az A) táblázat 1. és 2., illetve 4., és 5. alatti díjszabását kell alkalmazni. A magyar nyelven készült fordítást is ki kell adni a megrendelőnek.

5. §

(1) A fordítás-lektorálásán [B] táblázat] a lefordított szövegnek nyelvi és szakmai szempontból történő tüzetes átvizsgálását kell érteni. Ha külön-

leges szakmai sajátosság folytán a nyelvi és szakmai lektorálást külön-külön kell elvégezni, a lektorálási díjat kétszer kell felszámítani.

(2) Hiteles fordítás megrendelése esetén a lektorálást mindig el kell végezni és a lektorálási díjat fel kell számítani. Lektorálási díj egyéb esetben csak akkor számítható fel, ha a lektorálást a megbízó kifejezetten megrendelte. Külföldön felhasználásra kerülő fordítás esetén köteles a fordító szerv a megrendelő figyelmét a lektorálás jelentőségére felhívni.

(3) A fordítás lektorálásának díját (B) táblázat] a megrendelő által bemutatott és nem a fordító szerv által készített fordítás lektorálásáért is fel kell számítani. Ha azonban egyes hibás részek miatt egy vagy több oldal terjedelmű új fordítás készítése válik szükségessé, ennek megfelelően az újonnan fordított oldalakért nem lektorálási, hanem fordítási díjat kell felszámítani.

6. §

A fordító szerv tartalmi kivonat [szinopszis, F) táblázat] készítését is vállalhatja. Díj felszámítása szempontjából nem tekinthető azonban tartalmi kivonatnak a dokumentációs vagy bibliográfiai célokat szolgáló, a fordító által készített rövid terjedelmű könyvismertetés (referátum, annotáció).

7. §

(1) Leírás [H) táblázat] az a munka, amelyet a megrendelt fordítás írásbafoglalásával végeznek. Másolás [H) táblázat] az a munka, amelyet a már leírt fordítás újrírásával végeznek.

(2) Az egy példányban megrendelt fordításért leírási díjat — kivéve a kézírással írt szöveget — nem lehet felszámítani. A több példányban megrendelt fordítás leírásának díjaként a 2–5 példányért leírási díjat, az ezen felül megrendelt példányokért pedig másolási díjat kell felszámítani. Többpéldányos másolás esetén a másolási díjat öt példányonként külön-külön kell felszámítani.

8. §

(1) A fordítás leírását és másolását úgy kell elkészíteni, hogy egy oldal 60 betűhelyből (N) álló

32 sort (nagy oldal) — vagy a megrendelő kérelmére — 50 betűhelyből (N) álló 25 sort (kis oldal) tartalmazzon. A megrendelő kérelmére azonban — a fordító szerv vezetőjének engedélyével — ezekről a formáktól el lehet térni.

(2) Ha a fordítás egy oldalból áll, és egész terjedelme nem éri el az 50 betűhelyből álló 25 sort, kis oldal után, ha pedig ezt meghaladja, nagy oldal után kell a fordítási díjat felszámítani. Több oldalból álló fordítás esetén töredék oldalnál teljes oldal után kell fordítási díjat felszámítani aszerint, hogy a leírást nagy vagy kis oldalra végzik.

(3) Teljes sorként kell számításba venni a bekezdések első és utolsó sorát, a tartalomjegyzék nem teljes sorait, valamint a képleteket vagy jeleket tartalmazó nem teljes (csonka) sorokat is, ha ez utóbbiakban szereplő képletek és jelek nélkül a szöveg nem volna érthető. Ugyancsak teljes sorként kell számításba venni az ábrához fűzött nem teljes sort képező magyarázó szöveget is. A túlnyomórészt táblázatból álló szövegrész esetében a táblázatok szövegrészét összesítve kell elszámolni.

(4) A szöveg terjedelmének meghatározásánál a hitelesítési záradékot figyelmen kívül kell hagyni.

9. §

Ha a fordító szerv idegen nyelvű szakirodalommal kapcsolatos figyelőszolgálatot végez és az általa felajánlott idegen nyelvű szöveg magyar nyelvre fordítását megrendelik, a fordításért az egyes megrendelőknek nem az A) táblázat szerinti díjakat, hanem oldalanként egységes díjat kell felszámítani, mégpedig nagy oldalnál 9,—, kis oldalnál 6,— forintot.

10. §

Ez a rendelet 1961. évi augusztus hó 1. napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban csak a hatálybalépését követően megrendelt fordításokra és az azokkal összefüggő egyéb szolgáltatásokra lehet alkalmazni. Egyidejűleg a 3/1958. (IV. 12.) I. M.—Á. H. számú rendelet hatályát veszti.

Dr. Nezvál Ferenc s. k.
igazságügyminiszter.

Melléklet a 2/1961. (VII. 1.) I. M.—Á. H. számú rendelethez

A fordítások és a fordításokkal összefüggő szolgáltatások díjszabása

A) Fordítás:

	I. Általános szöveg:				II. Szakszöveg:			
			III. Sürgős				III. Sürgős	
	Kis old. Ft	Nagy old. Ft	Kis old. Ft	Nagy old. Ft	Kis old. Ft	Nagy old. Ft	Kis old. Ft	Nagy old. Ft
1. Idegenről magyar nyelvre	8,—	12,—	10,—	15,—	12,—	18,—	15,—	23,—
2. Magyarról idegen nyelvre	12,—	18,—	15,—	23,—	18,—	27,—	23,—	34,—
3. Idegenről idegen nyelvre	16,—	24,—	20,—	30,—	24,—	36,—	30,—	45,—
4. Nem latin, nem cirill betűvel írt nyelvről magyarra	12,—	18,—	15,—	23,—	16,—	24,—	20,—	30,—
5. Magyarról nem latin, nem cirill betűvel írt idegen nyelvre	24,—	36,—	30,—	45,—	30,—	45,—	36,—	54,—
6. Idegenről nem latin, nem cirill betűvel írt nyelvre	30,—	45,—	36,—	54,—	36,—	54,—	42,—	63,—

(7) Ha a fordítás Magyarországon általában kevésbé ismert idegen nyelvről vagy ilyen idegen nyelvre (pl. flamand, hindi, indonéz, koreai stb.) történik, vagy pedig a szöveg különleges szakismeretet igényel, a fentiekben 1—6 tétel alatt felsorolt díjakra oldalanként kis oldalnál 4,—, nagy oldalnál 6,— Ft pótlék számítható fel.

(8) Nehezen olvasható okirat (pl. kusza kézírás, ázás vagy egyéb ok következtében elmosódott kézírásos, gépelt, nyomtatott vagy fényképezett szöveg) fordítása esetén a fenti 1—7. tétel alatt felsorolt díjakra 25% pótdíj számítható fel.

B) Fordítás lektorálása:

Az A) táblázat 1—8. tételei szerinti fordítási díj 50%-a.

C) Szóbeli tolmácsolás:

Ha jogszabály másként nem rendelkezik,

1. a szóbeli tolmácsolásért óránként 20,— Ft számítható fel;

2. a fordító szerv székhelyén kívül teljesített tolmácsolásért külön felszámítható a fordító szerv fordítóira irányadó kiküldetési illetmény és utazási költség.

H) Leírás, másolás:

D) Vettett szöveg fordítása

1. Írásbeli fordítás esetén az A) táblázat szerinti fordítási díj + 25%.

2. Helyszíni szóbeli fordítás esetén óránként 25,— Ft.

E) Hanglemezről vagy magnetofonszalagról történő fordítás:

Hanglemezről vagy magnetofonszalagról történő fordítás esetén a D) táblázat 1. és 2. pontjában megállapított díj + 25%.

F) Tartalmi kivonat (szinopszis) készítése:

Ha a kivonatolandó mű terjedelme 10 nyomdai ív (400 000 N = 320 kis oldal vagy 209 nagy oldal) vagy ennél kevesebb, az A) táblázat szerinti fordítási díj 20%-a. Az ennél nagyobb terjedelmű szöveg kivonatolásáért pedig ezen felül a 10 nyomdai ívet meghaladó szövegrész A) táblázat szerinti fordítási díjának 15%-a.

G) Hitelesítés:

A hitelesítésért külön díj nem számítható fel.

	I. Magyar nyelven:		II. Idegen nyelven:							
	3. Gépírással		1. Latin és cirill betűvel írt szöveg				2. Nem latin és nem cirill betűvel írt szöveg			
			3. Gépírással		4. Kézírással		3. Gépírással		4. Kézírással	
	Kis	Nagy	Kis	Nagy	Kis	Nagy	Kis	Nagy	Kis	Nagy
o l d a l (forint)										
a) Leírás:										
aa) Első példány	—	—	—	—	4,—	6,—	—	—	6,—	9,—
bb) Minden további példány 5-ig	—,50	—,50	—,50	—,50	4,—	6,—	—,50	—,50	6,—	9,—
b) Másolás:										
aa) Első példány	2,—	3,—	3,—	4,50	4,—	6,—	4,—	6,—	6,—	9,—
bb) Minden további példány 5-ig	—,50	—,50	—,50	—,50	4,—	6,—	—,50	—,50	6,—	9,—
c) Különleges leírási eljárások:										
aa) Stencil, ormig, és pausz-leírás	3,10	4,70	4,70	7,—	—	—	4,70	7,—	—	—
bb) Rota-leírás	4,60	6,90	6,90	10,40	—	—	6,90	10,40	—	—

d) Sorkiegyenlítéssel történő leírásnál az első példány leírási díját az alapidíj 75%-ával kell emelni. Ha a fordítás első példányáért nincs leírási díj megállapítva, a sorkiegyenlítésért másolási díjat kell fizetni.

e) Nehezen olvasható vagy írható szöveg esetében az alapidíjat 25%-kal, táblázat, valamint tül-nyomórészt képleteket tartalmazó szöveg esetében pedig 50%-kal kell emelni.

f) Sürgősség esetén a díjtételeket 25%-kal lehet emelni.

I) Idegen nyelvű nyomdai szöveg-korrektúra:

Kis oldalanként 4,— Ft, nagy oldalanként 6,— Ft.

J) Sokszorosítás:

A sokszorosításért a 11.170/1948. (XI. 5.) Korm. számú rendelet előírásai szerinti díj számítható fel,

figyelembevéve a hivatkozott rendelet 4. §-ában foglalt díjcsökkentéseket is.

A művelődésügyi miniszter 134/1961. (M. K. 13.) M. M. számú

u t a s í t á s a

a tudományegyetemi szakosítás rendezéséről szóló 32/1957. (M. K. 5.) M. M. számú utasítás módosításáról

(1) A tudományegyetemi szakosítás rendezéséről szóló 32/1957. (M. K. 5.) M. M. számú utasítás 5. pontjában foglaltak helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„Nem tanári szakok a természettudományi szakokon:

- a) vegyész;
 b) fizikus;
 c) matematikus;
 d) geológus;
 e) geofizikus.”

(2) Ez az utasítás 1961. évi szeptember hó 1. napján lép hatályba.

Molnár János s. k.,
 miniszterhelyettes.

A munkaügyi miniszter 120/1961. (12) Mü. M. számú

u t a s í t á s a

a munkahelyet változtató dolgozók munkabérének megállapításáról

A Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben az alábbiakat rendelem:

(1) a) Az újonnan alkalmazott dolgozó részére — a 2. pontban foglalt kivételektől eltekintve — hat hónapig nem állapítható meg magasabb összegű személyi alapbér, mint amelyben a dolgozó előző munkahelyén munkaviszonya megszűnéskor részesült.

b) A dolgozó részére megállapított személyi alapbér az a) pont esetében sem lehet kevesebb, mint a munkakörre a jogszabályokban meghatározott bértétel alsó határa.

(2) Az 1. a) pontban foglaltak alól kivételt képez az az eset, ha a dolgozó igazolja, hogy

előző munkaviszonya

a) a próbaidő tartama alatt (Mt. 24. § (3) bekezdés) szűnt meg;

b) a vállalat részéről az Mt. 29. § (1) bekezdés a—b) vagy d—e) pontjai alapján felmondással szűnt meg;

c) a Mt. 30. § (1) bekezdés d—e) pontja alapján történt felmondás vagy a Mt. 32. § (1) bekezdése a) pontban foglaltak alapján történt azonnali hatályú kilépése következtében szűnt meg;

d) a miniszter által kijelölt, idényjellegű iparágba tartozó vállalattal kötött meghatározott időre (Mt. 22. § (1) bekezdés) vagy munkára (Mt. 23. §) szóló munkaszerződés lejártával szűnt meg, vagy ilyen vállalat meghatározott időre vagy munkára alkalmazza;

e) áthelyezés (Mt. 130. § (1) bekezdés a—b) pont) folytán szűnt meg;

f) tartama alatt — a vállalat igazgatójának igazolása szerint — szakképzettségének megfelelő munkakörben való foglalkoztatására nem volt lehetőség, az új munkahelyén viszont ilyen munkakört biztosítanak részére;

g) megszűnésétől számított hat hónapnál hosszabb idő óta nem állt munkaviszonyban;

h) alatt a munkarendben előírt munkaidőhöz képest nem teljes munkaidő mellett foglalkoztatták, és az új munkahelyén munkaideje az előzőnél hosszabb.

(3) A (2) f—g) pont alatti kivételek nem vonatkoznak arra az esetre, ha a dolgozó munkaviszonya önkényes kilépéssel, fegyelmi úton történt elbocsátással vagy bírói ítélet alapján szűnt meg.

(4) Az utasítás hatálya kiterjed a vállalatokra és egyéb állami gazdálkodó szervekre — az államhatalmi és államigazgatási, bírói és ügyészi szervek, valamint a fegyveres és rendészeti testületek kivételével —, továbbá a szövetkezetekre (a termelő- és földművesszövetkezetekre, szövetkezeti vállalatokra, ezek szerveire), valamint a magánmunkáltatókra.

(5) Ez az utasítás 1961. évi július hó 1. napjával lép hatályba; a végrehajtás biztosításáról a miniszterek — a szakszervezetekkel egyetértésben — gondoskodnak.

Kisházi Ödön s. k.,
 munkaügyi miniszter.

A munkaügyi miniszter 6/1961. (VI. 20.) Mü. M. számú

r e n d e l e t e

a munka-, védő- és egyenruhajuttatás rendezéséről szóló 17/1958. (II. 21.) Korm. számú rendelet végrehajtására kiadott 3/1958. (III. 7.) Mü. M. számú rendelet módosításáról

A munka-, védő- és egyenruhajuttatás rendezésével kapcsolatos 3/1958. (III. 7.) Mü. M. számú rendeletet (a továbbiakban: rendelet) az alábbiak szerint módosítom:

1. §

A rendelet 1. §-ának (2) bekezdése, valamint 8 §-a hatályát veszti.

2. §

A rendelet 10. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A dolgozó részére határozott időtartamra vagy meghatározott munkára szóló alkalmazás esetén munkaruhát juttatni — az élelmiszeripar és a kereskedelem területét kivéve — csak az esetben szabad, ha az alkalmazás négy hónapnál hosszabb időre szól.”

3. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Kisházi Ödön s. k.,
 munkaügyi miniszter.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj $\frac{1}{4}$ évre 12 forint. Csekk számlaszám egyéni előfizetésnél 61 257, közületi 61 066 (vagy átutalás az MNB 8. számú folyószámlájára).

61.53710 Akadémiai Nyomda, Budapest. — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1961. augusztus 15.

TARTALOM

Az Akadémia elnökének és főtitkárának utasításai	10/1961. MTA (A. K. 12.) 11/1961. MTA (A. K. 12.)	A Műszaki Kémia Kutató Intézet feladatkörének megállapításáról és működésével kapcsolatos kérdések rendezéséről	87
Miniszteri utasítások	121/1961. (13.) Mü. M. 1/1961. (VII. 30.) Mü. M.—P. M.	A fordítók bérezéséről	88
		A kedvezményes üdültetésről szóló Korm. rendelet végrehajtásáról	89
		Az újonnan alkalmazott dolgozók munkabérének megállapításáról szóló 7/1961. MTA (A. K. 7.) számú utasítás hatályon kívül helyezéséről	88

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és főtitkárának utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 10/1961. MTA (A. K. 12.) számú

utasítása

a Műszaki Kémiai Kutató Intézet feladatkörének megállapításáról és működésével kapcsolatos kérdések rendezéséről

A műszaki kémia tudományterületéhez tartozó alapkutatások fejlesztése és művelése érdekében a Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége 120/1959. számú (Elnöks. Tanács, 1959. június 5.) határozatával Műszaki Kémiai Kutató Intézetet (a továbbiakban: Intézet) létesített.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének 26/1961. (június 23.) számú határozata folytán az Intézet feladatának megállapítására és működésével kapcsolatos kérdések szabályozására az alábbi utasítást adom ki.

1. Az Intézet feladata:

a) a műszaki kémia tudományághoz tartozó alapkutatások végzése a kémiai technológia elméleti alapja és módszertana, új technológiák kidolgozása, vegyipari műveletek és készülékek tudományos vizsgálata,

kémiai technológiai eljárások elmélete és felhasználhatósága,

sugárzó anyagok technológiája és technológiai alkalmazása területén;

b) a tudományág szakemberei tudományos továbbképzésének elősegítése;

c) a műszaki kémia területéhez tartozó vagy ahhoz szorosan kapcsolódó üzemekkel, tervező intézetekkel, hazai és külföldi kutató intézetekkel a szoros együttműködés kiépítése.

2. Az Intézet élén igazgató áll. Az igazgató, valamint az Intézet többi dolgozóinak kinevezésére (alkalmazás, megbízás) az 5/1956. MTA (A. K. 9.), a gazdasági vezető kinevezésére pedig az 5/1959. MTA (A. K. 6—7.) számú utasításban foglaltak az irányadók.

3. Az Intézet személyi és dologi kiadásainak fedezéséről a Magyar Tudományos Akadémia költségvetésében kell gondoskodni. Az Intézet önálló gazdálkodó szerv.

4. Az Intézet szervezetét és feladatkörének részletes szabályait az igazgató állapítja meg, és azt a Magyar Tudományos Akadémia elnöke hagyja jóvá.

5. Az Intézet felett a közvetlen felügyeletet az MTA Kémiai Tudományok Osztálya Osztályvezetőse gyakorolja.

Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról a Magyar Tudományos Akadémia Kémiai Tudományok Osztálya osztálytitkára és a Terv- és Pénzügyi Titkárság vezetője gondoskodik.

Budapest, 1961. július 26.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának
11/1961. MTA (A. K. 12.) számú

utasítása

az újonnan alkalmazott dolgozók munkabérének
megállapításáról szóló 7/1961. MTA (A. K. 7.)
számú utasítás hatályaon kívül helyezéséről

A 7/1961. MTA (A. K. 7.) számú utasítás f. év
július hó 1. napjával hatályát veszti.

A munkahelyet változtató dolgozók munkabérének
megállapításánál a 120/1961.(12) Mü. M. számú
utasítás szerint kell eljárni.

Budapest, 1961. július 21.

Erdei Ferenc s. k.,
főtitkár.

Miniszteri utasítások

A munkaügyi miniszter 121/1961.(13) Mü. M.
számú

utasítása

a fordítók bérezéséről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
felhatalmazása alapján a SZOT-tal egyetértésben
az alábbi utasítást adom ki:

1. Az utasítás hatálya kiterjed az állami vál-
latoknál és szerveknél, valamint a nem mező-
gazdasági szövetkezeteknél foglalkoztatott munka-
viszonyban álló fordítókra, kivéve a műfordítókat,
és a könyvkiadás területén foglalkoztatott fordító-
kat. Az utasítást a közszolgálatban a 7. pontban
foglaltak szerint kell alkalmazni.

2. A fordítók alpbérért az alábbi munkaköri
bértételek és besorolási feltételek szerint kell meg-
állapítani:

Revizor-fordító

(csak minisztériumi engedéllyel sorolható be)

bértétel: 2100—2900

Szakfordító

(a fordító által végzett munkánál felhasználható egyetemi
vagy főiskolai végzettséggel rendelkező fordító, aki külön-
leges tudományos-műszaki vagy nyomdai úton sokszorosítá-
sra kerülő szöveget is fordít és nagy szakmai gyakorlattal
rendelkezik. Kivételesen indokolt esetben a minisztérium az
egyetemi vagy főiskolai végzettségtől eltekinthet.)

bértétel: 1600—2300

fordító

(minden egyéb fordító 2 évnél hosszabb szakmai gyakorlat
esetén)

bértétel: 1200—2100

Fordító-gyakornok I.

(6 hónaptól 2 évig terjedő gyakorlat esetén)

bértétel: 1000—1500

Fordító-gyakornok II.

(a munkaviszony első 6 hónapjában. Ezen idő alatt a gyakor-
nok prémiumban nem részesíthető, teljesítményét értelemszerűen
egyéb fordítóknál nem szabad elszámolni.)

bértétel: 800—1300

3. A fordítók premizálásának feltételeit az
alábbiak szerint kell szabályozni:

a)

A fordított szöveg minősítése	Napi oldalszám-norma		
	idegen- ről ma- gyarra	magyar- ról ide- genre	idegen- ről ide- genre
1. Különlegesen nehéz tudomá- nyos, művészeti, műszaki, vala- mint irodalmi igényű és minden nyomdai úton sokszorosítandó szöveg	10—15	6—9	5—8
2. Tudományos, művészeti, mű- szaki, valamint irodalmi igényű és olyan szövegek, amelyek a fordítótól az általános nyelv- tudást meghaladó szakmai nyelvismeretet követelnek meg, továbbá hiteles fordítások	15—22	8—12	7—11
3. Minden egyéb fordítás	20—30	12—18	9—14

Az egyes fordítói irodáknál alkalmazandó nor-
mákat a fenti határokon belül a miniszter a szak-
szervezettel egyetértésben állapítja meg, figye-
lembe véve a fordított szöveg egyneműségét, illetve
változékonyságát. Amennyiben a fordító a szöve-
get maga írja (írógéppel, vagy kézzel), a fordító-
iroda vezetője az előírt normakövetelményt leg-
feljebb 20%-kal enyhítheti.

b) Ha egy fordító rendszeresen mindhárom a)
pont alatti csoportba tartozó szöveget fordít, mind
idegenről magyarra, mind magyarról idegenre vagy
idegenről idegenre, a különböző jellegű fordítások-
kat egyenérték számokkal egység-oldalra kell át-
számítani. Az egyenérték számok kialakításánál
az a) 2. alatti minősítés szerinti idegenről magyarra
fordított szöveget kell alaptípusnak tekinteni.

c) Amennyiben a ténylegesen teljesített és a
3. b) pont szerint egységoldalra átszámított havi
oldalszám a normát meghaladja, havi szinten a
normán felüli első 100 oldalt oldalanként 4,50 Ft-tal,
100 oldal felett oldalanként 4 Ft-tal kell elszámolni.

d) Egy oldal alatt az 1250 betűhelyes (25
sor×50 betűhely) oldal értendő.

e) Ha a fordító az előírt normakövetelményt
rendszeresen nem teljesíti, alpbérért a szerv veze-
tője a Szakszervezeti Bizottsággal egyetértésben
csökkentheti.

f) Ahol a prémiumrendszer kidolgozása és alkal-
mazása nem gazdaságos, a premizálás bevezetésé-
től a minisztérium eltekinthet.

4. a) Oldal-prémium csak abban az esetben
számolható el, ha az ellenőrző szerv a fordítás szak-
szerűségét igazolta. Az oldalprémium elszámolása
szempontjából hibának tekintendő — és ezt az
oldalt nem szabad elszámolni — a téves értelmezés,
érdemi kifejezés elhagyása, értelemzavaró stílus-
hiba, illetve nyelvhelyességi hiba.

b) Ott, ahol a fordítás szakszerűségének ellen-
őrzésére közvetlen ellenőrző szerv nincs, az oldal-
prémiumnak csak 60%-át szabad kifizetni. A fenn-
maradó 40%-ot abban az esetben lehet kifizetni,
ha 30 napon belül a megrendelőtől minőségi ki-
fogás nem érkezett. Minőségi kifogás esetén a
visszatartott 40%-os prémiumrészt csökkenteni kell
a kijavított oldalakra eső prémium összegével.

5. a) A revizor-fordítókat normák alapján teljesítmény-bérezni nem szabad. A revizor-fordítókat negyedévenként a fordítások minőségének és gazdaságosságának fokozása érdekében legfeljebb a negyedévi alapbér 10%-ának megfelelő prémiumban lehet részesíteni.

b) A szakleírók és leírók prémium-feltételeit a minisztérium a szakszervezettel együtt külön állapítja meg.

6. Az utasítást a jóváhagyott beralapon és átlagbéren belül kell végrehajtani. A végrehajtás során törekedni kell arra, hogy az egy főre jutó fordítások mennyisége ne csökkenjen és minősége lehetőleg javuljon.

7. A fordítókat jelen utasítás alapján a közszolgálatban is prémiumban lehet részesíteni, amennyiben munkaidejük döntő többségét csak fordítással töltik. A közszolgálatban a fordítók alapbérét az érvényes kulcsszám szerinti munkaköri megnevezések és bértételek alapján úgy kell megállapítani, hogy az alapbér és korpótlék együttes összege az utasítás 2. pontjában foglalt bértételekkel megegyezzen. A fordítók alapbérének, korpótlékának és prémiumának megállapítása a jóváhagyott beralap növelésével nem járhat.

8. Az utasítás 1961. évi augusztus hó 1. napján lép hatályba. Végrehajtásáról a miniszterek a szakszervezetekkel egyetértésben gondoskodnak. A hatálybalépéssel egyidejűleg hatályát veszti a fordítók alapbérének és prémiumrendszerének egységes rendszeréről szóló 6023/1951. OMB sz. utasítás (OMB Közlöny 43. sz.) és az azt kiegészítő és módosító 6080/32/1951. OMB. számú utasítás (OMB Közlöny 49. szám), továbbá a 3232—539/1952. OMB számú, valamint a 3232—547/1952. OMB számú utasítás.

9. A külső fordító díjakról egyidejűleg külön történik intézkedés.

Kisházi Ödön s. k.,
munkaügyi miniszter.

A munkaügyi miniszter és pénzügyminiszter
1/1961. (VII. 30.) Mü. M. — P. M. számú

együttes rendelete

**a kedvezményes üdültetésről szóló 14/1961. (IV. 27.)
Korm. számú rendelet végrehajtásáról**

A kedvezményes üdültetésről szóló 14/1961. (IV. 27.) Korm. számú rendelet (a továbbiakban: R.) végrehajtásaként az illetékes miniszterekkel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben a következőket rendeljük:

(A R. 2. §-ához.)

1. §

Az üdültetés együttes megszervezése esetén az együttműködő szervek állapotjanak meg az üdültetés megszervezésével, illetőleg annak lebonyolításával kapcsolatos kérdések megoldásában és a megállapodást írásban rögzítsék.

(A R. 5. §-ához)

2. §

(1) A költségvetési szervek hivatali üdültetésénél csak az tekinthető kifejezetten üdülési célokra rendelkezésre bocsátott (tehát a hivatali üdülő fenntartására szolgáló) pénzeszköznek, amit üdültetés célra „Hivatali üdülő” elnevezésű költségvetési címen előirányoztak, illetőleg amit erre a célra a költségvetési év folyamán e költségvetési címnél póthitelként engedélyeztek. Ugyanezt az elvet értelemszerűen kell alkalmazni az ipari tanulók üdültetésére, a tanácsi gyermeküdültetésre, valamint a SZOT Üdültetési és Szanatórium Főigazgatósága által végrehajtott üdültetésekre.

(2) A vállalati üdülőket a dolgozó térítési díjából, az igazgatói alapból és a nyereségrészesedésből, végül az üdülő saját bevételeiből kell fenntartani. Egyéb pénzforrást az üdülő fenntartására felhasználni nem szabad.

(3) Kedvezményes üdültetés céljaira szolgáló üdülőt létesíteni vagy bővíteni — a (4) bekezdésben meghatározott esetet kivéve — csak az igazgatói alapból, nyereségrészesedésből, dolgozók hozzájárulásából szabad.

(4) Beruházási hiteleket — ideértve az értékhatár alatti beruházásokat is — hivatali vagy vállalati üdülők létesítésére, illetőleg bővítésére csak az Országos Tervhivattal, a Pénzügyminisztériummal és a Munkaügyi Minisztériummal egyetértésben szabad felhasználni.

3. §

Az üdülő részére a vállalat vagy a hivatal közlekedési eszközeivel történő szállítás esetén a közlekedési eszközök használatának önköltségét az üdülő tartozik megtéríteni. A dolgozók munkaidejük alatt vállalatuk, hivataluk üdülője részére munkát csak akkor végezhetnek, ha munkabéruket (ideértve az ehhez kapcsolódó járulékokat, továbbá az esetleges utazási költségeket) az üdülő a vállalatnak, hivatalnak megtéríti.

4. §

(1) A hétvégén igénybe vett üdülők kiadásainak fedezetére csak a hivatali üdülők fenntartására jogosult költségvetési szervek kaphatnak állami támogatást.

(2) A hivatali üdültetés költségvetéséből csak az engedélyezett üdülőhöz tartozó és csak a beutaltak használatára szolgáló sportlétesítmények költségei fedezhetők.

(3) Bölcsődék és napközi otthonok költségvetésében gyermeküdültetés céljára fedezetet biztosítani nem szabad. Bölcsődék és napközi otthonok nyári áttelepítése csak abban az esetben hajtható végre, ha az ebből származó költségeket a szülők megtérítik.

(A R. 6. §-ához)

5. §

(1) A férőhelyek növelésével nem járó üdülőbővítés (pl. konyha, étkező létesítése vagy bőví-

tése, vízvezeték bevezetése) esetében a beruházások engedélyezésével kapcsolatos jogszabályokban foglalt rendelkezések érvényesek. Ez azonban nem vonatkozik a saját eszközökből (igazgatói alap, nyereségrészesedés stb.) történő hasonló bővítésekre.

(2) Az üdülők bővítése csak akkor engedélyezhető, ha az a R. 6. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelel, továbbá az építkezés az üdülő egészségügyi, kulturális ellátottságát elősegíti.

(3) Terven felüli források — tehát nem beruházási hitel — felhasználása esetén az üdülő építésének vagy bővítésének megkezdése előtt a megvalósítás anyagi-műszaki és pénzügyi fedezetének rendelkezésre kell állnia. A beruházás teljes pénzügyi fedezetét a beruházónak a beruházásainak pénzügyi lebonyolítását végző pénzügyintézethez kell átutalnia.

(4) A fentieket, valamint a R. 6. §-ában foglaltakat alkalmazni kell a hétvégi üdülés céljait szolgáló építkezésekre is.

(A R. 11. §-ához)

6. §

A felnőttek napi étkeztetési nyersanyagköltsége 17,50 Ft, a 10. § (1) bekezdés b) pontjában és a (2) bekezdésében foglalt esetekben a gyermekeké 8,70 Ft, egyébként pedig a gyermeküdültetésnél 15,40 Ft. Családos üdültetésnél a hat évnél idősebb gyermekek étkeztetési nyersanyagköltsége szintén 17,50 Ft.

(A R. 12. §-ához)

7. §

(1) A jutalomüdültetésen kívül bármilyen kedvezményes külföldi üdültetést a csereüdültetésben történő részvétellel azonosan kell elbírálni.

(2) A szakszervezeti bizottság minden kedvezményes üdülést az üdülés kezdő és befejező napjának, valamint helyének feltüntetésével köteles a szakszervezeti tagkönyvbe bejegyezni.

8. §

(1) Az egy üdültetési napra eső teljes üzemelési költséget úgy kell kiszámítani, hogy a felújítás és beszerzés nélküli évi összes kiadási előirányzatot el kell osztani a tervezett üdülési napok számával.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak alkalmazásánál a kiadási előirányzathoz le kell vonni a felújításra és első beszerzésre előirányzott összegeket a textíliéségek pótlására fordított összegek kivételével. A kiadási előirányzathoz le kell még vonni az üdülő alkalmazottai részéről az élelmezésért, természetbeni juttatásokért fizetendő térítési díjak előirányzatát is.

(3) Ha az üdülő kiadási előirányzatában olyan tételek is szerepelnek, amelyek nem függenek szorosán össze az üdültetéssel (pl. más üdülő részére kiszolgáltatót élelem), akkor ezeket az előirányzatokat az önköltség kiszámításánál figyelmen kívül kell hagyni.

(A R. 13. §-ához)

9. §

(1) A minisztériumok, országos hatáskörű szervek, megyei (fővárosi, megyei jogú városi) tanácsok központi létszáma 20 százaléka személyenként és naponta 16,— forint térítési díj ellenében üdülhet a saját üdülőben. A dolgozók ezzel azonos létszámú és az üdülés évében a 14. életévét be nem töltött gyermekei (ideértve azokat is, akik 14. életévüket az üdültetés évében töltik be), személyenként és naponta 10,— forint térítési díjért vehetik igénybe az üdülést.

(2) A szakszervezeti üdültetésről való lemondás esetén az (1) bekezdésbe foglaltakon felül a dolgozók további 6 százaléka üdülhet napi 16,— forintért.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben foglaltakat alkalmazni kell azokra a költségvetési szervekre is, amelyek a R. hatálybalépése előtt a pénzügyminisztertől engedélyt kaptak hivatali üdülő fenntartására vagy a hivatali üdültetésben való részvételre.

10. §

(1) A 9. §-ban meghatározott kereteken felül az üdültetésben résztvevőknek személyenként és naponként a következő térítési díjat kell fizetniük:

a) 30,— forintot fizetnek a 9. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott szervek dolgozói, azok házastársai és a 6. életévüket betöltött, de 18 évesnél nem idősebb gyermekei.

b) 15,— forint a térítési díj a 9. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott szervek dolgozóinak mindazon gyermekei után, akik a 3. életévüket betöltötték, de az üdülés évében a 6. életévüket még nem érték el.

c) minden egyéb üdülő személy után az egy napra jutó önköltséget kell megtéríteni.

d) a tudósok részére fenntartott üdülőben a felnőttek térítési díja 40,— forint, a gyermekeké 20,— forint.

(2) Minden esetben 8,— forint térítési díjat kell fizetni a 9. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott szervek dolgozóinak mindazon gyermekei után, akik két évesnél fiatalabbak, vagy második életévüket az üdültetés évében töltik be.

11. §

Ha a 9. § (1) bekezdésében felsorolt szervek a felügyeletük alá tartozó szervek dolgozóit a pénzügyminisztertől kapott írásbeli engedély alapján e rendelet hatálybalépéséig a saját üdülőjükben üdültették, akkor e szervek dolgozói továbbra is napi 30,— forint térítési díjért vehetik a hivatali üdültetést igénybe; az így igénybevehető napok száma azonban nem haladhatja meg az 1960. évben ilyen célra igénybe vett üdülési napok számát.

(A R. 14. §-ához)

12. §

(1) Az étkezést nem biztosító üdülőben csak nappali igénybevétel esetén személyenként egy forint térítési díjat kell fizetni. A 6. életévüket be nem töltött gyermekek térítési díjat nem fizetnek.

(2) Az (1) bekezdésben szabályozott térítési díj helyett személyenként 35,— forint, egy idényre érvényes egy összegű térítés is fizethető.

(3) Az étkezést nem biztosító üdülő éjszakai igénybevétele esetén férőhelyenként egyágyas szobában 9,— forint, kétágyas szobában 6,— forint, ennél több ágyas szobában 4,50 forint térítési díjat kell fizetni. A 36 órát meghaladó további igénybevétel esetén férőhelyenként egyágyas szobában 6,— forint, kétágyas szobában 4,50 forint, három, vagy több ágyas szobában 3,— forint napi térítési díjat kell fizetni.

13. §

A 12. §-ban meghatározott térítést kell fizetni az üdülő hétvégi igénybevétele esetén is. Ha a hétvégi igénybevétel alkalmával a dolgozó étkezést is kap, akkor a 12. §-ban megállapított térítési díjakon kívül, az ételmezési önköltség 126%-át kell megtérítenie.

14. §

(1) E rendelet kihirdetése napján lép hatályba, kivéve a 6., 9—13. §-okat, amelyek 1962. év január hó 1-én lépnek hatályba. 1961. évi december hó 31-ig az üdülésben résztvevők étkezésére felhasználható nyersanyagköltségeket és az üdülésért fizetendő térítési díjakat e rendelet hatálybalépése előtti jogszabályok szerint kell változatlanul megállapítani.

(2) Az üdültetés egyes kérdéseinek rendezéséről szóló 1056/1957. (VI. 12.) Korm. számú és az ezt módosító 1003/1959. (I. 14.) Korm. számú határozatok végrehajtásáról szóló 4/1959. (IV. 19.) Mü. M. számú, valamint a 15/1959. (XII. 23.) Mü. M. számú rendelet hatályát veszti.

Kisházi Ödön s. k.,
munkaügyi miniszter.

Nyers Rezső s. k.,
pénzügyminiszter.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 8. csekkbefizetési számla: 05.915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk számla: egyéni 61.257, közületi 61.066

61.53924 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1961. OKTÓBER 25.

TARTALOM

		Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	1017/1961. (IX. 14.) Korm. határozat 1018/1961. (IX. 14.) Korm. határozat	Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság felállításáról... 93 A gyermekintézményekkel kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 1008/1961. (III. 28.) Korm. számú határozat módosításáról 93
Az Akadémia elnökének utasításai	12/1961. MTA (A. K. 13.) 13/1961. MTA (A. K. 13.)	Az akadémiai rendezvények tervszerűbbé tételéről... 94 Egyes egészségre ártalmas munkakörben foglalkoztatott dolgozók munkaidejének csökkentéséről 94
Közlemények	MNB közlemény 182/1961. (X. 12.) K. D. B. 75 738/1961. K. D. B. 615 865/1961. K. P. M. 626 180/1961. K. P. M.	A Magyarországról a szocialista országokba kiutazó és a szocialista országokból Magyarországra utazó személyek készpénzvalutákkal való ellátásáról 95 A döntőbizottságok hatásköréről, illetékességéről és eljárásáról az újítási és találmányi ügyekben kelet- kezett vitákban 95 Az izotópokra vonatkozó szerződésekkel kapcsolatos vitáknak a Központi Döntőbizottság hatáskörébe vonásáról 96 A szabálytalan gépjárműhasználatok esetén követendő eljárásról 96 A gépkocsi javítói tevékenység szabályozásáról 96

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kor-
mány 1017/1961. (IX. 14.) számú

határozata

Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság felállításáról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kor-
mány a népgazdaság előtt álló műszaki fejlesztési
feladatok megoldására, a műszaki fejlesztés távlati
tervének kidolgozására, a legújabb technikai vív-
mányok legszélesebb körű alkalmazásának előse-
gítésére Országos Műszaki Fejlesztési Bizottságot
hoz létre.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-
Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kor-
mány 1018/1961. (IX. 14.) számú

határozata

**a gyermekintézményekkel kapcsolatos egyes kérdé-
sek rendezéséről szóló 1008/1961. (III. 28.) Korm.
számú határozat módosításáról**

1. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kor-
mány a gyermekintézményekkel kapcsolatos egyes
kérdések rendezéséről szóló 1008/1961. (III. 28.)
Korm. számú határozat 1. pontját úgy módosítja,
hogy négy-nél több gyermekes család esetén a téríté-
si díjat annyiszor egy forinttal kell csökkenteni,
amennyivel több a gyermekek száma négy-nél. A
csökkentett térítési díj azonban gyermekenként és
naponként egy forintnál kevesebb nem lehet.

2. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatály-
ba, rendelkezéseit 1961. október 1. napjától kell
alkalmazni.

Apró Antal s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-
Paraszt Kormány első elnök-
helyettese.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasításai

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
12/1961. MTA (A. K. 13.) számú

utasítása

az akadémiai rendezvények tervszerűbbé tételéről

A Magyar Tudományos Akadémia tagjai tudományos munkájának zavartalanabb biztosítása érdekében meghatározott napokat mentesít akadémiai rendezvény szervezése alól, ennek érdekében — az Elnökség határozata alapján — az alábbi utasítást adom ki:

A Magyar Tudományos Akadémia hétfő, kedd és szombati napokon — a rendkívüli esetek kivételével — a maga körében nem tart olyan rendezvényt, amelyre a vidéken lakó tagok, illetőleg tudományos munkatársak részvétele is számításba jöhet.

Budapest, 1961. szeptember 22.

Rusznay István s. k.,
elnök.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
13/1961. MTA (A. K. 13.) számú

utasítása

egyes egészségre ártalmas munkakörben foglalkoztatott dolgozók munkaidejének csökkentéséről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 3142/1960. Korm. sz. határozatával a szilikózis vegyi és intenzív hőártalomnak kitett munkakörökben a munkaidők csökkentésének lehetőségét biztosította.

A határozat végrehajtása érdekében a munkaügyi miniszterrel, valamint a Közalkalmazottak Szakszervezetével egyetértésben a következő utasítást adom ki:

1. §.

Az utasítás hatálya kiterjed a Magyar Tudományos Akadémia vállalatainál és költségvetési szerveinél, (tudományos kutatóintézetek, kutatólaboratóriumok, kutató csoportok, tanszéki kutatóhálózat) a 2. §-ban körülírt munkakörben foglalkoztatott dolgozókra.

2. §.

(1) Az egészségi ártalomnak kitett üvegcsiszoló munkakörben heti 42 óra üvegfeldolgozó (Bunsen-égővel) heti 42 óra munkaidővel kell a dolgozókat foglalkoztatni.

(2) A felsorolt munkakörökben a munkaidőcsökkentést 1961. november 1-ével kell bevezetni.

(3) A munkaidőcsökkentést csak azokban a szakmunkás, betanított és segédmunkás munkakörökben szabad végrehajtani, ahol a dolgozók napi munkaidejüknek legalább felét rendszeresen az egészségi ártalomnak kitett munkakörökben töltik.

(4) Napi 1 órával lehet csökkenteni azoknak a munkásoknak a munkaidejét, akik az (1) bekezdésben megjelölt munkakörben foglalkoztatott dolgozókkal közös légtérben dolgoznak, feltéve, hogy

a) a közös légtér őket is egészségártalomnak teszi ki, s ennek hatását más módon elhárítani nem lehet;

b) munkaidejüknek legalább felét a közös légtérben töltik.

(5) Az alkalmazotti állománycsoportba tartozó dolgozóknak a munkaidejét ugyancsak napi 1 órával lehet csökkenteni, ha az előző bekezdésben megjelölt közös légtérben dolgoznak, és munkaidejüknek legalább 2/3 részét ténylegesen ott töltik.

(6) A vállalatoknál a (4) és az (5) bekezdésben foglaltak megvalósítása nem járhat a termelékenység, a minőség, illetőleg az önköltség romlásával, sem pedig létszám-, illetőleg beralaptöbblettel. A költségvetési szerveknél a munkaidő csökkentése létszám és alaptermelkedést nem eredményezhet, tehát a feladatokat továbbra is a jelenlegi létszámmal kell megoldani.

3. §.

A vállalatoknál és költségvetési szerveknél a munkaidő-csökkentés 6 napos munkahét keretében valósítható meg, kivételt képez az, ha előzetes engedély alapján ezen utasítás hatálybalépésének időpontjában egyes szerveknél a munka már 5 napos munkahét keretében folyik.

4. §.

(1) Csökkentett munkaidővel foglalkoztatott dolgozók ugyanazon vagy más egészségi ártalomnak kitett munkahelyen. — elemi csapás vagy balaszteljárás kivételével — túlórákat nem teljesíthetnek.

(2) A munkaidőcsökkentésben részesülő dolgozók részére egészségi ártalom címén 1962. január 1-től pótszabadság nem állapítható meg.

(3) Ha a munkaidőcsökkentés által érintett munkakörökben — beruházás vagy egyéb ok következtében — az egészségi ártalom megszűnik, vagy lényegesen csökken, a munkaidőcsökkentés mértékét újra kell megállapítani.

5. §.

(1) A vállalatoknál törekedni kell arra, hogy a munkaidőcsökkentéssel járó munkaidőkiesést minél nagyobb mértékben ellensúlyozzák a munka termelékenységének emelésével, továbbá a helyes munkaszervezés, technikai fejlesztés stb. útján.

(2) Biztosítani kell, hogy a munkaidőcsökkentés miatt az érintett dolgozók eddigi — túlórák nélküli — keresete ne csökkenjen.

(3) A dolgozók személyi órabérért a munkaidő csökkentése nem érinti. A munkaidőcsökkentés következtében kieső órákat személyi órabérrel, illetőleg teljesítménybérezés esetén átlagteljesítményszázalékkal kiegészítő fizetésként kell elszámolni.

6. §.

Ez az utasítás 1961. november hó 1-jével lép hatályba.

Budapest, 1961. X. 13.

Rusznay István s. k.,
elnök.

Közlemények

A Magyar Nemzeti Bank közleménye

a Magyarországról a szocialista országokba kiutazó és a szocialista országokból Magyarországra utazó személyek készpénzvalutákkal való ellátásáról

Fenti tárgyban a Magyar Nemzeti Bank kétoldalú megállapodásokat hozott létre az Albán Népköztársaság, a Bolgár Népköztársaság, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság, a Kínai Népköztársaság, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság, a Lengyel Népköztársaság, a Mongol Népköztársaság, a Német Demokratikus Köztársaság, a Román Népköztársaság és a Szovjetunió központi bankjaival.

Magyarországról az említett szocialista országokba kiutazó személyek, amennyiben azok magyar állampolgárok vagy valamely szocialista ország állampolgárai a megállapodások alapján a kiutazó személy által meglátogatandó szocialista ország(ok) fizetőeszközeivel (bankjegyeivel és érméivel) elláthatók, személyenként az alábbiakban meghatározott összeghatárig.

Albániába utazó személyek Lek 2000, Bulgáriába utazó személyek Leva 300, Csehszlovákiába utazó személyek Kcs 300, Kínai Népköztársaságba utazó személyek Yuan 50, Koreai Népi Dem. Köztársaságba utazó személyek Von 50, Lengyelországba utazó személyek Zi 500, Mongóliába utazó személyek Tugrik 150, Német Demokratikus Köztársaságba utazó személyek DM/DN 100, Romániába utazó személyek Lei 100 és a Szovjetunióba utazó személyek Rb 30.

A fentiek alapján az utazóknak kiszolgáltatott külföldi bankjegyek és érmék Magyarországról abba a szocialista országba, amelyben az adott valutánem törvényes belföldi fizetőeszközt képez, kivihetők. A valuták kiviteléhez „Valuta-kiviteli engedély” szolgál, amelyet a Magyar Nemzeti Bank, a Magyar Külkereskedelmi Bank és az Ibusz a kiutazóknak a valuták eladásával egyidejűleg szolgáltat ki.

A megállapodások lehetőséget adnak arra, hogy a magyar állampolgárok az említett szocialista országokból Magyarországra történő visszautazásuk alkalmával, az adott szocialista ország bankjegyeiben és érméiben, legfeljebb ugyanolyan valutaösszeget magukkal visszahozzanak, mint amilyen valutaösszeget az előbbi bekezdésben foglaltaknak megfelelően ezen országba eredetileg bevitték. A külföldi fizetőeszközök Magyarországra történő visszahozatalához ugyancsak a fentiekben említett Valuta-kiviteli engedélyek szolgálnak.

A Magyarországra visszahozott valuták az 1950. évi 30. sz. tvr. értelmében a visszaérkezéstől számított 3 napon belül a Magyar Nemzeti Banknál vagy az általa megbízott intézeteknél forintra visszaváltandók.

Az említett szocialista országok bankjai a Magyarországra utazó azon személyeket, akik valamely szocialista ország állampolgárai, forint készpénzvalutákkal személyenként legfeljebb 200 Ft összeghatárig láthatják el.

A fentiekben említett összeghatárokat meghaladó mértékben kiszolgáltatható utazási devizát a bankok utazási csekkekben bocsátják az utazók rendelkezésére.

Az érdeklődőknek részletesebb felvilágosítást a Magyar Nemzeti Bank, a Magyar Külkereskedelmi Bank Rt. és az Ibusz Bankosztálya ad.

Jelen közlemény megjelenésével az MNB ugyan-ezen tárgyú közleménye, amely a Pénzügyi Közlöny 1959. V. 17-i, 14. számában jelent meg, tárgyatannak tekintendő.

Magyar Nemzeti Bank

A Központi Döntőbizottság elnökének 182/1961. (X. 12.) KDB számú

utastása

a döntőbizottságok hatásköréről, illetékességéről és eljárásáról az újítási és találmányi ügyekben keletkezett vitákban

Az újításokról és találmányokról szóló 29/1959. (V. 10.) Korm. számú rendelet 12. §-ának (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az újításokból kifolyóan keletkezett vitás ügyekre a döntőbizottságok hatáskörének, illetékességének és eljárásának szabályait az alábbiakban állapítom meg.

1. §.

Az állami, szövetkezeti és társadalmi szervezeteknek az újításokról és találmányokról szóló jogszabály [ez idő szerint a 29/1959. (V. 10.) Korm. számú rendelet] által döntőbizottság elé utalt vitás ügyekben mind a hatáskör és az illetékesség, mind az eljárás tekintetében a döntőbizottságokról és a döntőbizottsági eljárásról szóló jogszabály [ez idő szerint a 3/1961. (I. 22.) Korm. számú rendelettel módosított 51/1955. (VIII. 19.) M. T. számú rendelet] rendelkezéseit kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az eljárás illetékmentessége tekintetében az újításokról és találmányokról szóló jogszabály rendelkezése az irányadó.

2. §.

(1) Ez az utasítás a kihirdetése napján lép hatályba. Hatálybalépésével a 169/1957. (IX. 24) KDB számú utasítás hatályát veszti.

(2) Ezen utasítás hatálybalépése előtt beadott keresetlevéllel megindított ügyekben a 169/1957. (IX. 24.) KDB számú utasítás hatásköri szabályait kell alkalmazni.

Dr. Páris László s. k.,
a Központi Döntőbizottság
elnöke.

A Központi Döntőbizottság
75 738/1961. számú

közleménye

**az izotópokra vonatkozó szerződésekkel kapcsolatos
vitáknak a központi Döntőbizottság hatáskörébe
vonásáról**

Az 51/1955. (VIII. 19.) MT számú rendelet 9. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az Országos Atomenergia Bizottság Izotóp Elosztó Intézete által szállításra kerülő izotópokra vonatkozó szerződésekkel kapcsolatos, a hatályban levő jogszabályok szerint a fővárosi, illetve a megyei valamint a városi döntőbizottságok hatáskörébe tartozó összes ügyeket — ideértve az elszámolási vitákat is — a Központi Döntőbizottság (Építőipari Számlafelülvizsgáló Döntőbizottság) hatáskörébe vonom.

Dr. Páris László s. k.,
a Központi Döntőbizottság
elnöke.

615 865/1961. K. P. M.

Közlemény

**a szabálytalan gépjárműhasználatok esetén
követendő eljárásról**

A Közlekedés és Postaügyi Minisztérium 615 865/1961. számú felhívását az alábbiak szerint teszem közzé:

„Az 56/1958. (X. 19.) Korm. számú rendelettel módosított 8/1957. (I. 29.) Korm. számú rendelet 18. §-a szerint az állami szervnek azt a dolgozóját, aki az állami gépjárművet nem a jogszabályokban meghatározott módon vagy célból veszi igénybe, az első esetben a megfelelő közhasználatú személy-, illetőleg teherszállító gépjármű viteldíjának kétszereséig, második és minden további esetben háromszorosáig terjedhető összeg megfizetésére lehet kötelezni. A viteldíjtérítést a KPM Autófelügyelet vezetője állapítja meg és szabja ki. A viteldíjtérítést a 104 134. számú „KPM Autófelügyelet bevételi számla, Budapest” elnevezésű bevételi számlára kell befizetni.

Az idézett jogszabályi rendelkezés ellenére tapasztalható, hogy szabálytalan gépjárműhasználatok esetén az illetékes állami szervek és vállalatok vezetői saját hatáskörben járnak el. Ez a gyakorlat nem helyes. A jogszabály helyes értelmezéséből következőleg ugyanis a szabálytalan gépjárműhasználatok esetén a KPM Autófelügyelet vezetőjén kívül más szerv ilyen tényállásból térítést nem szabhat ki. Kártérítés kiszabására a károsult szerv részéről a különbözet erejéig csak abban az esetben kerülhet sor, ha a KPM Autófelügyelet vezetője által kiszabott térítési díj összegét a kimutatható tényleges kár összege meghaladja.

Felkérem a Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó valamennyi intézmény és

vállalat vezetőjét, hogy szabálytalan gépjárműhasználatok felfedezése esetén a vétkes dolgozó ellen ne saját hatáskörében járjon el, hanem arról a KPM Autófelügyeletet (Budapest VI., Népköztársaság útja 8.) — a viteldíjtérítési eljárás lefolytatásához szükséges adatok (az elkövető neve, munkahelye, szolgálati beosztása, lakcíme, születési helye és ideje, anyja neve; mikor, milyen típusú és forgalmi rendszámú gépjárművel, milyen viszonylatban és távolságon, valamint milyen körülmények között követték el, illetve engedélyezték a szabálytalan gépjárműhasználatot) közlésével — a viteldíjtérítési eljárás lefolytatása érdekében értesítsék.”

Budapest, 1961. IX. 27.

Tókécs Ottó s. k.,
az Elnökségi Titkárság
vezetője.

626 180/1961. K. P. M.

Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium Autófelügyelet

közleménye

a gépkocsi javítói tevékenység szabályozásáról

A GB 10 224/1960. sz. határozatában foglaltak, valamint a közlekedés- és postaügyi miniszter felhatalmazása alapján a gépjárművek és azok törzsegységei (fődarabjai) nagyjavításának (felújításának) profilozását országosan újból szabályozom.

Ennek megfelelően értesítem a Vállalatot, hogy 1962. január 1-e után a gépkocsik és azok fődarabjainak felújításával (nagyjavításával) csak az esetben foglalkozhat, ha — kérelme alapján — arra újabb engedéllyel rendelkezik.

A 8/1957. (I. 29.) Korm. sz. rendelet 15. §-ában, valamint az ennek végrehajtásáról szóló 2/1957. (IV. 28.) KPM sz. rendelet Vhr. 35. §-ában foglaltak alapján 1961. augusztus 1. előtt

gépjárművek (törzsegységek) nagy javítására (felújítására) kiadott engedélyeimet

1961. december 31.-i hatállyal érvénytelennek nyilvánítom.

A gépkocsik FENNTARTÁS fogalomkörébe tartozó javítási műveletek (I. sz. műszaki szemle, II. sz. műszaki szemle, futójavítás) elvégzésére kiadott engedélyeim továbbra is érvényben maradnak.

[A FENNTARTÁS (karbantartás) és FELÚJÍTÁS (nagyjavítás, generáljavítás), fogalomkörébe tartozó gépkocsijavítási műveleteket a 42/1955. (Tg. E. 1956. I.) OT sz. Utasításban foglaltak szerint kell értelmezni.]

Ha a Vállalat 1962. január 1. után is kíván gépkocsikat (törzsegységeket, fődarabokat) felújítani (nagyjavítani), akkor erre vonatkozó szándékát, igényét

1961. október 16-ig

jelentse be Hivatalomnál.

A bejelentésben közölje a nagyjavítani tervezett gépkocsik (törzsegységek)

típusát (gyártmányát)
előrelátható évi mennyiségét
típusonkénti bontásban és
indoklást (érvelést).

Tájékoztatásul közlöm, hogy az országban főtípust képező gépkocsik (törzsegységek) felújítását (nagyjavítását) az állami autójavító vállalatokkal kívánom végeztetni.

Más autójavítással foglalkozó vagy autójavítással is foglalkozó szervtől elsősorban a főtípusokon

kívüli gépkocsik, esetleg különleges gépkocsik nagyjavítását és mindennemű gépkocsi FENNTARTÁS fogalomkörébe tartozó javítási műveleteinek elvégzését várom.

A főjavítási engedély iránti igényeket beérkezésük sorrendjében, legkésőbb 1961. december 1-ig bírálom el a KPM Autófenntartó Ipari Tröszt-tel egyetértésben. A tárgyalásra a kérelmezők képviselőit is meghívom.

Az 1962. január 1-jétől érvényes főjavítási engedélyek jegyzékét megküldöm a Magyar Beruházási Banknak is.

Ujvári Tibor s. k.,
a KPM Autófelügyelet
vezetője.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 8. csekkbefizetési számla: 05.915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk számla: egyéni 61257, közületi 61066

61.54228 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1961. november 22.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1961. évi III. törvény 16/1961. (X. 14.) P. M.	A Magyar Népköztársaság oktatási rendszeréről 99 Az újítások és találmányok népgazdasági eredménye- nek méréséről és elszámolásáról 102
Az Akadémia elnökének utastása	14/1961. MTA (A. K. 14)	A személyi minősítési rendszer fejlesztéséről és a tu- dományos utánpótlás tervszerűbbé tételéről. 105

Jogszabályok

1961. évi III. törvény

a Magyar Népköztársaság oktatási rendszeréről

Népünk legalapvetőbb érdeke, alkotó munkájának értelme, célja: a szocializmus felépítése hamarosan történelmi tény lesz.

A gyors társadalmi haladás, a termelés egyre növekvő igényei következtében mind fontosabbá válnak a kulturális építés feladatai, ezek sikeres megoldása a gazdasági építés meggyorsításának is feltétele.

A szocializmus építése sokoldalúan művelt embereket kíván, a jövő szocialista állampolgárai pedig joggal várnak az iskolától olyan nevelést, amelynek segítségével erejük és képességeik szerint részt vehetnek az alkotómunkában.

A további előrelépést eddigi nagyszerű eredményeink teszik lehetővé. A népi hatalom megteremtése kulturális fejlődésünkben is új fejezetet nyitott: oktatási rendszerünk alapvetően megváltozott, s olyan eredmények születtek, melyekre népünk joggal büszke.

A szocialista társadalom igényei — amelyek összhangban vannak az egyén érdekeivel — azt követelik, hogy továbbfejlesszük oktatási rendszerünket az alábbi alapelvek szerint:

Válják szorosabbá iskoláink kapcsolata az élettel, a gyakorlattal, a termeléssel. Minden iskola-típus készítse elő tanulóit a termelőmunkában való részvételre.

Mind magasabbra kell emelni a korszerű, természettudományos általános és szakmai műveltség színvonalát. A tanulók túlzott igénybevételének elkerülése érdekében a tantervi követelmények

megállapításánál fokozottan figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat.

A szocialista világnézet és erkölcs alapján neveljenek iskoláink igazi hazafiakat, jellemes és törvénytisztelő állampolgárokat, akik forrón szeretik hazánkat, népünket, odaadással szolgálják a szocializmust, a békét, a népek testvériségének ügyét, építik és védik a nép államát.

Növeljük mind az iskolások, mind a termelőmunkájuk megszakítása nélkül továbbtanulók létszámát, és így fokozatosan készítsük elő az általános és kötelező középfokú oktatás megvalósításának feltételeit.

A Magyar Népköztársaság országgyűlése a fenti célkitűzések megvalósítása érdekében, támaszkodva az oktatásügyünk továbbfejlesztésére kidolgozott irányelvek országos vitájának tapasztalataira, szem előtt tartva a népgazdaság igényeit és lehetőségeit, a következő törvényt alkotta:

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. §. (1) A Magyar Népköztársaság oktatási-nevelési rendszerének célja az, hogy tervszerű oktató-nevelő munkával gondoskodjék az általános és szakmai ismeretek elsajátításáról, a népgazdaság szakképzett munkaerő igényeinek kielégítéséről; emelje az általános és a szakmai műveltség színvonalát; kialakítsa, illetve megszilárdítsa az oktatásban részesülők marxista—leninista világnézetét és szocialista erkölcsi felfogását; öntudatos, művelt, néphez hű, hazáját szerető, jellemes és törvénytisztelő állampolgárokat, a szocializmus építésében szoros munkával közreműködő embereket neveljen, akik építik és védik a nép államát, híven szolgálják a népek békéjét és testvériségének ügyét.

(2) E törvény az oktató-nevelő munka minden fokán biztosítja a szorosabb kapcsolatot az étellel, a gyakorlattal, a termelő munkával; felemeli a tankötelezettség korhatárát, és előmozdítja az oktatásba bevontak körének bővítését.

(3) A törvény céljának megfelelően mind fokozottabban biztosítani kell a sokoldalú feladatok ellátására alkalmas oktatók és nevelők képzését, illetve továbbképzését; gondoskodni kell korszerű tantervekről, tankönyvekről, szemléltető eszközökről, iskolai könyvtárakról; növelni kell az oktató-nevelő munka eredményességét, korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását.

2. §. (1) Az oktatás nyelve a magyar nyelv.

(2) A nemzetiségekhez tartozó tanköteles gyermekek számára továbbra is lehetővé kell tenni, hogy anyanyelvükön részesüljenek oktatásban.

Tankötelezettség

3. §. (1) A tankötelezettség a gyermek 6. életének betöltését követő szeptember hó 1. napjával kezdődik. Tankötelezettségének kezdetekor minden gyermeket általános iskolába kell beírni.

(2) Az általános iskolába a nyolcadik osztály sikeres elvégzéséig, legkésőbb azonban annak a tanévnek a végéig kell járni, amelyben a gyermek 16. életévét betölti.

(3) Az a gyermek, aki az általános iskola nyolcadik osztályát a 16. életének betöltése előtt sikeresen elvégezte, és sem középfokú oktatásban, sem szakmunkás-tanuló képzésben nem vesz részt, sem napi 4 órát meghaladó munkaviszonyba nem lépett, továbbképző iskolába köteles járni annak a tanévnek végéig, amelyben a 16. életévét betölti.

4. §. A tanköteles indokolt esetben egy-egy tanév tartamára felmenthető az iskolába járás alól. A testileg, érzékszervileg vagy értelmileg fogyatékos, de képezhető tanköteles gyermek oktatása és nevelése gyógypedagógiai intézményekben történik. A képezhetetlen gyermekeket az iskolák látogatása alól fel kell menteni.

5. §. A tanköteles gyermekek oktatása ingyenes, sem beíratási díjat, sem tandíjat nem fizetnek.

Alsófokú oktatás

6. §. (1) Az alsófokú oktatás-nevelés általános iskolákban, illetve továbbképző iskolákban folyik.

(2) Az általános és továbbképző iskolák létesítése és fenntartása az állam feladata.

(3) Az általános iskolának nyolc, a továbbképző iskolának két évfolyama van.

7. §. (1) Az általános iskola biztosítja az általános alapképzettséget; megalapozza a tudományos világnézeti, erkölcsi, esztétikai és testi nevelést; elméletben és gyakorlatban bevezeti a tanulókat a termelőmunkába, illetőleg előkészíti őket a társadalmilag hasznos munka végzésére.

(2) Az általános iskolák gyakorlati oktató-nevelő munkája iskolai tanműhelyben és a kijelölt gyakorló területeken folyik.

8. §. (1) A továbbképző iskola az általános iskolát végzettek részére az általános alapképzettség bővítése mellett mezőgazdasági vagy ipari

munkában bizonyos mértékű szakmai ismereteket nyújt, és elősegíti a tanulók világnézeti, erkölcsi továbbfejlődését.

(2) A továbbképző iskolák tanulói mezőgazdasági és ipari üzemekben részesülnek gyakorlati oktatásban-nevelésben.

Szaktanuló-képzése

9. §. (1) Az ipari, mezőgazdasági, erdőgazdasági, kereskedelmi, közlekedési tanulók (a továbbiakban: szaktanuló-képzés) képzésének célja, hogy szaktanuló-képzést nyújtson az általános iskolában szerzett alapképzettség, világnézeti és erkölcsi felfogás elmélyítése mellett.

(2) A szaktanuló-képzés gyakorlati képzése a munkahelyen és tanműhelyben, elméleti képzése pedig szaktanuló-képzés intézetben (iskolában) történik.

(3) A tanulmányi idő a szakmai követelményektől függően általában 3 év.

(4) A szaktanuló-képzésről egyebekben külön jogszabály rendelkezik.

Középfokú oktatás

10. §. (1) A középfokú oktatás gimnáziumokban, szakközépiskolákban és technikumban történik.

(2) A gimnáziumoknak, szakközépiskoláknak és technikumboknak négy évfolyamuk van.

(3) Középfokú oktatási intézmény létesítése és fenntartása az állam feladata; gimnáziumot az állam és az egyes egyházak között létrejött egyezmények alapján egyházak is fenntarthatnak.

11. §. A gimnázium elmélyíti és bővíti az általános iskolában szerzett ismereteket; továbbfejleszti a tanulók műveltségét, szocialista világnézeti, erkölcsi, esztétikai és testi nevelését; és valamely szakmában előképzést nyújt.

12. §. (1) A gimnázium oktató-nevelő és szakmai előkészítő munkáját a képzés szakirányának megfelelő ipari, mezőgazdasági vagy egyéb üzem, illetve intézmény (a továbbiakban: üzem) együttműködésével végzi. A gimnáziumban a hét öt napján elméleti, egy napján gyakorlati oktatás folyik.

(2) A gimnázium tanulóinak gyakorlati oktatása, szakmai előképzése az iskolai tanműhelyben vagy a gimnáziummal együttműködő üzemből folyik.

13. §. (1) A gimnázium utolsó évfolyamának sikeres elvégzése után a tanuló érettségi vizsgát és szakmai minősítő vizsgát tesz.

(2) A gimnáziumban szerzett érettségi bizonyítvány általános irányú középfokú iskolai végzettséghez kötött munkakörök betöltésére, valamint bármely felsőfokú oktatási intézményben felvételi vizsgára való jelentkezésre jogosít.

(3) A szakmai minősítés megfelelő gyakorlat, illetőleg tanulmányok sikeres elvégzése után szaktanuló-képzés vizsga letételére képesít.

14. §. (1) A szakközépiskola elmélyíti és bővíti az általános iskolában szerzett ismereteket; továbbfejleszti a tanulók műveltségét, szocialista világnézeti

nézeti, erkölcsi, esztétikai és testi nevelését; és valamely szakmában képzést nyújt.

(2) A szakközépiskola együttműködik a képzés szakirányának megfelelő üzemmel.

15. §. (1) A szakközépiskola utolsó évfolyamának sikeres elvégzése után a tanuló érettségi vizsgát és szakmai képesítő vizsgát tesz.

(2) A szakközépiskolában szerzett érettségi bizonyítvány általános irányú középfokú iskolai végzettséghez kötött munkakörök betöltésére, valamint bármely felsőfokú oktatási intézményben felvételi vizsgára való jelentkezésre jogosít.

(3) A sikeresen letett szakmai képesítő vizsga a tanult szakmában jogszabályban meghatározott munkakörök betöltésére képesít.

16. §. A gimnáziumi tanulók nyári termelési gyakorlaton, a szakközépiskolai tanulók pedig a tanév befejezése előtt szakgyakorlaton vesznek részt.

17. §. A technikumokra az 1955. évi 37. számú törvényerejű rendelet, az 1955. évi 38. számú törvényerejű rendelet, az 1956. évi 10. számú törvényerejű rendelet, valamint e törvényerejű rendeletek végrehajtására kibocsátott jogszabályok rendelkezései irányadók.

Felsőfokú oktatás

18. §. (1) A felsőfokú oktatás a középfokú oktatásra épül, és felsőfokú technikumokban, felsőfokú intézetekben, főiskolákon, egyetemi jellegű főiskolákon, valamint egyetemeken folyik.

(2) Felsőfokú technikumot és felsőfokú intézetet a Minisztertanács, főiskolát, egyetemi jellegű főiskolát és egyetemet a Népköztársaság Elnöki Tanácsa létesíthet és szüntethet meg.

(3) Egyetemi kar létesítése vagy megszüntetése a Minisztertanács hatáskörébe tartozik; szakok, főtanszakok létesítésének, összevonásának, megszüntetésének a módját a Minisztertanács szabályozza.

19. §. A felsőfokú oktatás célja olyan magasfokú szakismeretekkel és általános műveltséggel rendelkező szakemberek képzése, akik elsajátították a marxizmus—leninizmus tanításainak alapjait és azt képesek szakáguk gyakorlati művelése során alkalmazni. A felsőfokú oktatás előkészít arra is, hogy a legkiválóbbak szakáguk tudományának művelőivé, kutatókká, tudóssokká képezhessék magukat.

20. §. (1) A felsőfokú technikumok feladata a népgazdaság egyes ágai, valamint az egészségügy számára meghatározott munkakörök betöltésére alkalmas műszaki (mezőgazdasági, egészségügyi, kereskedelmi stb.) szakemberek, felsőfokú technikusok képzése.

(2) A felsőfokú intézetek feladata a kulturális élet számára szakemberek, valamint az alsófokú oktatás számára tanítók és óvónők képzése.

(3) A főiskolák feladata a művészeti ágak gyakorlati művelésére művészek, az alsó- és középfokú oktatás számára rajz-, ének-, zenetanárok és testnevelő tanárok, az alsófokú oktatás számára szaktanárok képzése.

(4) Az egyetemek és egyetemi jellegű főiskolák feladata középiskolai tanárok, mérnökök, közgazdászok, orvosok, állatorvosok, jogászok és más szakemberek képzése.

(5) Felsőfokú végzettségű szakemberek szakágazati továbbképzése az egyetemek és főiskolák, valamint az e célra szervezett intézetek feladata.

21. §. Alsófokú oktatásnak a gyakorlattal, a termelőmunkával való fokozott kapcsolata érdekében

a) a felsőoktatási intézményekbe elsősorban olyan jelentkezők vehetők fel, akik a középiskola elvégzése után legalább egy évet gyakorlati munkában töltöttek;

b) szakmunkásképzéssel rendelkező jelentkezők felsőfokú technikumba középiskolai végzettség nélkül is felvehetőek, ha a külön meghatározott felvételi vizsgát sikeresen leteszik;

c) a hallgatók a tanulmányi idő alatt — a képzés jellegétől függően — szakmai gyakorlatot folytathatnak;

d) az üzemek a felsőoktatási intézményekkel együttműködve gondoskodnak a szakmai gyakorlatot folytató hallgatók szakmai képzését elősegítő munkahelyekre való beosztásáról, termelőmunkájuk díjazásáról, segítik a hallgatók szakmai és politikai fejlődését.

22. §. A felsőoktatási intézmények az oktató-nevelő munka mellett művelik a szakterületükhöz tartozó tudományágakat, ennek érdekében alap- és alkalmazott kutatásokat folytatnak. Az üzemekkel való együttműködés alapján részt vesznek a népgazdaság előtt álló tudományos, kulturális, valamint műszaki és gazdasági feladatok megoldásában.

23. §. (1) A felsőoktatási intézményekben oklevelet az a hallgató kaphat, aki államvizsgát tett, illetőleg diplomatervet készített, és azt sikeresen megvédte.

(2) A felsőoktatási intézményben szerzett oklevél felsőfokú végzettséghez kötött munkakörök betöltésére képesít.

A dolgozók iskolai oktatása

24. §. (1) A tanköteles koron túllévő dolgozók munkájuk mellett a felnőttek oktatásának sajátos követelményeihez igazodó esti vagy levelező oktatás keretében végezhetik el az általános iskolát, továbbá középfokú, illetőleg felsőfokú képzést szerezhetnek.

(2) Az esti oktatás órarendben meghatározott heti rendszeres foglalkozásokkal, a levelező oktatás pedig tanulmányterv mellett, időszakonként kötelező foglalkozásokkal biztosítja, hogy a dolgozók az oktatási intézmények tantervi követelményeinek eleget tehesenek.

(3) Az esti és levelező oktatás résztvevői az előírt vizsgák sikeres letétele után az intézmények nappali tagozatán szerzett képzéssel azonos értékű képzést szereznek.

25. §. A dolgozók esti és levelező oktatása az oktatási intézmények külön tagozatain vagy az e célra elsősorban az üzemekben szervezett oktatási intézményekben történik.

Az oktatásban résztvevők kedvezményei

26. §. (1) A középfokú oktatási intézmények tanulói mentesek a beiratási és tandíj fizetése alól.

(2) A közép- és felsőfokú intézményekben tanuló arra érdemes személyeket a Minisztertanács által meghatározott feltételek mellett ösztöndíjban vagy más juttatásban lehet részesíteni.

(3) Az esti és levelező oktatásban továbbtanuló dolgozók a Minisztertanács által meghatározott feltételekkel egyéb kedvezményekben is részesíthetők.

Az oktatási intézmények oktatói és nevelői

27. §. (1) Az oktatási intézményekben olyan megfelelő képesítésű oktató működhet, aki világnézeti, erkölcsi, politikai, pedagógiai és szakmai szempontból egyaránt alkalmas arra, hogy az ifjúságot szocialista szellemben nevelje és előkészítse a gyakorlati életre.

(2) Az oktatási intézmények oktatóinak kötelességük, hogy szakmai, gyakorlati és pedagógiai felkészültségük színvonalát állandóan növeljék, eszmei-politikai képzettségüket fejlesszék.

28. §. Az állam a felelősségteljes munkát végző oktatókat a kulturális forradalomban, az ifjúság nevelésében és a jövő nemzedéknek szocialista emberré formálásában elért eredményeikért elismerésben részesíti.

Az oktatás-nevelés irányítása

29. §. (1) Az oktatás-nevelés elvi, politikai, pedagógiai, módszertani és szakmai egységességét a művelődésügyi miniszter és az egyes oktatási intézmények szerint illetékes miniszterek együttesen biztosítják.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt feladatokat az alsó- és a középfokú oktatásban az illetékes miniszterek a tanácsokkal együtt látják el.

A társadalom közreműködése az oktató-nevelő munkában

30. §. A törvény célkitűzéseinek megvalósítása az egész társadalom ügye: az oktatási intézmények dolgozóinak, az illetékes minisztériumoknak, az üzemeknek, a tömegszervezeteknek és a szülői munkaközösségeknek együttes feladata.

31. §. (1) Az üzemek és oktatási intézmények dolgozóinak együttes feladata olyan kapcsolatok létrehozása, amelyek révén a tanuló ifjúság megismerkedik az üzemek és a munkások életével. Kötelesek továbbá kölcsönösen elősegíteni, hogy a tanuló ifjúság és a dolgozó fiatalok között szoros barátság alakuljon ki, amely egymás munkájának megbecsülését és az ifjúság egybeforrását szolgálja.

(2) A tanulók gyakorlati képzéséhez szükséges üzemi feltételeket az üzemek biztosítják.

(3) Az állami, szövetkezeti, társadalmi szervek társadalmi ösztöndíjak adományozásával segítik elő az arra érdemesek továbbtanulását.

32. §. Az iskolák nevelési célkitűzéseinek megvalósításában a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség és a Magyar Úttörők Szövetsége hatékony segítséget nyújtanak.

33. §. Az oktatási intézmények dolgozói az iskolai nevelőmunka továbbfejlesztésében, valamint az iskolai és a szülői nevelés összhangjának biztosításában a Pedagógus Szakszervezet, a Magyar Nők Országos Tanácsa és a szülői munkaközösségek segítőkészségére támaszkodnak.

VEGYES ÉS ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

34. §. (1) A továbbképző iskolát végzett tanuló szakmunkás-tanuló iskolában és intézetben, — a szakmunkás-tanuló iskolát (intézetet) végzetek középfokú iskolában, —

a felsőfokú technikumot és felsőfokú intézetet végzett hallgatók pedig az egyetemeken, egyetemi jellegű főiskolákon és főiskolákon különbözeti vagy felvételi vizsga letétele mellett megfelelő tanulmányi idő beszámítással tanulhatnak tovább.

(2) A továbbtanulás lehetőségét meghatározott szakokon munkaviszonyban eltöltött, meghatározott ideig tartó gyakorlathoz is lehet kötni.

HATÁLYBALÉPTETŐ RENDELKEZÉSEK

35. §. (1) Ez a törvény kihirdetése napján lép hatályba, végrehajtásáról a Minisztertanács — az éves tervek és a költségvetés nyújtotta anyagi keretek között — gondoskodik.

(2) A jelenleg működő középfokú technikumokat az állami költségvetés és a népgazdasági tervek biztosította keretek között a Minisztertanács fokozatosan szervezi át felsőfokú technikumokká, illetőleg szakközépiskolákká. Az átszervezésig a technikumok működésüket a jelenlegi rendelkezések alapján továbbfolytatják.

(3) E törvény hatálybalépésével hatályukat veszítik a tankötelezettségről és az általános iskoláról szóló, 1959. évi 29. számú törvényerejű rendelettel módosított 1951. évi 15. számú törvényerejű rendelet 1. §-ának (1) bekezdése, 2. §-a, 5. §-a, 10. §-ának (1) bekezdése és 13. §-ának (1) bekezdése, valamint a felsőoktatási intézmények szervezeti kérdéseiről szóló 1956. évi 4. számú törvényerejű rendelet 1. §-ának (1) bekezdése. A most említett jogszabályok egyéb rendelkezései, valamint az oktatási rendszerre vonatkozó egyéb törvényerejű rendeletek megfelelő rendelkezései pedig az általuk rendezett kérdéseknek e törvény végrehajtása során történő új szabályozásával egyidejűleg veszítik hatályukat.

Dobi István s. k.
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
elnöke.

Kiss Károly s. k.
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
titkára.

A pénzügyminiszter 16/1961. (X. 14.) P. M. számú

rendelete

az újítások és találmányok népgazdasági eredményeinek méréséről és elszámolásáról

Az újításokról és találmányokról szóló 29/1959. (V. 10.) Korm. számú rendelet 10. §-ában foglalt felhatalmazás alapján az újítások és találmányok

népgazdasági eredményének mérésére és elszámolására vonatkozó általános szabályokat — az Országos Találmányi Hivatal elnökével és az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — az alábbiak szerint állapítom meg.

1. §.

Az újítások népgazdasági eredménye a megvalósító vállalatoknál, illetve szerveknél (a továbbiakban: vállalat) és a népgazdaság egyéb területein jelentkezik. A népgazdasági eredmény számításánál az újítás valamennyi gazdasági kihatását (eredményét, eredménycsökkentő kihatását) figyelembe kell venni, függetlenül attól, hogy azok a megvalósító vállalatnál, más vállalatnál vagy a népgazdaság egyéb területein jelentkeznek.

2. §.

(1) Az újítások népgazdasági eredményét elő-, közbeeső- és utószámításokkal kell igazolni. A népgazdasági eredmény megállapítására vonatkozó számításokat — az érdekeltek bevonásával — az újítást elfogadó szerv köteles elkészíteni. Az ehhez szükséges adatokat megkeresésre az érintett vállalatok kötelesek közölni.

(2) Az előszámításokat az újítási javaslattal kapcsolatos érdemi határozathozatal előtt kell elvégezni, és ezek alapján kell a kísérlet, a megvalósítás vagy az elutasítás kérdésében állást foglalni.

(3) Az újítások népgazdasági eredményének közbeeső (időközi) számítását akkor kell elvégezni, ha azt valamely ok (pl. árváltozás, az újítási díjrészeket kifizetése stb.) indokoltá teszi.

(4) Az utószámítást az újítás üzemszerű gyakorlatbavételétől számított első évre és az esetleges díjkülönbözet megállapítása céljából a második évre a tárgyév elteltétől számított 30 napon belül kell elkészíteni.

3. §.

(1) Az újítások pénzben kifejezhető népgazdasági eredményét könyvelésileg igazolható adatokon nyugvó számításokkal kell megállapítani. Ha az eredmény az újítás természetéből kifolyóan könyvelésileg nem mutatható ki, az eredmény számítását — részben vagy egészben — dokumentált műszaki számítások alapján is el lehet végezni. A számításnak ebben a módjában azonban már a megvalósításra vonatkozó szerződésben meg kell állapodni.

(2) Az újítás népgazdasági eredményének megállapításánál összehasonlítási alapként az újítás bevezetése előtti tényleges helyzetet vagy a norma szerinti állapotot, illetve a tervet kell figyelembe venni.

(3) Összehasonlítási alapként elsősorban a tényleges adatok szolgálnak. Az előző időszak (bázis-időszak) tényleges adataiként az újítás bevezetését megelőző egy év (négy negyedév) mennyiségi átlagát kell a megvalósítás időpontjában érvényes ár- és bértételek figyelembevételével számításba venni. Az illetékes miniszter azonban a bázisidőszak tekintetében ettől eltérően is rendelkezhet.

(4) A norma szerinti állapot akkor lehet az összehasonlítási alapja, ha az előző időszak tény-

számai erre nem alkalmasak. Összehasonlítási alapként ebben az esetben az újítás elfogadása előtti helyzetet tükröző, műszaki számításokkal megalapozott normák fogadhatók el.

(5) A terv az összehasonlítás alapja akkor lehet, ha az előző bekezdés szerinti ténytérvek, illetőleg normák nem állnak rendelkezésre, és a tervben levő részletes adatok műszaki számításokkal vagy egyéb dokumentációkkal alátámasztottak.

(6) Amennyiben összehasonlítási alapként nem a tényleges adatok, hanem a norma szerinti állapot, illetve a terv szolgál, ennek indokait a megvalósításra vonatkozó szerződésben fel kell tüntetni.

(7) Előszámítások esetén a várható népgazdasági eredményt műszaki számításokkal, közbeeső és utószámítások esetén a tényleges népgazdasági eredményt könyvelési adatokkal és könyvelési bizonylatokkal alátámasztva kell megállapítani.

(8) Az újításokra vonatkozó statisztikai és egyéb beszámolóikban a könyvelésileg kimutatott eredményt 1962-től elkülönítve kell feltüntetni.

4. §.

(1) Az újítások népgazdasági eredményének megállapítására szolgáló számítások elkészítéséért és helyességéért a vállalat vezetője, a főmérnök és a főkönyvelő egyaránt felelősek.

(2) Az újítások népgazdasági eredményének kiszámításához szükséges külön adatszolgáltatás időben történő megszervezése a főkönyvelő bevonásával a vállalat főmérnökének feladata. Azoknál a vállalatoknál, amelyeknél főmérnök nincs, ezt a feladatot a főkönyvelő bevonásával a főmérnöknek megfelelő beosztású dolgozó látja el.

(3) A főkönyvelő köteles az adatszolgáltatás és a bizonylatok rendjének megszervezésében közreműködni, valamint a rendelkezésre álló számviteli adatok és könyvelési bizonylatok alapján a népgazdasági eredmény kiszámításához szükséges adatokat szolgáltatni, továbbá a számításokat a főmérnökkel együtt elvégezni.

(4) A vállalat főmérnöke köteles gondoskodni arról, hogy az újítás kihatása az újítás bevezetésével egyidejűleg az anyagfelhasználási- és munkanormákon átszervezésre kerüljön.

(5) Ha az újítás népgazdasági eredménye pénzben sem könyvelési, sem műszaki adatok alapján nem fejezhető ki [az újítási díj a 29/1959. (V. 10.) Korm. számú rendelet 11. §. (2) bekezdése alapján kerül megállapításra], a megvalósító vállalat főmérnöke és főkönyvelője ezt és az eszmei díjazás megállapítása során figyelembe vett körülményeket írásban köteles rögzíteni.

5. §.

(1) Egy-egy újítás népgazdasági eredményének megállapítására vonatkozó elő-, közbeeső- és utószámításoknak azonos módszer szerint kell történnie.

(2) Az elő-, közbeeső- és utószámítások eredményét írásban kell rögzíteni. A számításokat általában a *mellékletként* közölt formában kell elvégezni. A népgazdasági eredmény számítási módszerétől függően azonban a megtakarítások és az azok ellentétéként jelentkező többletköltségek rögzítésénél a táblázat egyes sorai szükség szerint változtathatók.

(3) A számításokon mindenkor fel kell tüntetni, hogy a könyvelésileg igazolt vagy műszaki számításokon alapuló eredményszámítást tartalmaznak-e.

(4) Az adatszolgáltatást úgy kell megszervezni, hogy annak alapján az újítás eredménye az attól független tényezők hatásától elkülönítetten megállapítható legyen.

(5) A számításokban szereplő adatokat olyan magyarázatokkal kell kiegészíteni, amelyek elősegítik a gazdasági kihatásoknak és az újítás népgazdasági jelentőségének értékelését.

(6) A vállalatoknál elfogadott újítások népgazdasági eredményeinek kiszámításával kapcsolatos bizonylati rend megszervezése érdekében az alapbizonylatok alaki és tartalmi kellékeinek megállapításáról az illetékes miniszter a szükség szerint intézkedik.

6. §.

(1) Költségmegtakarításként az anyag- és bérjellegű, továbbá az ún. egyéb költségek közül az elkülönítetten mérhető elemi költségekben elért megtakarításokat lehet figyelembe venni, függetlenül attól, hogy azok közvetlen vagy közvetett módon kerülnek elszámolásra.

(2) Anyagok mennyiségi megtakarítását eredményező újítás esetén a népgazdasági eredményt a felhasználás során jelentkező mennyiségi megtakarítás után a következőképpen kell kiszámítani:

a) Ha a megtakarítás saját előállítású félkész és késztermékekben jelentkezik, a megtakarítást az utókalkulált gyártási [pl. az iparban a 205/1959. (P. K. 37.) P. M. számú utasítás szerinti] önköltség alapján kell kiszámítani. Amennyiben az újítással kapcsolatban tényleges üzemi általános költségmegtakarítás nem jelentkezik, az illetékes miniszter elrendelheti a megtakarításnak a közvetlen költségek alapján történő számítását.

b) Ha a megtakarítás vásárolt anyagokban és félkésztermékekben jelentkezik, vagy ha korábban beszerzett anyagot, illetve félkészterméket a vállalat maga állítja elő, a megtakarítást a nettó termelői ár (forgalmi adóval csökkentett ár) alapján kell kiszámítani.

(3) Anyaghelyettesítésből származó megtakarítást az újítás előtti anyagköltség és az újítás utáni új anyagköltség egybevetésével kell megállapítani.

(4) Munkabérek költség megtakarításának számításánál a törzsbért és a kiegészítő fizetéseket együtt kell figyelembe venni, de a társadalombiztosítási járulékokban és illetményadóban jelentkező megtakarítást számításba venni nem szabad.

(5) Az ún. egyéb költségekben jelentkező megtakarítások számításai alapjául kizárólag a könyvvitelben kimutatható költségtételek (elemi költségek) fogadhatók el.

(6) A népgazdasági eredménynek költségmegtakarítás alapjául történő megállapítása esetén az eredményrontó hatásokat (többletköltségeket) a következők szerint kell számításba venni:

a) az egyszerű ráfordítások közül

— a beruházási jellegű ráfordításokat a beruházásnak a számítási időszakra eső értékcsökkenési leírás összegével —,

— a gyártóeszközök költségeit az elszámolási szabályok szerinti leírás összegével —,

— az egyéb ráfordításokat a ráfordítás teljes összegével —,

b) a folyamatos többletköltségeket a számítási időszakban jelentkező tényleges összeggel kell figyelembe venni.

(7) Az újítások kísérletezési költségeit eredményrontó tényezőként figyelembe venni nem kell.

7. §.

(1) Többlettermelést eredményező újítás esetén az újítási díj alapjául az újítás eredményeként — legalább a korábbival azonos minőségben és önköltségben — elért többletmennyiségnek az újítás előtti teljes önköltségen számított értékét kell számításba venni. A többlettermelés miatt bekövetkező relatív önköltségcsökkentést külön megtakarítási tényezőként figyelembe venni nem szabad.

(2) Új cikk bevezetésére irányuló újítás esetén az újítási díj alapjaként az új termékeknek az árfelvétel alapját képező — újítási díj figyelmen kívül hagyásával számított — teljes önköltségét kell figyelembe venni.

8. §.

Selejtcsökkenést eredményező újítás esetén a megtakarítást a számvitelileg kimutatott selejtvesszeség-csökkenés után kell számítani.

9. §.

(1) Az osztályos áruk arányának javulásából származó népgazdasági eredményt az arányjavulásból származó mennyiség és a magasabb minőségi osztálynak megfelelő forgalmi adó nélküli eladási ár alapján kell kiszámítani, és az így adódó összegből le kell vonni a korábbi minőségi osztálynak megfelelő forgalmi adó nélküli eladási áron számított összeget.

(2) Minőség javítást célzó újítások népgazdasági eredményét — amennyiben az újítás minőségjavító hatása a termék nettó eladási árának változtatásában nem jut kifejezésre — a minőségi mutatók változásának hatását figyelembe véve, a felhasználóknál jelentkező megtakarítások alapján kell megállapítani.

10. §.

(1) Beruházási költségmegtakarítást eredményező újítások esetén az illetékes szerv által jóváhagyott okmányokban (beruházási program, tervezési feladat, kivitelezési tervdokumentáció) megtervezett bruttó költségek és a javasolt megoldás szerinti tényleges bruttó költségek egybevetésével kell a népgazdasági eredményt megállapítani.

(2) Jóváhagyott beruházási okmányokban elfogadott termelési, üzemeltetési költségek csökkentését vagy az ezen okmányokban elfogadott mennyiséghez képest többlettermelést eredményező újítás esetén a megtakarítást a jóváhagyott okmányokban rögzített adatok alapján a 6., 7. §-okban foglaltak szerint kell kiszámítani.

(3) Felújításokat érintő újítások esetében az előző bekezdésekben foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni.

11. §.

Ha az újítás állóeszköz, illetve szerszám élet-tartamának növekedését eredményezi, az újítás népgazdasági eredményét műszaki adatokon alapuló számításokkal kell megállapítani.

12. §.

A találmányok népgazdasági eredményének mérése és elszámolása az újításokéval azonos módon történik azzal a különbséggel, hogy a találmányok eredményét — az újításokétól elkülönítve — az üzemszerű bevezetéstől számított öt éven át kell nyilvántartani, és az utószámításokat évenként kell elvégezni.

13. §.

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba; ezzel egyidejűleg a 14/1955. (VIII. 20.) P. M. számú rendelet hatályát veszti.

(2) E rendeletet a folyamatban levő újítási és találmányi ügyekben is alkalmazni kell azzal, hogy a rendelet hatályba lépésének napja előtt már elkészült eredményszámításokat, amennyiben azok alapján díjfizetés (díjrészletfizetés) már történt, e rendelet alapján újból elkészíteni nem kell.

Kados Géza s. k.
pénzügyminiszterhelyettes.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
14/1961. MTA (A. K. 14.) számú

u t a s í t á s a

a személyi minősítési rendszer fejlesztéséről és a tudományos utánpótlás tervszerűbbé tételéről

A tudományos kutatómunkát végzők fejlődésének elősegítése, továbbá a tudományos utánpótlás szervezettebbé tétele érdekében a már korábban bevezetett minősítési rendszert tovább kell fejleszteni, és ennek alapján a tudományos kutatás személyi feltételeit tervszerűen, hosszabb távlatra is biztosítani kell.

Ennek érdekében — az Elnökség határozata alapján — az alábbi utasítást adom ki.

I. A minősítési rendszer fejlesztése

1. A minősítés célja az Akadémia állományába tartozó tudományos kutató intézeti (kutató csoport, kutató laboratórium) vagy az Akadémia céltámogatása keretében különböző szerveknél (tanszék, laboratórium, kórház, könyvtár, múzeumi tár stb.) dolgozó kutatók munkájának figyelemmel kísérése, értékelése és fejlődésük szervezett előmozdítása.

2. A tudományos kutatók minősítését a továbbiakban az utasítás 1. számú mellékletét képező **Személyi Minősítő Lap** szerint kell elvégezni úgy, hogy abból megállapítható legyen a kutató fejlődőképessége, a munkaköre ellátására való alkalmassága. A minősítés alkalmával — a végzett munka értékelésén túl — meg kell határozni az egyes kutatókkal szemben támasztott követelményeket,

továbbá figyelemmel kell lenni a fejlesztés szempontjából számításbavehető személyek fejlődéséhez szükséges feltételekre.

3. A tudományos kutatók minősítését — ideértve a gyakornokokat és a tudományos segédmunkatársakat is — 3 évenként kell elvégezni. A minősítés ideje általában a harmadik év vége, de előléptetés vagy áthelyezés esetén külön is minősíteni kell.

4. Az ilyen rendszerű személyi minősítéseket első ízben 1962. január 31-ig kell elvégezni. A minősítés alkalmával a Személyi Minősítő Lap-ra rá kell vezetni az eddigi alapminősítés és kiegészítő minősítések adatait, illetőleg a már meglévő adatokat az 1961. évi kiegészítő minősítés megállapításaival teljessé kell tenni. Ily módon az 1962. évre rendszeresített minősítési lap adatai alapminősítéssé válnak, amelyn a tényadatokat évenként kell keresztülvezetni; a kiegészítő minősítéseket pedig 3 évenként kell elvégezni. Ez a minősítési lap a törzslappal és az önéletrajzzal együtt a személyzeti munka alapokmánya.

5. Az Akadémia Hivatala, továbbá az Akadémia felügyelete alá tartozó intézetek és vállalatok nem tudományos munkakörben foglalkoztatott érdemi ügyintéző és adminisztratív dolgozóit ugyancsak 3 évenként, a tudományos dolgozókra vonatkozó és az előző pontokban ismertetett elvek szerint kell minősíteni. Ezekről a dolgozókról a 2. számú melléklet szerinti **Személyi Minősítő Lap**-ot kell kiállítani.

6. A minősítési lapok és adatok kezelését az MTA Személyzeti Osztálya és az intézmények személyzeti megbízottai végzik.

II. A távlati fejlesztési terv

7. A tudományos utánpótlás szervezetté tétele, továbbá a tudományos kutatók fejlődésének tervszerű előmozdítása érdekében az akadémiai intézetekben (kutató csoport, kutató laboratórium, tanszéki kutatók stb.) és a tudományos osztályokon összesítve távlati fejlesztési (káderfejlesztési) tervet kell készíteni.

8. Az Akadémia felügyelete alá tartozó kutató intézetek (kutató csoport, kutató laboratórium, munkaközösségek, továbbá az egyes céltámogatott állások esetében az illetékes Osztály) igazgatói — az MTA Személyzeti Osztálya által adandó összeállítás és módszertani tájékoztatás szerint — 1962. április 30-ig készítsék el és terjesszék az osztályvezetőség elé intézményük távlati káderfejlesztési tervét.

9. A kutató intézmények fejlesztési tervét — a szakittárság által összesítve — az osztályvezetőségek 1962. június 30-ig tárgyalják meg, és azt elfogadás után terjesszék az Akadémia Elnökségéhez. A terveket az osztályvezetőségek elhatározása szerint jóváhagyottnak kell tekinteni; az osztályvezetőségek ennek alapján gondoskodjanak az irányításuk alá tartozó intézetek részére a szükséges határozatok kiadásáról és intézkedések megtételéről. Az Akadémia Elnöksége az osztályok összesített tervét 1962. október hó 31-ig megtárgyalja. Amennyiben az Elnökség módosítja az osztályvezetőségek által elfogadott terveket, úgy a változ-

tatást utólagos tervmódosításként kell végrehajtani.

10. A jóváhagyott fejlesztési terv végrehajtását az osztálytitkárok az MTA Személyzeti Osztályával együttműködve évről-évre kísérik figyelemmel.

11. A minősítések és a távlati káderfejlesztési terv összeállítása során az Elnökség 63/1961. (Elnökség 1961. szeptember 29.) számú határozatában foglalt irányelveket kell alapul venni.

12. Az MTA Személyzeti Osztálya a jelen utasítás végrehajtásához szükséges nyomtatványokkal lássa el az intézmények vezetőit, és az űrlapok kitöltéséhez szükséges részletes tudnivalókat időben közölje.

13. Jelen utasítással a 6/1958. MTA (A. K. 7.) számú utasítás 15. pontja hatályát veszti.
Budapest, 1961. november 8.

Rusznayk István s. k.
elnök.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 8. csekkbefizetési számla: 05.915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk számla: egyéni 61257, közületi 61066

61.54395 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

SZEMÉLYI MINŐSÍTÉSI LAP
(a Tudományos kutatók részére)

1. INTÉZET:	2. OSZTÁLY:
NÉV:	3. BEOSZTÁSA:
4. SZÜL. ÉV:	5. ISK. VÉGZETTSÉG:
6. SPECIÁLIS KÉPZETTSÉGE, TUDOMÁNYOS FOKOZATA, SZAKTERÜLETE:	
7. NYELVISMERETE: 8. olvas, fordít: 9. beszél: 10. idegenre fordít: 11. előadó-képes:	
12. MIKOR ÉS MELY MUNKAHELYEKEN DOLGOZOTT:	
13. MIKOR ÉS MILYEN KÜLFÖLDI TANULMÁNYUTAKON, KONFERENCIÁKON VETT RÉSZT:	

14. TUDOMÁNYOS MUNKÁI:

15. A KUTATÓ MUNKÁBAN TANUSÍTOTT KÉPESSÉGEI:

16. A KUTATÁSSAL, ILL. SZERVEZÉSSEL KAPCSOLATOS TULAJDONSÁGAI:

17. TÁRSADALMI-POLITIKAI MAGATARTÁSA:

18. VÁRHATÓ TUDOMÁNYOS FEJLŐDÉSE:

19. MILYEN KUTATÓÁLLÁS BETÖLTÉSÉRE ALKALMAS:

20. MILYEN EGYÉB MUNKAHELYRE JÖHET SZÁMÍTÁSBA:

21. TUDOMÁNYOS FEJLŐDÉSÉNEK TOVÁBBI FELTÉTELEI:

22. a) Nyelvtanulás:

23. b) Tanulmányút:

24. c) Kutatási feladat:

25. d) Egyéb:

26. A MINŐSÍTETT MEGJEGYZÉSEI:

27. A minősítés	28. Kelte	29. Igazgató	30. Munkahely vezető	31. Személyzeti megbízott	32. Párttitkár, ill. Pártbizalmi
Alapminősítés Kieg. minősítés					

SZEMÉLYI MINŐSÍTÉSI LAP
(Hivatali és érdemi ügyintézői munkakört betöltő dolgozók részére)

1. MUNKAHELY:		2. OSZTÁLY:	
NÉV:		3. BEOSZTÁSA:	
4. SZÜL. ÉV:	5. ISK. VÉGZETTSÉG:		
6. SPECIÁLIS KÉPZETTSÉGE:			
7. MIKOR ÉS MELY MUNKAHELYEKEN DOLGOZOTT:			
8. A MUNKÁBAN TANUSÍTOTT KÉPESSÉGEI, SZERVEZÉSSSEL KAPCSOLATOS TULAJDONSÁGAI:			

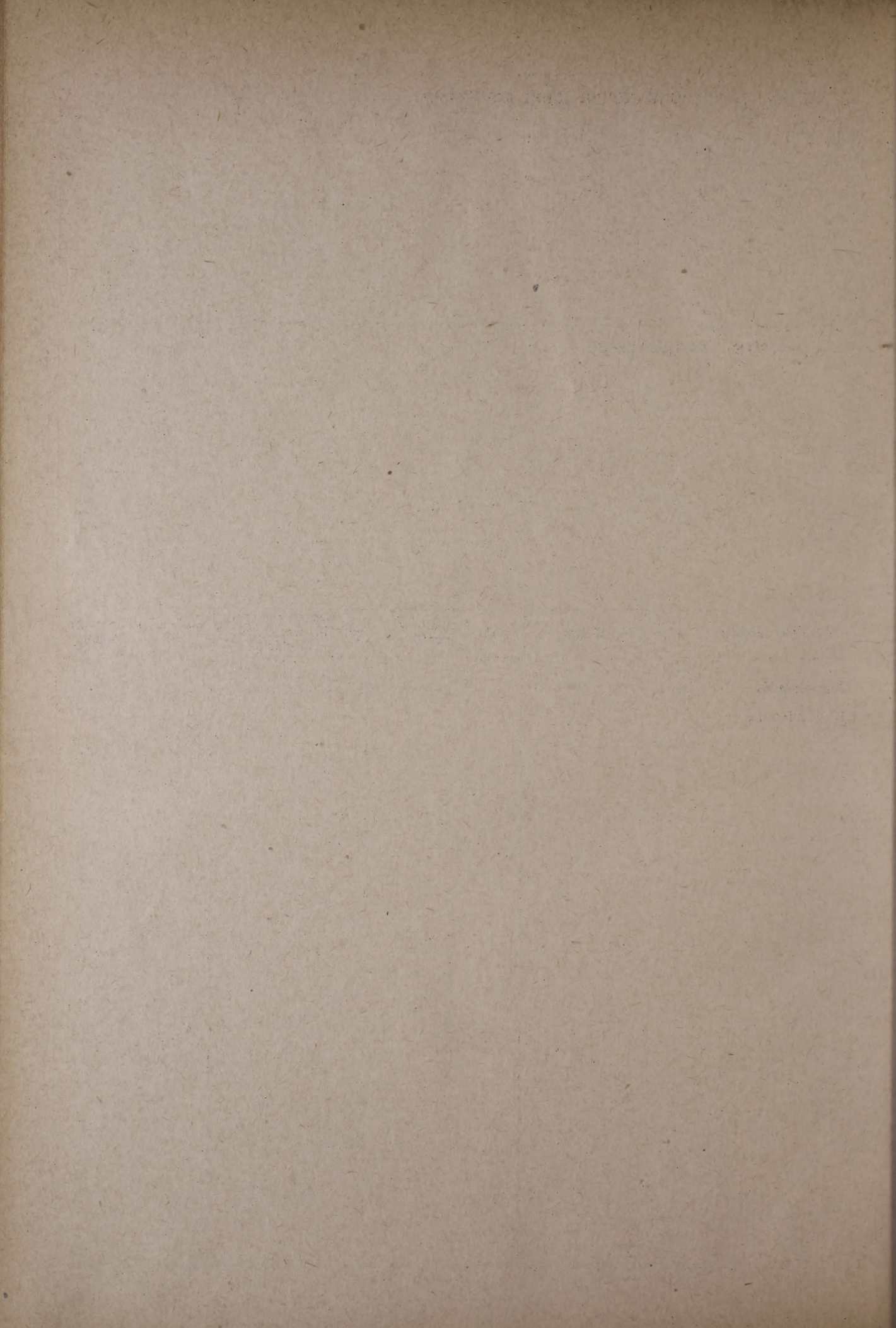
9. TÁRSADALMI-POLITIKAI MAGATARTÁSA:

10. SZAKMAI FEJLŐDÉSÉNEK TOVÁBBI FELTÉTELEI:

11. MILYEN EGYÉB MUNKAÖRBE JÖHET SZÁMÍTÁSBA:

12. A MINŐSÍTETT MEGJEGYZÉSEI:

13. A minősítés	14. Kelte	15. Munkahely vezető	16. Személyzeti oszt., ill. személyzeti megbizott	17. Párttitkár vagy Pártbizalmi
Alapminősítés Kieg. minősítés				

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1961. NOVEMBER 30.

TARTALOM

		Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	1020/1961. (X. 26.) Korm. határozat	A vállalatok kategóriába sorolásáról..... 107
Miniszteri utasítások	153/1961 (P. K. 26.) P. M.	A jóléti intézmények gazdálkodási rendjéről szóló 110/1956. (P. K. 3.) P. K. számú utasítás módosítá- sáról 108
	34/1961. O. F. F.	A földtani kutatás irányelveiről 108

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1020/1961. (X. 26.) számú

határozata

a vállalatok kategóriába sorolásáról

1. a) Az állami vállalatokat hat („kiemelt”, valamint A-B-C-D-E) kategóriába lehet sorolni. Egy-egy területen a sajátosságoknak megfelelően ennél kevesebb kategória is előírható.

b) A miniszter, országos hatáskörű szerv vezetője (továbbiakban: miniszter) — a munkaügyi miniszterrel, valamint a szakszervezettel egyetértésben — az a) pont rendelkezései alá nem tartozó gazdálkodó egységek besorolását is elrendelheti.

2. a) A vállalatok kategóriáját a miniszter — a szakszervezet meghallgatásával — állapítja meg. A tanácsok felügyelete alá tartozó vállalatok kategóriáját a fővárosi, megyei (megyei jogú városi) tanácsok végrehajtó bizottságának elnöke — a vállalat felett szakfelügyeletet gyakorló miniszterrel egyetértésben és a szakszervezet területi szervének meghallgatásával — állapítja meg.

b) Ha a vállalat felett a felügyeletet nem az a miniszter gyakorolja, akihez a vállalatnak megfelelő iparág főfelügyelet szempontjából tartozik, akkor a kategóriába sorolás előtt az iparág felett főfelügyeletet gyakorló miniszter véleményét is ki kell kérni.

c) A vállalatokat „kiemelt” kategóriába csak a Minisztertanács által egyidejűleg külön szabályozott esetekben, „A” kategóriába pedig csak a munkaügyi miniszter és a Szakszervezetek Országos Tanácsa által meghatározott területeken és esetekben lehet besorolni.

3. a) E határozat 1962. évi január hó 1. napján lép hatályba; végrehajtásáról a miniszterek — a szakszervezettel egyetértésben — gondoskodnak, azonban a vállalatok kategóriájának módosítása a minisztérium számára jóváhagyott béralapot és átlagbért nem emelheti.

b) E határozat hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti:

a vállalatok besorolásáról szóló 450/32/1952. N. T. számú határozat,

a gépállomások besorolási feltételeiről szóló 519/4/1954. számú minisztertanácsi határozat,

a vállalatok átsorolásáról szóló 2026/1955. (I. 11.) számú minisztertanácsi határozat,

az egyes munkaügyi kérdések intézésének egyszerűsítéséről szóló 37/1956. (X. 14.) M. T. számú rendelet 3. §-ának (1) bekezdése, valamint

a vállalati besorolások átmeneti rendezéséről szóló 73/1958. (XII. 31.) Korm. számú rendelet.

c) A Munka Törvénykönyve végrehajtásáról szóló 53/1953. (XI. 28.) M. T. számú rendelet 117. § (1) bekezdése úgy módosul, hogy a Minisztertanács által egyidejűleg külön meghatározott összeget meghaladó személyi fizetés megállapításához szükséges a Minisztertanács elnökének hozzájárulása.

Biszkú Béla s. k.,

a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány
elnökhelyettese.

Miniszteri utasítások

A pénzügyminiszter 153/1961. (P. K. 26.) P. M. számú

utasítása

a jóléti intézmények gazdálkodási rendjéről szóló 110/1956. (P. K. 3.) P. M. számú utasítás módosításáról

A jóléti intézmények gazdálkodási rendjéről szóló 110/1956. (P. K. 3.) P. M. számú utasítás (a továbbiakban: U.) az alábbiak szerint módosul:

1. Az U. 5. §-a (1) bekezdésének helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„A jóléti intézmények részére éves költségvetési előirányzatot kell készíteni. A költségvetési előirányzatnak magába kell foglalnia az intézmény összes bevételét és kiadását, beleértve a hiány fedezetére szükséges állami támogatást is. A költségvetés nem tartalmazza az igazgatói alpból, nyereségrészesedésből származó juttatásokat. Az időnyellegű intézmények pénzmaradványa a következő költségvetési évre nem vihető át. Az egész éven át működő intézmények az egész évi állami támogatás 5%-át vihetik át a következő költségvetési évre, az ennek megfelelő összeget viszont a következő évi költségvetésben a bevételek között elő kell irányozni.”

2. Az U. 5. §-ának (5) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„A jóléti intézmények rovatrendje 1962. január 1-től megegyezik a bruttó rendszerben gazdálkodó költségvetési szervekével.”

3. Az U. 6. §-ának (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„A jóléti intézmény a költségvetési előirányzat szerint gazdálkodik. A kiadási előirányzatot rovatonként kell betartani, és azt éves viszonylatban túllépni nem szabad mindaddig, míg a felügyeleti szerv valamely rovat előirányzatát fel nem emeli. A jóléti intézmény ettől még akkor sem térhet el, ha a túllépés más rovaton elért megtakarítással ellensúlyozható lenne, vagy ha a bevételi előirányzat kedvező alakulása miatt a többletkiadás egyébként az állami támogatás változatlanul hagyásával fedezhető volna.”

4. Az U. 6. §-ának (7) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„Az üzemi, vállalati böcsődék és napközi otthonok létszámát és beralapját az üzem, vállalat létszámaként kell kimutatni, ennek a létszámnak és beralapnak azonban szerepelnie kell a támogatást nyújtó költségvetési címmel is azzal a megjegyzéssel, hogy a létszám és beralap a vállalatnál ki van mutatva. Az országos összesítések elkészítésekor gondoskodni kell a kettőzés kiszűréséről.”

5. A jóléti intézmények beszámolórendszerét külön utasításban szabályozom.

6. Az U. 7. §-a 1961. december 31-én hatályát veszti.

Ez az utasítás 1962. január 1-én lép hatályba, a jóléti intézmények 1962. évi költségvetési előirányzatát azonban már a jelen utasítás rendelkezéseinek megfelelően kell előkészíteni.

Timár Mátyás s. k.,

a pénzügyminiszter helyettese.

Az Országos Földtani főigazgató 34/1961. számú utasítása

a földtani kutatás irányelveiről

A Gazdasági Bizottság 1961. aug. 4-én kelt 10 210/1961. sz. felhatalmazása alapján a földtani kutatás irányelveit a következőkben adom ki:

Bevezetés

Ásványi nyersanyagbázisunk megkutatottságának elmaradottsága, valamint kutatási eszközeink és pénzügyi lehetőségeink korlátozott volta a földtani kutatási munkák végzése terén olyan tervezési és szervezési elvek érvényesítését teszi szükségessé, amelyek biztosítják a kutatási eszközök leghatékonyabb felhasználását és ezzel a legkisebb ráfordítással a legnagyobb eredmények elérését.

Annak érdekében, hogy az országban különböző szervek által végzett földtani kutatási munkákat egységes irányelvek szerint lehessen megtervezni és kivitelezni, s a fenti célkitűzéseket a leghatékonyabban meg lehessen valósítani, a földtani kutatási munkák éves, öt éves, vagy távlati tervei elkészítése és megvalósítása során az alábbi irányelveket kell alkalmazni:

A) Általános elvek

A földtani kutatás alapvető feladata a népgazdaság éves és távlati célkitűzéseinek megvalósításához — a földtani adottságok figyelembevételével — megfelelő mennyiségű és megkutatottságú ásványi nyersanyagkészletek biztosítása, valamint a remélhető új ásványi nyersanyagok lehetőségei ismeretében a felhasználói iparágak fejlődési irányának megjelölése — figyelembe véve a KGST-ben résztvevő országok közt ezen a téren megvalósuló együttműködést — s a KGST keretén belül kitűzött földtani feladatok megvalósítása.

1. A földtani kutatások feladatai között minden esetben *sorrendiséget* kell megállapítani. A sorrendiséget a kutatások várható eredményessége és gazdaságossága, valamint külkereskedelmi szempontok, továbbá a KGST lehetőségek alapján kell meghatározni. Ennek érdekében:

a) Meg kell határozni, hogy milyen nyersanyagok előfordulására van lehetőség országunkban és milyen nagyságrendben, s ezt a kutatások eredményei alapján időszakosan kell vizsgálni;

b) Ennek alapján ki kell jelölni azokat a fő nyersanyagokat, melyek kutatása az ország legfontosabb érdeke. A kutatásra kerülő területeken is meg kell határozni azt a fő nyersanyagot, melyre — a többi nyersanyag figyelembe vétele mellett — a kutatás elsősorban irányul;

c) Ki kell jelölni az ipari fontosságú területeket és a szükséges erőt ezekre kell összpontosítani. A rangsorolt területek között is fontossági sorrendet kell megállapítani;

c) A kutatásokat úgy kell végezni, hogy azok során először az ország ipari szempontból jelentős területeiről kapjunk képet.

Ez az elv biztosítja, hogy a különböző részfeladatok elvégzése közben a fő célt mindenkor világosan lehessen látni, a munkákat e köré lehessen összpontosítani.

2. A földtani kutatásokat *koncentráltan kell végezni.*

a) A kutatási feladatok megvalósítására a személyi és anyagi erőket olyan mértékben kell koncentrálni, hogy a népgazdasági éves és távlati tervekben előirányzott fejlesztési célkitűzésekhez szükséges kutatási munkálatok a legrövidebb idő alatt megvalósuljanak.

b) Meg kell határozni azt a fő módszert (geofizikai, fűrészi, vágatkutatás stb.), mely az adott célt a legkiszvetlenebbül szolgálja, s a többi kutatási módszert ennek helyes előkészítésére vagy kiegészítésére kell alkalmazni. Az alkalmazott kutatási módszerek helyességét időszakosan felül kell vizsgálni és szükség esetén módosítani.

A kutatások ilyen elvek szerinti megszervezése biztosítja a rendelkezésre álló személyi és anyagi erővel a maximális eredmény elérését, s a földtani kutatások elmaradottságát fokozatosan felszámolva, épp a legfontosabb területeken az ipar igényeinek a napi problémák megoldásán felüli kielégítését.

3. A kutatásokat komplex módon kell végezni.

a) A kitűzött cél elérésére minden olyan kutatási módszert fel kell használni, mely a feladatok gazdaságos megoldásához hozzásegít.

b) A kutatásokat a rangsorolt fő nyersanyag mellett minden nyersanyagra vonatkozóan el kell végezni.

c) A nyersanyagok kutatását és vizsgálatait azok minden irányú felhasználhatóságának megállapítására ki kell terjeszteni.

d) Gondoskodni kell a felmerülő lényeges tudományos kérdések feldolgozásáról.

Ilyen módon minden tekintetben a legnagyobb, legátfogóbb eredményeket lehet elérni, ugyanakkor a kutatások a leggazdaságosabbak lesznek, mert egy-egy területen a legrövidebb időn belül lezárulnak, és nem lesz szükség azokon ismételt munkaszervezésre vagy utólagos kiegészítésre.

4. Az elvégzendő kutatási munkák esetén meg kell állapítani a kutatások egymást követő fokozatait, *ütemezését.* Az ütemezés során mindig szem előtt kell tartani a földtani kutatások végső célját: ipari tervezés céljára alkalmas, részletesen megkutatott területek biztosítását.

a) Ennek érdekében az ipari kutatások során mindig az ipar általános érdekeit kell szem előtt tartani, s az ipar napi érdekeit annak alá kell vetni.

b) A kutatásokat a cél elérése érdekében a következő 4 lépcsőben kell végrehajtani:

ba) földtani alapkutatások, melyek célja általános földtani és geofizikai tájékozódás a tudományág általános fejlődését, a megismerés bővülését elősegítő, átfogó és módszertani kérdésekben, s a ku-

tatás további lépcsőjéhez az elvi és elméleti adatok tisztázására;

bb) a nyersanyag jelenlétét vagy hiányát tisztázó felderítő kutatások;

bc) a nyersanyag nagy vonalakban való megismerését célzó előzetes kutatások,

bd) a nyersanyagot bányatelepítésre alkalmas módon feltáró részletes kutatások.

c) Az egyes kutatási lépcsők egymásutáni sorrendjét minden esetben be kell tartani, új kutatási fázist mindaddig nem szabad elkezdni, amíg az előző eredményei kellő részletességgel nem állnak rendelkezésre.

d) Esetenként meg kell határozni, hogy az adott területen milyen kutatási lépcső tekinthető befejezettnek.

e) A kutatásokat lehetőleg a földtanilag ismert területeken kell kezdeni, s onnan fokozatosan haladni az ismeretlen vagy kellőképpen nem ismert területek felé.

Ez az elv biztosítja, hogy a kutatások helyes mértékét meg lehessen szabni, a kutatási eszközöket a legnagyobb eredményt ígérő területeken lehessen felhasználni, ne pedig alkalomszerűen és a pillanatnyi helyzetnek megfelelően.

5. A kutatásokat a gazdaságosság követelményeinek szem előtt tartásával kell megtervezni és végrehajtani.

a) A földtani kutatás gazdaságosságát nem vállalati nyereség vagy intézeti bevétel alapján kell megítélni, hanem sokfelé továbbgyűrűző népgazdasági kihatásaiban kell a megoldott földtani, valamint gazdaságföldtani feladatokat és a felkutatott nyersanyagkészletet a kutatásokra fordított költséggel arányba állítani;

b) a kutatások tervezésénél mérlegelni kell, hogy a kutatások költségei arányban állnak-e a várható eredménnyel. Ezért célszerű, ha a kutatást költségesebb eljárással csak akkor végezzük, amidőn a kevésbé gazdaságos eljárással nyert eredmények már rendelkezésre állnak, kivéve, ha a kutatás eredményessége csak a költségesebb eljárással biztosítható;

c) a gazdaságosság követelményének minőségi összetevője is van, ezért mindig arra kell törekedni, hogy a legkorszerűbb vizsgálati módszerekkel hajtásák végre a kutatást;

d) állandóan törekedni kell arra, hogy a vizsgálati módszerek minőségük csökkenése nélkül egyre olcsóbban legyenek végrehajthatók;

e) különös figyelmet kell fordítani az anyagtakarékosságra és a jobb idő- és ésszerű eszközkihasználásra;

f) a kutatások teljes szükségletét meg kell tervezni és biztosítani, mert ellenkező esetben az eredmények el nem érhetők, s időben nem biztosíthatók;

g) a kutatás alkalmával gyűjtött mintaanyagot gondosan meg kell őrizni, mert utólagos kiegészítő vizsgálat szükségessége esetén újabb mintát csak költséges eljárással s a kutatás ismételt elvégzésével vagy esetleg egyáltalán nem is lehet biztosítani;

h) gondoskodni kell arról, hogy a földtani kutatások eredményei rendelkezésre álljanak azok-

nak a szerveknek, amelyek munkájukat ezekre a kutatási eredményekre támaszkodva végzik, mert csak így biztosítható az eredmények gyakorlati felhasználása.

B) A földtani alapkutatói munkák elvei

A földtani alapkutatói munkáit a Magyar Tudományos Akadémia elvi irányítása mellett az akadémiai Kutató Laboratóriumok, a Magyar Állami Földtani Intézet és a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet, valamint különleges esetekben az egyes iparágak kutató intézményei végzik.

1. Az alapkutatói során olyan alapvető földtani, őslénytani, rétegtani, ásványközettani, geokémiai, geofizikai, hidrogeológiai és esetleg felmerülő egyéb földtani kérdéseket kell megoldani, melyek az ország megismerése s a későbbi kutatások szempontjából fontosak lehetnek.

2. Fokozatosan el kell készíteni az ország átnézetes földtani, vízföldtani, geofizikai, szerkezeti, illetve mélyföldtani viszonyait ábrázoló térképeit.

3. Meg kell határozni azokat a kutatási módszereket, melyekkel az egyes kutatási területeken az adott célt legjobban el lehet érni.

4. Biztosítani kell az országos geofizikai alaphálózati mérések folyamatosságát.

5. El kell készíteni a földtani alapfúrások tervét, és biztosítani kell annak megvalósításához szükséges anyagi és műszaki bázist.

6. Gondoskodni kell a geofizikai és a földtani kutatásokban alkalmazott egyéb hazai műszerek gyártási kérdéseinek tudományos alátámasztásáról és állandó fejlesztéséről.

C) A felderítő földtani kutatási munkák elvei

A felderítő földtani kutatásokat a Magyar Állami Földtani Intézet és a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet, valamint a különböző kutató vállalatok végzik.

1. A felderítő kutatások feladata, hogy az ipar távlati ásvány nyersanyagellátási kérdéseit tisztázza.

2. A földtani térképezés méretarányát mindig az adott feladat megkövetelte pontosságnak megfelelően kell megválasztani. A térképezést a szovjet térképezési elvek figyelembevételével kell végezni.

a) Az ipari fontosságú területeken 1:5000-es méretarányú topográfiai térképeken 1:10 000-es méretarányúnak megfelelő földtani térképezés kívánatos.

b) Egyéb hegyvidéki területeken 1:10 000-es topográfiai alapon 1:25 000-es pontosságú földtani térképezés kívánatos.

c) Egyéb területeken (síkvidéki területek) a térképezés méretaránya továbbra is 1:25 000.

3. El kell készíteni az ország mélyföldtani és nyersanyagprognózis térképeit.

4. A felderítő fúrásokat a rangsorolt területeken koncentráltan végzett földtani térképezési és geofizikai kutatások nélkülözhetetlen kiegészítőjeként kell tekinteni.

A szilárd ásványi nyersanyagok kutatásakor minden fúrást teljes egészében magfúrással kell mélyíteni.

Szénhidrogén és vizkutatás esetén is kívánatos a magfúrások alkalmazása.

A fúrások részletes földtani anyagvizsgálatát a legrövidebb időn belül el kell végezni, s a fúrásokat a lehetőséghez mérten minden geofizikai módszerrel meg kell vizsgálni.

5. A földtani anyagvizsgálatot a koncentrált kutatás alapelveinek megfelelően úgy kell megszervezni, hogy a súlyponti területeken minden szükséges vizsgálat elvégezhető legyen.

a) A felderítő kutatások során az összes lehetséges vizsgálatot el kell végezni, új módszereket kipróbálni, hogy a későbbi kutatási fázisok megvalósításakor a leggazdaságosabb anyagvizsgáló módszerek rendelkezésre álljanak.

b) A súlyponti területeken az új anyagok vizsgálata mellett a régi kutatási anyagok minden irányú földtani vizsgálatát is el kell végezni, amelyek hozzájárulhatnak a felderítő kutatási fázis lezárásához.

6. A felderítő kutatások során el kell végezni valamennyi geofizikai vizsgálatot, a számbajöhető új módszereket ki kell próbálni, hogy a későbbi kutatások legcélravezetőbb vizsgálati módszere kiválasztható legyen.

7. A Magyar Állami Földtani Intézet és a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet kutatási témáit össze kell hangolni és egyeztetni. Fokozatosan érvényesíteni kell a fokozatosság és komplexitás elvét a két Intézet munkájában is.

a) A Magyar Állami Földtani Intézet felderítő jellegű kutatási munkáiban fokozni kell a műszeres mérésen alapuló geokémiai geofizikai és anyagvizsgálatot.

b) A Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet munkájában lényegesen meg kell javítani mind az alap-, mind a felderítő kutatások kiértékelését.

8. Gondoskodni kell új, eddig nem termelt nyersanyagok feltárásáról, valamint törekedni kell a megfelelő technológia hiányában az iparban eddig fel nem használt nyersanyagok technológiájának kidolgozására és hasznosítására.

9. Gondoskodni kell a kutatási módszerek és műszerek állandó fejlesztéséről és azok alkalmazásáról.

D) Az előzetes és részletes kutatási munkák elvei

Előzetes kutatásokon a nyersanyag jelenléte szempontjából pozitív terület nagyvonalú megismerését célzó munkálatokat értjük, a részletes kutatások feladata a legkedvezőbb nyersanyagadottságokkal rendelkező területek olyan mértékű megkutatása, hogy a nyersanyag ipari felhasználási lehetőségeinek sokoldalú tisztázását a bányászati telepítési-termelési tervek megalapozott elkészítését biztosítsa.

1. Az ipari földtani kutatásokkal részletesen megkutatott bányatelepítésre alkalmas tartalékterületeket kell biztosítani.

2. Az ipari nyersanyagkészletek megkutatottsági fokát jelentősen növelni kell.

a) A működő és épülő üzemek részére biztosítani kell az A + B kategóriának megfelelő részletességgel megkutatott nyersanyagkészletnek azt az arányát, amely a helyes bányászati tervezést s azok perspektíváinak eldöntését lehetővé teszi.

b) A bányatelepítés és a termelés során továbbra is meg kell tartani az A + B kategóriájú készleteknek legalább azt az arányát, amely a részletes kutatások befejezése, illetve a bányászati műveletek megkezdése előtt fennállt.

3 Növelni kell az ásványi nyersanyagkészleteket.

a) Az eddig felhasznált ásványi nyersanyagok készleteit a nyersanyagok fontossági sorrendjében, a rendelkezésre álló eszközökkel a legnagyobb mértékben növelni kell.

4. Fokozni kell a kutatások minőségét.

a) Szilárd ásványi nyersanyagkutatásnál a hasznosítható nyersanyag és a telepcsoport átfúrását kizárólag magfúrással szabad elvégezni. A nyersanyagokból legalább 70%-os átlagos magkihozattal kell biztosítani. Egyidejűleg arra kell törekedni, hogy különösen földtanilag bonyolult területeken a fedő és fekvő kőzetek átfúrása is elsősorban magfúrással történjék.

b) Szénhidrogén kutatásoknál fokozni kell a tároló kőzetek magfúrással való átfúrását, továbbá el kell érni, hogy a rétegfizikai paramétereket megállapító vizsgálatokat legalább minden fúrásban a hasznos rétegvastagság 30%-ában végezzék el;

c) A vízfeltáró fúrásokban biztosítani kell a mélységbeli vízmintavételt.

d) A nyersanyagkutató fúrások terén a hidrogeológiai, kőzetmechanikai, valamint a karottázs vizsgálatokat általánossá kell tenni.

5. Biztosítani kell a kutatási anyag megfelelő és gyors ütemű földtani feldolgozását.

6. Egységesen és részletesen el kell készíteni az összes földtani és geofizikai munkák földtani dokumentációját, gondoskodni kell a dokumentációk jóváhagyásáról, központi megőrzéséről, nyilvántartásáról és felhasználásáról.

7 El kell végezni az ország nyersanyagkészleteinek korszerű, a KGST által ajánlott módszerekkel történő felmérését. A kutatások során feltárt nyersanyagkészleteket a kutatásokkal és feltárásokkal párhuzamosan, folyamatosan ugyancsak fel kell mérni.

Budapest, 1961. okt. 24.

Benkő Ferenc s. k.,
országos földtani főigazgató.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010
MNB egyszámszám: 8, csekkbefizetési száma 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612
a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk száma: egyéni 61 257, közületi 61 066

61.54454 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1961. DECEMBER 31.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, 44/1961.(XII. 2.) határozatok	Korm. rendelet 1024/1961. (XII. 16.) Korm. határozat	A dolgozók munkaviszonyát érintő egyes kérdések szabályozásáról... 121	A Kossuth-díj Bizottság összetételének módosításáról 122
Miniszteri rendeletek és utasítások	1/1961. (XI. 17.) Mü. M.—M. M. 157/1961. (M. K. 20.) M. M. 161/1961. (P. K. 29.) P. M.	A társadalmi tanulmányi ösztöndíjak munkaviszonyával és társadalombiztosításával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről 123	Egyes tanszékek létesítéséről 125
Közlemények	K. 519/1961.	A költségvetési szervek készpénzkezelése és az ezzel kapcsolatos nyilvántartási kötelezettség 125	A Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézetének pályázati felhívása 130

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
44/1961. (XII. 2.) számú

rendelete

**a dolgozók munkaviszonyát érintő egyes kérdések
szabályozásáról**

Az alsóbb fokú szervek hatáskörének növelése érdekében a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány az alábbiakat rendeli el:

1. §

Az 53/1953. (XI. 28.) M. T. számú rendelet (a továbbiakban: Mt. V.) 252/A §-a helyébe a következő 252/A és 252/B §-ok lépnek:

„252/A §

(1) Mindazokban a kérdésekben, amelyekben a jogszabály kiadását a Munka Törvénykönyve és annak végrehajtásáról szóló, valamint az ezzel összefüggő kérdésekben kiadott egyéb rendelkezések a vállalat felett felügyeletet gyakorló miniszter hatáskörébe utalják (pl. azoknak a munkaköröknek a megállapítása, ahol az alkalmazás külön megállapodás nélkül is változó munkahelyre történik [Mt. V. 33. § (2) bekezdés] vagy a két hétre járó pihenőnap összevont kiadásának engedélyezése [Mt. V. 77. § (3) bekezdés]), a tanács végrehajtó bizottságok hivatali szervezete tekintetében a Minisztertanács elnöke vagy illetékes elnök-

helyettese, a tanács alá rendelt vállalatok tekintetében a főfelügyeletet gyakorló miniszter jár el. Ez irányadó abban az esetben is, ha a szabályozás csak a vállalatok vagy a dolgozók szűkebb körére vonatkozik.

(2) Ha a szabályozási jogkört biztosító rendelkezések szerint a szabályozás joga a minisztert csak valamely más szervvel (pl. szakminiszterrel, szakszervezettel egyetértésben illeti meg, ez a rendelkezés az (1) bekezdés alapján kiadott szabályozásra is vonatkozik.

(3) A főfelügyeletet gyakorló miniszter állásfoglalása az irányadó abban a kérdésben, hogy az intézkedés megtétele az (1) bekezdés szerinti miniszteri hatáskörbe tartozik-e vagy nem.

252/B §

(1) A megyei (fővárosi, megyei jogú városi) tanács végrehajtó bizottságának elnöke gyakorolja a miniszter jogkörét a tanács végrehajtó bizottságok hivatali szervezete, úgyszintén a tanács alá rendelt vállalatok tekintetében azokban az eseti döntést igénylő ügyekben (pl. három hónapnál hosszabb időtartamú fizetés nélküli szabadság engedélyezése [Mt. 57. § (1) bekezdés] vagy a fegyelmi határozat felülvizsgálata [Mt. V. 189. §]), amelyekben a Munka Törvénykönyve, illetőleg a végrehajtásáról szóló, valamint az ezzel összefüggő kérdésekben kiadott egyéb jogszabályok a döntésre a minisztert jogosítják fel. Amennyiben a dolgozó alkalmazása a végrehajtó bizottság elnökénél magasabb szerv hatáskörébe tartozik, akkor ez a szerv jár el, azonban hatáskörének vagy a hatáskör egy részének

gyakorlását a végrehajtó bizottság elnökére átruházhatja.

(2) Az (1) bekezdésben szabályozott hatáskörében a végrehajtó bizottság elnöke

a szakszervezetek megyei tanácsával egyetértésben jár el, ha a miniszter a Szakszervezetek Országos Tanácsával,

a szakszervezet megyei bizottságával egyetértésben jár el, ha a miniszter a szakmai szakszervezet elnökségével egyetértésben dönt.

(3) A Mt., illetve a Mt. V. rendelkezéseinek alkalmazása során a megyei tanács alatt a fővárosi és a megyei jogú városi, a járási tanács alatt a járási jogú városi és a városi (fővárosi) kerületi tanácsot is érteni kell."

2. §

(1) A miniszter a Kormány illetékes elnök-helyettesével, a munkaügyi miniszterrel és a szakszervezettel egyetértésben továbbra is magának tarthat fenn egyes olyan eseti döntésre vonatkozó hatásköröket, amelyek e rendelet hatálybalépésekor miniszteri rendelet vagy utasítás alapján miniszteri hatáskörbe tartoznak. Az ezt szabályozó miniszteri rendeleteket e rendelet megjelenését követő hatvan nap alatt ki kell adni. E határidő letelte után a hatáskör a Mt. V. 252/B §-nak az 1 §-sal megállapított rendelkezése szerint alakul.

(2) Továbbra is a miniszter hatáskörébe tartozik az üdültetési célt szolgáló ingatlan vásárlásának engedélyezése [14/1961. (IV. 27.) Korm. számú rendelet 7. §-a].

3. §

A Mt. V. 216. §-ának (3) bekezdésében a munkaügyi minisztert megillető jog a munkakönyvet kiállító községi tanács végrehajtó bizottsága elnökének, illetőleg a városi kerületi, a városi, Budapesten a Fővárosi Tanács VB munkaügyi szakigazgatási szerve vezetőjének a hatáskörébe megy át.

4. §

(1) A járási közös egyeztető bizottságok megalakításával és működésével kapcsolatban a Mt. V. 235. §-ának (3) bekezdése, továbbá a 236. §-ának (2) és (3) bekezdése szerint a megyei tanács végrehajtó bizottságát, illetőleg a végrehajtó bizottság elnökét megillető jog a járási tanács végrehajtó bizottsága hatáskörébe megy át.

(2) A Mt. V. a következő 236/A §-sal egészül ki:

„236/A §

A járási közös egyeztető bizottságok megalakítására és működésére a munkaügyi miniszter a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben irányelveket adhat ki."

5. §

(1) A 81/1950. (III. 19.) M. T. számú rendelet 5. §-a helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

„(1) A beszámítás kérdésében a munkaviszony létesítésére jogosult szerv határoz.

(2) Kivételesen indokolt esetekben az illetékes miniszter (megyei, fővárosi, megyei jogú városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke) engedélyezheti olyan közszolgáltatásban vagy közszolgálat körén kívül eltöltött idő beszámítását, mely egyébként a 2. és 3. §-ok értelmében nem lenne beszámítható. A 3. § (2) bekezdésének korlátozó rendelkezéseit ebben az esetben is alkalmazni kell.

(3) A beszámítás kérdésében hozott határozat ellen jogorvoslatnak helye nincs, kivéve azokat az eseteket, amikor a jogszabály kötelezően írja elő a beszámítást."

(2) A 81/1950. (III. 19.) M. T. számú rendelet az alábbi 5/A §-sal egészül ki:

„5/A §

(1) A bírói ítélet, fegyelmi határozat vagy önkényes kilépés következtében megszűnt munkaviszonyban és az azt megelőző (közszolgálati vagy közszolgálaton kívüli) munkaviszonyban töltött időt csak kiemelkedő munkára tekintettel, az 5. § (2) bekezdése alapján a szakszervezet javaslatára lehet beszámítani.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak nem vonatkoznak a rendelet hatálybalépésekor már beszámított szolgálati időkre, ameddig a dolgozó ugyanannál a szervnél van munkaviszonyban, vagy ha e munkaviszonyából népgazdasági érdekből áthelyezéssel került új munkaviszonyba."

6. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Egyidejűleg a 37/1956. (X. 14.) M. T. számú rendelet 4. §-a, továbbá a 81/1950. (III. 19.) M. T. számú rendelet 6. §-ának (6) bekezdése hatályát veszti.

Kádár János s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
1024/1961. (XII. 16.) számú

h a t á r o z a t a

a Kossuth-díj Bizottság összetételének módosításáról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány *Benke Valériát*, a Kossuth-díj Bizottság elnök-helyettesét e tiszte alól felmenti, és *Ilku Pál* művelődésügyi minisztert, valamint *dr. Ajtai Miklóst*, az Országos Terhivatal elnökét a Kossuth-díj Bizottság elnökhelyettesévé,

Kiss Árpádot, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökét a Kossuth-díj Bizottság tagjává kinevezi.

Kádár János s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

Miniszteri rendeletek és utasítások

A munkaügyi miniszter és a művelődésügyi miniszter 1/1961. (XI. 17.) Mú. M.—M. M. számú

együttes rendelete

a társadalmi tanulmányi ösztöndíjasok munkaviszonyával és társadalombiztosításával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről

A társadalmi tanulmányi ösztöndíj létesítéséről szóló 19/1959. (IV. 12.) Korm. számú rendelet 14. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — a következőket rendeljük:

1. §

(1) Ez a rendelet azokra az ösztöndíjasokra vonatkozik, akik a társadalmi tanulmányi ösztöndíj (a továbbiakban: ösztöndíj) létesítéséről szóló 19/1959. (IV. 12.) Korm. számú rendelet alapján részesülnek ösztöndíjban (ideértve az említett rendelet 12. §-a szerinti pénzügyi fedezet terhére ösztöndíjban részesítettek is) feltéve, hogy az ösztöndíjra vonatkozó szerződés megkötésekor munkaviszonyban állanak.

(2) Nem vonatkozik e rendelet azokra, akik

a) nappali tagozaton már megkezdett tanulmányaik folytatása során részesülnek ösztöndíjban,

b) az ösztöndíjra vonatkozó szerződés megkötésekor nem állnak munkaviszonyban.

2. §

(1) Az ösztöndíjas munkaviszonya a tanulmányainak ideje alatt szünetel.

(2) Az ösztöndíjas eredeti munkáltatójától sem munkabért, sem egyéb olyan juttatást, amely a tényleges munkavégzéssel összefügg (például védőétel) — a (3) bekezdés alapján meghatározott kivételektől eltekintve — nem kaphat. Ugyanígy nem kaphat nyereségrészesedést vagy hűségjutalmat sem, kivéve azokra a hónapokra, amelyekre a jogot már a tanulmányait megelőzően végzett munkával megszerezte.

(3) A munkáltató határozza meg — a miniszter által a szakszervezettel egyetértésben megállapított keretek között — az ösztöndíjast megillető szociális és kulturális szolgáltatásokra, valamint a szolgálati lakás, illetményföld és egyenruha használatára, továbbá a (2) bekezdésben nem említett egyéb béren felüli, illetőleg természetbeni juttatásokra való jogosultságot az alábbi irányelvek figyelembevételével:

a) Az ösztöndíjas igénybeveheti azokat a szociális és kulturális szolgáltatásokat, amelyek a munkáltató részéről adott közvetlen anyagi juttatással (személyre szóló hozzájárulással) nincsenek összekötve (például kultúrház, sporttelep, könyvtár).

b) Az olyan juttatásokat, amelyekhez a munkáltató az igénybevevő személyére tekintettel hozzájárul (például vállalati üdülő, üzemi étkezés), az ösztöndíjas általában csak teljes térítés mellett veheti igénybe.

(4) Az ösztöndíjast a munkáltató a munkaviszonyban álló dolgozókra irányadó szabályok szerint segélyben részesítheti, de számára fizetési előleget nem adhat.

3. §

(1) Az ösztöndíjas munkakönyvét a munkáltatónál kell megőrizni. A munkakönyvbe — a (2) bekezdésben foglaltaknak megfelelően — az ösztöndíjjal folytatott tanulmányok megkezdése előtt be kell jegyezni azt az időpontot, amikor a dolgozó utoljára munkát végzett, továbbá azt az időpontot, amikor az ösztöndíjas dolgozó az ösztöndíjjal folytatott tanulmányai befejeztével, illetve megszakításával vagy abbahagyásával a munkát megkezdte.

(2) Bejegyzésként a munkakönyv 10—11. és folytatolagos oldalain az eredeti munkaviszonyra vonatkozó bejegyzések alatti új sorba a következőket kell beírni: „A munkáltató neve (cége) és székhelye” elnevezésű oszlopba „ösztöndíjjal folytatott tanulmányok ideje” megjegyzést, a „munkába lépésének napja” elnevezésű oszlopba az azt követő napot, amelyen a dolgozó ösztöndíjjal folytatott tanulmányainak megkezdése előtt utoljára munkát végzett, a „munkából kilépésének napja” elnevezésű rovatba pedig az azt megelőző napot kell beírni, amelyen az ösztöndíjjal folytatott tanulmányai befejeztével a munkát megkezdte. A sor többi rovata kitöltetlen marad.

4. §

(1) A tanulmányainak ideje alatt munkaviszonyt az egyetemi vagy főiskolai ösztöndíjas csak a 43/1960. (IX. 25.) Korm. számú rendelettel kiegészített 35/1952. (V. 4.) M. T. számú, a középiskolai ösztöndíjas pedig a 137/1951. (VII. 7.) M. T. számú rendeletben foglaltak szerint létesíthet. Ezek a rendelkezések irányadók arra az esetre is, ha az ösztöndíjas a tanulmányainak ideje alatt — munkaviszonya szünetelésének megszakításával — az eredeti munkáltatójánál végez munkát.

(2) Az (1) bekezdésben említett engedélyen kívül a munkaviszonyba lépéshez a munkáltatónak a Mt. V. 24. §-a alapján adott engedélye is szükséges. A Mt. V. 24. §-a (2) bekezdése b) pontjának alkalmazásánál azt kell figyelembe venni, hogy a munkavállalás mennyiben befolyásolja hátrányosan a tanulmányi előmenetelt. Nincs szükség a munkáltató engedélyére, ha az ösztöndíjas az oktatási intézmény által kijelölt munkahelyén az előírt termelési gyakorlatát végzi.

(3) Az (1) és (2) bekezdések szerint létesített munkaviszony tekintetében a társadalombiztosításra az általános rendelkezések az irányadók.

5. §

(1) Az ösztöndíjasnak a 4. § szerint létesített munkaviszonyát a második állásra és mellékfoglal-

kozásra vonatkozó rendelkezések szerint kell a munkakönyvébe bejegyezni.

(2) Ha az ösztöndíjas az eredeti munkáltatónál végzi a munkát, a munkaviszonya feléled. Ebben az esetben a dolgozó munkakönyvébe a 3. § (2) bekezdése szerint az „ösztöndíjjal folytatott tanulmányok ideje” megjegyzéssel megnyitott új sort le kell zárni azzal, hogy a „munkából kilépésének napja” elnevezésű rovatba bejegyzésre kerül az azt megelőző nap, amelyen a dolgozó a munkát tovább folytatja. Ha a dolgozó ismét abbahagyja a munkát, és ösztöndíjas tanulmányaira való tekintettel a munkaviszonya tovább szünetel, a szünetelés további időtartamát a 3. § (2) bekezdésének megfelelően kell ismét beírni a munkakönyvébe.

(3) Az oktatás keretében elkezdett kötelező termelési gyakorlatot nem kell a munkakönyvbe bejegyezni.

6. §

(1) Az ösztöndíjas munkaviszonyát a Mt. V. 37. § (1) bekezdésének e) pontjában foglalt rendelkezésnek megfelelően az ösztöndíjjal folytatott tanulmányainak ideje alatt felmondással megszüntetni nem lehet.

(2) Az ösztöndíjas tanulmányai befejezése vagy megszakítása után — amennyiben az ösztöndíjra vonatkozó szerződésben rövidebb határidőt nem állapítottak meg — harminc napon belül köteles munkáltatójánál munkavégzésre jelentkezni. Ha a szerződés értelmében az ösztöndíjas nem az eredeti munkahelyén köteles tovább dolgozni, akkor a tanulmányai befejezése után — más intézkedés hiányában — harminc napon belül a szerződésben meghatározott új munkahelyén köteles jelentkezni, és az eredeti munkáltató köteles az ösztöndíjast a kijelölt munkahelyre áthelyezni.

7. §

Az ösztöndíjjal folytatott tanulmányok ideje a munkavégzéshez fűződő jogok szempontjából nem tekinthető munkaviszonyban töltött időnek, kivéve azt az időt, amely alatt az ösztöndíjas a 4. és 5. §-ok szerint munkaviszonyban állt. A folyamatos munkaviszonyhoz fűződő kedvezményekre való jogosultság szempontjából azonban az ösztöndíjjal folytatott tanulmányok megkezdéséig eltelt folyamatos munkaviszonyban töltött időt is figyelembe kell venni, feltéve, hogy az ösztöndíjas munkáját a 6. § (2) bekezdésében foglaltak szerint folytatja tovább. Például a dolgozó két évi munkaviszony után áthelyezéssel került ahhoz a munkáltatóhoz, ahol az ösztöndíjra vonatkozó szerződése megkötésekor már egy éven át dolgozott. Majd öt éven át társadalmi tanulmányi ösztöndíj segítségével tovább tanult. Az említett ösztöndíjas tanulmányai után végzett egy teljes naptári évi munka után már két nap folyamatos munkaviszony alapján járó pótszabadságra jogosult, mert az ösztöndíjas tanulmányokat megelőző három évet is figyelembe kell venni.

8. §.

(1) Az ösztöndíjas a betegségi biztosítás szolgáltatásaira az eredeti munkaviszonya alapján jogosult, azzal az eltéréssel azonban, hogy

a) az ösztöndíjjal folytatott tanulmányok ideje alatt bekövetkezett keresőképtelensége esetében munkabérnek az ösztöndíjat kell tekinteni,

b) az ösztöndíj folyósításának tartama alatt táppénz, illetőleg terhességi-gyermekágyi segély nem jár.

(2) A szolgáltatásokat az eredeti munkáltatótól kell igényelni, amennyiben az üzemi vagy hivatali kifizetőhellyel rendelkezik, egyéb esetekben az SZTK-nak a munkáltató szerint illetékes helyi szervétől.

(3) A társadalombiztosítási szolgáltatások igénybevételéhez szükséges igazolásokkal az ösztöndíjast ugyancsak az eredeti munkáltató látja el. A biztosítási igazolványt a munkáltató egy tanulmányi év tartamára szóló érvényességgel állíthatja ki, annak külön feltüntetésével, hogy az igazolvánnyal rendelkező társadalmi tanulmányi ösztöndíjas.

9. §

Az ösztöndíjjal folytatott tanulmányok ideje, valamint a 6. § (2) bekezdésében említett munkavégzésre jelentkezést megelőző idő a betegségi biztosítás szolgáltatásaira való jogosultság szempontjából munkaviszonyban töltött jogszerző időnek tekintendő.

10. §

Az ösztöndíjas családi pótlékra eredeti munkahelyén jogosult.

11. §

Az ösztöndíjasként eltöltött idő nem számít a dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló 1958. évi 40. számú tvr. végrehajtására kiadott 67/1958. (XII. 24.) Korm. számú rendelet 27. §-ának (1) bekezdésében említett megszakításnak. Erre az időszakra az ösztöndíjasnak elismerési díjat fizetni nem kell.

12. §

Az ösztöndíjjal folytatott tanulmányok ideje alatt a betegségi biztosítási járulékot és a munkáltatót terhelő nyugdíjjárulékot az eredeti munkáltató köteles fizetni az összes dolgozóinak átlagbére alapján. Az ösztöndíjból a dolgozót terhelő 3%-os nyugdíjjárulékot levonni nem lehet.

13. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Rendelkezéseit alkalmazni kell a hatálybalépéskor érvényben levő szerződések alapján ösztöndíjban részesülőkre is.

A művelődésügyi miniszter 157/1961. (M. K. 20.)
M. M. számú

u t a s í t á s a

egyeb tanszékek létesítéséről

1. A Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Kara I. és V-ös számú Matematika Tanszéke összevonva Gépészmérnöki Matematika Tanszék elnevezéssel folytatja működését.

2. A Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Kara Különleges Villamosgépek és Automatika Tanszékéből, valamint a Villamosgépek és Mérések Tanszékéből

Villamosgépek Tanszék és Automatizálási Tanszék

létesítését rendelem el.

3. A Budapesti Műszaki Egyetemen Pedagógiai Tanszék létesítését rendelem el. A tanszék köteles ellátni a műszaki tanárképzéssel kapcsolatos pedagógiai oktatást, a műszaki egyetemek oktatóinak pedagógiai továbbképzését, valamint köteles foglalkozni a műszaki felsőoktatás pedagógiai és szakdidaktikai problémáival.

4. Az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetemen Politikai Gazdaságtan Tanszék működését rendelem el.

Molnár János s. k.,
miniszterhelyettes.

A pénzügyminiszter 161/1961. (P. K. 29.) P. M. számú

u t a s í t á s a

a költségvetési szervek készpénzkezeléséről és az ezzel kapcsolatos nyilvántartási kötelezettségről

Általános rendelkezések

1. §

(1) Az utasítás hatálya a költségvetési szervek (ideértve a költségvetési folyószámlás szerveket és jóléti intézményeket is) pénztári készpénzkezelésére és az ezzel összefüggő számviteli, nyilvántartási kötelezettségre terjed ki.

(2) Az utasítás rendelkezéseinek a tanácsi költségvetési szerveknél történő alkalmazására külön történik intézkedés.

(3) A készpénzkifizetések és bevételezések teljesítését; az ezekre vonatkozó érvényesítést, utalványozást, pénztári számfejtést, a pénztári ellenőrzést, valamint a raktár kezelését ugyanaz a személy nem végezheti. Kivételt képez az az eset, ha a szerv adott ságai (létszám, pénztári forgalom) nem teszik lehetővé, illetőleg szükségessé mindezekre külön-külön személy alkalmazását.

2. §

(1) A pénztár készpénzkifizetéseket csak a szervezetnek a Magyar Nemzeti Banknál, az Országos

Takarékpénztárnál vezetett számlájáról, valamint a postánál kezelt betétkönyvről felvett ellátmányokból és a pénztárba befizetett térítvényekből teljesíthet.

(2) A pénztár által letéti számláról („KK” betétkönyvről) felvett ellátmányok, illetve térítvények csak azok készpénzfizetési jogcímein használhatók fel kifizetésekre.

(3) Kifizetéseket lehet teljesíteni még más szerv által — helyette történő kifizetesként — a pénztár javára szóló MNB postautalvánnyal kiutalt vagy e célra egyéb módon átvett összegből is; ezeket az összegeket azonban a pénztári nyilvántartásokban külön kell feltüntetni.

(4) A posta útján érkező pénzösszegeket a szerv a pénztárba való bevételezés helyett — az MNB ide vonatkozó előírásai szerint — a postautalványra stb. vezetendő keltezéssel, aláírással és bélyegzőlenyomattal ellátandó telepítési záradék alkalmazásával a megfelelő bankszámlára is irányíthatja.

(5) A költségvetési bevételt jelentő készpénzbefizetéseket általában 24 órán belül a Magyar Nemzeti Banknál vezetett megfelelő bevételi számlára be kell fizetni.

A kisebb összegű napi bevételeket az (1) bekezdésben foglalt előírások megtartása mellett mindaddig, amíg azok összege az ötszáz forintot el nem éri, illetve a Bank által engedélyezett házipénztárkeret meg nem haladja, a pénztárban lehet tartani, hetenként egyszer azonban összeghatárra való tekintet nélkül a bevételi számlára be kell fizetni.

(6) A készpénzellátmány MNB számláról történő felvétele a készpénzforgalomra előírt banki rendelkezések, a szerv ügyviteli szabályzatában foglalt előírások, illetve a szerv vezetőjének erre vonatkozó intézkedései szerint történik.

(7) A pénztárban a pénztárzárlat után csak a Magyar Nemzeti Bank által megállapított értékhatárt meg nem haladó készpénzösszeget szabad tartani. A többletet még a napi pénztárzárlat előtt a költségvetési szerv postai betétkönyvére, illetőleg bankszámlájára be kell fizetni. A betétkönyvben kezelt összegeket, továbbá az elszámolásra kiadott pénztári előlegeket a pénztárban tartható készpénz szempontjából számításba venni nem kell. Ugyancsak nem kell figyelembe venni a házipénztári keret szempontjából az illetménykifizetések céljára a Bank engedélyével az előző napon felvett és a következő munkanapon kifizetésre kerülő illetmények összegét sem.

3. §

(1) A pénztári bevételezéseket és kifizetéseket pénztári számfejtésnek kell megelőznie, amelynek során meg kell állapítani, hogy a kifizetések, illetőleg befizetések alapjául szolgáló bizonylatok megfelelnek-e a jelen utasítás 12. §-ának (3) bekezdésében, illetőleg 13. §-ának (2) bekezdésében előírt követelményeknek, az utalványozás megtörtént-e, és a bizonylatot helyesen állították-e ki.

(2) Pénztári számfejtés előtt sem befizetést elfogadni, sem kifizetést teljesíteni nem szabad, ki-

véve a postán érkezett készpénz bevételezését, amely esetben a bevételezés a pénztári számfejtés előtt is elszámolható.

(3) A pénztári számfejtést és a pénzkezelés közvetlen vizsgálatát ellenőr látja el.

Pénztárkezelés

4. §

(1) A pénztárt az ellenőr ellenőrzése mellett a pénztáros kezeli. Amennyiben külön pénztári ellenőr alkalmazására nincs lehetőség, a pénztár szabályszerű kezelését a szerv vezetője, illetve az általa kijelölt személy köteles ellenőrizni.

(2) A pénzkezelést illetően ugyanazok a rendelkezések irányadók a külön pénzkezelőkre, mint a pénztárosra; a külön pénzkezelők elszámoltatásáért a pénztáros és az ellenőr is felelősek.

5. §

(1) Pénzt vagy egyéb értéket a pénztárban a pénztároson kívül csak az vehet át, akit arra jogszabály feljogosít, vagy aki arra a szerv vezetőjétől írásbeli meghatalmazást kapott.

(2) A pénz és érték átvételére jogosult nevét és sajátkezű aláírását a pénztár valamely szembeötli helyén ki kell függeszteni.

(3) Pénztáron kívül pénz vagy egyéb érték átvételére csak az jogosult, aki erre írásbeli meghatalmazást kapott az ilyen meghatalmazás kiadására jogosult szervtől. Emellett is pénztáron kívül pénzt csak az illetékes költségvetési szerv bélyegzőjével ellátott, sorszámozott nyugtaúrlap felhasználásával vagy előnyomott nyugtaúrlap ellenében lehet felvenni.

(4) Mind a nyugtaúrlapokat, mind az előnyomott összegeket tartalmazó nyugtákat szigorú számadású nyomtatványként kell kezelni, azokról megfelelő nyilvántartást kell vezetni, és elszámolás alkalmával ellenőrizni kell, hogy felhasználásuk alkalmával nem történt-e visszaélés. Az előnyomott összegeket tartalmazó nyugták értékét személyenként kell nyilvántartani. A nyilvántartásban az azokkal való elszámolás megtörténtét is fel kell jegyezni.

(5) A pénztáron kívül felvett pénzüsségeket legkésőbb az átvételtől számított 24 órán belül a pénztárba, illetőleg a megfelelő bankszámlára be kell fizetni. A felhasznált nyugtaúrlapokról, illetőleg előnyomott nyugtákról, valamint a pénz befizetéséről a pénz átvevője a szerv vezetője által meghatározott időn belül — de legalább hetenként — elszámolni tartozik.

(6) A postai úton érkezett összeget, amennyiben a szerv nem intézkedik a megfelelő bankszámlára való telepítés iránt, a bevételi pénztárbizonylat kiállítása után kell bevételezni. A postai értesítőszelvényt minden esetben a bevételi pénztárbizonylat könyvelési példányához kell csatolni.

(7) Pénztári ellátmány felvétele céljából a felvételhez szükséges banki vagy postai okmányt az annak kiállítására jogosult, az átvétel igazolása mellett, a pénztárosnak adja át. A pénztárosnak a

felvett összegről az okmány átvétele után azonnal bevételi pénztárbizonylatot kell készítenie, és azon az okmány számát feltüntetnie. Az ilyen bevételi pénztárbizonylatot aláírásokkal ellátni csak a pénzüsszeg megérkezése után kell. A készpénzfelvételi okmány számát a pénz átvétele után a pénztár nyilvántartásában is fel kell tüntetni. A pénztáros a bevételezésnek a pénztárnyilvántartásba való feljegyzése alkalmával az előző ilyen bejegyzésből ellenőrizni tartozik a készpénzfelvételi okmányok számának a folytatólágosságát. Az ellenőrzés biztosítása céljából a készpénzfelvételi okmány kiállítására jogosult a rontott felvételi okmányt is köteles — megsemmisítő jelzéssel ellátva — az átvétel igazolása mellett a pénztárosnak átadni (kivéve a postai betétkönyvi felvételtől szóló okmányt, mert az nem esik szigorú számadási kötelezettség alá), és a pénztáros azt rontottként a pénztárnyilvántartásba tartozik feljegyezni. Az utalványozott pénz elhozatalánál a szükséges biztonságról a szerv vezetője és a pénztár kezelője köteles gondoskodni.

6. §

(1) Készpénz kifizetésekor meg kell állapítani, hogy a pénzért jelentkező jogosult-e a pénz felvételére. Ha a pénz felvételére jogosult nem személyesen kívánja a pénzt felvenni, megbízottja részére az csak meghatalmazás ellenében fizethető ki.

(2) A pénztárból utalványozás nélkül kifizetést teljesíteni nem szabad. Ugyancsak nem szabad kifizetni még nem esedékes összegeket vagy azokból előleget adni.

7. §

(1) A készpénzben kifizetett illetményeket pénztári tételként kell kezelni, kivéve, ha a szerv az illetmények kifizetésén kívül egyéb pénzkezeléssel nem foglalkozik. Ebben az esetben a szervet ebből a szempontból csak „kifizetőhelynek” kell tekinteni.

(2) Ha az illetményből betegség vagy egyéb okból levonást kell végrehajtani, a levonandó összegeket az illetményszámfejtőnek kell megállapítania és a fizetési jegyzékben vagy külön jegyzékben feltüntetnie. A pénztáros csak ténylegesen kiadható (nettó) összegek kifizetését teljesítheti, illetve csak a ténylegesen kifizethető összegeket adhatja át kifizetés céljára az osztályok, csoportok stb. megbízottai (a kifizetőhely) részére.

(3) Ha az alkalmazott az illetmény kifizetése napján távol van, és az illetmény átvételére másnak meghatalmazást nem adott, a részére járó összeget az illetménykifizetés napját követő napon postautalványon kell lakcímeire vagy egyéb bejelentett tartózkodási helyére elküldeni. A postai elismervényt a fizetési jegyzékhez kell csatolni, s a fizetési jegyzékben a pénz átvételének elismerése helyén fel kell tüntetni, hogy az illetményt postán küldték el. Törtés kirendelés (külszolgálat) vagy hasonló ok miatti távollét esetén az illetmények kifizetésének MNB postautalvánnyal kell történnie.

(4) A kifizetőhely tartozik a fizetési jegyzéket legkésőbb az illetmény kifizetését követő napon a házipénztárnak visszaadni. Egyidejűleg a ki nem

fizetett vagy postán el nem küldött összeget is a házipénztárnak vissza kell fizetni. A házipénztár a ki nem fizetett összeget még ugyanazon a napon tartozik a szerv bankszámlájára (betétkönyvre) befizetni.

8. §

(1) A pénztárban olyan pénzt vagy étéket, amely alkalmazottnak vagy más személynek a tulajdonát képezi, tartani nem szabad, kivéve a szerv vezetőjének utasítására elhelyezett betéteket.

(2) Értékeknek a pénztárban letétként való elhelyezése csak a szerv vezetőjének külön rendelkezése alapján és bevételi pénztárbizonylat ellenében történhet.

(3) A pénztárban őrzött letéteket nyilván kell tartani, és kiadásukig egyenként lepecsételt borítékban vagy csomagban kell kezelni, amelyen a letéző nevét és címét, valamint aláírását, a letét tartalmát, továbbá a bevételezés adatait fel kell tüntetni.

(4) Az értékpapírokat megnevezésükkel, sorozat- és sorszámukkal névértékben kell nyilvántartani.

9. §

(1) Ha a pénztáros a befizetett pénzek között hamisakat talál, azokat vissza kell tartania, és a befizetőt jegyzőkönyvileg ki kell hallgatnia arról, hogy hol, kitől és milyen alkalommal kapta. Az átvett hamis pénzről a befizetőnek elismervényt kell adni. Az elismervényen pénznemenként fel kell tüntetni a hamis pénzeket (hamis bankjegy esetében annak sorozat- és sorszámát) és azoknak végösszegét is.

(2) A hamis pénz átvételéről készült jegyzőkönyvet a hamis pénzzel együtt további eljárás lefolytatása végett át kell adni a Magyar Nemzeti Banknak.

(3) A Magyar Nemzeti Bank a lefolytatott vizsgálat eredményéről a szervet, a szerv pedig a befizetőt értesíteni köteles.

10. §

(1) A pénztáros a házipénztárban levő pénzeket — ideértve a napközben befolyó pénzeket is — pénznemenként elkülönítve tartozik kezelni.

(2) A nemenként elkülönített bankjegyeket száz (100) darabot tartalmazó kötegekben kell kezelni úgy, hogy azokat, a darabszámot feltüntetve a pénztáros sajátkezű aláírásával ellátott papírszalaggal át kell kötni. Értelemszerűen kell eljárni a fém váltópénzek csomagolásánál is.

Pénztári bizonylatok

11. §

(1) A pénztári kifizetések (bevételezések) igazolásul bizonylatok szolgálnak.

(2) A pénztári bizonylatokat a pénztári nyilvántartásba való bejegyzés alkalmával havi vagy évi sorszámmal kell ellátni aszerint, hogy a pénztári nyilvántartás sorszámozása havonta előlről kezdődik,

vagy az év elejétől az év végéig folyamatosan történik.

(3) A pénztárbizonylatokat tartalmazó sorszámozott bizonylattömböket megfelelő nyilvántartás mellett — szigorú számadású nyomtatványként — a szerv vezetője által kijelölt személy őrzi, és adja ki esetenként az átvétel igazolásával a pénztári ellenőrnek (számfejtőnek).

(4) A pénztárbizonylatokat a tömb kiadása alkalmával, azok rendeltetésszerű felhasználásának ellenőrzése céljából az év végéig folyamatosan sorszámozni kell.

(5) A sorszámozott pénztárbizonylatok számrendben való felhasználásának ellenőrzése céljából az esetleg elrontott bizonylatokat „rontott” szó feljegyzésével érvényteleníteni kell, majd ezeket is fel kell jegyezni a pénztári nyilvántartás megfelelő sorába.

(6) A pénztári bizonylatot a pénztári számfejtés megtörténtének igazolásául „Kifizetendő” (Bevételezendő) szöveggel és az összeg számmal és betűvel történő feltüntetésével, kelettel és a számfejtő (ellenőr) aláírásával kell ellátni.

12. §

(1) Pénztári befizetéseknel — amennyiben a szerv gazdálkodásának sajátosságai más nyomtatvány használatát nem teszik szükségessé — három példányos (könyvelési példány, elismervény, tőpéldány) sorszámozott „Bevételi pénztárbizonylat”-ot kell használni; a tőpéldány a pénztár bizonylatul szolgál, míg a könyvelési példányt a pénztári feladás mellékleteként a könyvelésnek kell megküldeni.

(2) Személyesen történt befizetés esetén a befizetést igazoló elismervényt a befizetőnek át kell adni.

(3) A bevételi bizonylatnak tartalmaznia kell: a pénztári nyilvántartás sorszámát, a keltet, a befizető nevét és címét, a befizetett összeget számmal és betűvel, a befizetés jogcímét, a cím helyrendi, valamint a költségvetési rovat (tétel) számát, a befizetést teljesítő aláírását, illetőleg, ha a befizetés nem személyesen történt, a vonatkozó okiratra (pl. postautalványra) való hivatkozást, a pénztári számfejtő (ellenőr) és a pénztáros aláírását.

(4) A bevételi bizonylathoz a befizetés természetétől függően csatolni kell mindazokat az okmányokat, amelyek a befizetésre vonatkoznak; azok hiányában a bevételi bizonylatra a bevételi jogcímet kell rávezetni.

13. §

(1) Pénztári kifizetés bizonylatul szolgálhat minden olyan érvényesítési záradékkal és utalványozási rendelkezéssel ellátott okmány (számla, nyugta stb.), amely a kifizetéshez szükséges, a (2) bekezdésben feltüntetett adatokat és aláírásokat tartalmazza. Ha ilyen okmány nem áll rendelkezésre,

zésre, a kifizetés bizonylatául „Kiadási pénztár-bizonylat”-ot kell készíteni.

(2) A kiadási pénztár-bizonylatnak tartalmaznia kell:

- a nyilvántartási sorszámot,
- a keltet,
- a pénzt felvevő szerv és személy megnevezését és címét,
- a kifizetés jogcímét, valamint az ügyirat számát,
- a kifizetendő összeget számmal és betűvel,
- a cím helyrendi, valamint a költségvetési rovat (tétel) számát,
- a pénz átvevőjének aláírását és, ha a pénztáros az átvevőt személyesen nem ismeri, az átvevő személyazonossági igazolványának számát, az utalványozó, továbbá a pénztári számfejtő (ellenőr) aláírását.

(3) A kiadási pénztár-bizonylathoz csatolni kell a kifizetés alapjául szolgáló okmányokat. Ha a kifizetés alapjául szolgáló okmányoknak a pénztár-bizonylathoz való csatolása nem lehetséges, a pénztár-bizonylaton meg kell jelölni, hogy a kifizetés alapjául szolgáló okmányok hol találhatóak.

14. §

(1) Egy bizonylattal több személy részére történő kifizetés esetén, ha az összegeket nem egy napon veszi át valamennyi érdekelt, a napi kifizetés igazolásául nem a kifizetési jegyzék, hanem a napi gyűjtő-bizonylat szolgál.

(2) A napi gyűjtő-bizonylat elnevezésében utalni kell a vonatkozó kifizetési jegyzékre.

(3) A napi gyűjtő-bizonylaton fel kell tüntetni a kifizetett összeget, a pénzt felvevő nevét és aláírását — idegen személynél a személyi igazolvány számát is — vagy posta útján történő kifizetés esetén erre a tényre való hivatkozást. A kifizetésnek a gyűjtő-bizonylatra való feljegyzésével egyidejűleg a kifizetési jegyzék megfelelő sorában az esetleges kétszeres kifizetés megakadályozása céljából fel kell jegyezni a kifizetés időpontját. Ezt a feljegyzést a pénztáros kézjeggyel köteles ellátni.

(4) A napi pénztárzárlatkor a gyűjtő-bizonylaton feltüntetett összegeket össze kell adni, a végösszeget betűvel is fel kell tüntetni, és a pénztári nyilvántartásba egy tételként fel kell jegyezni. Egyidejűleg a megfelelő kifizetési jegyzékben a kifizetéskor feljegyzett kifizetési nap mellett a gyűjtő-bizonylat sorszámát is fel kell tüntetni.

(5) A szerv vezetőjének engedélyével a napi gyűjtő-bizonylat használata mellőzhető. Ebben az esetben a kifizetést a felvevővel a kifizetési jegyzékben kell elismertetni.

Pénztári nyilvántartás

15. §

(1) Minden pénztári ki- és befizetést a teljesítést megelőzően a pénztári nyilvántartásban (pénztár-könyvben, pénztárnaplóban stb.) felmerülésük sorrendjében fel kell jegyezni. Azoknál a szerveknél, amelyeknél „Készpénznapló”-t vezetnek (318—31. r. sz. nyomtatvány), a pénztári nyilvántartás céljára ez a napló szolgál.

(2) Azoknál a nagyobb pénztári forgalmat lebonyolító szerveknél, amelyeknél több bankszámláról (betétkönyvről) felvett vagy több bankszámlát (betétkönyvet) illető készpénzt kezelnek, továbbá ott, ahol több költségvetési cím készpénzkezelése történik, célszerű bankszámlánként, illetve költségvetési címenként külön-külön pénztári nyilvántartást vezetni. A külön pénztári nyilvántartások napi zárlati adatait — a pénztárzárlat céljára — összeítani kell.

(3) A pénztári nyilvántartást a szerv gazdasági vezetője által hitelesíteni kell, és oldalszámozással kell ellátni.

(4) A pénztári nyilvántartásnak tartalmaznia kell:

- a sorszámot,
- a keltet,
- a szöveget,
- a költségvetési rovat (tétel) számát,
- a bevételt,
- a kiadást és az egyenleget.

(5) A pénztári tételeknek a pénztári nyilvántartásba való feljegyzése alkalmával a pénztáros köteles a pénztári bizonylaton a pénztári nyilvántartás — havi vagy évi — sorszámát feltüntetni. A pénztári bizonylaton fel kell jegyezni annak a költségvetési rovatnak és tételnek a számát is, amelynek javára a befizetés, illetőleg terhére a kifizetés történt.

(6) A sorszámozott pénztár-bizonylatok felhasználásának ellenőrzése céljából a rontott pénztári bizonylatokat is fel kell jegyezni a pénztári nyilvántartás megfelelő sorában úgy, hogy a szövegoszlopban a „rontott” szót kell feltüntetni, az összegoszlopok megfelelő sorát pedig vízszintes vonallal át kell húzni.

(7) A naponta többször ismétlődő, azonos jellegű, kisebb tételeket (pl. közlekedési költségeket) a pénztári nyilvántartásban nem kell feltétlenül tételként feljegyezni. Az ilyen tételek napközben gyűjthetők, és az összesítő bizonylat alapján azok napi végösszegét kell — költségvetési rovatonkénti (tételkénti) bontásban — a pénztári nyilvántartásban egy-egy összegben feljegyezni. Az egyes ilyen tételek bizonylatai a gyűjtő-bizonylat mellékleteit képezik.

16. §

(1) A pénztáros vagy az ellenőr az elszámolásra kiadott összegek elszámolási határidejét nyilvántartani köteles.

(2) Ha az elszámolás a kitűzött határidőn belül nem történik meg, erről a nyilvántartás vezetője a szerv gazdasági vezetőjének a szükséges intézkedések megtétele céljából jelentést tenni tartozik.

17. §

(1) A pénztáros a gazdasági vezető által meghatározott időszakonként, de legalább havonta a könyvelés céljára pénztári feladást köteles adni.

(2) A kettős könyvelést vezető költségvetési szerveknél a pénztári feladásnak a főkönyvi könyvelés céljára alkalmasnak kell lennie.

(3) A pénztári feladás helyességét a pénztáros és a pénztári ellenőr aláírásukkal igazolni tartoznak. A pénztári feladás helyességét a pénztári vizsgálatok alkalmával a bizonylatok alapján ellenőrizni kell.

Pénztárzárlat

18. §

(1) A pénztáros naponta tartozik pénztárzárlatot készíteni. Ez alkalommal a pénztáros a pénztári nyilvántartásban megállapítja a kiadások és bevételek végösszegeit, valamint az egyenleget, megszámlolja a pénzkészletet, és azt a kelet feltüntetésével a pénztári nyilvántartásban vagy külön zárlati könyvben pénznemenkénti részletezéssel feljegyzi. A részletezésnél külön-külön fel kell tüntetni a „K”, illetőleg „KK” betétkönyvben, a házipénztárban és kézipénztárban levő összegeket.

(2) A zárlat során az ellenőr a pénztárostól függetlenül a kezdő egyenleg és a pénztári bizonylatok alapján ellenőrzi a pénztári nyilvántartásban (zárlati könyvben) feljegyzett összegek, valamint a pénztáros által végrehajtott összegezés helyességét, azután a pénztárossal együttesen meggyőződik arról, hogy a pénztári nyilvántartás (zárlati könyv) szerinti pénzösszeg a pénztárban valóban megvan-e. Az ellenőr az ellenőrzés megtörténtét és annak eredményét a pénztári nyilvántartásban (zárlati könyvben) aláírásával igazolni tartozik.

(3) Ha a napi pénztárzárlatnál többlet vagy hiány mutatkozik, annak okát az ellenőr közreműködésével azonnal fel kell deríteni. Ha a különbözet okát még azon a napon felderíteni nem sikerül, a pénztári többlet vagy hiány megállapításáról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyet mind a pénztáros, mind az ellenőr kötelesek aláírni. A jegyzőkönyvet a szükséges intézkedések megtétele végett az ellenőr tartozik haladéktalanul a szerv gazdasági vezetőjének (az utalványozásra jogosultnak) felterjeszteni. A gazdasági vezető (utalványozásra jogosult) rendelkezése alapján a pénztári nyilvántartásban a különbözetet pénztári többlet, illetőleg pénztári hiány címen fel kell jegyezni.

(4) Ha az ellenőr a pénztári többlettel vagy hiánnyal kapcsolatban a pénzkezelési rendelkezésektől eltérő eljárást, mulasztást vagy szabálytalanságot tapasztalt, erről külön jelentést is köteles készíteni, és azt a pénztárosnak az ellenőri megállapításokra tett igazoló jelentésével együtt a jegyzőkönyvhöz kell csatolnia.

19. §

(1) Ha a pénztárost vagy az ellenőrt bármely okból helyettesíteni kell, valamint, ha a pénztáros vagy az ellenőr ebből a beosztásból végleg távozik, pénztárzárlatot kell készíteni. A pénztárzárlat alkalmával a pénztári nyilvántartásokat le kell zárni. A pénztárzárlat után a helyettesítendő, illetőleg távozó személy által kezelt pénzt, értékeket, továbbá bizonylatokat és nyilvántartásokat a helyettes-

nek, illetőleg utódnak át kell adni, aki az átvétel alkalmával az elszámolások helyességéről meggyőződnie köteles.

(2) A pénztárzárlatnál, valamint az átadásnál mind az átvevőnek, mind az átadónak jelen kell lenniük. Elhalálozás esetén vagy ha az átadásnál az átadó betegség vagy egyéb okból jelen lenni nem tud, az átadó helyett a szerv gazdasági vezetőjének (utalványozásra jogosultnak) kell jelen lennie.

(3) A pénztárzárlatról, valamint az átadásról jegyzőkönyvet kell készíteni.

20. §

(1) A napi zárlat után a pénzt a pénztárszekrényben kell elhelyezni, kivéve a kézipénztárban levő pénzt, ha erre a célra tűzmentes, betörés ellen megfelelően védett külön pénzesdoboz (kazetta) áll rendelkezésre.

(2) A pénztárszekrény egyik kulcsát a pénztáros, másik kulcsát pedig az ellenőr, a háromzárás pénztárszekrény fő- (középső) és alsó zárja kulcsait a pénztáros, a felső rész kulcsait az ellenőr kezeli. Ugyancsak megosztva kell kezelni a pénztárhelyiség kulcsait is.

(3) A pénztári kulcsok másod- és esetleg harmadpéldányait a hivatalos helyiségen kívül azok őrzik, akiknél a kulcsok első példányai vannak vagy pedig a közvetlen felügyeletet gyakorló szerv, amely a kulcsokat zárt (lepecsételt) borítékban, páncélszekrényben köteles tartani.

(4) A pénztári kulcsokról az ellenőrnek nyilvántartást kell vezetnie, amelyből megállapítható, hogy a kulcsok mikor, milyen alkalommal (pénztárátadás, vizsgálat stb.), meddig és kinek voltak. Ezt a nyilvántartást a pénztárszekrényben kell őrizni. A nyilvántartás célja annak megakadályozása, hogy az összes kulcsok még különböző időpontokban se kerüljenek ugyanazon személy kezeihez.

(5) A pénztári kulcsok elvesztését a zár kicserélése céljából a felügyeleti szervnek azonnal jelenteni kell.

(6) A pénztáros, illetőleg az ellenőr helyettesítése esetén az általuk kezelt kulcsokat a helyettesnek át kell adni.

(7) A pénztárban levő pénz megóvása érdekében gondoskodni kell a pénztár kellő védelméről, és ennek érdekében, amennyiben a szerv külön pénztárhelyiséggel rendelkezik, a pénztárhelyiség ablakait védőráccsal, az ajtókat biztonsági zárral kell ellátni.

Pénztári ellenőrzés

21. §

(1) A pénztári ellenőrnek a jelen utasításban hivatkozott feladatokon kívül vizsgálnia kell a pénzkezelésre vonatkozó rendelkezések betartását, ennek során azt is, hogy a pénztári állomány nem

haladja-e meg a Magyar Nemzeti Bank által megállapított házipénztár-keretet.

(2) Az ellenőrnek naponta vizsgálnia kell, hogy a sorszámozott bizonylatok felhasználása a számozás sorrendjében történik-e; meg kell vizsgálnia, hogy valamennyi pénztári bizonylat adatait a pénztári nyilvántartásba feljegyezték-e.

(3) Az ellenőr köteles a pénzszekrény ellenőrző zárát naponta lezárni.

(4) A pénztárt a pénztárban kezelt valamennyi pénz és érték tekintetében a szerv gazdasági vezetője (az utalványozásra jogosult) időközönként váratlanul ellenőrizni köteles. Az ellenőrzésnek ki kell terjednie a pénzkezelésnek, a bizonylatok kezelésének és a pénz őrzésének biztonságára is. A gazdasági vezető (utalványozásra jogosult) a pénztárt időközönként akkor is köteles ellenőrizni, ha pénztári ellenőr van.

Zárórendeletkezés

22. §

Ez az utasítás 1962. január 1. napján lép hatályba.

Kardos Géza s. k.,
a pénzügyminiszter helyettese.

Közlemények

K. 519/1961.

Pályázati felhívás

A Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézete (Budapest V., Nádor u. 7.) pályázatot hirdet tudományos főmunkatársi, tudományos munkatársi vagy tudományos segédmunkatársi álláshelyek betöltésére. Az állás elnyeréséhez közgazdaságtudományi egyetemi végzettség (vagy mérnök-közgazdász oklevél) szükséges.

A pályázathoz csatolni kell:

1. az egyetemi végzettség igazolását,
2. önéletrajzot, amely ismerteti a jelölt eddigi munkásságát, ideértve nyelvismeretét, tudományos érdeklődését és működését.

Felvilágosítást ad az Intézet személyzeti előadója (telefon: 123—480; 13—20 mellék).

A pályázatokat a Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézete igazgatójához kell benyújtani 1962. január 31-ig. A kinevezett tudományos főmunkatárs, tudományos munkatárs és tudományos segédmunkatárs illetményének megállapítása a 127/1960. Mü. M. sz. rendeletben foglaltak szerint történik.

Budapest, 1961. november 28.

Friss István s. k.,
igazgató.